

IARSCRÍBHINN

TEACHTAIREACHT ÓN gCOIMISIÚN - Treoirlínte maidir le hinfheidhmeacht Airteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair.

DRÉACHT

CLÁR

1.	Réamhrá	6
1.1.	Cuspóir agus struchtúr na dTreoirlínte seo	6
1.2.	Infheidhmeacht Airteagal 101 maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair	8
1.2.1.	Réamhrá	8
1.2.2.	Creat anailíseach	11
1.2.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	12
1.2.4.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	13
1.2.5.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	14
1.2.6.	Srianta coimhdeacha	15
1.2.7.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	16
1.2.8.	Comhaontuithe um chomhar cothrománach nach dtagann faoi raon feidhme Airteagal 101(1) de ghnáth	17
1.3.	Gaol le treoir agus reachtaíocht eile	19
2.	Comhaontuithe Taighde agus Forbartha	21
2.1.	Réamhrá	21
2.2.	Margaí Ábhartha	22
2.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	23
2.3.1.	Príomhábhair inní an chomórtais	23
2.3.2.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	23
2.3.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	23
2.4.	Comhaontuithe clúdaithe ag an R&D BER	26
2.4.1.	Idirdhealú idir 'R&D' agus 'íoctha ar R&D' agus coincheap de 'speisialú i gcomhthéacs T&D'	27
2.4.2.	Comhshaothrú thorthaí T&T agus coincheap na speisialtóireachta i gcomhthéacs comhshaothraithe	28
2.4.3.	Ceartha maoine intleachtúla a shannadh nó a cheadúnú	29
2.5.	Coinníollacha maidir le díolúine faoin R & D R&D	30
2.5.1.	Rochtain ar na torthaí deiridh	30
2.5.2.	Rochtain ar an bhfios gnó a bhí ann cheana	31

2.5.3.	Coinníollacha a bhaineann le comhshaothrú.....	31
2.5.4.	Tairseacha, scaireanna sa mhargadh agus fad na díolúine.....	32
2.6.	Srianta crua agus eisiata	40
2.6.1.	Srianta dochta.....	40
2.6.2.	Srianta eisiata	42
2.7.	Aistarraingt sochar an R & D R&D	43
2.8.	Measúnú faoi Airteagal 101(3) de chomhaontuithe T&D nach dtagann faoi raon feidhme an BER T&D.....	45
2.8.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	46
2.8.2.	Indispensability Indispensability.....	46
2.8.3.	Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí	46
2.8.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	46
2.9.	Tráth an mheasúnaithe	47
2.10.	Sampla.....	47
3.	Comhaontuithe Táirgeachta	51
3.1.	Réamhrá	51
3.2.	Margaí Ábhartha	52
3.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	52
3.3.1.	Príomhábhair imní an chomórtais	52
3.3.2.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	53
3.3.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	54
3.4.	Comhaontuithe arna gcumhdach ag BER Speisialtóireachta.....	58
3.4.1.	Comhaontuithe speisialtóireachta	58
3.4.2.	Forálacha eile i gcomhaontuithe speisialtóireachta.....	59
3.4.3.	Dáileadh comhpháirteach agus coincheap an ‘chomhpháirtí’ faoin speisialú BER ..	60
3.4.4.	Seirbhísí faoin ER Speisialaithe.....	61
3.4.5.	Gnóthais atá in iomaíocht le chéile: Iomaitheoirí iarbhír nó féideartha.....	61
3.4.6.	Tairseach sciar an mhargaidh agus fad na díolúine	62
3.4.7.	Srianta crua-lárnacha sa BER Speisialaithe	63
3.4.8.	Tarraingt siar an leasa a bhaineann leis an Rialachán Speisialaithe BER.....	64
3.5.	Measúnú faoi Airteagal 101(3) ar chomhaontuithe táirgeachta nach dtagann faoi raon feidhme an Rialacháin maidir le hEarcú Speisialaithe.....	64
3.5.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	65
3.5.2.	Indispensability Indispensability.....	65
3.5.3.	Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí	65
3.5.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	66

3.6.	Comhaontuithe maidir le bonneagar soghluaiste a chomhroinnt	66
3.7.	Samplaí.....	70
4.	Comhaontuithe ceannaigh.....	73
4.1.	Réamhrá	73
4.2.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	75
4.2.1.	Príomhábhair imní an chomórtais	75
4.2.2.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	75
4.2.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	77
4.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	81
4.3.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	81
4.3.2.	Indispensability Indispensability.....	82
4.3.3.	Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí	82
4.3.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	83
4.4.	Samplaí.....	83
5.	Comhaontuithe Tráchtála	86
5.1.	Réamhrá	86
5.2.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	87
5.2.1.	Príomhábhair imní an chomórtais	87
5.2.2.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	88
5.2.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	88
5.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	90
5.3.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	90
5.3.2.	Indispensability Indispensability.....	91
5.3.3.	Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí	91
5.3.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	91
5.4.	Cuibhreannais tairisceana.....	92
5.5.	Samplaí.....	94
6.	Malartú faisnéise	100
6.1.	Réamhrá	100
6.2.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	102
6.2.1.	Réamhrá	102
6.2.2.	Príomhábhair imní an chomórtais a bhaineann le malartú faisnéise.....	103
6.2.3.	Cineál na faisnéise a mhalartófar	105
6.2.4.	Saintréithe an mhalartaithe.....	109
6.2.5.	Saintréithe an mhargaidh.....	114

6.2.6.	Iomaíocht a shrianadh de réir cuspóra	115
6.2.7.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	117
6.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	118
6.3.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	118
6.3.2.	Indispensability Indispensability.....	118
6.3.3.	Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí	119
6.3.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	119
6.4.	Samplaí.....	119
7.	Comhaontuithe maidir le caighdeánú.....	122
7.1.	Réamhrá	122
7.2.	Margaí Ábhartha	122
7.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	123
7.3.1.	Príomhábhair imní an chomórtais	123
7.3.2.	Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh	125
7.3.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	125
7.4.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	133
7.4.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	133
7.4.2.	Indispensability Indispensability.....	133
7.4.3.	Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí	135
7.4.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	135
7.5.	Samplaí.....	135
8.	Téarmaí caighdeánacha.....	137
8.1.	Sainmhínithe	137
8.2.	Margaí Ábhartha	137
8.3.	Measúnú faoi Airteagal 101(1)	137
8.3.1.	Príomhábhair imní an chomórtais	137
8.3.2.	Iomaíocht a shrianadh de réir cuspóra	138
8.3.3.	Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht	138
8.4.	Measúnú faoi Airteagal 101(3)	140
8.4.1.	Éifeachtúlacht.....	140
8.4.2.	Indispensability Indispensability.....	140
8.4.3.	Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí	140
8.4.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	140
8.5.	Samplaí.....	141
9.	Comhaontuithe maidir le hInbhuanaitheacht	142

9.1.	Réamhrá	142
9.2.	Comhaontuithe inbhuanaitheachta nach cúis inní maidir le hiomaíocht iad	145
9.3.	Measúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(1)	145
9.3.1.	Prionsabail.....	145
9.3.2.	Comhaontuithe maidir le caighdeánú inbhuanaitheachta	146
9.4.	Measúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(3)	150
9.4.1.	Gnóthachain éifeachtúlachta	150
9.4.2.	Indispensability Indispensability.....	151
9.4.3.	Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí	153
9.4.4.	Gan deireadh a chur leis an iomaíocht	157
9.5.	Rannpháirtíocht na n-údarás poiblí	158
9.6.	Samplaí.....	158

1. RÉAMHRÁ

1.1. Cuspóir agus struchtúr na dTreoirlínte seo

1. Is é is aidhm do na Treoirlínte sin¹ deimhneacht dhlíthiúil a chur ar fáil trí chúnamh a thabhairt do ghnóthais measúnú a dhéanamh ar a gcomhaontuithe cothrománacha comhair faoi rialacha iomaíochta an Aontais agus cosaint éifeachtach na hiomaíochta a áirithiú ag an am céanna. Tá sé mar aidhm leo freisin é a dhéanamh níos éasca do ghnóthais comhoibriú ar bhealaí is inmhianaithe ó thaobh an gheilleagair de agus dá bhrí sin, mar shampla, cur leis na haistrithe glasa agus digiteacha agus athléimneacht an mhargaidh inmheánaigh a chothú².
2. Leagtar amach sna Treoirlínte na prionsabail maidir le measúnú a dhéanamh ar chomhaontuithe cothrománacha comhair agus ar chleachtais chomhbheartaithe faoi Airteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh* (dá ngairtear ‘Airteagal 101’ anseo feasta) agus cuirtear creat anailíseach ar fáil leo le haghaidh na gcineálacha comhaontuithe comhair cothrománacha is coitianta:
 - comhaontuithe taighde agus forbartha, lena n-áirítear treoir maidir le cur i bhfeidhm Rialachán (AE) Uimh. [...] ón gCoimisiún an [...] Nollaig 2022 maidir le hAirteagal 101(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm maidir le catagóirí áirithe comhaontuithe taighde agus forbartha (dá ngairtear ‘Ramp;D RER’ anseo feasta) (Caibidil 2),
 - comhaontuithe táirgeachta, lena n-áirítear treoir maidir le cur i bhfeidhm Rialachán (AE) Uimh. [...] ón gCoimisiún an [...] Nollaig 2022 maidir le hAirteagal 101(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm maidir le catagóirí áirithe comhaontuithe speisialtóireachta (dá ngairtear ‘Speisialú BER’ anseo feasta) (Caibidil 3),
 - comhaontuithe tráchtálaíochta (Caibidil 4),
 - comhaontuithe tráchtálaíochta (Caibidil 5),
 - malartú faisnéise (Caibidil 6),
 - comhaontuithe tráchtálaíochta (Caibidil 7),
 - téarmaí caighdeánacha (Caibidil 8).
3. Ina theannta sin, ós rud é go bhfuil an Coimisiún tiomanta do chuspóirí an Mhargaidh Ghlas don Aontas Eorpach³ a bhaint amach, tugtar treoir sna Treoirlínte seo maidir leis an gcaoi a ndéanfar measúnú ar na comhaontuithe cothrománacha

¹ Tagann na Treoirlínte seo in ionad na Teachtaireachta ón gCoimisiún – Treoirlínte maidir le hinfheidhmeacht Airteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair, IO C 11, 14.1.2011, lch. 1.

² Féach freisin an Teachtaireacht ‘Nuashonrú Straitéis Tionsclaíochta Nua 2020: Margadh Aonair níos láidre a thógáil do théarnamh na hEorpa, an 5 Bealtaine 2021 COM(2021) 350 final.

* Le héifeacht ón 1 Nollaig 2009, déantar Airteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh d’Airteagal 81 de Chonradh CE (‘an Conradh’). Is ionann an dá Airteagal go bunúsach. Chun críocha na dTreoirlínte seo, ba cheart tagairtí d’Airteagal 101 den Chonradh a thuiscint mar thagairtí d’Airteagal 81 de Chonradh CE i gcás inarb iomchuí. Thug an Conradh athruithe áirithe téarmaíochta isteach freisin, amhail ‘Aontas’ agus ‘cómhargadh’ a chur in ionad ‘Comhphobal’ trí ‘margadh inmheánach’ a chur in ionad ‘Comhmhargadh’. Úsáidfear téarmaíocht an Chonartha ar fud na dTreoirlínte seo.

³ Teachtaireacht ón gCoimisiún, ‘An Comhaontú Glas don Eoraip’, COM(2019) 640 final.

comhair is coitianta faoi Airteagal 101 agus cuspóirí inbhuanaitheachta á saothrú acu (Caibidil 9).

4. I bhfianaise an lín mhóir cineálacha agus teaglamaí de chomhar cothrománach agus d'imthosca margaidh ina bhféadfadh siad feidhmiú, is deacair treoir shonrach a sholáthar maidir le gach cás. Ní 'seicliosta' iad na Treoirlínte ar féidir a chur i bhfeidhm go meicniúil. Ní mór gach cás a mheasúnú ar bhonn a fhíricí féin.
5. Tá feidhm ag na Treoirlínte seo maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair a bhaineann le hearraí, seirbhísí agus teicneolaíochtaí.
6. D'fhéadfadh comhaontuithe comhoibrithe cothrománacha céimeanna éagsúla den chomhar a chomhcheangal, mar shampla taighde agus forbairt ('R&D') agus táirgeadh agus/nó tráchtálú a thorthaí. Cumhdaítear comhaontuithe den sórt sin leis na Treoirlínte sin freisin. Agus na Treoirlínte sin á n-úsáid chun anailís a dhéanamh ar chomhar comhtháite den sórt sin, mar riail ghinearálta, beidh na caibidlí ar fad a bhaineann leis na codanna éagsúla den chomhar ábhartha. Mar sin féin, chun a mheas an mbeidh iompar áirithe á mheas de ghnáth mar shrian ar iomaíocht le cuspóir nó le héifeacht, an méid atá leagtha amach sa chaibidil a bhaineann leis an gcuid sin de chomhar comhtháite ar féidir a mheas mar 'lárionad tromchúise', tá forlámhas aige don chomhar ar fad.
7. Tá dhá fhachtóir ábhartha go háirithe maidir le meáchanlár an chomhair chomhtháite a chinneadh: Ar an gcéad dul síos, túsphointe an chomhair, agus, ar an dara dul síos, leibhéal comhtháthaithe na bhfeidhmeanna éagsúla a chuirtear le chéile. Cé nach féidir riail bheacht agus chinnte a chur ar fáil a bheidh bailí do gach cás agus do na teaglamaí uile a d'fhéadfadh a bheith ann, de réir na taithí a fuarthas, is féidir an méid seo a leanas a mheas go ginearálta:
 - is iad T&D a bheadh mar chroílár ag comhaontú comhoibrithe cothrománach a bhaineann le T&T agus comhtháirgeadh na dtorthaí araon mura mbeadh an comhtháirgeadh ar siúl ach amháin má éiríonn leis an gcomhtháirgeadh T&D. Ciallaíonn sé sin go bhfuil torthaí an T&D i gcomhpháirt cinntitheach don chomhtháirgeadh ina dhiaidh sin. Tá forlámhas ag an treoir sa Chaibidil ar chomhaontuithe T&D sa chás seo. Bheadh an toradh ar an measúnú ar an meáchanlár éagsúla dá mba rud é gur ghlac na páirtithe páirt sa chomhtháirgeadh in aon chás, is é sin le rá, gan beann ar an T&F comhpháirteach. Fágann sé sin gur cheart, ina áit sin, measúnú a dhéanamh ar chomhaontuithe den sórt sin mar chomhaontuithe comhtháirgthe agus go bhfuil forlámhas ag an treoir sa Chaibidil maidir le comhaontuithe táirgeachta. Má fhorálann an comhaontú do chomhtháthú iomlán i réimse an táirgthe agus gan ach páirt-chomhtháthú a dhéanamh ar roinnt gníomhaíochtaí T&D, is é an comhtháirgeacht lár an chomhchomhaire chomh maith;
 - ar an gcaoi chéanna, is é an speisialtóireacht a bheadh mar lárionad ag comhaontú comhair cothrománach, a bhaineann le speisialtóireacht agus le tráchtálú comhpháirteach araon, ós rud é nach ndéanfar an tráchtálú comhpháirteach ach amháin de bharr an chomhair sa ghníomhaíocht speisialtóireachta;
 - de ghnáth, is é an comhtháirgeadh a bheadh mar chroílár ag comhaontú comhair cothrománach a bhaineann le comhtháirgeadh agus comhthráchtáil na dtáirgí, ós rud é nach dtarlaíonn an tráchtálú comhpháirteach i gcoitinne ach amháin mar gheall ar an gcomhar i bpríomhghníomhaíocht an chomhtháirgthe.

8. Ní bhaineann an tástáil mheáchanláir ach leis an ngaol idir caibidlí éagsúla na dTreoirlínte seo, seachas leis an ngaol idir rialacháin bhlocdhíolúine éagsúla. Sainmhínítear raon feidhme rialacháin bhlocdhíolúine lena fhorálacha féin. Féach Caibidil 2 do chomhaontuithe a chlúdaíonn an R & D agus Caibidil 3 do chomhaontuithe atá clúdaithe ag an RER Speisialaithe.
9. Is é seo a leanas struchtúr na dTreoirlínte seo:
- Réamhrá is ea an chéad Chaibidil, ina leagtar amach an comhthéacs ina bhfuil feidhm ag Airteagal 101 maidir le comhaontuithe comhair cothrománacha. Tugtar faisnéis sa Chaibidil seo freisin faoin ngaol idir na Treoirlínte seo agus reachtaíocht agus treoir eile a dhéanann difear do chomhaontuithe cothrománacha comhair.
 - I gCaibidlí 2 go 8, cuirtear treoir ar fáil chun an féinmheasúnú faoi Airteagal 101 a éascú do na comhaontuithe comhair cothrománacha is coitianta. I gCaibidil 9, tugtar treoir bhreise i gcás ina bhfuil cuspóirí inbhuanaitheachta á saothrú leis na comhaontuithe sin. Comhlánaíonn an treoir i gCaibidlí 2 go dtí 9 an treoir níos ginearálta a thugtar sa réamhrá seo. Dá bhrí sin, moltar an réamhrá a léamh i gcónaí ar dtús agus ansin tagairt a dhéanamh do na caibidlí sonracha.

1.2. Infheidhmeacht Airteagal 101 maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair

1.2.1. Réamhrá

10. Tá sé ar cheann de chuspóirí Airteagal 101 a áirithiú nach n-úsáidfídh gnóthais comhaontuithe comhair cothrománacha chun iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaoibhadh ar an margadh chun dochair tomhaltóirí ar deireadh.
11. Baineann Airteagal 101 le gnóthais agus le comhlachais ghnóthas. Is éard is gnóthas ann aon eintiteas d'eilimintí pearsanta, inláimhsithe agus doláimhsithe, atá i mbun gníomhaíochta eacnamaíche, beag beann ar a stádas dlíthiúil agus ar an gcaoi a maoinítear⁴. Is comhlacht é comhlachas gnóthas trína gcomhordaíonn gnóthais den chineál céanna a n-íompraíocht ar an margadh⁵. Baineann an treoir seo le comhaontuithe comhair cothrománacha idir gnóthais agus cinntí de chuid comhlachas gnóthas.
12. Nuair a bhíonn tionchar cinntitheach ag cuideachta ar chuideachta eile is eintiteas eacnamaíoch amháin iad agus, dá bhrí sin, is cuid den ghnóthas céanna iad⁶. Ní mheastar gur iomaitheoirí iad cuideachtaí ar cuid den ghnóthas céanna iad chun críocha na dTreoirlínte seo, fiú má tá siad gníomhach ar an margadh ábhartha céanna agus ar na margáí geografacha céanna.

⁴ Féach mar shampla, breithiúnas an 25 Márta 2021, *Deutsche Telekom v an Coimisiún*, C-152/19 P, EU:C:2021:238, mír 72 agus an cásdlí a luadh ansin.

⁵ De réir bhrí bhreithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v an Coimisiún*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 76, agus Tuairim an Abhcóide Ghinearálta Léger an 10 Iúil 2001, *Wouters*, C-309/99, EU:C:2001:390, mír 61.

⁶ Féach, mar shampla, breithiúnas an 24 Deireadh Fómhair 1996, *Viho*, C-73/95 P, EU:C:1996:405, mír 51. Gur féidir a thoirmeachú go bhfuil tionchar cinntitheach ag an máthairchuideachta ar iompar fochuideachta i gcás fochuideachtaí atá ar lánúinéireacht nó i gcás ina bhfuil na cearta vótála go léir a bhaineann lena scaireanna fochuideachtaí i seilbh na máthairchuideachta; Féach, mar shampla, breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2009, *Akzo*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, mír 60 agus tuilleadh, breithiúnas an 27 Eanáir 2021, *The Goldman Sachs Group Inc v an Coimisiún*, C-595/18 P, EU:C:2021:73, mír 36.

13. Chun dliteanas a bhunú i leith sárú ar Airteagal 101(1), bhunaigh an Chúirt Bhreithiúnais gur aonad eacnamaíoch aonair iad máthairchuideachtaí agus a gcomhfhiontar agus, dá bhrí sin, gnóthas aonair i dtaca le dlí na hiomaíochta agus an margadh/na margaí ábhartha, a mhéid a léirítear go bhfuil tionchar cinntitheach ag máthairchuideachtaí comhfhiontair ar an gcomhfhiontar sin⁷. Dá bhrí sin, nuair a léirítear go raibh tionchar cinntitheach ag na tuismitheoirí ar an gcomhfhiontar, de ghnáth ní chuirfidh an Coimisiún Airteagal 101(1) i bhfeidhm maidir le comhaontuithe agus cleachtais chomhbheartaithe idir an tuismitheoir nó na tuismitheoirí agus an comhfhiontar maidir lena ngníomhaíocht nó a ngníomhaíocht sa mhargadh/sna margaí ábhartha ina bhfuil an comhfhiontar gníomhach. Mar sin féin, cuirfidh an Coimisiún Airteagal 101(1) i bhfeidhm de ghnáth maidir le comhaontuithe:
- idir na tuismitheoirí chun an comhfhiontar a chruthú;
 - idir na tuismitheoirí chun raon feidhme an chomhfhiontair a athrú;
 - idir na tuismitheoirí agus an comhfhiontar lasmuigh den táirge agus raon feidhme geografach ghníomhaíocht an chomhfhiontair; agus
 - idir na tuismitheoirí gan rannpháirtíocht an chomhfhiontair, fiú maidir leis an margadh ábhartha ina bhfuil an comhfhiontar gníomhach.
14. Cé go meastar gur cuid den ghnóthas céanna ar mhargadh áirithe comhfhiontar agus a thuismitheoirí, ní chuireann sé sin cosc ar na máthairchuideachtaí a bheith neamhspleách ar gach margadh eile⁸.
15. Ionas go mbeidh feidhm ag Airteagal 101 maidir le comhar cothrománach, ní mór comhordú i bhfoirm a bheith ann idir iomaitheoirí – is é sin le rá: Comhaontú idir gnóthais, cinneadh ag comhlachas gnóthas nó cleachtas comhbheartaithe.

*D'fhéadfadh comhar cothrománach a bheith i bhfoirm **comhaontaithe**, ina gcuireann dhá ghnóthas nó níos mó in iúl go gcomhaontaíonn siad le chéile⁹. Is éard is **cleachtas comhbheartaithe** ann ná modh comhordaithe idir ghnóthais nár tháinig siad ar chomhaontú ina leith ach a ghlacann, go feasach, ionad rioscaí na hiomaíochta trí chomhar praiticiúil¹⁰. Ciallaíonn coincheap cleachtais chomhbheartaithe, anuas ar na gnóthais atá rannpháirteach i gcomhar lena chéile, iompar ina dhiaidh sin ar an margadh agus caidreamh cúise agus éifeachta idir an dá cheann¹¹.*

16. Má tá comhaontú, cleachtas comhbheartaithe nó cinneadh comhbheartaithe ag comhlachas gnóthas ann féin, ní léirítear ann féin go bhfuil srian ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Ar mhaithe le tagairt a éascú, mura sonraítear a mhalairt sna

⁷ Breithiúnas an 26 Meán Fómhair 2013, *EI du Pont de Nemours and Company*, C-172/12 P, EU:C:2013:601, mír 47 agus breithiúnas an 14 Meán Fómhair 2017, *LG Leictreonaic Inc. agus Koninklijke Philips Leictreonaic NV*, C-588/15 P agus C-622/15 P, EU:C:2017:679, mír 71 agus mír 76.

⁸ Breithiúnas an 14 Meán Fómhair 2017, *LG Leictreonaic Inc. agus Koninklijke Philips Leictreonaic NV*, C-588/15 P agus C-622/15 P, EU:C:2017:679, mír 79.

⁹ Féach, mar shampla, breithiúnas an 13 Iúil 2006, *An Coimisiún v Volkswagen*, C-74/04 P, EU:C:2006:460, mír 37.

¹⁰ Féach, mar shampla, breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 26; Breithiúnas an 31 Márta 1993, *Wood Pulp*, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 agus C-125/85 go C-129/85, EU:C:1993:120, mír 63.

¹¹ Breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food agus Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, AE:C:2015:184, mír 126 agus an cásdlí a luaitear ansin.

Treoirlínte seo, cumhdaítear leis an téarma ‘comhaontú’ cleachtais chomhbheartaithe agus cinntí comhbheartaithe comhlachas gnóthas.

17. Is féidir le hiomaitheoirí iarbhir nó féideartha comhaontuithe comhair chothrománacha a dhéanamh. Láimhseáiltear dhá ghnóthas mar iomaitheoirí iarbhir más rud é go bhfuil siad gníomhach ar an margadh táirgí agus margadh geografach céanna. Meastar gnóthas a bheith ina iomaitheoir féideartha de chuid gnóthais eile más dócha, in éagmais an chomhaontaithe, go ndéanfaidh an gnóthas, laistigh de thréimhse ghearr ama¹², na hinfheistíochtaí breise is gá nó costais aistrithe eile a mbeadh gá leo chun dul isteach sa mhargadh ábhartha a bhfuil an margadh sin gníomhach. Ní mór an measúnú sin a bheith bunaithe ar fhorais réalaíocha, ní leor ach féidearthacht theoriciúil dul isteach i margadh¹³. I gcás ina dtagraítear d’iomaitheoirí sna Treoirlínte seo, tá iomaitheoirí iarbhir agus féideartha araon beartaithe, mura léirítear a mhalairt.

D’fhonn a mheas an féidir gnóthas a mheas mar iomaitheoir féideartha de chuid gnóthais eile, d’fhéadfadh na nithe seo a leanas a bheith ábhartha:

- *Má tá rún daingean ag an ngnóthas agus má tá cumas bunúsach aige dul isteach sa mhargadh laistigh de thréimhse ghearr ama agus mura gcomhlíonann sé bacainní iontrála atá dosháraithe¹⁴;*
- *An bhfuil dóthain céimeanna ullmhúcháin glactha ag an ngnóthas chun a chumasú dó dul isteach sa mhargadh lena mbaineann;*
- *Na féidearthachtaí réadacha agus nithiúla atá ag an ngnóthas nach bhfuil fós ag dul isteach sa mhargadh sin agus ag dul in iomaíocht le gnóthas amháin nó níos mó de na gnóthais eile – ní leor an fhéidearthacht theoriciúil amháin dul isteach i margadh;*
- *Struchtúr an mhargaidh agus an comhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ina bhfeidhmíonn sé.*
- *Is fachtóir i an tuiscint ar an ngnóthas bunaithe atá ábhartha don mheasúnú ar ghaol iomaíoch a bheith ann idir an páirtí sin agus gnóthas lasmuigh den mhargadh ós rud é, má mheastar gur iontrálaí féideartha sa mhargadh é, go bhféadfadh sé, de bhíthin amháin gurb ann dó, a bheith ina chúis le brú iomaíoch ar an oibreoir atá bunaithe sa mhargadh sin;*
- *Comhaontú a thabhairt i gcrích idir roinnt gnóthas, a oibríonn ar an leibhéal céanna sa slabhra táirgeachta, nach raibh cuid acu sa mhargadh lena mbaineann¹⁵.*

¹² An rud is ‘gearrthréimhse’ ann, braitheann sé ar an gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch agus ar fhírí an cháis atá idir lámha agus, go háirithe, an páirtí i gcomhaontú comhair chothrománach nó tríú páirtí an gnóthas i dtrácht. I gcás ina ndéantar anailís ar cheart páirtí i gcomhaontú a mheas mar iomaitheoir féideartha de chuid an pháirtí eile, mheasfaidh an Coimisiún de ghnáth gur ‘tréimhse ghearr’ í tréimhse níos faide ná an tréimhse ina ndéantar anailís ar chumas tríú páirtí gníomhú mar shrian iomaíoch ar na páirtithe i gcomhaontú. Le go measfar tríú páirtí a bheith ina iomaitheoir féideartha, bheadh gá le dul isteach sa mhargadh tapa a dhóthain ionas gur bagairt é teacht isteach a d’fhéadfadh a bheith ann ina shrian ar iompraíocht na bpáirtithe agus ar iompraíocht rannpháirtithe eile sa mhargadh. Ar na cúiseanna sin, breithníonn an R&D agus na Rialacháin Speisialaithe maidir le Blocdhíolúine tréimhse nach faide ná trí bliana mar ‘gearrthréimhse ama’.

¹³ Breithiúnas an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, mír 37 agus mír 38.

¹⁴ Ní féidir a mheas, dá bhrí sin, gur bacainn dhosháraithe den sórt sin é paitinn a bheith ann. Féach breithiúnas an 25 Márta 2021, *Lundbeck*, C-591/16 P, EU:C:2021:243, míreanna 38 agus 58-59).

1.2.2. Creat anailíseach

18. Tá dhá chéim sa mheasúnú faoi Airteagal 101. Is é an chéad chéim, faoi Airteagal 101(1), a mheas an bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag comhaontú idir gnóthais, ar comhaontú é a d'fhéadfadh difear a dhéanamh don trádáil idir na Ballstáit, nó an bhfuil éifeachtaí sriantacha iarbhir nó féideartha¹⁶ aige an iomaíocht nó nach bhfuil.
19. Is é an dara céim, faoi Airteagal 101(3), nach dtagann chun bheith ábhartha ach amháin nuair a fhaightear go bhfuil comhaontú sriantach ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1), na tairbhí ar son na hiomaíochta arna dtáirgeadh leis an gcomhaontú sin a chinneadh agus a mheas an mó na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht¹⁷. Is laistigh den chreat a leagtar síos le hAirteagal 101(3) amháin a dhéantar cothromú ar éifeachtaí sriantacha agus ar éifeachtaí ar son na hiomaíochta¹⁸. Más rud é nach mó na héifeachtaí ar son na hiomaíochta ná srian ar an iomaíocht, leagtar síos in Airteagal 101(2) go gcuirfear an comhaontú ar neamhní go huathoibríoch.
20. Níl feidhm ag Airteagal 101 i gcás ina gceanglaítear leis an reachtaíocht náisiúnta iompar frithiomaíoch gnóthas, ná le creat náisiúnta dlí lena gcuirtear bac ar gach raon gníomhaíochta iomaíochta do na gnóthais lena mbaineann¹⁹. Sna cásanna sin, cuirtear cosc ar ghnóthais gabháil d'iompar uathrialach a d'fhéadfadh an iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh²⁰. Cé go spreagann údaráis phoiblí comhaontú comhair cothrománach, ní chiallaíonn sé sin go bhfuil sé incheadaithe faoi Airteagal 101²¹. Leanfaidh gnóthais de bheith faoi réir Airteagal 101 más rud é nach ndéanann an dlí náisiúnta ach spreagadh a thabhairt do na gnóthais sin nó é a dhéanamh níos éasca dóibh a bheith rannpháirteach in iompar uathrialach frithiomaíoch. I gcásanna áirithe, spreagann na húdaráis phoiblí gnóthais chun comhaontuithe cothrománacha comhair a dhéanamh d'fhonn cuspóir beartais phoiblí a bhaint amach trí bhithin féinrialála.

¹⁵ Féach mar shampla, breithiúnas an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, míreanna 36-58.

¹⁶ Le hAirteagal 101(1) cuirtear toirmeasc ar éifeachtaí frithiomaíocha, idir éifeachtaí iarbhir agus éifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ann; féach, mar shampla, breithiúnas an 28 Bealtaine 1998, *John Deere*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, mír 77; breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 50.

¹⁷ Féach breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, *GlaxoSmithKline*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P agus C-519/06 P, EU:C:2009:610, mír 95.

¹⁸ Féach breithiúnas an 23 Deireadh Fómhair 2003, *Van den Bergh Foods v an Coimisiún*, T-65/98, ECR 2003 II-04653, EU:T:2003:281, mír 107; Breithiúnas an 18 Meán Fómhair 2001, *Métropole télévision (M6) agus daoine eile v an Coimisiún*, Cás T-112/99, ECR 2001 II-02459, EU:T:2001:215, mír 74; Breithiúnas an 2 Bealtaine 2006, *O2 v an Coimisiún*, T-328/03, ECR 2006 II-01231, EU:T:2006:116, mír 69 agus tuilleadh.

¹⁹ Féach breithiúnas an 14 Deireadh Fómhair 2010, *Deutsche Telekom*, C-280/08 P, EU:C:2010:603, míreanna 80-81. Rinneadh léirmhíniú cúng ar an bhféidearthacht sin; Féach, mar shampla, breithiúnas an 29 Deireadh Fómhair 1980, *Van Landewyck*, cásanna uamtha 209 go 215 agus 218/78, EU:C:1980:248, míreanna 130-134; Breithiúnas an 11 Samhain 1997, *Ladbroke Racing*, C-359/95 P agus C-379/95 P, EU:C:1997:531, mír 33 agus sa bhreis air sin.

²⁰ Breithiúnas an 9 Meán Fómhair 2003, *CIF*, C-198/01, EU:C:2003:430, mír 54 agus tuilleadh.

²¹ Féach, mar shampla, breithiúnas an 13 Nollaig 2006, *FNCBV v an Coimisiún (Mairteoil na Fraince)*, T-217/03 agus T-245/03, EU:T:2006:391, mír 92.

1.2.3. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

1.2.3.1. Príomhábhair imní an chomórtais maidir le comhar cothrománach

21. D'fhéadfadh sochair eacnamaíocha shuntasacha a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe cothrománacha comhair, lena n-áirítear sochair inbhuanaitheachta, go háirithe má chomhcheanglaíonn siad gníomhaíochtaí, scileanna nó sócmhainní comhlántacha. Is féidir le comhar cothrománach riosca a roinnt, costais a laghdú, infheistíochtaí a mhéadú, fios gnó a chomhthiomsú, cáilíocht agus éagsúlacht na dtáirgí a fheabhsú agus nuálaíocht a sheoladh níos tapúla. Ar an gcaoi chéanna, d'fhéadfadh comhar cothrománach a bheith ina mhodh chun aghaidh a thabhairt ar ghanntanais agus ar shuaitheadh i slabhraí soláthair nó chun spleáchas ar tháirgí, ar sheirbhísí agus ar theicneolaíochtaí áirithe a laghdú.
22. D'fhéadfadh comhaontuithe um chomhar cothrománach srian a chur ar an iomaíocht ar bhealaí éagsúla, áfach. Mar shampla, d'fhéadfadh sé go gcaillfí iomaíocht sa mhargadh ábhartha, go gcuirfí claonpháirteachas idir na páirtithe i gceist nó go n-eascródh ábhair imní maidir le foriamh frithiomaíoch as an gcomhaontú.

1.2.3.2. Cailliúint iomaíochta ar an margadh ábhartha

23. D'fhéadfadh sé gurb é an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag comhaontuithe cothrománacha comhair caillteanas iomaíochta idir na páirtithe sa chomhaontú. Is féidir le hiomaitheoirí leas a bhaint as an laghdú ar an mbrú iomaíochta a eascraíonn ón gcomhaontú agus a d'fhéadfadh a bheith brabúsach, dá bhrí sin, a bpraghsanna a mhéadú nó difear díobhálach a dhéanamh do pharaiméadair eile iomaíochta ar an margadh.
24. Maidir leis an measúnú iomaíoch ar an gcomhaontú, tá sé ábhartha:
- tá scaireanna arda margaidh ag na páirtithe sa chomhaontú;
 - gur iomaitheoirí iarbhir nó féideartha iad;
 - go bhfuil a ndóthain deiseanna ag na custaiméirí athrú ó sholáthraí amháin go soláthróir eile;
 - is dóigh go méadóidh iomaitheoirí an soláthar má thagann méadú ar phraghsanna, agus
 - ceann de na páirtithe sa chomhaontú is ea fórsa tábhachtach iomaíoch.

1.2.3.3. Riosca claonpháirteachais

25. D'fhéadfadh comhaontú um chomhar cothrománach neamhspleáchas cinnteoireachta na bpáirtithe a laghdú freisin agus dá thoradh sin méadú ar an dóchúlacht go gcomhordóidh siad a n-iompar d'fhonn toradh claonpháirteach a bhaint amach. D'fhéadfadh sé, áfach, comhordú a dhéanamh níos fusa, níos cobhsaí nó níos éifeachtaí do pháirtithe a bhí ag comhordú roimhe sin cheana féin, tríd an gcomhordú a dhéanamh níos láidre nó trína cheadú dóibh praghsanna níos airde fós a bhaint amach. Mar shampla, d'fhéadfadh nochtadh faisnéise straitéisí a bheith mar thoradh ar chomhar cothrománach, rud a mhéadóidh an dóchúlacht go mbeadh comhordú ann i measc na bpáirtithe laistigh nó lasmuigh de réimse an chomhair. Ina theannta sin, féadfaidh páirtithe comóntacht shuntasach costas a bhaint amach (is é sin le rá, cion na gcostas athraitheach atá i gcoiteann ag na páirtithe), rud a chuirfidh ar a gcumas praghsanna agus aschur an mhargaidh a chomhordú ar bhealach níos éasca.
26. Maidir leis an measúnú iomaíoch ar an gcomhaontú, tá sé ábhartha:

- tá scaireanna arda margaidh ag na páirtithe sa chomhaontú;
- gur iomaitheoirí iarbhír nó féideartha iad;
- go gcuideoidh saintréithe an mhargaidh le comhordú;
- is cion mór de chostais athraitheacha na bpáirtithe i margadh ar leith atá i réimse an chomhair; agus
- déanann na páirtithe a gcuid gníomhaíochtaí a chomhcheangal go suntasach i réimse an chomhair. D’fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh, mar shampla, i gcás ina ndéanann siad táirge idirmheánach tábhachtach a mhonarú nó a cheannach go comhpháirteach nó ina ndéanann siad cion ard dá n-aschur iomlán de tháirge deiridh a chomhtháirgeadh nó a dháileadh go comhpháirteach.

1.2.3.4. Foriamh

27. D’fhéadfadh roinnt comhaontuithe cothrománacha comhair, mar shampla comhaontuithe táirgthe agus caighdeánaithe, a bheith ina gcúis inní maidir le foriamh frithiomaíoch. Trí mhodhanna frithiomaíocha, chuirfí bac ar iomaitheoirí ó iomaíocht éifeachtach a dhéanamh, mar shampla trí rochtain ar ghearrthóg thábhachtach a dhiúltú dóibh nó trí bhealach tábhachtach chuig an margadh a bhlocáil. Le malartú faisnéise nó sonraí atá íogair ó thaobh na tráchtála de, féadfar iomaitheoirí nach bhfuil cleamhnaithe leo a chur faoi mhíbhuntáiste suntasach san iomaíocht i gcomparáid leis na gnóthais atá cleamhnaithe laistigh den chóras malartaithe.

1.2.4. Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh

28. Is féidir a mheas, i ngeall ar a nádúr féin, go ndéanann cineálacha áirithe comhair idir gnóthais dochar d’fheidhmiú cuí na gnáthiomaíochta²². I gcásanna den sórt sin, ní gá scrúdú a dhéanamh ar éifeachtaí iarbhír nó féideartha an iompraíochta ar an margadh, a luaite a bheidh a réad frithiomaíoch bunaithe²³.
29. D’fhonn a mheas go bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag comhaontú comhair cothrománach, is leor go *bhféadfadh* sé tionchar diúltach a bheith aige ar an iomaíocht. Is é sin le rá, ní mór don chomhaontú a bheith ábalta i gcás aonair amháin, ag féachaint don chomhthéacs sonrach dlíthiúil agus eacnamaíoch, go ndéanfaí an iomaíocht laistigh den mhargadh inmheánach a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh²⁴.
30. Chun a fháil amach go bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag comhaontú, ní gá go mbeadh nasc díreach idir an comhaontú agus praghsanna do thomhaltóirí²⁵. Tá Airteagal 101 ceaptha ní hamháin leasanna láithreacha iomaitheoirí nó tomhaltóirí aonair a chosaint

²² Féach, mar shampla, breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *CB v an Coimisiún*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, míreanna 49-50.

²³ Féach, mar shampla, breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, *GlaxoSmithKline*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P agus C-519/06 P, EU:C:2009:610, mír 55; breithiúnas an 20 Samhain 2008, *BIDS*, C-209/07, EU:C:2008:643, mír 16; Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 29 agus tuilleadh; Breithiúnas an 28 Bealtaine 1998, *John Deere*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, mír 77.

²⁴ Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 31.

²⁵ Tá praghas ar cheann de na paraiméadair iomaíochta, chomh maith le paraiméadair amhail aschur, cáilíocht táirgí, éagsúlacht táirgí nó nuálaíocht.

ach freisin chun struchtúr an mhargaidh a chosaint agus, dá bhrí sin, iomaíocht ann féin a chosaint²⁶.

31. Is féidir coincheap an tsriain ar an iomaíocht ‘de réir ábhair’ a chur i bhfeidhm maidir le cleachtais a léirítear ina leith, tar éis mionscrúdú aonair, go ndéanann siad dochar leordhóthanach don iomaíocht²⁷.
32. Chun a mheas an bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag comhaontú, cuirtear na gnéithe seo a leanas san áireamh:
 - ábhar an chomhaontaithe,
 - na cuspóirí atá sé ag iarraidh a bhaint amach,
 - an comhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ar cuid de é.
33. Agus an comhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch á chinneadh, is gá an méid seo a leanas a chur san áireamh freisin²⁸:
 - cineál na n-earraí nó na seirbhísí dá ndéantar difear,
 - fíordhálaí maidir le feidhmiú agus struchtúr an mhargaidh nó na margaí i dtrácht²⁹.
34. I gcás ina ndéanann na páirtithe éifeachtaí féideartha ar son na hiomaíochta a tharraingt anuas, ar éifeachtaí iad ba cheart a léiriú agus a bheith ábhartha, ach a bhaineann go sonrach leis an gcomhaontú lena mbaineann agus suntasach go leor freisin, tabharfaidh an Coimisiún aird chuí air sin³⁰.
35. Ní gné riachtanach í *rún* na bpáirtithe chun a chinneadh an bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag comhaontú, ach féadfar é a chur san áireamh³¹.

1.2.5. Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht

36. Féadfaidh comhaontú comhair cothrománach ann féin dochar leordhóthanach a dhéanamh don iomaíocht, agus d’fhéadfadh sé tionchar sriantach a bheith aige ar an iomaíocht. Ionas go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag comhaontú comhair chothrománaigh ar an iomaíocht, ní mór, nó gur dócha go mbeidh, drochthionchar suntasach aige ar cheann amháin ar a laghad de pharaiméadair na hiomaíochta ar an margadh, amhail praghas, aschur, cáilíocht táirgí, éagsúlacht táirgí nó nuálaíocht. Chun a shuíomh arb amhlaidh an cás, is gá an iomaíocht a mheas laistigh den

²⁶ Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, míreanna 38-39; Breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food agus Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, AE:C:2015:184, mír 125.

²⁷ Féach breithiúnas an 25 Márta 2021, *Sun v an Coimisiún*, C-586/16 P, EU:C:2021:241, mír 86.

²⁸ Maidir le comhaontuithe ar chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh ina leith cheana féin gur sáruithe an-tromchúiseacha ar na rialacha iomaíochta iad, féadfar an anailís ar an gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch a theorannú don mhéid a bhfuil fíorghá leis chun a shuíomh go bhfuil srian de réir cuspóra ann, féach breithiúnas an 20 Eanáir 2016, *Toshiba*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, mír 29.

²⁹ Féach tuilleadh, breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *CB v an Coimisiún*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, mír 53; breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food and Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, mír 117 agus breithiúnas an 2 Aibreán 2020, *Budapest Bank agus Eile*, C-228/18, EU:C:2020:265, mír 51.

³⁰ Breithiúnas an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, míreanna 103-107.

³¹ Féach, mar shampla, breithiúnas an 14 Márta 2013, *Allianz Hungária Biztosító and Others*, C-32/11, EU:C:2013:160, mír 37; breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *CB v an Coimisiún*, C-67/13 P, AE:C:2014:2204, mír 54; agus breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food agus Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, AE:C:2015:184, mír 118.

chomhthéacs iarbhír ina dtarlódh sé murach an comhaontú sin a bheith ann³². Féadfaidh éifeachtaí sriantacha a bheith ag comhaontuithe tríd an iomaíocht idir na gnóthais is páirtithe sa chomhaontú nó idir aon cheann díobh agus tríú páirtithe a laghdú go suntasach³³.

37. D'fhonn a mheas an bhfuil éifeachtaí sriantacha ag comhaontú, tá na gnéithe seo a leanas ábhartha:
- Cineál agus ábhar an chomhaontaithe;
 - an comhthéacs iarbhír ina dtarlaíonn an comhar, go háirithe an comhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ina n-oibríonn na gnóthais lena mbaineann, cineál na n-earraí nó na seirbhísí a ndéantar difear dóibh, chomh maith leis na fíordhálaí maidir le feidhmiú agus struchtúr an mhargaidh nó na margáil i dtrácht³⁴;
 - a mhéid atá méid áirithe cumhachta margaidh ag na páirtithe ina n-aonar nó i gcomhpháirt nó a mhéid a rannchuidíonn an comhaontú le cruthú, cothabháil nó neartú na cumhachta margaidh sin nó a cheadú do na páirtithe an chumhacht mhargaidh sin a shaothrú³⁵;
 - D'fhéadfadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a bheith ann agus d'fhéadfadh a bheith i gceist, ach ní mór dóibh a bheith suntasach go leor i gcás ar bith³⁶.
38. Uaireanta, tugann gnóthais comhaontuithe cothrománacha comhair i gcrích toisc nach mbeidís in ann an tionscadal nó an ghníomhaíocht a chumhdaítear leis an gcomhar a chur i gcrích go neamhspleách ar bhonn tosca oibiachtúla, mar shampla, mar gheall ar chumas teicniúil teoranta na bpáirtithe. De ghnáth, ní bheidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar na comhaontuithe cothrománacha comhair sin, ach amháin i gcás ina bhféadfadh na páirtithe an tionscadal a chur i gcrích gan srianta nach bhfuil chomh dian sin a bheith curtha i gcrích acu³⁷.
- 1.2.6. *Srianta coimhdeacha*
39. Maidir le comhaontú comhair cothrománach a chomhlíonann Airteagal 101(1), d'fhéadfadh sé fós srian a chur ar neamhspleáchas tráchtála na bpáirtithe sa chomhaontú sin. Féadfaidh Airteagal 101(1) mar a thugtar air, mar a thugtar air, a bheith i gcomhréir le hAirteagal 101(1) freisin má tá gá go hoibiachtúil leis an gcomhaontú cothrománach comhair a chur chun feidhme agus má tá sé comhréireach

³² Breithiúnas an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, mír 118; Féach an breithiúnas an 12 Nollaig 2018, *Krka v an Coimisiún*, T-684/14, EU:T:2018:918 mír 315; agus breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v Commission*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 166.

³³ breithiúnas an 28 Bealtaine 1998, *John Deere*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, mír 88; Breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 51.

³⁴ breithiúnas an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, mír 116, agus an cásdlí a luaitear ann.

³⁵ Is é cumhacht an mhargaidh an cumas praghsanna a choimeád go brabúsach os cionn leibhéil iomaíocha ar feadh tréimhse ama nó aschur a choimeád go brabúsach i dtéarmaí cainníochtaí táirgí, cáilíocht na dtáirgí agus éagsúlacht nó nuálaíocht atá faoi bhun leibhéil iomaíocha ar feadh tréimhse ama. Tá an méid cumhachta margaidh is gá de ghnáth chun sárú a chinneadh faoi Airteagal 101(1) níos lú ná an méid cumhachta margaidh is gá chun ceannasacht a aimsiú faoi Airteagal 102, i gcás ina n-éilítear méid suntasach cumhachta margaidh.

³⁶ Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *CB v an Coimisiún*, C-67/13 P, AE:C:2014:2204, mír 52.

³⁷ Féach freisin mír 18 de Threoirlínte an Choimisiúin maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 81(3) den Chonradh, IO C 101, 27.4.2004, lch. 97.

le cuspóirí an chomhaontaithe sin³⁸. I gcásanna den sórt sin, is gá a scrúdú an mbeadh sé dodhéanta an comhaontú a chur i gcrích in éagmais an tsrianta atá i gceist³⁹. Ós rud é go bhfuil an oibríocht nó an ghníomhaíocht atá i gceist níos deacra a chur chun feidhme, nó gur lú brabús a dhéanamh gan an srian lena mbaineann, ní chiallaíonn sé sin go bhfuil ‘riachtanach go hoibiachtúil’ agus coimhdeach dá bhrí sin⁴⁰.

1.2.7. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

40. Níl sa mheasúnú ar shrianta iomaíochta de réir cuspóra nó éifeachta faoi Airteagal 101(1) ach taobh amháin den anailís. Ar an taobh eile, a léirítear in Airteagal 101(3), is é an measúnú ar éifeachtaí ar son na hiomaíochta a bhíonn ag comhaontuithe sriantacha⁴¹. Más rud é, i gcás aonair, go bhfuil srianadh iomaíochta le hagóid nó le héifeacht, de réir bhrí Airteagal 101(1), cruthaithe, féadfar Airteagal 101(3) a agairt mar chosaint. De réir Airteagal 2 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta atá leagtha síos in Airteagal 81 agus in Airteagal 82 den Chonradh⁴², is ar an ngnóthas nó ar na gnóthais a dhéanann leas na forála seo a agairt a bheidh an dualgas cruthúnais faoi Airteagal 101(3). Dá bhrí sin, ní mór do na hargóintí fíorasacha agus an fhianaise a chuireann an gnóthas/na gnóthais ar fáil a chur ar chumas an Choimisiúin teacht ar an tuairim gur dócha go n-eascróidh éifeachtaí ar son na hiomaíochta⁴³ as an gcomhaontú atá i gceist.
41. Tá cur i bhfeidhm riail na heisceachta in Airteagal 101(3) faoi réir ceithre choinníoll charnacha, dhá choinníoll dhearfacha agus dhá cheann dhiúltacha:
 - ní mór don chomhaontú rannchuidiú le feabhas a chur ar tháirgeadh nó ar dháileadh táirgí nó rannchuidiú le dul chun cinn teicniúil nó eacnamaíoch a chur chun cinn, is é sin le rá, gnóthachain éifeachtúlachta;
 - ní mór na srianta a bheith riachtanach chun na cuspóirí sin a bhaint amach, is é sin le rá, na gnóthachain éifeachtúlachta;
 - ní mór do thomhaltóirí cion cothrom de na tairbhí a thiocfaidh as sin a fháil, is é sin le rá, na gnóthachain éifeachtúlachta, lena n-áirítear gnóthachain éifeachtúlachta cháilíochtúla, a bhain na srianta riachtanacha amach, ní mór iad a chur ar aghaidh go leordhóthanach chuig na tomhaltóirí ionas go ndéanfar iad a chúiteamh ar a laghad as éifeachtaí sriantacha an chomhaontaithe. Dá bhrí sin, ní leor éifeachtúlachtaí a fhabhraíonn ar pháirtithe an chomhaontaithe amháin. Chun

³⁸ Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v an Coimisiún*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 89; Breithiúnas an 11 Iúil 1985, *Remia agus Eile v an Coimisiún*, Cás 42/84, EU:C:1985:327, míreanna 19-20; Breithiúnas an 28 Eanáir 1986, *Pronuptia*, Cás 161/84, EU:C:1986:41, míreanna 15-17; Breithiúnas an 15 Nollaig 1994, *DLG*, C-250/92, EU:C:1994:413, mír 35, agus breithiúnas an 12 Nollaig 1995, *Oude Luttikhuis agus Eile*, C-399/93, EU:C:1995:434, mír 12-15.

³⁹ Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v an Coimisiún*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 91.

⁴⁰ Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v an Coimisiún*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 91.

⁴¹ Agus Airteagal 101(3) á chur i bhfeidhm, tiolactar an cur chuige ginearálta sna Treoirínte ón gCoimisiún maidir le hAirteagal 81(3) den Chonradh a chur i bhfeidhm, IO C 101, 27.4.2004, lch. 97.

⁴² IO L 1, 4.1.2003, lch. 1.

⁴³ Féach, mar shampla, breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, *GlaxoSmithKline*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P agus C-519/06 P, EU:C:2009:610, mír 93-95.

críocha na dTreoirí seo, cuimsíonn coincheap na ‘tomhaltóirí’ custaiméirí, acmhainneacht agus/nó iarbhír, na bpáirtithe sa chomhaontú⁴⁴; agus

- ní mór nach dtabharfaidh an comhaontú caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i ndáil le cuid mhór de na táirgí atá i gceist.

42. Tá an BER R&D agus an BER Speisialaithe bunaithe ar Airteagal 101(3). Tá siad bunaithe ar an mbonn gur féidir le scileanna nó sócmhainní comhlántacha a bheith ina foinse d'éifeachtúlachtaí suntasacha i gcomhaontuithe taighde agus forbartha agus i gcomhaontuithe speisialtóireachta. D'fhéadfadh an cas a bheith amhlaidh freisin i gcás cineálacha eile comhaontuithe cothrománacha comhair. Dá bhrí sin, den chuid is mó, baineann an anailís ar éifeachtúlachtaí comhaontaithe aonair faoi Airteagal 101(3) leis na scileanna agus na sócmhainní comhlántacha a thugann gach ceann de na páirtithe don chomhaontú a shainaithint agus trí mheastóireacht a dhéanamh ar cibé an bhfuil na héifeachtúlachtaí a eascraíonn as sin de chineál a fhágann go gcomhlíontar coinníollacha Airteagal 101(3).

D'fhéadfadh comhlántachtaí teacht as comhaontuithe comhair cothrománacha ar bhealaí éagsúla. Is féidir le comhaontú T&T cumais taighde éagsúla a thabhairt le chéile agus scileanna agus sócmhainní comhlántacha a chur le chéile a d'fhéadfadh táirgí agus teicneolaíochtaí feabhsaithe nó nua a bheith á bhforbairt agus á margú ná mar a bheadh amhlaidh murach sin. Trí chomhaontuithe cothrománacha comhair eile, féadfar a cheadú do pháirtithe fórsaí a chur le chéile chun táirgí a dhearadh, a tháirgeadh agus a thráchtáil nó táirgí nó seirbhísí a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil uathu dá n-oibriochtaí a chomhcheannach.

43. Maidir le comhaontuithe comhair chothrománacha nach mbaineann scileanna nó sócmhainní comhlántacha leo, is lú seans go mbeidh gnóthachain éifeachtúlachta ann a rachaidh chun tairbhe tomhaltóirí. D'fhéadfadh comhaontuithe den sórt sin dubailt costas áirithe a laghdú, mar shampla toisc gur féidir deireadh a chur le costais sheasta áirithe. Mar sin féin, is lú seans, de ghnáth, go mbeidh tairbhí do thomhaltóirí mar thoradh ar choigiltis sheasta ar chostais ná mar a bheadh coigiltis i gcostais athraitheacha nó imeallacha, mar shampla.

1.2.8. Comhaontuithe um chomhar cothrománach nach dtagann faoi raon feidhme Airteagal 101(1) de ghnáth

44. Maidir le comhaontuithe nach bhfuil in ann difear suntasach a dhéanamh don trádáil idir na Ballstáit (easpa éifeachta ar an trádáil) nó nach ndéanann an iomaíocht a shrianadh go suntasach (comhaontuithe miontábhachta), tagann siad lasmuigh de raon feidhme Airteagal 101(1)⁴⁵. Tá treoraíocht soláthraithe ag an gCoimisiún maidir leis an easpa éifeachta ar an trádáil sna Treoirí ón gCoimisiún maidir leis an éifeacht ar choincheap na trádála atá in Airteagail 81 agus 82 den Chonradh (dá ngairtear ‘Treoirí maidir leis an Éifeacht ar an Trádáil’ anseo feasta)⁴⁶, agus maidir le comhaontuithe miontábhachta san Fhógra ón gCoimisiún maidir le comhaontuithe miontábhachta nach ndéantar an iomaíocht a shrianadh go suntasach leo faoi Airteagal 101(1) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (dá

⁴⁴ Tugtar tuilleadh sonraí maidir le coincheap an tomhaltóra i mír 84 de Threoirí an Choimisiúin maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 81(3) den Chonradh, IO C 101, 27.4.2004, lch. 97.

⁴⁵ Féach breithiúnas an 13 Nollaig 2012, *Expedia*, C-226/11, EU:C:2012:795, míreanna 16-17 agus an cásdlí a luaitear ann.

⁴⁶ IO C 101, 27.4.2004, lch. 81.

ngairtear ‘Fógra De Minimis’ anseo feasta)⁴⁷. Tá na Treoirlínte sin gan dochar do na Treoirlínte maidir leis an Éifeacht ar an Trádáil agus don Fhógra De Minimis, mar aon le haon treoraíocht ón gCoimisiún ina leith sin amach anseo.

45. Leis na Treoirlínte maidir leis an Éifeacht ar an Trádáil leagtar amach na prionsabail atá forbartha ag Cúirteanna an Aontais chun an éifeacht ar choincheap na trádála a léirmhíniú agus chun a léiriú nuair nach dócha go mbeidh comhaontuithe in ann difear suntasach a dhéanamh don trádáil idir na Ballstáit. Áirítear leo toimhde infhrisnéise diúltach a bhfuil feidhm aige maidir le gach comhaontú de réir bhrí Airteagal 101(1) gan beann ar chineál na srianta a áirítear i gcomhaontuithe den sórt sin, rud a fhágann go bhfuil feidhm acu maidir le comhaontuithe ina bhfuil cruashrianta freisin⁴⁸. De réir na toimhdean sin, ní féidir, i bprionsabal, le comhaontuithe comhair cothrománacha difear suntasach a dhéanamh don trádáil idir Bhallstáit sna cásanna seo a leanas:
- nach mó ná 5 % sciar comhiomlán an mhargaidh atá ag na páirtithe ar aon mhargadh iomchuí laistigh den Aontas a ndéanann an comhaontú difear dó, agus
 - nach mó ná EUR 40 milliún láimhdeachas comhiomlán bliantúil an Aontais do na gnóthais lena mbaineann sna táirgí a chumhdaítear leis an gcomhaontú⁴⁹.
 - I gcás comhaontuithe a bhaineann le comhcheannach táirgí, is é a bheidh sa láimhdeachas ábhartha ná ceannacháin chomhcheangailte na bpáirtithe de na táirgí a chumhdaítear leis an gcomhaontú. Féadfaidh an Coimisiún an toimhde a fhrisnéis más rud é go léirítear a mhalairt le hanailís ar thréithe an chomhaontaithe agus ar a chomhthéacs eacnamaíoch.
46. Mar a leagtar amach san Fhógra De Minimis, ní chuireann comhaontuithe cothrománacha comhair arna ndéanamh ag iomaitheoirí iarbhir nó féideartha srian suntasach ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mura bhfuil an sciar comhiomlán den mhargadh atá ag na páirtithe sa chomhaontú níos mó ná 10 % maidir le haon cheann de na margaí ábhartha a ndéanann an comhaontú difear dóibh⁵⁰. Tá an riail ghinearálta sin faoi réir dhá eisceacht. Ar dtús, a mhéid a bhaineann le cruashrianta, tá feidhm ag Airteagal 101(1) gan beann ar na sciarta den mhargadh atá ag na páirtithe⁵¹. Is amhlaidh sin toisc go bhféadfaidh sé gurbh ionann agus srianadh suntasach ar an iomaíocht é comhaontú lena bhféadfar difear a dhéanamh don trádáil idir na Ballstáit agus ag a bhfuil cuspóir frithiomaíoch, i ngeall ar a chineál agus go neamhspleách ar aon éifeacht choincríteach⁵². Maidir leis an dara eisceacht, laghdaítear an tairseach maidir le sciar 10 % den mhargadh go 5 % i gcás, i margadh ábhartha, ina ndéanfar an iomaíocht a shrianadh i ngeall ar an éifeacht charnach atá ag líonraí comhthreomhara comhaontuithe⁵³.

⁴⁷ IO C 291, 30.8.2014, lch. 1

⁴⁸ Treoirlínte maidir leis an Éifeacht ar an Trádáil, mír 50.

⁴⁹ Treoirlínte maidir leis an Éifeacht ar an Trádáil, mír 52.

⁵⁰ Fógra De Minimis, mír 8.

⁵¹ Féach breithiúnas an 9 Iúil 1969, *Völk v Vervaecke*, Cás 5/69, EU:C:1969:35; breithiúnas an 6 Bealtaine 1971, *Cadillon v Höss*, Cás 1/71, EU:C:1971:47 agus breithiúnas an 28 Aibreán 1998, *Javico v Yves Saint Laurent Parfums*, C-306/96, EU:C:1998:173, mír 16-17.

⁵² Breithiúnas an 13 Nollaig 2012, *Expedia*, C-226/11, EU:C:2012:795, mír 37.

⁵³ Fógra De Minimis, mír 10.

47. Thairis sin, níl aon toimhde ann go dtagann comhaontuithe cothrománacha, atá tugtha i gcrích ag gnóthais, faoi Airteagal 101(1) go huathoibríoch más rud é go bhfuil sciar aonair den mhargadh ag gnóthas amháin nó níos mó díobh siúd, ar mó ná 10 % é. Féadfaidh easpa éifeachta suntasaí ar an trádáil idir na Ballstáit a bheith i gceist le comhaontuithe den sórt sin fós nó féadfaidh sé nach ionann iad agus srianadh suntasach ar an iomaíocht⁵⁴. Is gá measúnú a dhéanamh orthu dá bhrí sin ina gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch. Áirítear critéir le haghaidh measúnú aonair ar chomhaontuithe den sórt sin leis na Treoirlínte seo.

1.3. Gaol le treoir agus reachtaíocht eile

48. Comhaontuithe a dhéantar idir gnóthais atá ag oibriú ar leibhéal difriúil den slabhra táirgthe nó dáilte, is é sin le rá, comhaontuithe ingearacha, déileáiltear leo i bprionsabal i Rialachán (AE) Uimh..../2022 ón gCoimisiún an XX Aibreán 2022 maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 101(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir le catagóirí comhaontuithe ingearacha agus cleachtas comhbheartaithe⁵⁵ (dá ngairtear ‘*Rialachán (AE) Uimh..../2022*’ nó ‘*VBER*’ anseo feasta) agus sa Teachtaireacht ón gCoimisiún – Fógra ón gCoimisiún – Treoirlínte maidir le Srianata Ingearacha (dá ngairtear ‘*Treoirlínte Ingearacha*’ anseo feasta)⁵⁶. Mar sin féin, a mhéid a thugtar comhaontuithe ingearacha i gcrích idir iomaitheoirí, mar shampla, comhaontuithe dáileacháin, d’fhéadfadh éifeachtaí an chomhaontaithe ar an margadh agus na fadhbanna iomaíochta a d’fhéadfadh a bheith ann a bheith cosúil le comhaontuithe cothrománacha. Dá bhrí sin, is faoi na Treoirlínte seo a thagann comhaontuithe ingearacha idir iomaitheoirí⁵⁷. Má bhíonn gá le measúnú a dhéanamh ar na comhaontuithe sin faoi VBER agus faoi na Treoirlínte Ingearacha, déanfar é sin a lua go sonrach sa chaibidil ábhartha de na Treoirlínte seo. In éagmais tagartha den sórt sin, is iad na Treoirlínte sin amháin a bheidh infheidhme maidir le comhaontuithe ingearacha idir iomaitheoirí.
49. I gcás ina dtagraíonn na Treoirlínte seo don mhargadh ábhartha: leis an bhFógra ón gCoimisiún maidir le margadh ábhartha a shainiú chun críche dhlí iomaíochta an Chomhphobail (‘*Fógra maidir le Sainiú Margaidh*’ anseo feasta) féadfar treoraíocht a sholáthar maidir leis na rialacha, critéir agus fianaise a úsáideann an Coimisiún nuair atá saincheisteanna maidir le sainiú margaidh á mbreithniú⁵⁸. Maidir leis an margadh ábhartha, chun Airteagal 101 a chur i bhfeidhm maidir le comhaontuithe comhair cothrománacha, ba cheart é a shainiú dá bhrí sin ar bhonn na treoraíochta sin agus aon fhianaise amach anseo a bhaineann le sainiú na margaí ábhartha chun críche dhlí iomaíochta an Aontais.
50. Cé go bhfuil tagairtí sna Treoirlínte sin do chairtéil, níl sé i gceist leo treoir a thabhairt maidir le cad is cairtéal ann agus níl sé i gceist leis cairtéal a shainiú i

⁵⁴ Féach breithiúnas an 8 Meitheamh 1995, *Langnese-Iglo v an Coimisiún*, T-7/93, EU:T:1995:98, mír 98.

⁵⁵ [...]

⁵⁶ [...]

⁵⁷ Níl feidhm aige sin i gcás ina ndéanann iomaitheoirí comhaontú ceartingearach neamh-chomórtais agus (i) inar monaróir agus dáileoir earraí an soláthróir, agus gur dáileoir é an ceannaitheoir agus nach gnóthas iomaíoch é ar leibhéal na monaraíochta, nó (ii) gur soláthraí seirbhísí an soláthraí ar leibhéal éagsúla trádála, agus go soláthraíonn an ceannaitheoir a earraí nó a seirbhísí ar leibhéal an mhiondíola agus nach gnóthas iomaíoch é ag leibhéal na trádála ina gceannaíonn sé na seirbhísí conartha. Is faoi na Treoirlínte VBER agus na Treoirlínte Ingearacha amháin a dhéantar measúnú ar na comhaontuithe sin (féach Airteagal 2(4) de BCF).

⁵⁸ Fógra ón gCoimisiún maidir le margadh ábhartha a shainmhíniú chun críocha dhlí iomaíochta an Chomhphobail, IO C 372, 9.12.1997, lch. 5.

gcleachtas cinnteoireachta an Choimisiúin ná i gcásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

51. Tá feidhm ag na Treoirlínte seo maidir leis na cineálacha comhaontuithe cothrománacha comhair is coitianta beag beann ar an leibhéal comhtháthaithe atá i gceist leo, cé is moite d'oibríochtaí ar comhchruinniú iad de réir bhrí Airteagal 3 de Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le comhchruinnithe idir gnóthais⁵⁹ a rialú (dá ngairtear '*An Rialachán Cumaisc*' anseo feasta) faoi mar a bheadh amhlaidh, mar shampla, le comhfhiontair a fheidhmíonn ar bhonn buan feidhmeanna uile eintitis eacnamaíoch uathrialach ('comhfhiontair lánfheidhme')⁶⁰.
52. Níl feidhm ag na Treoirlínte sin maidir le comhaontuithe, cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe de chuid táirgeoirí táirgí talmhaíochta a bhaineann le táirgeadh nó trádáil táirgí talmhaíochta agus a bhfuil sé d'aidhm acu caighdeán inbhuanaitheachta a chur i bhfeidhm atá níos airde ná mar a údaraítear le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta agus atá díolmhaithe ó Airteagal 101(1) de bhun Airteagal 210ú de Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 lena mbunaítear comheagraíocht na margái i dtáirgí talmhaíochta⁶¹. Tá na Treoirlínte seo gan dochar do na Treoirlínte a eiseoidh an Coimisiún i gcomhréir le hAirteagal 210ú(5) den Rialachán sin. Mar sin féin, tá comhaontuithe, cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe táirgeoirí táirgí talmhaíochta a bhaineann le táirgeadh nó trádáil táirgí talmhaíochta, agus nach gcomhlíonann coinníollacha Airteagal 210ú, faoi réir Airteagal 101(1).
53. Tá an measúnú faoi Airteagal 101 a bhfuil tuairisc air sna Treoirlínte seo gan dochar do chur i bhfeidhm comhthreomhar féideartha Airteagal 102 den Chonradh maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair⁶².
54. Tá na Treoirlínte seo gan dochar don léiriú a fhéadfaidh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh a thabhairt do chur i bhfeidhm Airteagal 101 ar chomhaontuithe cothrománacha comhair.
55. Cuirtear na Treoirlínte seo in ionad na dTreoirlínte ón gCoimisiún maidir le hinfheidhmeacht Airteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir le comhaontuithe cothrománacha comhair⁶³ a d'fhoilsigh an Coimisiún in 2011 agus nach bhfuil feidhm acu a mhéid atá feidhm ag rialacha a bhaineann go

⁵⁹ IO L 24, 29.1.2004, lch. 1.

⁶⁰ Féach Airteagal 3(4) den Rialachán um Chumaisc. Agus measúnú á dhéanamh aige, áfach, an bhfuil comhfhiontar lánfheidhme ann, scrúdaíonn an Coimisiún an bhfuil an comhfhiontar uathrialach ó thaobh oibríochta de. Ní chiallaíonn sé sin go bhfuil neamhspleáchas ag na máthairchuideachtaí maidir lena chinntí straitéiseacha a ghlacadh (féach Fógra Comhdhlúite Dlínisiúil an Choimisiúin faoi Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle maidir le comhchruinnithe idir gnóthais a rialú, IO C 95, 16.4.2008, lch. 1, míreanna 91-109 ('Fógra Dlínseach Comhdhlúite')). Ní mór a mheabhrú freisin, más rud é go bhfuil sé mar chuspóir nó mar éifeacht ag bunú comhfhiontar atá ina chomhchruinniú faoi Airteagal 3 den Rialachán Cumaisc iompar iomaíoch na ngnóthas a fhanann neamhspleách a chomhordú, ansin go dtabharfar breithmheas ar chomhordú faoi Airteagal 101 den Chonradh (féach Airteagal 2(4) den Rialachán maidir le Cumaisc).

⁶¹ Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena mbunaítear comheagraíocht na margái i dtáirgí talmhaíochta agus lena n-aisghairtear Rialacháin (CEE) Uimh. 922/72, (CEE) Uimh. 234/79, (CE) Uimh. 1037/2001 agus (CE) Uimh. 1234/2007, IO L 347 20.12.2013, lch. 671, arna leasú le Rialachán (AE) 2021/2117 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 2 Nollaig 2021, IO L 435, 6.12.2021, lch. 262.

⁶² Féach breithiúnas an 10 Iúil 1990, *Tetra Pak I*, T-51/89, ECR 1990 II-00309, AE:T:1990:41, mír 25 agus tuilleadh.

⁶³ IO C 11, 14.1.2011, lch. 1.

sonrach le hearnáil faoi leith mar atá i gcás comhaontuithe áirithe maidir le talmhaíocht⁶⁴ nó iompar⁶⁵. Leanfaidh an Coimisiún d'fhaireachán a dhéanamh ar fheidhmiú an BER agus an Treoir Speisialaithe T&D agus na Treoirlínte seo bunaithe ar fhaisnéis mhargaidh ó pháirtithe leasmhara agus ó údaráis iomaíochta náisiúnta agus féadfaidh sé na Treoirlínte sin a athbhreithniú i bhfianaise forbairtí amach anseo agus i bhfianaise an léargais a thagann chun cinn.

2. COMHAONTUITHE TAIGHDE AGUS FORBARTHA

2.1. Réamhrá

56. Is é cuspóir na Caibidle seo treoir a thabhairt maidir le scóip agus measúnú iomaíoch comhaontuithe T&F.
57. Bíonn comhaontuithe T&F éagsúil ó thaobh foirme agus scóipe de. Áirítear leo comhaontuithe eisfhoinstithe do ghníomhaíochtaí áirithe T&F, comhaontuithe a chlúdaíonn comhfheabhsú teicneolaíochtaí atá ann cheana agus comhoibriú maidir le taighde, forbairt agus margú táirgí atá go hiomlán nua. D'fhéadfadh an comhoibriú T&F a bheith i bhfoirm comhaontú comhoibrithe nó comhair i gcuideachta chomhrialtaithe⁶⁶. Áirítear leis sin freisin comhar idir iomaitheoirí i bhfoirmeacha scaoilte, amhail comhar teicniúil i meithleacha oibre.
58. Féadfaidh gnóthais mhóra, FBManna⁶⁷, comhlachtaí acadúla nó institiúidí taighde nó aon teaghlaim díobh sin comhaontuithe T&F a thabhairt i gcrích⁶⁸.
59. Ní hamháin gur féidir le comhoibriú T&T difear a dhéanamh d'iomaíocht i margaí táirgí nó teicneolaíochta atá ann cheana, ach d'fhéadfadh sé freisin iomaíocht sa nuálaíocht a chur i bhfeidhm.
60. Chun críche an BER T&F agus na Caibidle seo de na Treoirlínte, tagraíonn 'comórtas i nuálaíocht'⁶⁹ d'iarrachtaí T&D le haghaidh táirgí agus/nó teicneolaíochtaí nua, a chruthaíonn a margadh nua féin⁷⁰ agus do chuailí T&F, i.e. iarrachtaí T&F atá

⁶⁴ Rialachán (CE) Uimh. 1184/2006 ón gComhairle an 24 Iúil 2006 lena ndéantar rialacha áirithe iomaíochta a chur i bhfeidhm maidir le táirgí áirithe talmhaíochta a tháirgeadh agus maidir leis na táirgí sin a thrádáil IO L 214, 4.8.2006, lch. 7.

⁶⁵ Rialachán (CE) Uimh. 169/2009 ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 ag cur rialacha iomaíochta chun feidhme ar iompar d'iarnród, de bhóthar nó d'uiscebhealach intíre, IO L 61, 5.3.2009, lch. 1; Rialachán (CE) Uimh. 246/2009 ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 maidir le hAirteagal 81(3) den Chonradh a chur i bhfeidhm ar chatagóirí áirithe comhaontuithe agus cleachtas comhbheartaithe idir cuideachtaí linéar loingseoireachta (cuibhreannais), IO L 79, 25.3.2009, lch. 1 agus Rialachán (CE) Uimh. 906/2009 ón gCoimisiún an 28 Meán Fómhair 2009 maidir le hAirteagal 81(3) den Chonradh a chur i bhfeidhm maidir le catagóirí áirithe comhaontuithe, cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe idir cuideachtaí linéar loingseoireachta (cuibhreannais), IO L 256, 29.9.2009, is déanaí arna leasú ag Rialachán (AE) 2020/436 an 24 Márta 2020, IO L 90, 25.3.2020, lch. 1; Treoirlínte maidir le hAirteagal 81 de Chonradh CE a chur i bhfeidhm maidir le seirbhísí muiropair, IO C 245, 26.9.2008, lch. 2.

⁶⁶ Féach mír 51 ('comhfhiontair fheidhmiúil') agus mír 13 ('dliteanas i leith sárú ar Airteagal 101(1)) de na Treoirlínte seo.

⁶⁷ Mar a shainmhínítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Moladh ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003 maidir le micrifhiontair, fiontair bheaga agus fiontair mheánmhéide a shainmhíniú, IO L 124, 20.5.2003, lch. 36.

⁶⁸ Gnólachtaí nuathionscanta san áireamh.

⁶⁹ Féach BER T&F, Airteagal 1 mír 1(18) maidir leis na páirtithe sa chomhaontú agus mír 1(19) maidir le tríú páirtithe.

⁷⁰ Airteagal 1 mír 1(7) den BER R&D.

dirithe go príomha ar aidhm nó cuspóir sonrach a eascraíonn as comhaontú T&F⁷¹. Ní féidir aidhm nó cuspóir sonrach cuaille T&F a shainmhíniú fós mar táirge nó mar theicneolaíocht nó go bhfuil sprioc atá i bhfad níos leithne ag baint leis ná táirge nó teicneolaíocht shonrach ar mhargadh sonrach.

61. Tá an measúnú ar chomhaontuithe T&D faoi Airteagal 101(1) clúdaithe ag Alt 2.3 de na Treoirlínte seo. D'fhéadfadh comhaontuithe T&D leas a bhaint as an gcuan sábháilte a bhunaigh an BER T&D⁷². Tá an blocdhíolúine bunaithe ar an mbreithniú – sa mhéid go dtugtar faoi chomhaontuithe T&D le hAirteagal 101(1) agus go gcomhlíonann siad na critéir atá leagtha amach sa BER T&D – de ghnáth go gcomhlíonfaidh siad na ceithre choinníoll atá leagtha síos in Airteagal 101(3). Tá cur síos i gCuid 2.4 de na Treoirlínte seo ar na comhaontuithe a chlúdaíonn an BER T&D. Mínítear na coinníollacha chun comhaontuithe T&D a dhíolmhú i Roinn 2.5 – Coinníollacha maidir le díolúine. Is é is aidhm do na srianta crua agus eisiata a thuairiscítear i Roinn 2.6 de na Treoirlínte seo a chinntiú nach mbeidh ach comhaontuithe sriantacha ar féidir a bheith ag súil leis go réasúnta go gcomhlíonfaidh siad coinníollacha Airteagal 101(3) ag baint tairbhe as an díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 2 de BER T&D.
62. Tá feidhm ag an gcuan sábháilte fad nach ndéanann an Coimisiún nó údarás iomaíochta Ballstáit (“NCA”) tairbhe an bhlocdhíolúine a tharraingt siar i gcás ar leith de bhun Airteagal 29 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta atá leagtha síos in Airteagal 81 agus in Airteagal 82 den Chonradh⁷³ (Roinn 2.7 de na Treoirlínte sin).
63. Sa chás nach mbaineann an cuan sábháilte atá curtha ar fáil ag BER T&D le comhaontú T&D, ní mór scrúdú a dhéanamh ar cibé, sa chás ar leith, an dtagann an comhaontú T&D laistigh de raon feidhme Airteagal 101(1) agus más amhlaidh go gcomhlíontar coinníollacha Airteagal 101(3) – déantar cur síos air seo i Roinn 2.8 de na Treoirlínte seo agus leagtar amach i Roinn 2.9 am ábhartha an mheasúnaithe.

2.2. Margái Ábhartha

64. Tugtar treoir san Fhógra maidir le Sainmhíniú Margaidh ar na rialacha, ar na critéir agus ar an bhfianaise a úsáideann an Coimisiún agus é ag breithniú saincheistanna a bhaineann le sainmhíniú ar an margadh⁷⁴. Maidir leis an margadh ábhartha, chun Airteagal 101 a chur i bhfeidhm maidir le comhaontuithe taighde agus forbartha, ba cheart é a shainiú dá bhrí sin ar bhonn na treoraíochta sin agus aon fhianaise amach anseo a bhaineann le sainiú na margái ábhartha chun críche dhlí iomaíochta an Aontais, de réir mar is infheidhme.
65. Faoi BER T&F, is ionann margadh ábhartha táirge nó teicneolaíochta agus margadh na dtáirgí nó na dteicneolaíochtaí a d'fhéadfaí a fheabhsú nó ar féidir táirgí nó teicneolaíochtaí an chonartha a chur ina n-ionad⁷⁵.

⁷¹ Airteagal 1 (1) (8) den BER R&D.

⁷² Rialachán (AE) Uimh. [...] ón gCoimisiún an [...] Nollaig 2022 maidir le hAirteagal 101(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm maidir le catagóirí áirithe comhaontuithe taighde agus forbartha.

⁷³ IO L 1, 4.1.2003, lch. 1.

⁷⁴ Fógra ón gCoimisiún maidir le margadh ábhartha a shainiú chun críocha dhlí iomaíochta an Chomhphobail (97/C 372/03).

⁷⁵ Airteagal 1 mír 1(21) agus 1(22) den R & D RER.

2.3. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

2.3.1. *Príomhábhair imní an chomórtais*

66. Is féidir le comhaontuithe T&D a bheith ina gcúis le hábhair imní éagsúla maidir leis an iomaíocht, go háirithe is féidir leo teorainn dhíreach a chur leis an iomaíocht idir na páirtithe, is é sin le rá, foriamh frithiomaíoch tríú páirtithe nó toradh claonpháirteach ar an margadh.
67. Sa chás go gcuireann comhar T&F **teorainn dhíreach nó srian ar iomaíocht idir na páirtithe nó go n-éascaíonn sé toradh claonpháirteach ar an margadh**, d'fhéadfadh praghsanna níos airde, níos lú rogha do thomhaltóirí nó cáilíocht níos ísle táirgí nó teicneolaíochtaí a bheith mar thoradh air sin. D'fhéadfadh sé sin a bheith ina chúis le laghdú nó moill a chur ar nuálaíocht, rud a d'fhágfadh go mbeadh na táirgí nó na teicneolaíochtaí a thiocfaidh chun an mhargaidh níos measa nó níos lú. Ina theannta sin, d'fhéadfadh táirgí nó teicneolaíochtaí teacht ar an margadh níos déanaí ná mar a dhéanfaidís murach iad.
68. D'fhéadfadh **foriamh frithiomaíoch tríú páirtithe** teacht chun cinn go háirithe, nuair atá sé de cheart ag páirtí amháin ar a laghad i gcomhaontú T&F saothrú eisiach thorthaí T&F a fháil agus nuair atá méid suntasach cumhachta margaidh ag páirtí amháin ar a laghad.

2.3.2. *Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh*

69. Cuireann comhaontuithe a bhaineann le T&F srian le hiomaíocht trí chuspóir más rud é nach é an príomhchuspóir atá leo ná T&D, ach feidhmiú mar uirlis chun tabhairt faoi chairtéal nó i rud eile, sárúithe faoi Airteagal 101(1), amhail socrú praghsanna, teorannú aschuir, leithdháileadh margaidh nó srianta ar fhorbairt theicniúil.
70. Is féidir le comhaontú T&F srian a chur le forbairt theicniúil nuair, seachas comhoibriú chun dul chun cinn teicniúil agus eacnamaíoch a chur chun cinn, go n-úsáideann na páirtithe an comhoibriú T&F chun (a) iontráil táirgí nó teicneolaíochtaí sa mhargadh a chosc nó moill a chur orthu, (b) saintréithe táirgí nó teicneolaíochtaí nach bhfuil clúdaithe ag an gcomhaontú T&F a chomhordú nó (c) teorainn a chur le cumas táirge nó teicneolaíochta comhfhobartha nuair a thugann siad táirge nó teicneolaíocht den sórt sin ar an margadh.

2.3.3. *Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht*

2.3.3.1. Réamhrá – comhaontuithe nach gcuireann srian le hiomaíocht de ghnáth

71. Ní thagann go leor comhaontuithe T&F faoi Airteagal 101(1) nuair a thugann gnóthais a bhfuil scileanna comhlántacha acu iad chun críche, rud nach mbeadh ábalta ar shlí eile an T&F a dhéanamh as a stuaím féin.
72. Ina theannta sin, ní bhíonn éifeachtaí cothrománacha sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar chomhar T&F idir gnóthais nach bhfuil in iomaíocht⁷⁶ go ginearálta.
73. Ní mór anailís a dhéanamh ar an gcaidreamh iomaíoch idir na páirtithe i gcomhthéacs na margaí atá ann cheana⁷⁷ agus i gcomhthéacs na nuálaíochta⁷⁸.

⁷⁶ Chun sainmhíniú a fháil, féach mír 1(20) d'Airteagal 1 den BER T&F.

⁷⁷ I gcomhthéacs BER T&F, féach Airteagal 1 mír 1(17) de BER T&F.

⁷⁸ I gcomhthéacs BER T&F, féach Airteagal 1 mír 1(18) de BER T&F.

74. Más rud é, ar bhonn tosa oibiachtúla, nach mbeadh na páirtithe in ann an R&D riachtanach a dhéanamh go neamhspleách, ní bheidh tionchar sriantach ag an gcomhaontú T&D ar an iomaíocht de ghnáth. D'fhéadfadh sé nach mbeadh páirtí in ann an T&D a chur i gcrích go neamhspleách, mar shampla, i gcás ina bhfuil cumas teicniúil teoranta nó rochtain theoranta aige ar mhaoiniú, ar oibrithe oilte, ar theicneolaíochtaí nó ar acmhainní eile.
75. Foirm ar leith de chomhoibriú T&D is ea eisfhoinsiú R&D faoi chuing roimhe seo. I gcás den sórt sin, is minic gurb iad gnóthais speisialaithe, institiúidí taighde nó comhlachtaí acadúla a dhéanann an T&T, nach bhfuil gníomhach i saothrú na dtorthaí. De ghnáth, déantar comhaontuithe den sórt sin a chomhcheangal le haistriú fios gnó agus/nó clásal soláthair eisiach maidir leis na torthaí a d'fhéadfadh a bheith ann. Mar gheall ar nádúr comhlántach na bpáirtithe comhoibritheacha (mar shampla maidir lena scileanna nó lena dteicneolaíochtaí) sa chás sin, ní gnách go n-eascraíonn éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) as na comhaontuithe sin.
76. Is annamh a bhíonn éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar chomhoibriú T&T nach n-áiríonn comhshaothrú torthaí a d'fhéadfadh a bheith ann trí cheadúnú, trí tháirgeadh agus/nó trí mhargaiócht. Is féidir iarmhairtí frithiomaíocha a bheith mar thoradh ar na comhaontuithe T&D sin, áfach, mar shampla, más rud é, mar thoradh ar chomhaontú T&D, go laghdaítear go mór an iomaíocht ag leibhéal nuálaíochta.

2.3.3.2. Cumhacht margaidh

77. Ní dócha go n-imreoidh comhaontuithe T&D tionchar sriantach ar iomaíocht ach amháin sa chás go bhfuil cumhacht mhargaidh ag na páirtithe sa chomhoibriú T&T.
78. Níl aon dearbhtairseach ann ar féidir a thoimhdiú go gcruthaíonn nó go gcothabhálann comhaontú T&D cumhacht mhargaidh agus, dá bhrí sin, gur dóigh go mbeadh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh air. Mar sin féin, tá comhaontuithe T&D idir ghnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirgí agus/nó teicneolaíochtaí atá ann cheana clúdaithe ag an díolúine sa BER T&D ar an gcoinníoll nach mó a sciar den mhargadh comhcheangailte ná 25 % ar na margaí táirgí agus teicneolaíochta ábhartha agus go gcomhlíontar na coinníollacha eile maidir le feidhmiú an BER T&D.
79. Clúdaíonn an BER R&D comhaontuithe T&D idir ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht freisin. Clúdaítear na comhaontuithe sin leis an díolúine sa BER T&D ar an gcoinníoll go bhfuil trí cinn nó níos mó d'iarrachtaí T&D⁷⁹, sa bhreis ar iarrachtaí na bpáirtithe sa chomhaontú agus inchomparáide leo. Caithfear na coinníollacha eile chun an RER T&D a chur i bhfeidhm a chomhlíonadh freisin. Faoi réir na gcoinníollacha sin, ní dócha go mbeadh éifeachtaí sriantacha ag comhaontú idir

⁷⁹ Sainmhíníonn Airteagal 1 mír 1(19) den R&D BER iarracht iomaíoch T&D mar 'iarracht R&D ina mbíonn tríú páirtí páirteach ann, ina n-aonar nó i gcomhar le tríú páirtithe eile, nó ina bhfuil tríú páirtí ábalta agus ar dóigh dó a bheith rannpháirteach go neamhspleách agus a bhaineann le: (a) T&D de na táirgí agus/nó na teicneolaíochtaí nua inionadaithe céanna nó ar dócha iad a bheith inionadaithe leo siúd a bheidh faoi réim an chomhaontaithe T&D; Nó (b) cuailí T&D a shaothraíonn an aidhm nó an cuspóir céanna go substaintiúil leis na cinn a bheidh clúdaithe ag an gcomhaontú T&D. Ní mór do na tríú páirtithe sin a bheith neamhspleách ó na páirtithe sa chomhaontú T&D.

gnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht⁸⁰ ar an margadh inmheánach ós rud é gur dócha nach mbeidh na páirtithe in ann nuálaíocht a choimeád ar bun go brabúsach faoi bhun leibhéil iomaíochta ar feadh tréimhse níos faide.

80. Dá láidre atá seasamh comhcheangailte na bpáirtithe ar mhargaí atá ann cheana agus/nó an líon níos ísle d'iarrachtaí iomaíocha T&D sa bhreis ar iarrachtaí na bpáirtithe agus atá inchomparáide leo, is é is dóichí gur féidir leis an gcomhaontú T&D tionchar sriantach a imirt ar an iomaíocht⁸¹.

2.3.3.3. T&D atá dírithe ar tháirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana a fheabhsú, a ionadú nó a athsholáthar

81. Má tá an T&D dírithe ar **fheabhsú** táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana, baineann na héifeachtaí féideartha leis an margadh/na margaí ábhartha do na táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana. Ní dócha, áfach, go mbeidh éifeachtaí ar phraghsanna, ar aschur, ar cháilíocht na dtáirgí, ar éagsúlacht na dtáirgí nó ar fhorbairt theicniúil sna margaí atá ann cheana ach amháin má tá seasamh láidir ag na páirtithe le chéile, tá sé deacair teacht isteach agus níl ach líon beag iomaitheoirí eile ann. Ina theannta sin, mura mbaineann an T&D ach le hionchur measartha beag de tháirge deiridh, tá éifeachtaí foriata sna táirgí deiridh sin an-teoranta.
82. Má tá an T&D dírithe ar tháirge nó teicneolaíocht atá ann cheana a **ionadú nó a athsholáthar**, d'fhéadfadh sé go mbainfeadh éifeachtaí féideartha le moilliú ar fhorbairt an táirge nó na teicneolaíochta athsholáthraithe. Is amhlaidh an cás go háirithe má tá cumhacht mhargaidh ag na páirtithe ar an margadh táirge nó teicneolaíochta atá ann cheana agus gurb iad sin na cinn sin amháin a bhfuil baint acu le T&D chun athsholáthar a dhéanamh ar an táirge nó ar an teicneolaíocht sin atá ann cheana. Is féidir éifeacht den chineál céanna a bheith ann má chomhoibríonn gníomhaí mór i margadh atá ann cheana le hiomaitheoir i bhfad níos lú nó le hiomaitheoir féideartha atá ar tí teacht chun cinn le táirge nó teicneolaíocht agus a d'fhéadfadh seasamh an tsealbhóra a chur i mbaol.
83. Má chuireann na páirtithe ina gcomhaontú freisin saothrú comhpháirteach (e.g. táirgeadh agus/nó dáileadh) tháirgí an chonartha nó na dteicneolaíochtaí conartha, ní mór scrúdú níos grinne a dhéanamh ar na héifeachtaí ar an iomaíocht. Go háirithe, más iomaitheoirí láidre iad na páirtithe, is mó seans go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht i bhfoirm praghsanna méadaithe nó laghdú aschuir sna margaí atá ann cheana. Más rud é, áfach, nach ndéantar an comhshaothrú ach amháin trí cheadúnú do thríú páirtithe, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha amhail fadhbanna foriaimh.

⁸⁰ Sainmhíníonn Airteagal 1 mír 1(18) den R&D gnóthas atá in iomaíocht le nuálaíocht mar 'gnóthas nach bhfuil in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana agus a bhíonn rannpháirteach go neamhspleách sa chomhaontú T&D nó, in éagmais an chomhaontaithe T&D, a bheadh in ann agus is dócha a bheith páirteach go neamhspleách in iarrachtaí T&D a bhaineann le: (a) T&D de na táirgí agus/nó na teicneolaíochtaí nua inionadaithe céanna nó ar dócha iad a bheith inionadaithe leo siúd a bheidh faoi réim an chomhaontaithe T&D; Nó (b) cuailí T&D a shaothraíonn an aidhm nó an cuspóir céanna go substaintiúil leis na cinn a bheidh clúdaithe ag an gcomhaontú T&D.

⁸¹ Tá an méid sin gan dochar don anailís ar ghnóthachain éifeachtúlachta fhéideartha, lena n-áirítear na gnóthachain sin atá ann go rialta i T&D arna chómhaoiniú go poiblí.

- 2.3.3.4. Cuaillí T&D agus iarrachtaí T&D dírithe ar tháirge nó ar theicneolaíocht a chruthaíonn margadh nua
84. Déantar iarrachtaí T&D a bhaineann le T&D táirgí nó teicneolaíochtaí nua, chomh maith le cuaillí T&D a ghabháil le coincheap na hiomaíochta i nuálaíocht chun críche na Caibidle seo.
85. Ní hamháin go ndéanann táirge nó teicneolaíocht nua táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana a fheabhsú nó a ionadú ná ní chuirtear táirgí nó teicneolaíochtaí eile ina n-ionad. Cruthóidh an t-éileamh ar an táirge nó ar an teicneolaíocht nua, má tá sé ag teacht chun cinn, margadh nua ar leith.
86. Is iad na cuaillí T&D ná iarrachtaí T&D atá dírithe go príomha ar aidhm nó cuspóir ar leith. Ní féidir aidhm nó cuspóir sonracha cuaille T&D a shainmhíniú fós mar tháirge nó mar theicneolaíocht nó go bhfuil sprioc atá i bhfad níos leithne ag baint leis ná táirgí nó teicneolaíochtaí ar mhargadh sonracha.
87. Ní dócha go n-imreofar tionchar ar phraghas agus ar aschur ar mhargaí reatha i gcás iarrachtaí T&D den sórt sin tráth an mheasúnaithe ar chomhoibriú T&D, toisc nach féidir an iarracht T&D a shainmhíniú fós mar ní a dhíríonn ar tháirge nó ar theicneolaíocht. Dá bhrí sin, chaithfeadh an anailís díriú ar shrianta iomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann ar leibhéal na nuálaíochta maidir le, mar shampla, cáilíocht agus éagsúlacht na dtáirgí nó na dteicneolaíochtaí a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo agus/nó luas nó leibhéal na nuálaíochta. D'fhéadfadh na héifeachtaí sriantacha sin teacht chun cinn i gcás ina dtosaíonn dhá ghnóthas nó níos mó den líon gnóthas atá ag gabháil go neamhspleách (mar shampla) do T&D táirge nua (go háirithe nuair atá siad ag tráth a bhfuil siad in aice leis an táirge nua a sheoladh), ag comhoibriú in ionad an táirge nua a fhorbairt ar leithligh. Is iondúil gur toradh díreach ar an gcomhar idir na páirtithe na héifeachtaí sin.
88. Is féidir nuálaíocht a shrianadh fiú le comhaontú glan T&D. Go ginearálta, áfach, ní dócha go n-imreoidh comhoibriú T&T a bhaineann le táirgí nó teicneolaíochtaí nua nó cuaillí T&D tionchar sriantach ar iomaíocht mura bhfuil ach líon teoranta iarrachtaí iomaíocha ann fós sa bhreis ar iarrachtaí na bpáirtithe sa chomhoibriú T&T.

2.4. Comhaontuithe clúdaithe ag an R&D BER

89. Clúdaíonn tairbhe na díolúine a bhunaigh an BER T&D na comhaontuithe T&D sin ar féidir glacadh leis ina leith le cinnteacht leordhóthanach go gcomhlíonann siad coinníollacha Airteagal 101(3)⁸².
90. Clúdaíonn an BER R&D comhaontuithe R&D a rinneadh idir dhá pháirtí nó níos mó agus a bhaineann leis na coinníollacha faoina leanann na páirtithe sin⁸³:
- (a) comhtháirgeadh T&D de tháirgí conartha nó teicneolaíochtaí conartha lena n-áirítear nó lena n-eisiatar comhshaothrú thorthaí an T&D sin; Nó
 - (b) ar T&D táirgí conartha nó teicneolaíochtaí conartha lena n-áirítear nó lena n-eisiatar comhshaothrú thorthaí an T&D sin; Nó

⁸² Le Rialachán (CEE) Uimh. 2821/71 tugtar de chumhacht don Choimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 101(3), bac a chur ar chomhaontuithe díolmhaithe le rialachán arb é is cuspóir dóibh T&D táirgí, teicneolaíochtaí nó próiseas a dhíolmhú go dtí céim an chur i bhfeidhm thionsclaíoch, agus saothrú na dtorthaí, lena n-áirítear forálacha maidir le cearta maoine intleachtúla.

⁸³ Airteagal 1 (1) (1) den BER R&D.

- (c) comhshaothrú thorthaí T&D na dtáirgí conartha nó na dteicneolaíochtaí conartha a dhéantar de bhun comhaontú roimh ré a leanann T&D comhpháirteach (mar atá sainmhínithe i bpointe (a) thuas) idir na páirtithe céanna; Nó
 - (d) comhshaothrú thorthaí T&D na dtáirgí conartha nó na dteicneolaíochtaí conartha a dhéantar de bhun comhaontaithe roimh ré idir na páirtithe céanna agus iad ag dul i mbun R&D (mar a shainmhínítear i bpointe (b) thuas).
91. Tarraingíonn an R&D idirdhealú idir táirgí conartha nó teicneolaíochtaí conartha:
- (a) Ciallaíonn ‘táirge conartha’⁸⁴ táirge⁸⁵ a eascraíonn as an táirge comhpháirteach nó íochta ar T&D nó a tháirgtear nó a sholáthraítear agus na teicneolaíochtaí conartha á gcur i bhfeidhm. Áirítear leis seo táirgí a fhaightear trí chuaille T&D chomh maith le táirgí nua⁸⁶;
 - (b) ciallaíonn ‘teicneolaíocht conartha’⁸⁷ teicneolaíocht nó próiseas a eascraíonn as an an T&F i gcomhar nó an T&F a bhfuil íochta as. Áirítear leis sin táirgí a fhaightear trí chuaille T&F chomh maith le teicneolaíochtaí nó próisis nua;
92. Faoi BER T&D, ciallaíonn an coincheap ‘taighde agus forbairt’ gníomhaíochtaí atá dírithe ar fhios gnó a fháil a bhaineann le táirgí, teicneolaíochtaí nó próisis atá ann cheana nó atá nua, anailís theoiriciúil, staidéar córasach nó turgnamhaíocht a dhéanamh, lena n-áirítear táirgeadh turgnamhach, tástáil theicniúil táirgí nó próisis, na saoráidí riachtanacha a bhunú agus cearta maoine intleachtúla a fháil le haghaidh na dtorthaí.
- 2.4.1. *Idirdhealú idir 'R&D' agus 'íochta ar R&D' agus coincheap de 'speisialú i gcomhthéacs T&D'*
93. Déanann an BER dealú idir 'R &D' agus 'íochta ar R&D'.
94. Nuair a théann na páirtithe i mbun **T&F i gcomhpháirt**, is féidir lena gcomhaontú foráil a dhéanamh maidir le ceann de na bealaí seo a leanas ina ndéantar gníomhaíochtaí T&F⁸⁸:
- (a) cuireann comhfhoireann, comheagraíocht nó comhghnóthas gníomhaíochtaí T&T i gcrích;
 - (b) go comhpháirteach, cuireann na páirtithe gníomhaíochtaí T&D de chúram ar thríú páirtí; Nó
 - (c) leithdháileann na páirtithe na gníomhaíochtaí eatarthu trí "speisialú i gcomhthéacs T&D". Ciallaíonn sé sin go bhfuil gach páirtí páirteach i ngníomhaíochtaí T&D agus roinneann siad obair T&D eatarthu ar aon bhealach a mheasann siad is cuí. Ní áirítear leis seo íocaíocht ar T&F⁸⁹.

⁸⁴ Airteagal 1 Mír 1(6) den R &D RER.

⁸⁵ Chun críche an BER, ciallaíonn ‘táirge’ earra nó seirbhís, lena n-áirítear earraí nó seirbhísí idirmheánacha agus earraí nó seirbhísí deiridh (Airteagal 1 mír 1(4) den R&D BER).

⁸⁶ Chun críche an BER, is éard is ‘táirge nó teicneolaíocht nua’ ann táirge, teicneolaíocht nó próiseas nach bhfuil ann fós nuair a chuirtear an comhaontú T&D a thagann faoi réim Airteagal 1 mír 1(1)(a) nó (b) den R&D T&D isteach agus a chruthóidh a mhargadh nua féin agus a dhéanfaidh táirge, teicneolaíocht nó próiseas atá ann cheana a fheabhsú, a ionadú nó a ionadú (Airteagal 1 mír 1(7) den R&D RER).

⁸⁷ Airteagal 1, mír 1(5) den BER T&F.

⁸⁸ Airteagal 1 (1) (12) den BER T&F.

⁸⁹ Airteagal 1 (1) (13) den BER R&D.

95. Ciallaíonn **T&F a bhfuil íoctha as** T&F a dhéanann páirtí amháin ar a laghad agus déanann páirtí amháin eile ar a laghad an T&F a mhaoiniú ach ní dhéanann an páirtí sin aon cheann de ghníomhaíochtaí T&F é féin (an páirtí maoinithe).
96. Tá an t-idirdhealú idir T&D comhpháirteach agus a íoctar ar T&D sa BER T&D ábhartha chun críocha scaireanna sa mhargadh a ríomh. Maidir le híocaíocht ar T&D, beidh ar na páirtithe comhaontuithe T&D arna dtabhairt i gcrích ag an bpáirtí maoinithe le tríú páirtithe a áireamh freisin, maidir leis na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha céanna, chun críocha na scaireanna margaidh comhcheangailte a ríomh – féach Roinn 2.5.4.2 thíos.
- 2.4.2. *Comhshaothrú thorthaí T&T agus coincheap na speisialtóireachta i gcomhthéacs comhshaothraithe*
97. Clúdaíonn an BER R&D go sainráite comhaontuithe lena n-áirítear comhshaothrú na dtorthaí T&D. Tá na comhaontuithe sin, áfach, faoi réir forálacha sonracha.
98. Tá an **coincheap ‘saothrú na dtorthaí’** sách leathan agus cuimsíonn sé táirgeadh nó dáileadh na dtáirgí conartha nó cur i bhfeidhm na dteicneolaíochtaí conartha nó sannadh nó ceadúnú ceart maoine intleachtúla nó cur in iúl an fheasa gnó is gá le haghaidh táirgeadh nó cur i bhfeidhm den sórt sin⁹⁰.
99. Faoi BER T&D, d'fhéadfadh baint a bheith ag comhshaothrú thorthaí an T &D ach le torthaí:
- (a) fíor-riachtanach do tháirgeadh na dtáirgí conartha nó do chur i bhfeidhm na dteicneolaíochtaí conartha; agus
 - (b) tá siad cosanta ag cearta maoine intleachtúla nó is fios gnó iad.
100. Os a choinne sin, ciallaíonn sé sin, d'fhonn leas a bhaint as an díolúine in Airteagal 2 de BER T&D, nach mbaineann scóip comhaontaithe T&D ina n-áirítear comhshaothrú le torthaí nach bhfuil á gcosaint ag maoin intleachtúil ná ag fios gnó agus nach bhfuil fíor-riachtanach chun táirgí conartha a tháirgeadh ná chun teicneolaíochtaí an chonartha a chur i bhfeidhm.
101. Is féidir comhshaothrú a dhéanamh ar thorthaí comhthorthaí nó torthaí íoctha ar T&D i gcomhthéacs an chomhaontaithe **bunaidh** T&D nó i gcomhthéacs comhaontaithe **ina dhiaidh sin** a chumhdaíonn comhshaothrú na dtorthaí ó chomhaontú R&T roimh ré idir na páirtithe céanna⁹¹. Má roghnaíonn na páirtithe comhshaothrú thorthaí comhaontaithe T&T a bhí ann roimhe a dhéanamh de bhun comhaontaithe ina dhiaidh sin, ní mór don chomhaontú R&D roimh ré coinníollacha an RER T&D a chomhlíonadh freisin chun go mbeidh an comhaontú saothraithe comhpháirteach ina dhiaidh sin clúdaithe ag an díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 2 den RER T&D.
102. Forálann an BER T&D do **thrí bhealach éagsúla** inar féidir torthaí an R&D a shaothrú i gcomhpháirt⁹²:
- (a) Ar an gcéad dul síos, **is féidir leis na páirtithe** i gcomhfhoireann, i gcomheagraíocht nó i gcomhghnóthas an saothrú a dhéanamh le chéile;

⁹⁰ Airteagal 1 (1) (9) den BER T&F.

⁹¹ Mar a chumhdaítear le hAirteagal 1, mír 1(1)(c) agus (1)(d) den R&D R&D.

⁹² Airteagal 1 (1) (12) den BER T&F.

- (b) Ar an dara dul síos, is féidir leis na **páirtithe obair shaothraithe a chur ar iontaoibh tríú páirtí go comhpháirteach**;
- (c) Ar deireadh, féadfaidh na páirtithe an obair a leithdháileadh eatarthu trí bhíthin **speisialtóireachta i gcomhthéacs an tsaothraithe**, rud a chiallaíonn⁹³:
- (i) go leithdháileann na páirtithe cúraimí aonair eatarthu amhail táirgeadh nó dáileadh; nó
 - (ii) cuireann siad srianta ar a chéile maidir le saothrú na dtorthaí amhail srianta maidir le críocha, custaiméirí nó réimsí úsáide áirithe; Áirítear leis sin cás nach ndéanann ach páirtí amháin na táirgí conartha a tháirgeadh agus a dháileadh ar bhonn ceadúnais eisiach arna dheonú ag na páirtithe eile.
103. Ní dhéileálfar le cleachtais ar speisialtóireacht iad i gcomhthéacs an tsaothraithe mar shrianta crua-lárnacha⁹⁴. Ina theannta sin, i gcás ina ndéanann na páirtithe speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe, féadfaidh siad teorainn a chur leis an rochtain ar na torthaí chun críocha an tsaothraithe sin dá réir⁹⁵. Ciallaíonn sé sin gur féidir le comhaontú T&T srian a chur, mar shampla, le cearta saothraithe na bpáirtithe do chríocha, do chustaiméirí nó do réimsí áirithe úsáide. Má chomhaontaíonn na páirtithe gur féidir le gach ceann acu na táirgí conartha a dháileadh (agus, dá bhrí sin, nár roghnaigh siad múnla comhpháirteach dáileacháin a dhéanamh agus nach bhfuil sé comhaontaithe acu gurb é an páirtí amháin a tháirgeann na táirgí a fhéadfaidh iad a dháileadh), ní mór ceangal a bheith ar na páirtithe a mbeidh sé de chúram orthu táirgí conartha a chur ar fáil trí speisialtóireacht orduithe a chomhlíonadh maidir le táirgí conartha a sholáthar ó na páirtithe eile⁹⁶.
104. Ar deireadh, mar atá luaite i Roinn 2.5.4 thíos, má chlúdaíonn an comhaontú T&T comhshaothrú na dtorthaí T&D, tá feidhm ag an díolúine faoin R &D R&D: (i) ar feadh ré T&D agus (ii) go ceann tréimhse breise seacht mbliana tar éis táirgí nó teicneolaíochtaí conartha an chonartha a chur ar an margadh den chéad uair laistigh den mhargadh inmheánach⁹⁷.
- 2.4.3. Cearta maoine intleachtúla a shannadh nó a cheadúinú**
105. Tá feidhm ag díolúine an BER T&D freisin maidir le comhaontuithe ina n-áirítear forálacha maidir le sannadh nó ceadúnú ceart maoine intleachtúla, ar choinníoll nach ionann na forálacha sin agus príomhchuspóir an chomhaontaithe T&D ach go bhfuil baint dhíreach acu le cur i bhfeidhm na gcomhaontuithe sin agus go bhfuil siad riachtanach chun iad a chur i bhfeidhm⁹⁸.
106. Cuimsíonn an díolúine seo sannadh nó ceadúnú do cheann amháin nó níos mó de na páirtithe nó d'eintiteas a bhunaíonn na páirtithe chun an T&D comhpháirteach, an T&D a íoctar nó an comhshaothrú a chur i gcrích⁹⁹.

⁹³ Airteagal 1 (1) (14) den BER R&D.

⁹⁴ Féach Roinn 2.6 maidir le srianta Hardcore thíos, agus Airteagal 8 mír 3(c) den RER.

⁹⁵ Airteagal 3 mír 4 den BER R&D.

⁹⁶ Airteagal 5 mír 2 den BER R&D.

⁹⁷ Féach freisin mír 4 d'Airteagal 6 den R &D R&D.

⁹⁸ Airteagal 2 mír 3 den BER R&D.

⁹⁹ Airteagal 2 mír 3 den BER R&D.

107. Sna cásanna sin, beidh an sannadh nó an ceadúnú faoi réir fhorálacha an R &D R &D seachas faoi réir fhorálacha an Rialacháin Bhlocdhíolúine d'Aistriú Teicneolaíochta¹⁰⁰. Mar sin féin, i gcomhthéacs chomhaontuithe T&D, is féidir leis na páirtithe na coinníollacha maidir le ceadúnú thorthaí an T&T do thríú páirtithe a chinneadh freisin. Ní chlúdaíonn an R&D comhaontuithe ceadúnais den sórt sin ach d'fhéadfaí iad a chumhdach leis an mblocdhíolúine i Rialachán na Blocdhíolúine d'Aistriú Teicneolaíochta má chomhlíontar na coinníollacha atá leagtha amach ann¹⁰¹.

2.5. Coinníollacha maidir le díolúine faoin R &D R&D

2.5.1. Rochtain ar na torthaí deiridh

108. Is é an chéad choinníoll chun leas a bhaint as an díolúine faoin R &D R&D ná go bhfuil rochtain iomlán ag gach páirtí ar thorthaí deiridh an T&D chun dhá chuspóir¹⁰²:
- (a) chun tuilleadh taighde a dhéanamh; agus
 - (b) chun leas a bhaint as torthaí an T&T.
109. De réir an R&D, beidh aon chearta maoine intleachtúla agus fios gnó a thig astu san áireamh i rochtain iomlán ar thorthaí deiridh an T&D. Deonófar é a luaithe a bheidh torthaí an T&D ar fáil¹⁰³.
110. Ag brath ar a gcumas agus ar a riachtanais tráchtála, d'fhéadfadh na páirtithe ranníocaíochtaí neamhchothroma a dhéanamh dá gcomhoibriú T&D. Dá bhrí sin, d'fhonn na difríochtaí i luach nó i gcineál ranníocaíochtaí na bpáirtithe a léiriú, agus chun cúiteamh a dhéanamh astu, d'fhéadfadh comhaontú T&D a lua go bhfuil páirtí amháin chun cúiteamh a thabhairt do pháirtí eile as rochtain a fháil ar na torthaí chun críocha tuilleadh taighde nó saothraithe. Níl cúiteamh éigeantach, ach má dhéantar foráil dó sa chomhaontú T&D, ní mór cúiteamh a bheith chomh hard sin chun bac éifeachtach a chur ar rochtain iomlán ar na torthaí.
111. Chun cáiliú do dhíolúine faoin R&D, **ní féidir an ceart rochtana ar thorthaí an T&D a theorannú** má tá rochtain den sórt sin de dhíth chun **tuilleadh taighde**¹⁰⁴ a dhéanamh.
112. Mar sin féin, i gcúinsí áirithe, **d'fhéadfaí srian a chur ar rochtain ar na torthaí chun críocha saothraithe** agus d'fhéadfadh an comhaontú T&D leas a bhaint as díolúine fós faoi BER T&D. Is amhlaidh atá i gcás comhaontuithe T&D leis na páirtithe seo a leanas a d'fhéadfadh a aontú a n-úsáid ar na torthaí a shrianadh ar mhaithe le tuilleadh taighde amháin (agus ní le haghaidh saothraithe dá bhrí sin):
- (a) institiúidí taighde;

¹⁰⁰ Rialachán (AE) Uimh. 316/2014 an 21 Márta 2014 maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 101(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh ar aicmí áirithe de chomhaontuithe aistrithe teicneolaíochta. Féach freisin pointe 73 agus pointe 74 de na Treoirínte maidir le hAirteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm maidir le comhaontuithe aistrithe teicneolaíochta, 2014/C 89/03 ('Treoirínte Aistrithe Teicneolaíochta').

¹⁰¹ Treoirínte um Aistriú Teicneolaíochta, pointe 74.

¹⁰² Airteagal 3 den BER R&D.

¹⁰³ Airteagal 3 mír 1(a) den BER R&D.

¹⁰⁴ Ní thagraíonn Airteagal 3 den BER R&D ach don fhéidearthacht rochtain a shrianadh faoi chúinsí áirithe chun críche saothraithe atá leagtha amach i míreanna 3 agus 4 d'Airteagal 3 den R&D BER.

- (b) comhlachtaí acadúla; Nó
- (c) gnóthais a sholáthraíonn T&D mar sheirbhís tráchtála gan a bheith gníomhach de ghnáth i saothrú na dtorthaí¹⁰⁵.

113. Ina theannta sin, d'fhéadfaí rochtain ar na torthaí chun críocha saothraithe a theorannú i gcás ina gcuireann na páirtithe teorainn lena gcearta saothraithe de réir an BER T&D, go háirithe i gcás ina mbíonn speisialtóireacht acu i gcomhthéacs an tsaothraithe¹⁰⁶. Ciallaíonn sé sin go gceadófar do na páirtithe srianta a chur ar a chéile maidir le saothrú na dtorthaí (amhail srianta maidir le críocha, custaiméirí nó réimsí úsáide áirithe).

2.5.2. *Rochtain ar an bhfios gnó a bhí ann cheana*

114. Tagraíonn an dara coinníoll maidir le tairbhe a bhaint as an díolúine faoin BER T&D do rochtain ar fhios gnó a bhí ann cheana. Ní bhaineann an coinníoll seo ach le comhaontuithe T&D lena n-eisiatar comhshaothrú thorthaí T&D agus tá sé teoranta d'fhios gnó atá neamhriachtanach chun torthaí T&D a shaothrú¹⁰⁷.

115. Ní mór a leagan síos i gcomhaontuithe den sórt sin nach mór rochtain a thabhairt do gach páirtí ar an bhfios gnó atá ag na páirtithe eile cheana féin má tá an fios gnó sin fíor-riachtanach chun na torthaí a shaothrú. Ní chiallaíonn sé sin nach mór do na páirtithe an fios gnó go léir a bhí acu cheana féin a chur san áireamh laistigh de raon feidhme chomhaontú T&D. Mar sin féin, beidh orthu an fios gnó atá fíor-riachtanach chun leas a bhaint as na torthaí a shainaithint. Is féidir foráil a dhéanamh sa chomhaontú T&T go gcúiteoidh na páirtithe a chéile as rochtain a thabhairt ar an bhfios gnó a bhí acu cheana féin. Ní mór, áfach, nach mbeadh an cúiteamh sin chomh hard sin go gcuirfear bac éifeachtach ar rochtain den sórt sin¹⁰⁸.

116. Tá an coinníoll maidir le rochtain a thabhairt ar fhios gnó atá ann cheana gan dochar don choinníoll chun rochtain iomlán a thabhairt ar thorthaí an R&D atá leagtha amach in Airteagal 3 den BER T&D. Ciallaíonn sé seo go bhféadfadh sé go mbeadh ar chomhaontú áirithe T&D, faoi choinníollacha áirithe, forálacha a chur san áireamh maidir le rochtain ar eolas atá ann cheana agus maidir le torthaí deiridh an T&D, d'fhonn leas a bhaint as an díolúine.

2.5.3. *Coinníollacha a bhaineann le comhshaothrú*

117. Cuimsíonn an BER dhá choinníoll eile a bhaineann le comhshaothrú thorthaí T&D. Mar atá leagtha amach i Roinn 2.4.2, ní mór scóip an chomhsaothraithe a theorannú do thorthaí T&D atá faoi chosaint ag cearta maoine intleachtúla nó arb ionann iad agus fios gnó agus atá fíor-riachtanach chun táirgí conartha a tháirgeadh nó chun teicneolaíochtaí an chonartha a chur i bhfeidhm.

118. Ar an dara dul síos, má chomhaontaíonn na páirtithe gur féidir le gach ceann acu na táirgí conartha a dháileadh (agus, dá bhrí sin, nár roghnaigh siad múnla comhpháirteach dáileacháin a dhéanamh agus nár chomhaontaigh siad gurb é an páirtí amháin a tháirgeann na táirgí a fhéadfaidh iad a dháileadh), ní mór ceangal a bheith ar na páirtithe a mbeidh sé de chúram orthu táirgí conartha a chur ar fáil trí

¹⁰⁵ D'fhéadfadh FBManna a bheith i gceist leo sin, mar shampla.

¹⁰⁶ Féach mír 1(14) d'Airteagal 1 den R & D R & D le haghaidh sainmhíniú ar speisialtóireacht i saothrú agus i Roinn 2.4 de na Treoirí seo.

¹⁰⁷ Féach Airteagal 4 de BER R&D agus Roinn 2.4.2 de na Treoirí seo.

¹⁰⁸ Airteagal 4 mír 2 den BER R&D.

speisialtóireacht orduithe a chomhlíonadh maidir le soláthar na dtáirgí conartha ó na páirtithe eile¹⁰⁹.

2.5.4. *Tairseacha, scaireanna sa mhargadh agus fad na díolúine*

119. Is féidir glacadh leis i gcoitinne maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 101(3) den Chonradh, gur mó, faoi bhun leibhéil áirithe cumhachta margaidh, éifeachtaí dearfacha comhaontuithe T&D ná aon éifeachtaí diúltacha ar iomaíocht¹¹⁰.

120. Braitheann an BER T&D ar dhá mhéadracht chun na comhaontuithe T&D sin a bhíonn fós faoi bhun leibhéil áirithe cumhachta margaidh a ghabháil: (i) tairseach sciar den mhargadh do ghnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirgí agus/nó teicneolaíochtaí atá ann cheana; Agus (ii) tairseach do ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht, bunaithe ar líon íosta iarrachtaí iomaíocha T&D a bheith ann (trí cinn sa bhreis ar cheann de na páirtithe sa chomhaontú T&D).

2.5.4.1. Gnóthais atá in iomaíocht le táirgí atá ann cheana agus/nó teicneolaíochtaí agus gnóthais atá in iomaíocht le chéile sa nuálaíocht

121. D'fhonn an caidreamh iomaíochta idir na páirtithe a chinneadh, is gá scrúdú a dhéanamh an bhféadfadh na páirtithe a bheith in iomaíocht le gnóthais cheal an chomhaontaithe T&D¹¹¹.

122. Go ginearálta, is mó an baol don iomaíocht comhaontuithe idir gnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana agus comhaontuithe idir gnóthais atá in iomaíocht le chéile ná comhaontuithe idir gnóthais nach bhfuil in iomaíocht lena chéile. I gcásanna neamhchoitianta amháin a bheidh tionchar sriantach cothrománach ar an iomaíocht mar thoradh ar chomhaontuithe idir gnóthais nach bhfuil in iomaíocht¹¹².

(a) Gnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana

123. Chun críche an R&D, ciallaíonn ‘gnóthas atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana’ iomaitheoir iarbhír nó féideartha:

(a) Sainmhínítear ‘iomaitheoir iarbhír’ mar ghnóthas a sholáthraíonn táirge nó teicneolaíocht atá ann cheana agus ar féidir an táirge conartha nó an teicneolaíocht conartha atá ar an margadh geografach ábhartha a fheabhsú nó a ionadú nó a ionadú; de bharr an mhéid seo a leanas

(b) Is é an sainmhíniú atá ar ‘iomaitheoir ionchasach’ ná gnóthas gur dócha, in éagmais chomhaontú T&D, ar fhorais réalaíocha agus ní hamháin mar fhéidearthacht theoriciúil amháin, go ngabhfadh sé de láimh, laistigh de thréimhse nach faide ná 3 bliana, na hinfheistíochtaí breise is gá nó go dtabhódh sé na costais is gá chun táirge nó teicneolaíocht a sholáthar a d'fhéadfaí a fheabhsú nó a ionadú nó teicneolaíocht an chonartha nó an chonartha a chur ina ionad ar an margadh geografach ábhartha.

124. Ní mór an iomaíocht a d'fhéadfadh a bheith ann a mheas ar bhonn réalaíoch. Mar shampla, ní féidir páirtithe a shainmhíniú mar iomaitheoirí féideartha toisc go

¹⁰⁹ Airteagal 5 mír 2 den BER R&D.

¹¹⁰ Aithris 5 den BER R&D.

¹¹¹ Féach freisin Roinn 2.3 den Chaibidil seo maidir leis an measúnú faoi Airteagal 101(1).

¹¹² D'fhéadfadh sé gur gá aon éifeachtaí ingearacha a mheasúnú i gcomhréir leis na Treoirínte Ingearacha.

gcuireann an comhar ar a gcumas na gníomhaíochtaí T&D a chur i gcrích. Is í an cheist chinntitheach an bhfuil na hacmhainní is gá ag gach páirtí go neamhspleách maidir le sócmhainní, fios gnó agus acmhainní eile¹¹³.

125. Is féidir le comhaontuithe R&D atá clúdaithe ag an BER R&D maidir le táirgí agus/nó teicneolaíochtaí atá ann cheana féin a bheith sna foirmeacha seo a leanas, mar shampla:
- (a) Comhaontú T&D idir dhá ghnóthas a sholáthraíonn táirge atá ann cheana féin a d'fhéadfaí a fheabhsú nó a ionadú nó an táirge a eascraíonn as an gcomhoibriú T&D (iomaitheoirí iarbhrí) a chur ina ionad;
 - (b) Comhaontú T&D idir (a) gnóthas a sholáthraíonn táirge a d'fhéadfaí a fheabhsú nó táirge eile a chur ina ionad (iomaitheoir iarbhrí) agus (b) gnóthas a sheolann T&D isteach i dtáirge agus ar dócha go ndéanfaidh sé na hinfheistíochtaí breise is gá chun an táirge sin a sholáthar a d'fhéadfaí a fheabhsú, a ionadú nó an táirge a chur ina ionad mar thoradh ar chomhoibriú T&D (táirge conartha) ar an margadh geografach ábhartha (iomaitheoir féideartha).
 - (b) Gnóthais atá in iomaíocht le nuálaíocht
126. Chun críche an BER T&D, is iad gnóthais atá in iomaíocht le nuálaíocht ná gnóthais nach bhfuil in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta¹¹⁴ atá ann cheana agus a bheadh rannpháirteach go neamhspleách, nó d'uireasa an chomhaontaithe T&D, in iarrachtaí T&D a bhaineann le:
- (a) R&D de na táirgí agus/nó teicneolaíochtaí nua inionadaithe céanna nó ar dócha iad a bheith inionadaithe leis an gceann/na teicneolaíochtaí lena mbaineann an comhaontú T&D; Nó
 - (b) Cuaillí T&D a bhfuil an aidhm chéanna nó an cuspóir céanna acu go substaintiúil leis an gceann atá le cumhdach ag an gcomhaontú T&D.
127. Maidir le táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua, má bhaineann comhaontú T&D le táirgí agus teicneolaíochtaí nua araon, déanfaidh na páirtithe measúnú ar cibé an iad na gnóthais atá san iomaíocht maidir leis an teicneolaíocht agus leis an táirge a d'fhéadfaí a fhorbairt araon iad.
128. Leis an measúnú ar inionadaitheacht dhóchúil táirgí agus/nó teicneolaíochtaí nua, ba cheart díriú ar cibé an dóigh go measfaidh tomhaltóirí, a luaithe a thiocfaidh na táirgí agus/nó na teicneolaíochtaí isteach ar an margadh, an dóigh go measfaidh siad go bhfuil na táirgí agus/nó na teicneolaíochtaí nua sin inmhálartaithe nó inionadaithe de bharr a saintréithe¹¹⁵, a bpraghsanna réamh-mheasta agus a n-úsáid bheartaithe.
129. Le go mbreathnófar orthu mar chuaillí iomaíocha, caithfidh na cuaillí T&D dul sa tóir ar an aidhm nó ar an gcuspóir céanna go mór leis an gceann atá le clúdach ag an gcomhaontú T&T. Cinnfear é seo bunaithe ar fhaisnéis iontaofa maidir le, mar shampla, nádúr agus scóip na hiarrachta T&D.
130. Is féidir le comhaontuithe R&D idir ghnóthais atá in iomaíocht i nuálaíocht atá clúdaithe ag an BER T&D a bheith mar shampla sna foirmeacha seo a leanas:

¹¹³ féach freisin Roinn 1.2.1. de na Treoirí seo.

¹¹⁴ Féach Roinn 2.5.4.1 (a) thuas.

¹¹⁵ D'fhéadfadh na teicneolaíochtaí bunúsacha le haghaidh táirgeadh na dtáirgí nua a bheith san áireamh leis sin freisin.

- (a) comhaontú T&T idir (a) gnóthas a fhorbraíonn táirge nua agus (b) gnóthas a fhorbraíonn an táirge nua sin nó gnóthas eile ar dócha go gcuirfí an táirge nua sin in ionad an táirge nua sin;
- (b) comhaontú T&T idir (a) gnóthas a fhorbraíonn táirge nua agus (b) gnóthas a bhfuil sé d'acmhainn aige agus ar dóigh dó a bheith rannpháirteach go neamhspleách (ach gan a bheith páirteach fós) i d&T&D den táirge nua sin nó a d'fhéadfadh teacht in ionad an táirge nua sin;
- (c) comhaontú T&T idir (a) gnóthas atá ag gabháil d'iarracht T&D a bhaineann le cuaille T&D agus (b) gnóthas atá ag gabháil do chuaille T&D a bhfuil an aidhm nó an cuspóir céanna i gcoitinne á shaothrú aige;
- (d) comhaontú T&T idir (a) gnóthas atá i mbun cuaille T&D; Agus (b) gnóthas atá in ann agus ar dóigh dó bheith rannpháirteach go neamhspleách (ach nach bhfuil páirteach fós) i cuaille T&D a bhfuil an aidhm nó an cuspóir céanna den chuid is mó á saothrú aige.

(c) Gnóthais nach bhfuil in iomaíocht

131. Sainmhíníonn an BER ‘gnóthas nach bhfuil in iomaíocht’ mar ghnóthas nach bhfuil in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana ná gnóthas atá in iomaíocht sa nuálaíocht. Mheasfaí nach bhfuil na páirtithe i gcomhaontú T&T in iomaíocht le gnóthais, mar shampla gnóthas atá ag gabháil d'iarrachtaí T&D do tháirge a d'fhéadfaí a fheabhsú nó a ionadú nó an táirge conartha agus gnóthas atá i mbun taighde i réimse T&D a chur ina ionad.

2.5.4.2. Comhaontuithe idir gnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana

(a) Tairseacha sciar den mhargadh do ghnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana

132. Má tá dhá pháirtí nó níos mó de na páirtithe sa chomhaontú T&T in iomaíocht le gnóthais le haghaidh táirgí agus/nó teicneolaíochtaí atá ann cheana féin, beidh feidhm ag an díolúine faoi réir thairseach sciar an mhargaidh de 25 %, arna ríomh tráth a dhéantar an comhaontú T&D. Bíonn an tairseach seo i bhfeidhm ar an mbealach seo a leanas, ag brath ar cibé an mbaineann an comhaontú T&D le chéile nó le híoc ar T&D¹¹⁶:

- (a) maidir le comhaontuithe T&D a bhaineann le **T&D i gcomhpháirt**, ní rachaidh comhchion margaidh na bpáirtithe sa chomhaontú thar 25 % ar na margaí táirgí agus teicneolaíochta ábhartha¹¹⁷;
- (b) maidir le comhaontuithe T&T a bhaineann **T&F a bhfuil íoctha as**, tá feidhm ag an tairseach chéanna sciar den mhargadh de 25 % ach ní amháin don pháirtí maoinithe féin, ach ní mór na páirtithe go léir lena bhfuil comhaontuithe T&T déanta ag an bpáirtí maoinithe i dtaca leis na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha¹¹⁸ céanna a bheith san áireamh freisin.

¹¹⁶ Féach Roinn 2.4.1 ar an idirdhealú idir comhaontuithe comhpháirteacha T&D agus comhaontuithe íoctha ar R&D. Féach freisin mír 1 d'Airteagal 1 den R &D R&D.

¹¹⁷ Airteagal 6 mír 2(a) den BER T&F.

¹¹⁸ Airteagal 6 mír 2(b) den BER R&D. Ní gá do chomhaontuithe T&D den sórt sin teacht faoi raon feidhme an BER T&D.

133. **Mura ndéantar comhshaothrú** ar thorthaí an chomhshaothraithe nó na dtorthaí íoctha ar T&D, bíonn feidhm ag an díolúine faoi R&D an R&D ar feadh thréimhse an R&D.
134. Más rud é, áfach, **go ndéantar comhshaothrú** ar thorthaí T&D nó torthaí íoctha ar T&D, leanfaidh na páirtithe de bheith ag baint tairbhe as an díolúine ar feadh seacht mbliana ón uair a chuirtear táirgí conartha nó teicneolaíochtaí conartha ar an margadh den chéad uair laistigh den mhargadh inmheánach¹¹⁹ má baineadh amach tairseach sciar an mhargaidh (i) tráth a ndearnadh an comhaontú i gcomhpháirt nó a íocadh i gcomhar le T&D agus lena n-áirítear comhshaothrú¹²⁰ nó (ii) i gcomhair na gcomhaontuithe T&D faoina ndeachaigh na páirtithe i mbun an chomhaontaithe sin roimh an gcomhaontú a shaothrú roimh ré¹²¹, tráth a ndéantar réamh-chomhaontú den sórt sin¹²².
135. Tar éis dheireadh na tréimhse seacht mbliana dá dtagraítear i mír 4 d'Airteagal 6 den R &D R &D, leanfaidh an díolúine d'fheidhm a bheith aici fad is nach bhfuil sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe os cionn 25 % ar na margaí lena mbaineann na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha. Ciallaíonn sé sin go mbeadh ar na páirtithe a mheas, an tráth sin, cé acu an margadh lena mbaineann an táirge nó na teicneolaíochtaí conartha a bhaineann leis an gconradh agus cé acu nach mó ná 25 % an sciar den mhargadh comhcheangailte atá acu. Má ardaíonn an sciar iomlán den mhargadh os cionn 25 % tar éis don tréimhse seacht mbliana dul in éag, leanfaidh an díolúine sa BER R&D d'fheidhm a bheith aici ar feadh dhá bhliain féilire as a chéile i ndiaidh na bliana inar sáraíodh an tairseach den chéad uair¹²³.
- (b) Scaireanna margaidh a ríomh le haghaidh margaí táirgí agus teicneolaíochta atá ann cheana
136. Ag tús comhoibriú T&T le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana, is é an pointe tagartha an margadh atá ann cheana le haghaidh táirgí nó teicneolaíochtaí a d'fhéadfaí a fheabhsú nó táirgí an chonartha nó teicneolaíochtaí conartha a chur ina n-ionad.
137. Má tá sé d'aidhm ag an gcomhaontú T&D táirgí nó teicneolaíochtaí **atá ann cheana a fheabhsú, a ionadú nó táirgí nó teicneolaíochtaí eile a chur ina n-ionad**, is féidir scaireanna margaidh a ríomh faoi threoir táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana agus a chuirfear in ionad táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana nó a chuirfear ina n-ionad. Má bhíonn difríocht shuntasach ann in ionad táirge nó teicneolaíochta atá ann cheana, d'fhéadfadh sé nach mbeadh an fhaisnéis chéanna ag baint leis na scaireanna margaidh a bhaineann le táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana ach is féidir iad a úsáid mar ionadach chun measúnú a dhéanamh ar staid margaidh na bpáirtithe. De rogha air sin, mura bhfuil luachanna díolacháin margaidh ar fáil, d'fhéadfadh an ríomh sciar den mhargadh a bheith bunaithe ar fhaisnéis mhargaidh iontaofa eile, lena n-áirítear caiteachas i T&F¹²⁴.

¹¹⁹ Airteagal 6 mír 4 den BER R&D.

¹²⁰ Mar atá sainmhínithe in Airteagal 1, mír 1(1)(a)(ii) agus (1)(b)(ii) den R &D R&D.

¹²¹ Mar atá sainmhínithe in Airteagal 1, mír 1(1)(c) agus (1)(d).

¹²² Mar atá luaite thuas i gCuid 2.4.2 de na Treoirí seo, caithfidh an comhaontú comhpháirteach nó íoctha ar R&D na coinníollacha a chomhlíonadh le díolmhú faoin R&D.

¹²³ Airteagal 6 mír 5 den BER R&D.

¹²⁴ Airteagal 7 mír 1 den BER R&D.

138. Faoi mhír 1(b) d'Airteagal 7 den R&D, ní mór scaireanna margaidh a ríomh ar bhonn sonraí a bhaineann leis an mbliain féilire roimhe sin¹²⁵. I gcás margaí áirithe, d'fhéadfadh sé gur ghá scaireanna margaidh a ríomh ar bhonn mheán sciartha margaidh na bpáirtithe sna trí bliana féilire roimhe sin. D'fhéadfadh sé sin a bheith ábhartha, mar shampla, nuair atá margaí tairisceana ann agus d'fhéadfadh athrú suntasach teacht ar na scaireanna margaidh (e.g. ó 0 % go 100 %) ó bhliain go bliain, ag brath ar cé acu ar éirigh le páirtí nó nár éirigh leis an bpróiseas tairisceana. D'fhéadfadh sé sin a bheith ábhartha freisin do mhargaí a bhfuil mórorduithe cnapshuime acu nach bhféadfadh an sciar den mhargadh den bhliain féilire roimhe sin a bheith ionadaíoch ina leith, mar shampla, mura ndearnadh aon ord mór sa bhliain féilire roimhe sin. Cás eile ina bhféadfadh sé a bheith riachtanach scaireanna sa mhargadh a ríomh ar bhonn mheán na dtrí bliana féilire roimhe sin ná nuair atá suaitheadh soláthair nó éilimh ann sa bhliain féilire roimh an gcomhaontú comhair.
139. I gcás na méadrachta chun scaireanna margaidh a ríomh, forálann an BER T&D go mbeidh ríomh na scaireanna margaidh bunaithe ar an luach díolacháin margaidh. mura bhfuil sonraí maidir le luach na ndíolachán ar an margadh ar fáil, féadfar meastacháin a úsáid atá bunaithe ar fhaisnéis margaidh iontaofa, lena n-áirítear méideanna díolachán ar an margadh, chun sciar margaidh na bpáirtithe a chruthú.
140. I gcás margaí teicneolaíochta, bealach amháin chun dul ar aghaidh is ea sciar den mhargadh a ríomh ar bhonn sciar gach teicneolaíochta d'ioncam iomlán ceadúnaithe ó ríchíosanna, a léiríonn sciar na teicneolaíochta den mhargadh ina bhfuil teicneolaíochtaí iomaíocha ceadúnaithe. Cur chuige eile is ea scaireanna margaidh a ríomh ar an margadh teicneolaíochta ar bhonn díolacháin táirgí nó seirbhísí ina n-ionchorpraítear an teicneolaíocht cheadúnaithe ar mhargaí táirgí iarteachtacha. Faoin gcur chuige sin, cuirtear san áireamh gach díolachán ar an margadh táirgí ábhartha, is cuma an bhfuil teicneolaíocht atá ceadúnaithe mar chuid den táirge¹²⁶.
- 2.5.4.3. Comhaontuithe le haghaidh táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua agus cuailí T&F¹²⁷
- (a) Tairseach le haghaidh táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí agus cuailí T&D
141. Má tá dhá pháirtí nó níos mó de na páirtithe sa chomhaontú T&T in iomaíocht sa nuálaíocht, beidh feidhm ag an díolúine más rud é, tráth a ndéantar comhaontú T&D, go mbeidh trí iarracht nó níos mó de na hiarrachtaí iomaíocha T&D sa bhreis ar iarrachtaí T&D na bpáirtithe sa chomhaontú T&D¹²⁸.
142. D'fhéadfadh torthaí a bheith mar thoradh ar chomhaontú T&T idir ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht freisin ionas gur féidir leis na páirtithe comhúsáid a bhaint

¹²⁵ Foráiltear le mír 1(b) d'Airteagal 7 den BER, nuair nach bhfuil an bhliain féilire roimhe sin ionadaíoch ar sheasamh na bpáirtithe sa mhargadh/sna margaí ábhartha, go ndéanfar scaireanna margaidh a ríomh ar bhonn mheánsonraí sciar an mhargaidh na bpáirtithe a bhaineann leis na trí bliana féilire roimhe sin.

¹²⁶ Féach freisin Treoirilínte um Aistriú Teicneolaíochta maidir le heilimintí ábhartha chun scaireanna margaidh i margaí na teicneolaíochta a ríomh.

¹²⁷ Forálann an BER T&D in Airteagal 12 i gcás comhaontuithe T&D idir ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht, nach mbeidh feidhm ag Airteagal 1 mír 1(18) agus Airteagal 6 mír 3 den BER R&D ach amháin maidir le comhaontuithe a thiocfaidh i bhfeidhm tar éis an 31 Nollaig 2022.

¹²⁸ Airteagal 6 mír 3 den BER R&D. Má bhaineann an comhaontú T&T le táirgí nua agus teicneolaíochtaí nua, beidh feidhm ag an díolúine más rud é, ag an am a dhéantar an comhaontú T&D, go bhfuil trí cinn nó níos mó d'iarrachtaí iomaíocha T&D sa bhreis ar iarrachtaí na bpáirtithe sa chomhaontú T&T ag leibhéal na teicneolaíochta agus ag leibhéal an táirge.

astu (táirgí an chonartha nó teicneolaíochtaí conartha). Cibé acu a chuimsíonn nó nach n-áirítear comhsaothrú den sórt sin sa chomhaontú, beidh tionchar aige sin ar ré na díolúine faoin R & D R&D.

143. Más rud é **nach ndéantar comhshaothrú** ar thorthaí an chomhaontaithe T&T nó an chomhaontaithe ar íoc astu maidir le táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua nó cuailí T&D agus go gcomhlíonann an comhaontú na coinníollacha díolúine faoin BER T&D, tá feidhm ag an díolúine **ar feadh thréimhse an T&F**.
144. Más rud é, áfach, **go ndéantar comhshaothrú** ar thorthaí na gcomhthorthaí nó na dtorthaí íoctha ar T&D maidir le táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua nó cuailí T&D, leanfaidh na páirtithe de thairbhe a bhaint as an díolúine go ceann seacht mbliana ón tráth a chuirtear táirgí an chonartha nó na teicneolaíochtaí conartha a thagann as sin ar an margadh den chéad uair laistigh den mhargadh inmheánach¹²⁹. Tá feidhm aige sin má chomhlíonann an comhaontú na coinníollacha do dhíolúine faoin BER T&F¹³⁰: (i) an tráth a dhéantar an comhaontú, lena n-áirítear comhshaothrú¹³¹ nó (ii) comhaontuithe T&D faoina leanann na páirtithe saothrú i gcomhar le chéile, tráth a ndéantar an comhaontú roimh ré¹³², an tráth a dhéantar an comhaontú roimh ré sin¹³³.
145. Tar éis dheireadh na tréimhse seacht mbliana, ba cheart go mbeadh na páirtithe in ann a sciar den mhargadh a ríomh ar mhargaí na teicneolaíochta táirge nó conartha conartha a thiocthaí as. Dá bhrí sin, ní leanfaidh an díolúine d'fheidhm a bheith aici ach a fhad is nach sáraíonn sciar iomlán an mhargaidh atá ag na páirtithe 25 % ar na margaí lena mbaineann na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha¹³⁴. Má ardaíonn an sciar margaidh comhcheangailte os cionn 25 % tar éis don tréimhse seacht mbliana dul in éag, leanfaidh an díolúine sa BER T&D d'fheidhm a bheith aici ar feadh dhá bhliain féilire as a chéile i ndiaidh na bliana inar sáraíodh an tairseach den chéad uair¹³⁵.

(b) Measúnú ar iarrachtaí iomaíocha inchomparáide T&D

146. Chun go ndíolmhófaí comhoibriú T&T a bhaineann le nuálaíocht, tá an tairseach ábhartha bunaithe ar thrí cinn d'iarrachtaí **iomaíocha** agus **inchomparáide** T&F.
147. Leanann sé ón sainmhíniú ar iarrachtaí iomaíocha T&D in Airteagal 1 mír 1(19) de BER T&D¹³⁶ gur gá na gnéithe seo a leanas a chur san áireamh chun **iarrachtaí iomaíocha T&F** a aithint:

¹²⁹ Airteagal 6 mír 4 den BER R&D.

¹³⁰ Déantar cur síos ar na coinníollacha maidir le díolúine i dTeideal III den BER T&D agus cuimsíonn siad, i measc coinníollacha eile, an tairseach a bhfuil cur síos uirthi in Airteagal 6 mír 3 den R & D R & D.

¹³¹ Mar atá sainmhínithe in Airteagal 1, mír 1(1)(a)(ii) agus (1)(b)(ii) den R & D R&D.

¹³² Mar atá sainmhínithe in Airteagal 1, mír 1(1)(c) agus (1)(d) den R & D R&D.

¹³³ Mar atá luaite thuas i gCuid 2.4.2 de na Treoirí seo, caithfidh an comhaontú comhpháirteach nó íoctha ar R&D na coinníollacha a chomhlíonadh le díolmhú faoin R&D.

¹³⁴ Airteagal 6 mír 5 den BER T&F.

¹³⁵ Airteagal 6 mír 5 den BER T&F.

¹³⁶ ciallaíonn 'iarracht T&D a dhéanamh' iarracht T&D ina mbíonn tríú páirtí páirteach ann, ina n-aonar nó i gcomhar le tríú páirtithe eile, nó ina bhfuil tríú páirtí in ann agus ar dóigh dó a bheith rannpháirteach go neamhspleách, agus a bhaineann leis na nithe seo a leanas: (a) T&D de na táirgí agus/nó na teicneolaíochtaí nua inionadaithe céanna nó ar dócha iad a bheith inionadaithe leo siúd a bheidh faoi réim an chomhaontaithe T&D; Nó (b) cuailí T&D a shaothraíonn an aidhm nó an cuspoir céanna go

- (a) cibé an mbaineann na hiarrachtaí T&D le T&D de na táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua inionadaithe céanna nó le teicneolaíochtaí T&D nó le cuailí T&D a shaothraíonn an aidhm nó an cuspóir céanna leis na cinn atá le clúdach ag an gcomhaontú T&D;
 - (b) an bhfuil tríú páirtithe ag gabháil d'iarrachtaí T&D cheana féin nó an bhfuil ar a gcumas agus ar dócha go nglacfaidh siad páirt go neamhspleách sna hiarrachtaí sin; agus
 - (c) an bhfuil na tríú páirtithe sin neamhspleách ar na páirtithe sa chomhaontú T&D.
148. Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceist an mbaineann **iarrachtaí T&F leis na táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua céanna nó táirgí nua agus/nó teicneolaíochtaí nua is dócha a bheith inionadaithe** nó le cuailí T&F a bhfuil **an aidhm chéanna nó an cuspóir céanna á saothrú acu**, is féidir é seo a fhreagairt ar an mbealach céanna is a thugtar don mheasúnú ar ghnóthais atá in iomaíocht i nuálaíocht atá leagtha amach i Roinn 2.5.4.1 thuas.
149. Ar an dara dul síos, d'fhéadfadh iarrachtaí T&D a bheith i gceist leo siúd a bhfuil **na tríú páirtithe páirteach iontu cheana féin**, ina n-aonar nó i gcomhar le tríú páirtithe eile. Ciallaíonn sé sin gur féidir le tríú páirtí amháin nó le roinnt tríú páirtithe éagsúla iarracht T&D a dhéanamh ar bhonn aonair. Is féidir le hiarracht iomaíoch T&D tagairt freisin do na hiarrachtaí sin **inar féidir le tríú páirtí páirt a ghlacadh ina n-aonar agus inar dócha go mbeidh sé in ann páirt a ghlacadh ann ina n-aonar**. Cibé an bhfuil tríú páirtí in ann agus ar dócha go mbeidh sé ag gabháil do T&D de na táirgí nua agus/nó na teicneolaíochtaí nua is dócha a d'fhéadfadh a bheith in-ionadaithe nó do na beartais T&D a bhfuil an aidhm nó an cuspóir céanna acu go substaintiúil agus atá ag an gcomhaontú T&D, is féidir a chinneadh ar bhonn rochtain an tríú páirtí ar acmhainní ábhartha airgeadais agus daonna, a mhaoin intleachtúil, fios gnó nó sainsíochmhainní eile nó a chuid iarrachtaí R&D roimhe seo.
150. Ar an tríú dul síos, níl sé i gceist an cheist an bhfuil iarrachtaí T&D á saothrú ag **tríú páirtithe atá neamhspleách** ar na páirtithe sa chomhaontú T&T ach a áireamh sa mheasúnú ar a leithéid d'iarrachtaí T&D nach bhfuil na páirtithe sa chomhaontú T&T páirteach iontu.
151. Maidir le **measúnú a dhéanamh ar inchomparáideacht iarrachtaí iomaíocha T&F** leis na páirtithe sa chomhaontú T&D, leagann an BER amach go ndéanfar é ar bhonn faisnéise iontaofa a bhaineann le gnéithe ar nós (i) méid, céim agus uainiú na n-iarrachtaí maidir le T&D, (ii) tríú páirtithe (rochtain ar) acmhainní airgeadais agus daonna, a maoin intleachtúil, fios gnó nó sainsíochmhainní eile, a n-iarrachtaí féideartha maidir le T&F agus (iii) cumas agus dóchúlacht na tríú páirtithe maidir le torthaí féideartha a n-iarrachtaí T&F a shaothrú go díreach nó go hindíreach ar an margadh inmheánach¹³⁷.
152. Ní mór na critéir a chur i bhfeidhm bunaithe ar chur chuige cás ar chás a dhéanann cothromaíocht idir na fachtóirí a labhraíonn i bhfabhar agus na fachtóirí a labhraíonn

substaintiúil leis na cinn a bheidh clúdaithe ag an gcomhaontú T&D; Ní mór do na tríú páirtithe sin a bheith neamhspleách ó na páirtithe sa chomhaontú T&D.

¹³⁷ Airteagal 7 mír 2 den BER T&F. Ní bheadh ach an dara agus an tríú tacar d'eilimintí ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar inchomparáideacht do thríú páirtithe atá in ann páirt a ghlacadh in iarrachtaí iomaíocha T&D.

i gcoinne na hinchomparáideachta. Is é aidhm na gníomhaíochta cothromaíochta seo, i ndeireadh na dála, a shuíomh go gcuireann na hiarrachtaí iomaíocha srian iomaíoch ar pháirtithe an chomhaontaithe T&D.

153. Tá an chéad sraith d'eilimintí chun inchomparáideacht a mheas **nasctha le hiarrachtaí T&F iad féin**. Baineann siad le méid, céim agus uainiú na hiarrachta T&F Ciallaíonn sé seo, mar shampla, má bhíonn an méid céanna nó méid comhchosúil ar a laghad ag iarrachtaí iomaíocha tríú páirtí ar T&D nó má bhíonn siad ag céim forbartha chomhchosúil nó níos airde ná an iarracht T&D atá clúdaithe ag an gcomhaontú T&T, go bhféadfadh siad srian iomaíochta a fhorchur agus bheadh sé sin i bhfabhar inchomparáideacht. Mar an gcéanna, maidir le hamú, mar shampla, d'fhéadfadh nach mbeadh iarracht tríú páirtí T&D atá idir sé agus ocht mbliana ó theacht isteach sa mhargadh i gcomparáid le hiarracht T&D na bpáirtithe sa chomhaontú T&D inchomparáide le bliain amháin ó theacht isteach sa mhargadh.
154. Tá an dara sraith d'eilimintí **nasctha le cumas an tríú páirtí (nó na bpáirtithe) atá i mbun na hiarrachta T&F**. Baineann sé seo lena (rochtain) acmhainní airgeadais agus daonna, a maoin intleachtúil, fios gnó nó sainsíochmhainní eile nó a gcuid iarrachtaí R&D roimhe sin. Tá na heilimintí seo ábhartha chun a chinneadh an bhfuil acmhainní agus cumais atá mar thaca le hiarrachtaí T&D na tríú páirtithe inchomparáide agus, dá bhrí sin, an dócha go mbeidh luas forbartha agus toradh cosúil leo ar a laghad agus, dá bhrí sin, go bhforchuirfí srian iomaíochta orthu. Mar shampla, d'fhéadfadh sé nach mbeadh iarracht T&D tríú páirtí inchomparáide mura bhfuil na hacmhainní airgeadais agus daonna chun iarrachtaí comhchosúla T&T a dhéanamh. Mar an gcéanna, bheadh an taithí rathúil a bhí ag tríú páirtí roimhe seo ar thionscadail T&D cosúil leis an gceann a bheadh clúdaithe ag an gcomhaontú T&D ag labhairt i bhfabhar comparáideachta. Ina theannta sin, in earnálacha áirithe, féadfar rochtain agus/nó úinéireacht chomhchosúil ar chearta maoine intleachtúla ábhartha (e.g. paitinní) nó ar fhios gnó ábhartha ag an tríú páirtí a labhairt i bhfabhar na hinchomparáideachta freisin.
155. Tá an tríú tacar **eilimintí nasctha le saothrú na dtorthaí**. Tagraíonn sé seo do chumas agus do dhóchúlacht na dtríú páirtithe (i.e. dreasachtaí chun na torthaí a thabhairt chuig an margadh) maidir le torthaí a d'fhéadfadh a bheith ar an iarracht T&D ar an margadh inmheánach a shaothrú. Ciallaíonn sé sin, mar shampla, go bhféadfadh sé nach mbeadh na hiarrachtaí T&T is dócha a bheidh á saothrú lasmuigh den AE agus nach bhfuil aon ionchas ann go dtiocfaidh siad ar an margadh inmheánach inchomparáide le hiarrachtaí T&D faoi réir an chomhaontaithe T&T a chuirfí na torthaí ar an margadh sa mhargadh inmheánach ina leith.
- 2.5.4.4. Comhaontuithe idir gnóthais nach bhfuil in iomaíocht
156. Sa chás **nach gnóthais in iomaíocht le chéile iad na páirtithe sa chomhaontú T&F**, níl na páirtithe faoi réir aon tairseach¹³⁸. **Mura ndéantar comhshaothrú** ar thorthaí T&F, díolmhaítear an comhaontú T&F ar feadh thréimhse iomlán an T&F.
157. **Má dhéantar torthaí T&F a chomhshaothrú**, leanfaidh an díolúine d'fheidhm a bheith aici go ceann seacht mbliana ón uair a chuirtear táirgí conartha nó teicneolaíochtaí conartha ar an margadh den chéad uair laistigh den mhargadh inmheánach.

¹³⁸

Airteagal 6 mír 1 den BER T&F.

158. Tar éis don tréimhse seacht mbliana dul in éag, ba cheart go mbeadh na páirtithe in ann a sciar den mhargadh a ríomh ar mhargaí na teicneolaíochta táirge nó conartha conartha a thiocfaidh as. Ní leanfaidh an díolúine d'fheidhm a bheith aici ach a fhad is nach sáraíonn sciar iomlán an mhargaidh atá ag na páirtithe 25 % ar na margaí lena mbaineann na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha. Má ardaíonn an sciar margaidh comhcheangailte os cionn 25 % ar cheann de na margaí sin tar éis don tréimhse seacht mbliana dul in éag, leanfaidh an díolúine sa BER T&D d'fheidhm a bheith aici ar feadh dhá bhliain féilire as a chéile tar éis na bliana inar sáraíodh an tairseach den chéad uair¹³⁹.

2.6. Srianata crua agus eisiata

2.6.1. Srianata dochta

159. Tá liosta srianata crua in Alt 8 den BER T&D. Meastar gur srianata tromchúiseacha iomaíochta iad sin ar cheart iad a thoirmeasc i bhformhór na gcásanna mar gheall ar an díobháil a dhéanann siad don mhargadh agus do thomhaltóirí. Déantar comhaontuithe R&D ina n-áirítear srian crua amháin nó níos mó a eisiadh ina n-iomláine ó raon na díolúine dá bhforáiltear le R&D BER.
160. Is féidir na srianata crua atá liostaithe in Airteagal 8 den BER T&D a ghrúpáil sna catagóirí seo a leanas: (i) srianata le saoirse na bpáirtithe iarrachtaí eile T&D a chur i gcrích, (ii) teorainneacha aschuir nó díolacháin agus socrú praghsanna, (iii) srianata ar dhíolacháin ghníomhacha agus éighníomhacha agus (iv) srianata crua eile.

2.6.1.1. Srian ar shaoirse na bpáirtithe iarrachtaí eile T&D a dhéanamh

161. Eisiatar in Airteagal 8 mír 1 den BER T&D ó na comhaontuithe díolúine T&D a chuimsíonn srianata ar shaoirse na bpáirtithe T&D a chur i gcrích go neamhspleách nó i gcomhar le tríú páirtithe:
- (a) i réimse nach mbaineann leis an réimse lena mbaineann an comhaontú R&D, nó
 - (b) sa réimse lena mbaineann an comhaontú T&T nó i réimse bainteach tar éis don R&D a bheith curtha i gcrích.
162. I bhfocail eile, ní mór do na páirtithe i gcomhaontú T&D a bheith saor i gcónaí chun iarrachtaí T&D a dhéanamh i réimsí nach bhfuil aon bhaint acu leo siúd atá clúdaithe ag an gcomhaontú T&T. Chomh maith leis sin, ní mór do na páirtithe, tar éis dóibh an R&D atá clúdaithe ag an gcomhaontú T&D a chríochnú, a bheith saor chun iarrachtaí T&D a dhéanamh sa réimse lena mbaineann an comhaontú T&D nó i réimse ceangailte. Seachas sin, ní bhainfidh an comhaontú T&D tairbhe as an díolúine faoin BER T&D.

2.6.1.2. Teorannú aschuir nó díolachán agus socrú praghsanna

163. Déanann Airteagal 8 mír 2 den BER T&D a eisiadh ón díolúine comhaontuithe T&D a bhaineann le teorainneacha aschuir nó díolacháin. Nuair a chomhaontaíonn iomaitheoirí teorainn a chur leis an méid a fhéadfaidh gach duine acu a tháirgeadh nó a dhíol, is iondúil gur srian mór ar an iomaíocht a bhíonn i gceist leis sin. Mar sin féin, ní chaithfear le socrú na spriocanna táirgthe mar shrian crua i gcás ina n-áirítear comhtháirgeadh táirgí an chonartha le comhshaothrú na dtorthaí¹⁴⁰. Ar an gcuma

¹³⁹ Airteagal 6 mír 5 den BER T&F.

¹⁴⁰ Airteagal 8 mír 2(a) den BER T&F.

chéanna, ní chaithfear le socrú na spriocanna díolacháin mar shrian crua i gcás ina n-áirítear le comhshaothrú na dtorthaí dáileadh comhpháirteach na dtáirgí conartha nó comhcheadúnú teicneolaíochtaí an chonartha agus a dhéanann comhfhoireann, comheagraíocht nó comhghnóthas nó a gcuirtear de chúram ar thríú páirtí i gcomhpháirt é¹⁴¹. Tá feidhm aige sin freisin maidir le cleachtais ar speisialtóireacht iad i gcomhthéacs saothraithe¹⁴² agus oibleagáidí neamh-chomhlíontacha áirithe¹⁴³.

164. Faoi Airteagal 8, mír 3 den BER T&F, socrú praghsanna agus táirgí á ndíol nó socrú táillí ceadúnais nuair a bhíonn teicneolaíochtaí ceadúnaithe le tríú páirtithe ina ndlúthshrianta freisin. Mar sin féin, maidir leis na praghsanna a ghearrtar ar chustaiméirí láithreacha a shocrú nó táillí ceadúnais a ghearrtar ar neascheadúnaithe a shocrú i gcás ina n-áirítear le comhshaothrú na dtorthaí dáileadh comhpháirteach na dtáirgí conartha nó comhcheadúnú na dteicneolaíochtaí conartha agus a dhéanann comhfhoireann, comheagraíocht nó comhghnóthas nó a chuirtear de chúram ar thríú páirtí i gcomhpháirt, ní dhéileálfar leis mar shrian crua.

2.6.1.3. Srianta ar dhíolacháin ghníomhacha agus éighníomhacha

165. Baineann mír 4, mír 5 agus mír 6 d'Airteagal 8 den R&D R&D le srianta ar dhíolacháin ghníomhacha agus éighníomhacha. Maidir le comhaontuithe T&D, sainmhínítear **díolacháin éighníomhacha** in Airteagal 1 mír 1(24) den BER T&D mar dhíolacháin mar fhreagra ar iarratais gan iarraidh ó chustaiméirí aonair, lena n-áirítear táirgí a sheachadadh don chustaiméir nó do chustaiméirí, gan an díolachán a thionscnamh go gníomhach trí dhíriú go gníomhach ar an gcustaiméir, ar an ngrúpa custaiméirí nó ar an gcríoch ar leith; Áirítear ar dhíolacháin éighníomhacha díolacháin a eascraíonn as páirt a ghlacadh i dtairiscintí soláthair phríobháidigh nó phoiblí.
166. Tagraíonn díolacháin ghníomhacha do gach cineál díola seachas díolacháin éighníomhacha, lena n-áirítear:
- (a) díriú go gníomhach ar chustaiméirí trí chuairteanna, litreacha, r-phoist, glaonna nó modhanna eile cumarsáide dírí nó trí fhógraíocht nó promóisean spriocdhírthe, as líne nó ar líne, mar shampla trí bhíthin na meán cló nó digiteach, lena n-áirítear meáin ar líne, uirlisí comparáide praghsanna nó fógraíocht ar innill chuardaigh lena ndírítear ar chustaiméirí i gcríocha sonracha nó ar ghrúpaí custaiméirí sonracha;
 - (b) roghanna teanga atá éagsúil leis na teangacha a úsáidtear go coitianta ar an gcríoch ina bhfuil an dáileoir bunaithe a chur ar fáil ar shuíomh gréasáin;
 - (c) suíomh gréasáin a chur ar fáil ag a bhfuil ainm fearainn a chomhfhreagraíonn do chríoch seachas an chríoch ina bhfuil an dáileoir bunaithe;
167. Le mír 4 d'Airteagal 8 den R&D, cuirtear deireadh le díolúine an RER R&D do chomhaontuithe T&D ina bhfuil srianta ar dhíolacháin éighníomhacha. Cumhdaítear leis sin aon srian éighníomhach díola maidir le (a) an chríoch nó (b) na custaiméirí ina bhféadfaidh na páirtithe táirgí an chonartha a dhíol go héighníomhach nó na teicneolaíochtaí conartha a cheadúnú, ach eisiatar an ceanglas na torthaí a cheadúnú go heisiach do pháirtí eile. Baineann an chúis leis an eisceacht dheireanach sin leis an

¹⁴¹ Airteagal 8 mír 2(b) den BER T&F.

¹⁴² Airteagal 8 mír 2(c) den BER T&F. Féach an sainmhíniú ar speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe, Airteagal 1 mír 1(14) den BER T&D agus Roinn 2.4.2 de na Treoirí seo.

¹⁴³ Airteagal 8 mír 2(d) den BER T&F.

bhféidearthacht shainráite a thugtar do na páirtithe nach ndéanann ach páirtí amháin na táirgí conartha a tháirgeadh agus a dháileadh ar bhonn ceadúnais eisiach arna dheonú ag na páirtithe eile¹⁴⁴.

168. Le mír 5 d'Airteagal 8 den R&D, cuirtear deireadh le díolúine an BER R&D le haghaidh comhaontuithe T&D ina bhfuil srianta áirithe maidir le díolacháin ghníomhacha. Is amhlaidh an cás maidir le ceanglas gan díolacháin ghníomhacha na dtáirgí conartha nó na dteicneolaíochtaí conartha a theorannú i gcríocha nó do chustaiméirí nár leithdháileadh go heisiach ar cheann de na páirtithe trí bhíthin speisialtóireachta i gcomhthéacs an tsaothraithe.
169. Ciallaíonn sé sin nár cheart díolacháin ghníomhacha a shrianadh idir na páirtithe, mura ndéanann na páirtithe críocha nó custaiméirí a leithdháileadh ar cheann acu mar thoradh ar speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe¹⁴⁵.

2.6.1.4. Srianta crua eile

170. Tá dhá shrian crua eile ar áireamh sa BER R&D. Ar an gcéad dul síos, más rud é, maidir leis na páirtithe a leithdháiltear críocha eatarthu nó custaiméirí a leithdháiltear orthu ar bhealach eile trí speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe, gur srian crua é a éileamh ar pháirtí amháin diúltú freastal ar éileamh na gcustaiméirí a leithdháiltear ar an bpáirtí eile, dá ndéanadh na custaiméirí sin na táirgí conartha a mhargú nó na teicneolaíochtaí conartha i gcríocha eile laistigh den mhargadh inmheánach a cheadúnú¹⁴⁶.
171. Ar an dara dul síos, is srian crua freisin é an ceanglas chun é a dhéanamh deacair d'úsáideoirí nó d'athdhíoltóirí na táirgí conartha a fháil ó athdhíoltóirí eile laistigh den mhargadh inmheánach¹⁴⁷.

2.6.2. *Srianta eisiata*

172. Le hAirteagal 9 den BER, eisiatar oibleagáidí áirithe a fhaightear i gcomhaontuithe T&D ón díolúine a chuireann an BER&D ar fáil. Is oibleagáidí iad sin nach féidir glacadh leis go leor cinnteachta ina leith go gcomhlíonann siad coinníollacha Airteagal 101(3). Murab ionann agus na srianta cruacha a chlúdaítear le hAirteagal 8 den BER, ní bhaineann na srianta eisiata tairbhe an bhlocdhíolúine don chomhaontú iomlán T&D. Ní fíor sin, áfach, ach amháin más féidir an srian atá i gceist a bhaint ón gcuid eile den chomhaontú. Má tá an srian inathraithe, leanann an chuid eile den chomhaontú de bheith ag baint tairbhe as an díolúine faoin R & D R&D.
173. Tá srianta eisiata faoi réir measúnú aonair faoi Airteagal 101. Ní thoirmeacht go dtagann srianta eisiata faoi raon feidhme Airteagal 101(1) nó nach gcomhlíonann siad na coinníollacha in Airteagal 101(3).
174. Is oibleagáid é an chéad srian eisiata gan agóid a dhéanamh i gcoinne bhailíocht na gcearta maoinne intleachtúla atá ag na páirtithe sa mhargadh inmheánach:
- (a) tar éis don T&D do chearta maoinne intleachtúla atá ábhartha don T&D a bheith curtha i gcrích; Nó

¹⁴⁴ De réir an tsainmhíneithe ar speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe atá leagtha amach in Airteagal 1(1) den Rialachán maidir le Rialú ar Tháirgí Foirgníochta.

¹⁴⁵ Féach an sainmhíniú ar an speisialtóireacht i gcomhthéacs an tsaothraithe in Airteagal 1(1) den R & D R&D.

¹⁴⁶ Airteagal 8 mír 6 den BER R&D.

¹⁴⁷ Airteagal 8 mír 7 den BER R&D.

- (b) tar éis don chomhaontú T&T maidir le cearta maoine intleachtúla a chosnaíonn torthaí an T&D dul in éag¹⁴⁸.

175. Is é is cúis leis na hoibleagáidí sin a eisiadh ó leas an bhlocdhíolúine nár cheart cosc a chur ar na páirtithe a bhfuil an fhaisnéis ábhartha acu ceart maoine intleachtúla a tugadh trí dhearmad a shainaithint agóid a dhéanamh maidir le bailíocht na gceart maoine intleachtúla sin. I gcás srianta den sórt sin, ní féidir glacadh leis go ginearálta go bhfuil coinníollacha Airteagal 101(3) comhlíonta agus beidh ar na páirtithe dá bhrí sin féin na srianta sin a mheas. Mar sin féin, ní chuirtear san áireamh forálacha a cheadaíonn deireadh a chur leis an gcomhaontú T&T má chuireann páirtí amháin in aghaidh bhailíocht ceart maoine intleachtúla atá ábhartha don chomhaontú T&T nó a chosnaíonn torthaí T&D.
176. Is é an dara srian eisiata an oibleagáid gan ceadúnais a dheonú do thríú páirtithe chun táirgí conartha a tháirgeadh nó chun na teicneolaíochtaí conartha a chur i bhfeidhm. Ciallaíonn sé sin gur cheart go mbeadh cead ag na páirtithe, i bprionsabal, ceadúnais a dheonú do thríú páirtithe. Bíonn eisceacht i bhfeidhm i gcás ina ndéanann comhaontuithe T&D foráil do shaothrú thorthaí an Chomh-T &T nó a n-íocann páirtí amháin ar a laghad as T&D agus go ndéantar saothrú den sórt sin sa mhargadh inmheánach i leith tríú páirtithe.

2.7. Aistarraingt sochar an R &D R&D

177. Féadfaidh an Coimisiún sochar an RFF T&D a tharraingt siar de bhun Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, má chinneann sé, i gcás ar leith, go bhfuil éifeachtaí áirithe ag comhaontú T&D a bhfuil feidhm ag an díolúine dá bhforáiltear sa BER T&D maidir leis, ach go bhfuil éifeachtaí áirithe aige nach bhfuil ag luí le hAirteagal 101(3). Thairis sin, más rud é, i gcás áirithe, go bhfuil éifeachtaí ag comhaontú den sórt sin atá ar neamhréir le hAirteagal 101(3) i gcríoch Bhallstáit, nó i gcuid di sin, a mbaineann saintréithe uile margaidh gheografaigh ar leith léi, féadfaidh údarás iomaíochta náisiúnta an Bhallstáit sin tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar freisin i leith na críche sin, de bhun Airteagal 29(2) de Rialachán 1/2003. Ní luaitear cúirteanna na mBallstát in Airteagal 29 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, agus dá bhrí sin níl aon chumhacht acu tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar, murab údarás iomaíochta ainmnithe de Bhallstát é an chúirt lena mbaineann de bhun Airteagal 35 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003.
178. Féadfaidh an Coimisiún agus na húdaráis iomaíochta náisiúnta tairbhe an R &D R&D a tharraingt siar, go háirithe, sna cásanna seo a leanas:
- (a) cuireann comhaontú T&T srian suntasach ar an scóip do thríú páirtithe T&D a dhéanamh i réimse/réimsí na dtáirgí conartha, na dteicneolaíochtaí conartha nó na cuailí T&D; Go bhféadfadh sé a bheith dlite, mar shampla, don chumas teoranta taighde atá ar fáil;
 - (b) cuireann comhaontú T&T srian suntasach ar rochtain tríú páirtithe ar an margadh do tháirgí conartha nó do theicneolaíochtaí conartha; Go bhféadfadh sé a bheith dlite, mar shampla, do struchtúr áirithe an tsoláthair;
 - (c) nach mbaineann na páirtithe leas as torthaí na gcomhthorthaí nó torthaí íochta ar R&D maidir le tríú páirtithe gan aon chúis bhailí oibiachtúil;

¹⁴⁸

Airteagal 9 mír 1(a) den BER R&D.

- (d) nach bhfuil na táirgí conartha nó na teicneolaíochtaí conartha faoi réir iomaíochta éifeachtaí ó tháirgí nó ó theicneolaíochtaí a measann úsáideoirí iad a bheith coibhéiseach i bhfianaise a saintréithe, a bpraghsanna agus a n-úsáide beartaithe.
179. De bhun Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, féadfaidh an Coimisiún tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar ar a thionscnamh féin nó ar bhonn gearáin. Áirítear leis sin go bhféadfadh údaráis iomaíochta náisiúnta iarraidh ar an gCoimisiún tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar i gcás ar leith, gan dochar do chur i bhfeidhm na rialacha maidir le leithdháileadh cásanna agus cúnamh laistigh den Ghréasán Eorpach Iomaíochta¹⁴⁹, agus gan dochar dá gcumhacht tarraingthe siar dhílis de bhun Airteagal 29(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003. Má iarrann trí údarás iomaíochta náisiúnta ar a laghad ar an gCoimisiún Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 a chur i bhfeidhm maidir le cás ar leith, pléifidh an Coimisiún an cás faoi chuimsiú an Ghréasáin Eorpaigh Iomaíochta d'fhonn cinneadh a dhéanamh cibé acu tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar nó gan tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar. Sa chomhthéacs sin, tabharfaidh an Coimisiún lánaird ar dhearcthaí na n-údarás iomaíochta náisiúnta a d'iarr ar an gCoimisiún tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar chun teacht ar thabhairt i gcrích thráthúil maidir le cibé acu a chomhlíontar nó nach gcomhlíontar na coinníollacha maidir le tarraingt siar sa chás áirithe sin.
180. De thoradh Airteagal 29(1) agus (2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, tá an inniúlacht eisiach ag an gCoimisiún an tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar ar fud na hEorpa sa chaoi go bhféadfaidh sé tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar i leith comhaontuithe taighde agus forbartha lena sriantar an iomaíocht ar mhargadh geografach ábhartha atá níos leithne ná críoch aon Bhallstáit amháin, agus ní fhéadfaidh údaráis iomaíochta náisiúnta tairbhe an Rialacháin a tharraingt siar ach amháin i leith chríoch a mBallstáit faoi seach.
181. Dá bhrí sin, baineann cumhacht tarraingthe siar údaráis iomaíochta náisiúnta aonair le cásanna ina gcumhdaítear leis an margadh ábhartha aon Bhallstát amháin, nó réigiún atá lonnaithe go heisiach i mBallstát amháin nó cuid de. I gcás den sórt sin, tá sé d'inniúlacht ag an UIN sochar an BER T&D a tharraingt siar i ndáil le comhaontú T&D a bhfuil éifeachtaí aige nach bhfuil ag luí le hAirteagal 101(3) den Chonradh ar an margadh náisiúnta nó réigiúnach sin. Is inniúlacht chomhreathach í sin ós rud é go gcumhachtaítear an Coimisiún le hAirteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 chun tairbhe BER taighde agus forbartha i ndáil le margadh náisiúnta nó réigiúnach a tharraingt siar, ar choinníoll go bhféadfadh an comhaontú taighde agus forbartha i gceist difear a dhéanamh don trádáil idir na Ballstáit.
182. I gcás ina bhfuil roinnt margaí náisiúnta nó réigiúnacha ar leith i gceist, féadfaidh roinnt údarás iomaíochta náisiúnta inniúla tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar i gcomhthreo.
183. Leanann sé ó fhoclaíocht Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, i gcás ina dtarraingíonn an Coimisiún siar tairbhe an R&D, go bhfuil sé de dhualgas air a chruthú, ar an gcéad dul síos, go bhfuil éifeachtaí suntasacha frithiomaíocha ag an gcomhaontú ábhartha frithiomaíoch, rud a fhágann go dtagann sé faoi raon feidhme Airteagal 101(1) den Chonradh. Ar an dara dul síos, ní mór dó a chruthú go bhfuil

¹⁴⁹ Féach Caibidil IV de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003.

éifeachtaí ag an gcomhaontú nach bhfuil ag luí le hAirteagal 101(3) den Chonradh, rud a chiallaíonn nach gcomhlíonann sé ceann amháin ar a laghad de na ceithre choinníoll atá in Airteagal 101(3) den Chonradh. De bhun Airteagal 29(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, tá feidhm ag na ceanglais chéanna i gcás ina n-aistarraingíonn ÚIN sochar an RER T&D i dtaca lena Bhallstát. Go háirithe, maidir leis an dualgas a chruthú go bhfuil an dara ceanglas á chomhlíonadh, ceanglaítear le hAirteagal 29 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ar an ÚIN inniúil a chruthú nach gcomhlíontar ceann amháin ar a laghad de na ceithre choinníoll d'Airteagal 101(3) den Chonradh¹⁵⁰.

184. Má chomhlíontar ceanglais Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, féadfaidh an Coimisiún tairbhe BER taighde agus forbartha a tharraingt siar i gcás ar leith. Ní mór idirdhealú a dhéanamh idir tarraingt siar den sórt sin, agus na ceanglais a bhaineann leis mar a leagtar amach sna míreanna thuas, agus na torthaí i gcinneadh ón gCoimisiún mar gheall ar shárú de bhun Chaibidil III de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003. Mar sin féin, féadfar tarraingt siar a chomhcheangal, mar shampla, le cinneadh maidir le sárú agus forchur birt cheartaithigh, agus fiú le bearta eatramhacha, mar a rinneadh i gcinntí roimhe seo ón gCoimisiún¹⁵¹.
185. Más rud é go dtarraingíonn an Coimisiún siar tairbhe BER taighde agus forbartha de bhun Airteagal 29(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, ní mór dó a chur san áireamh nach bhféadfadh ach éifeachtaí ex nunc a bheith ag an tarraingt siar, i.e. ní dhéanfar difear do stádas díolmhaithe na gcomhaontuithe lena mbaineann ar feadh na tréimhse roimh an dáta theacht in éifeacht na tarraingthe siar. I gcás tarraingt siar de bhun Airteagal 29(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003, ní mór don údarás iomaíochta náisiúnta lena mbaineann a oibleagáidí faoi Airteagal 11(4) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 a chur san áireamh freisin, go háirithe a oibleagáid aon chinneadh beartaithe ábhartha a sholáthar don Choimisiún.

2.8. Measúnú faoi Airteagal 101(3) de chomhaontuithe T&D nach dtagann faoi raon feidhme an BER T&D

186. Níl aon toimhde ann go dtagann comhaontuithe T&D nach dtagann faoi raon feidhme an RFF faoi raon feidhme Airteagal 101(1) ná nach sásóidís coinníollacha Airteagal 101(3). Éilíonn na comhaontuithe T&D sin measúnú aonair faoi Airteagal 101.

¹⁵⁰ Eascraíonn an ceanglas faoi Airteagal 29 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 maidir le dualgas cruthúnais an údaráis iomaíochta náisiúnta inniúil as an gcás nach bhfuil feidhm ag BER taighde agus forbartha maidir leis agus ina ndéanann gnóthas Airteagal 101(3) a agairt i gcás aonair. I gcás den sórt sin, tá an dualgas cruthúnais ar an ngnóthas de bhun Airteagal 2 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 a léiriú go gcomhlíontar na ceithre choinníoll go léir in Airteagal 101(3). Chuige sin, ní mór dó údar a thabhairt lena mháimh, féach e.g. an Cinneadh ón gCoimisiún in AT.39226 *Lundbeck*, ar seasadh leis i mbreithiúnais an 8 Meán Fómhair 2016, *Lundbeck v an Coimisiún*, T-472/13, EU:T:2016:449; agus an 25 Márta 2021, *Lundbeck v an Coimisiún*, Cás C-591/16 P, EU:C:2021:243.

¹⁵¹ Bhain an Coimisiún úsáid as a chumhacht chun tairbhe aon cheann amháin de na rialacháin bhlocdhíolúine arbh infheidhme roimhe seo a tharraingt siar i gcinntí ón gCoimisiún an 25 Márta 1992 (bearta eatramhacha), agus an 23 Nollaig 1992 maidir le himeacht faoi Airteagal 85 de Chonradh CEE i gCás IV/34.072 – *Mars/Langnese agus Schöller* ar seasadh leis le breithiúnas an 1 Deireadh Fómhair 1998, *Langnese-Iglo v an Coimisiún*, C-279/95 P, EU:C:1998:447, agus cinntí ón gCoimisiún an 4 Nollaig 1991 (bearta eatramhacha), agus an 4 Nollaig 1991 maidir le himeacht faoi Airteagal 85 de Chonradh CEE i gCás IV/33.157 – *Eco System/Peugeot*.

187. Tosaíonn an measúnú aonair sin leis an gceist an gcuirfeadh an comhaontú srian le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1)¹⁵². Sa chás sin, bheadh ar ghnóthais a mheas an gcomhlíonann an comhaontú T&D coinníollacha Airteagal 101(3).

2.8.1. *Gnóthachain éifeachtúlachta*

188. Cruthaíonn a lán comhaontuithe T&T – bíodh nó ná bíodh torthaí féideartha á saothrú i gcomhar le chéile – gnóthachain éifeachtúlachta trí scileanna agus sócmhainní comhlántacha a chur le chéile, rud a fhágann go bhforbraítear táirgí agus teicneolaíochtaí feabhsaithe nó nua agus go ndéantar iad a fhorbairt agus a mhargú ar bhealach níos tapa ná mar a dhéanfaí murach sin. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh scaipeadh eolais níos leithne teacht as comhaontuithe T&T, rud a d'fhéadfadh tuilleadh nuálaíochta a spreagadh. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh laghdú costais as comhaontuithe T&D agus go laghdóidh siad spleáchais ar líon rótheoranta soláthróirí teicneolaíochtaí, táirgí agus seirbhísí áirithe. Is féidir leis na gnóthachain éifeachtúlachta sin cur le margadh inmheánach athléimneach.

2.8.2. *Indispensability Indispensability*

189. Ní chomhlíonann srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta a ghintear le comhaontú T&D a bhaint amach critéir Airteagal 101(3). Go háirithe, is lú seans go gcomhlíonfaidh na srianta crua-lárnacha atá liostaithe in Airteagal 8 den BER T&F¹⁵³, an critéar do-ólachta i measúnú aonair.

2.8.3. *Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

190. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta a bhainfear amach trí shrianta riachtanacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar iomaíocht a eascraíonn as comhaontú T&D. Mar shampla, ní mór gur mó táirgí nua nó táirgí feabhsaithe a thabhairt isteach ar an margadh ná aon mhéaduithe ar phraghas nó aon éifeachtaí sriantacha eile ar an iomaíocht.
191. Go ginearálta, is mó seans go dtiocfaidh gnóthachain éifeachtúlachta as comhaontú T&F a théann chun tairbhe do thomhaltóirí má bhíonn scileanna agus sócmhainní comhlántacha ag teacht le chéile mar thoradh ar an gcomhaontú T&F. D'fhéadfadh sé, mar shampla, go mbeadh cumais taighde éagsúla ag na páirtithe i gcomhaontú.
192. Má tá scileanna agus sócmhainní na bpáirtithe an-chosúil lena chéile, is é an éifeacht is tábhachtaí atá ag an gcomhaontú T&D ná deireadh a chur le cuid de T & D de cheann amháin nó níos mó de na páirtithe. Chuirfeadh sé sin deireadh leis na costais (shocraithe) a bheadh ar na páirtithe sa chomhaontú ach ní dócha go dtiocfadh sochair astu a chuirfí ar aghaidh chuig tomhaltóirí.
193. Ina theannta sin, dá airde cumhacht mhargaidh atá ag na páirtithe, is ea is lú an dóchúlacht go mbeidh na gnóthachain éifeachtúlachta á gcur ar aghaidh chuig tomhaltóirí go pointe áirithe, rud a bheadh níos tábhachtaí ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht.

2.8.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

194. Ní féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má thugtar caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i ndáil le cuid mhór de na táirgí nó na teicneolaíochtaí atá i gceist.

¹⁵² Féach freisin roinn 2.3 de na Treoirí seo.

¹⁵³ Féach freisin Roinn 2.6 de na Treoirí seo maidir le srianta crua.

2.9. Tráth an mheasúnaithe

195. Déantar an measúnú ar chomhaontuithe sriantacha faoi Airteagal 101 sa chomhthéacs iarbhir ina bhfuil siad agus ar bhonn na bhfioras atá ann ag aon tráth ar leith. Tagann an measúnú faoi réir athruithe ábhartha ar na fíorais.
196. Tá feidhm ag an eisceacht faoi Airteagal 101(3) fad is a chomhlíontar na ceithre choinníoll charnacha a leagtar amach in Airteagal 101(3), agus a scoireann d'fheidhm a bheith aici nuair nach amhlaidh an cás a thuilleadh. Agus na ceithre chritéar charnacha á gcur i bhfeidhm faoi Airteagal 101(3), is gá na hinfheistíochtaí grianmhara tosaigh a rinne aon cheann de na páirtithe a chur san áireamh chomh maith leis an am is gá agus na srianta is gá chun infheistíocht spreagtha éifeachtúlachta a dhéanamh agus a aisghabháil. Ní féidir Airteagal 101 a chur i bhfeidhm gan aird chuí a thabhairt ar infheistíocht *ex ante* den sórt sin. Mar sin, d'fhéadfadh comhaontú lasmuigh d'Airteagal 101(1) nó comhlíonadh choinníollacha Airteagal 101(3), de réir mar a bheidh, a bheith mar thoradh ar an riosca atá ann do na páirtithe agus ar an infheistíocht bháite nach mór a dhéanamh chun an comhaontú a chur chun feidhme, ar feadh na tréimhse ama is gá chun an infheistíocht a fhorchúiteamh. Más rud é go dtairbhíonn an t-aireagán de thoradh na hinfheistíochta d'aon chineál eisiachais arna dheonú do na páirtithe faoi rialacha a bhaineann go sonrach le cearta maoine intleachtúla a chosaint, de ghnáth ní dócha go rachaidh tréimhse aisíochta na hinfheistíochta sin thar an tréimhse eisiachais a bhunaítear faoi na rialacha sin.
197. I gcásanna áirithe is imeacht do-aisiompaithe é an comhaontú sriantach. A luaithe a bheidh an comhaontú sriantach curtha chun feidhme, ní féidir an staid *ex ante* a athbhunú. I gcásanna den sórt sin, ní mór an measúnú a dhéanamh ach ar bhonn na bhfioras a bhaineann le tráth an chur chun feidhme.
198. Mar shampla, i gcás comhaontú T&D ina n-aontaíonn gach páirtí a thionscadal taighde faoi seach a thréigean agus a acmhainní a chomhthiomsú le tionscadail de chuid páirtí eile, d'fhéadfadh sé a bheith dodhéanta go hoibiachtúil agus go heacnamaíoch tionscadal a athbheochan nuair a bheidh sé tréigthe. Más rud é, ag an bpointe ama sin, go bhfuil an comhaontú comhoiriúnach le hAirteagal 101, mar shampla toisc go bhfuil a lán tríú páirtithe ag dul in iomaíocht le hiarrachtaí T&D, tá comhaontú na bpáirtithe deireadh a chur lena dtionscadail aonair fós comhoiriúnach le hAirteagal 101(1), fiú má theipeann ar na tionscadail tríú páirtí ag tráth níos déanaí.
199. Féadfaidh feidhm a bheith ag toirmeasc Airteagal 101(1), áfach, maidir le codanna eile den chomhaontú nach n-eascaíonn saincheist dho-athraitheachta ina leith. Más rud é, mar shampla, de bhreis ar T&D comhpháirteach, go bhforáiltear leis an gcomhaontú do chomhshaothrú, féadfaidh feidhm a bheith ag Airteagal 101 maidir leis an gcuid sin den chomhaontú más rud é, i ngeall ar fhorbairtí sa mhargadh ina dhiaidh sin, go n-eascaíonn éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht as an gcomhaontú agus nach gcomhlíontar leis (a thuilleadh) coinníollacha Airteagal 101(3) agus aird chuí á tabhairt ar infheistíochtaí báite *ex ante*.

2.10. Sampla

200. Comhaontuithe T&D idir ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht

Sampla 1

Staid: Tá infheistíochtaí suntasacha déanta ag Cuideachtaí A agus B go neamhspleách i T&D chun comhpháirt nua mhísháithithe leictreonach a fhorbairt

nach gcuirfidh feabhas ar na cinn atá ann cheana ná nach gcuirfidh siad ina n-ionad, agus a chruthóidh an t-éileamh ar a margadh nua féin, má éiríonn leis. D'fhorbair cuideachtaí A agus B fréamhshamhlacha luatha. Aontaíonn siad anois páirt a ghlacadh sna hiarrachtaí T&D sin trí chomhfhiontar a bhunú chun an R&D a chur i gcrích, ag díriú ar cheann amháin den dá iarracht T&D (an chuid T&D den chomhaontú) agus an chomhpháirt nua a chur ar fáil (an chuid a bhaineann leis an gcomhshaothrú), a dhíolfar ar ais le Cuideachtaí A agus B, ionas go bhféadfaidh siad an chomhpháirt nua a thráchtáil go leithleach (an 'comhaontú R&D').

Níl aon chuideachtaí eile ann a bhfuil an chomhpháirt chéanna leictreonach nó comhpháirt inionadaithe leictreonach á forbairt acu faoi láthair, nó ar féidir leo agus ar dóigh dóibh a bheith rannpháirteach go neamhspleách in iarrachtaí T&D an chomhpháirt chéanna nó an chomhpháirt inionadaithe a fhorbairt.

Anailís: Is táirge iomlán nua an chomhpháirt leictreonach mhionsáithithe agus ba chóir anailís a dhéanamh cibé an gcuireann an comhaontú T&D srian le hiomaíocht ar an margadh inmheánach de réir bhrí Airteagal 101(1). Ina theannta sin, ba chóir measúnú a dhéanamh ar cibé an bhfuil an comhaontú T&D clúdaithe ag an BER T&D.

Ag an am a dhéantar an comhaontú T&D, is iad Cuideachtaí A agus B an t-aon dá ghnóthas atá ag gabháil d'iarrachtaí T&D maidir leis an gcomhpháirt nua (nó a d'fhéadfadh a bheith in ann agus gur dócha go mbeidh siad páirteach). Bheadh gach ceann acu in ann an T&D den chomhpháirt nua a shaothrú go neamhspleách agus an chomhpháirt nua a thabhairt chun margaidh. Tríd an gcomhfhiontar, díreoidh Cuideachtaí A agus B ar iarracht amháin T&D seachas a bheith páirteach in dhá iarracht ar leith. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh éifeachtaí sriantacha a bheith ag an gcomhaontú T&T de réir bhrí Airteagal 101, de bharr laghdú ar líon na n-iarrachtaí T&D agus dá bhrí sin ar líon na dtáirgí is dóigh a bhainfidh an margadh amach.

Má bhíonn srian ar iomaíocht mar thoradh ar an gcomhaontú, bheadh ar na páirtithe a chinneadh an féidir iad a dhíolmhú faoin R&D BER. Mar sin féin, ní chomhlíonann an comhaontú T&T idir Cuideachtaí A agus B na coinníollacha maidir le díolúine. Go háirithe, ní bhaintear amach an tairseach do chomhaontuithe idir ghnóthais atá in iomaíocht sa nuálaíocht toisc nach bhfuil aon iarrachtaí eile iomaíocha ann maidir le T&D (Airteagal 6 mír 3 den R & D BER). Mar thoradh air sin, tá gá le measúnú aonair chun a chinneadh an gcomhlíonann an comhaontú T&T na ceanglais faoi Airteagal 101(3).

Faoi Airteagal 101(3), cé go bhféadfadh an comhaontú T&T a bheith ina chúis le gnóthachain éifeachtúlachta trí tháirge nua a thabhairt ar aghaidh níos tapúla, chuirfeadh an comhaontú T&D deireadh leis an aon srian iomaíochta amháin atá ag na páirtithe ag leibhéal nuálaíochta. Mar thoradh air sin, is dócha go gcaillfí nuálaíocht agus go n-ardófaí praghsanna iarteachtacha dá bharr. Is dócha go gcruthódh an comhaontú T&T duopoly sa mhargadh amach anseo le haghaidh comhpháirteanna leictreonacha mionturaithe nua. Bheadh leibhéal ard coiteann costas agus malartú féideartha faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de idir na páirtithe mar shaintréith den sórt sin toisc go ndéanfaidh a gcomhfhiontar monarú do dhíoltóirí na comhpháirte nua amháin, do Chuideachtaí A agus B. D'fhéadfadh baol tromchúiseach comhordú frithiomaíoch a bheith ann dá bhrí sin, rud a mbeadh toradh claonpháirteach ar an margadh nua mar thoradh air. Cé go bhféadfaí roinnt de na hábhair inní sin a leigheas dá mbeadh na páirtithe tiomanta d'fhios gnó nó cearta maoine intleachtúla a cheadúnú chun an chomhpháirt nua a mhonarú chuig tríú

páirtithe ar théarmaí réasúnta, ní dócha go bhféadfadh sé sin gach ábhar imní a leigheas agus coinníollacha Airteagal 101(3) a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, ní dócha go ndíolmhófar an comhaontú T&D faoi Airteagal 101(3).

201. Comhaontuithe T&D idir ghnóthais atá in iomaíocht le haghaidh táirge agus/nó teicneolaíochta atá ann cheana

Sampla 2

Staid: Tá sciar 51 % den mhargadh ag cuideachta A a chuimsíonn a leigheas blocbraislí. Tá cuideachta bheag, Cuideachta B, i mbun R&D cógaisíochta, i dtáirgeadh comhábhar gníomhach cógaisíochta (“APIInna”) agus i dtáirgeadh cógas cineálach. Cuideachta B Tá invented próiseas a dhéanann sé indéanta a tháirgeadh ar an API de leigheas blockbuster Cuideachta A ar bhealach níos eacnamaíche. Tá iarratas ar phaitinn don phróiseas seo comhdaithe ag Cuideachta B (paitinn an phróisis). Téann paitinn cumaisc Chuideachta A (API) den leigheas blockbuster in éag i beagán níos lú ná trí bliana; Ina dhiaidh sin beidh roinnt paitinní próisis a bhaineann leis an leigheas. Measann Cuideachta B nach mbeadh an próiseas nua, níos éifeachtaí a d’fhorbair sé sárú ar na paitinní próiseas atá ann faoi láthair de chuid Chuideachta A agus go mbeadh sé ar chumas an táirgeadh leagan cineálach den leigheas blockbuster a luaithe a bheidh paitinn API Chuideachta A’s imithe in éag. D’fhéadfadh cuideachta B an táirge féin a tháirgeadh nó an próiseas a cheadúnú do thríú páirtithe leasmhara, mar shampla, do tháirgeoirí cineálacha eile nó do Chuideachta A.

Sula gcuireann Cuideachta B a gcuid taighde agus forbartha i gcrích sa limistéar seo, déanann Cuideachta B comhaontú le Cuideachta A, ina dtugann Cuideachta A ranníocaíocht airgeadais don tionscadal T&D atá á dhéanamh ag Cuideachta B ar choinníoll go bhfaigheann sé ceadúnas eisiach d’aon cheann de phaitinní próisis Chuideachta B a bhaineann le API de chógaís bhlocbhraslaí Cuideachta A a tháirgeadh.

Tá dhá iarracht neamhspleácha eile i gcomhair T&T ag forbairt próisis chun API an leigheas blocbraislí a tháirgeadh nach sáródh paitinní próisis na gCuideachtaí A nó B, ach níl sé soiléir go fóill cé acu a shroichfidh siad táirgeadh tionsclaíoch nó nach sroichfidh.

Anailís: Ní chuireann an próiseas a chumhdaítear le hiarratas ar phaitinn Chuideachta B ach feabhas ar phróiseas táirgthe atá ann cheana féin. Tá cuideachta A gníomhach ar an margadh don teicneolaíocht atá ann cheana féin (an próiseas táirgthe) chomh maith leis an margadh le haghaidh an táirge atá ann cheana (an leigheas blockbuster). Is iomaitheoir féideartha ag leibhéal na teicneolaíochta é Cuideachta B. Dá mbeadh Cuideachta B chun leas a bhaint as an bpróiseas paitinne, ansin bheadh sé dócha go mbeadh sé in ann dul isteach ar an margadh táirgí le, mar shampla, táirge cineálach. Dá bhrí sin, is iomaitheoirí féideartha iad Companies A agus B do mhargadh na dtáirgí a bhfuil an leigheas blockbuster mar chuid de. Níl an comhaontú díolmhaithe faoi R&D R&D ós rud é ar a laghad maidir leis an margadh táirgí, tá sciar an mhargaidh de chuid Chuideachta A os cionn 25 %. Dá bhrí sin, ní mór measúnú aonair a dhéanamh.

Tá cumhacht margaidh ag cuideachta A ar an margadh reatha a bhfuil an leigheas blockbuster mar chuid de. Cé go dtiocfadh laghdú suntasach ar chumhacht an mhargaidh le teacht isteach iarbhair na n-iomaitheoirí cineálacha sa mhargadh, níl an próiseas a d’fhorbair Cuideachta B ar fáil do thríú páirtithe mar gheall ar cheadúnas

eisiach na paitinne próisis agus dá bhrí sin tá an baol ann go gcuirfear moill ar iontráil chineálach (go háirithe mar go bhfuil an táirge fós cosanta ag roinnt paitinní próisis a bhaineann le Cuideachta A). Ós rud é go bhfuil sé doiléir an dá iarracht eile T&D atá ag obair faoi láthair ar rogha neamhsháraitheach ar phaitinn phróiseas Chuideachta A sroichfeadh táirgeadh tionsclaíoch, is í paitinn phróiseas Chuideachta B an t-aon bhealach inchreidte chun táirgí cineálacha a sheoladh a d'fhéadfadh dul in iomaíocht le leigheas blockbuster A de chuid Cuideachta. Dá bhrí sin, cuireann an comhaontú srian le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Níl an coigilteas costais a fhaightear tríd an bpróiseas táirgthe nua do Chuideachta A leordhóthanach chun níos mó ná an srian ar iomaíocht. In éagmais iomaitheoirí eile i margadh na dtáirgí, amhail táirgeoirí cineálacha, ní dócha go gcuirfí an coigilteas ar chostais táirgthe ar aghaidh chuig tomhaltóirí. Thairis sin, níl ceadúnas eisiach fíor-riachtanach chun an coigilteas sin a fháil. Dá bhrí sin, ní dócha go gcomhlíonfaidh an comhaontú coinníollacha Airteagal 101(3).

202. Comhpháirtíocht taighde

Sampla 3

Staid: Tá cuideachtaí A, B agus C ar thús cadhnaíochta i dteicneolaíochtaí an fhuinnimh in-athnuaite. Tá sé i gceist acu comhpháirtíocht taighde a bhunú, a shaineoidh clár oibre T&D ina leagfar amach fis chomónta fhadtéarmach maidir le teicneolaíochtaí nua fuinnimh in-athnuaite a fhorbairt agus feabhas a chur ar na cinn atá ann cheana féin, a chuirfí i bhfeidhm i sraith tionscadal éagsúil T&D.

Comhoibriú T&T a bheadh sa chlár oibre seo agus chuirfí ar bhonn foirmiúil é i meabhrán tuisceana (MT), ina leagtar amach cuspóirí, téarmaí agus coinníollacha an chomhoibrithe, lena n-áirítear meicníochtaí rialachais agus socruithe monatóireachta. Dá bhrí sin, bunaíonn an MT creat le haghaidh comhair ina ndéanfar tionscadail shonracha comhoibrithe T&D chun tacú leis an gclár oibre fadtéarmach comhaontaithe.

Anailís: D'fhéadfadh baint a bheith ag an gcineál seo comhpháirtíochta taighde le gnóthais atá in iomaíocht lena chéile i bhforbairt nó i gcur chun feidhme na dteicneolaíochtaí sin nó sa dá rud. Mar sin féin, má tá nádúr na comhpháirtíochta taighde teoranta do shocrú leathan cláir oibre, ní dócha go mbeidh fadhb leis an gcineál seo comhoibrithe.

Ina theannta sin, dá rachadh an chomhpháirtíocht taighde i ngleic le dúshlán nach féidir le haon cuideachta aonair aghaidh a thabhairt air agus go n-éilíonn sí leas a bhaint as níos mó ná gníomhaí amháin, d'éascófaí nuálaíocht nach dtarlódh murach sin, rud a chuirfeadh leis an dul chun cinn teicniúil agus eacnamaíoch.

Cé nach dócha go n-ardódh an chomhpháirtíocht taighde sin inní iomaíochta, bheadh gá le hanailís neamhspleách a dhéanamh ar na comhaontuithe comhair aonair T&D.

3. COMHAONTUITHE TÁIRGEACHTA

3.1. Réamhrá

203. Is é cuspóir na Caibidle seo treoir a chur ar fáil maidir le raon feidhme agus measúnú iomaíoch na gcomhaontuithe táirgeachta a thagann faoi Airteagal 101(1) agus (a) go dtairbhíonn an Speisialú BER (Roinn 3.4) den Rialachán sin; Nó (b) go dtagann siad lasmuigh de raon feidhme an Rialacháin Speisialaithe BER agus ní mór é a mheasúnú faoi Airteagal 101(1) agus (3) (Roinn 3.5).
204. Bíonn comhaontuithe táirgthe éagsúil ó thaobh foirme agus raon feidhme de. Is féidir leo a fhoráil nach ndéanann ach páirtí amháin nó dhá pháirtí nó níos mó an táirgeadh. Is féidir le gnóthais comhfhiontar a tháirgeadh le chéile, is é sin le rá, cuideachta atá faoi chomhrialú a oibríonn saoráid táirgthe amháin nó níos mó, nó trí chineálacha comhair níos scaoilte i dtáirgeadh amhail comhaontuithe fochonraitheoireachta.
205. Tá feidhm ag na Treoirlínte seo maidir le gach cineál comhaontuithe comhtháirgthe agus comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta¹⁵⁴.
206. Tagraíonn comhaontuithe fochonraitheoireachta do chomhaontuithe ina gcuireann páirtí amháin (an ‘conraitheoir’) de chúram ar pháirtí eile (an ‘fochonraitheoir’) táirge a tháirgeadh. Tugtar comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta i gcrích idir gnóthais atá ag oibriú sa mhargadh céanna táirgí, is cuma cé acu iomaitheoirí iarbhir nó féideartha iad. Is éard atá i gcomhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta comhaontuithe speisialtóireachta aontaobhacha agus cómhalmartacha chomh maith le comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta eile.
207. Is éard is comhaontuithe aontaobhacha speisialtóireachta ann comhaontuithe idir dhá pháirtí nó níos mó atá gníomhach ar an margadh táirgí céanna, trína n-aontaíonn páirtí nó páirtithe scor de tháirgí áirithe a tháirgeadh go hiomlán nó go páirteach nó staonadh ó na táirgí sin a tháirgeadh agus iad a cheannach ón bpáirtí nó ó na páirtithe eile a chomhaontaíonn na táirgí sin a tháirgeadh agus a sholáthar don pháirtí nó do na páirtithe a scoireann de na táirgí sin a tháirgeadh nó a staonann óna dtáirgeadh;
208. Is éard is comhaontuithe speisialtóireachta cómhalmartacha ann comhaontuithe idir dhá pháirtí nó níos mó atá gníomhach ar an margadh táirgí céanna agus trína n-aontaíonn dhá pháirtí nó níos mó, ar bhonn cómhalmartach, scor, go hiomlán nó go páirteach, ó tháirgí áirithe ach táirgí éagsúla a tháirgeadh nó staonadh ó tháirgí áirithe a tháirgeadh agus na táirgí sin a cheannach ó na páirtithe eile, a chomhaontaíonn na táirgí sin a tháirgeadh agus a sholáthar don pháirtí nó do na páirtithe a scoireann díobh nó a staonann óna dtáirgeadh.
209. Tá feidhm ag na Treoirlínte seo freisin maidir le comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta eile. Áirítear leis sin comhaontuithe fochonraitheoireachta d’fhonn an táirgeadh a mhéadú, i gcás nach stopann an conraitheoir ag an am céanna nó nach gcuireann sé teorainn lena tháirgeadh féin ar an táirge.

¹⁵⁴ Ní chumhdaítear comhaontuithe fochonraitheoireachta ingearacha leis na Treoirlínte seo. Tugtar comhaontuithe fochonraitheoireachta ingearacha i gcrích idir cuideachtaí atá ag feidhmiú ar leibhéil éagsúla den mhargadh. Tagann siad faoi raon feidhme na dTreoirlínte maidir le srianta Ingearacha agus, faoi réir coinníollacha áirithe, féadfaidh siad tairbhíú den Rialachán Blocdhíolúine maidir le srianta Ingearacha. Ina theannta sin, d’fhéadfadh sé go mbeadh siad cumhdaithe ag fógra an 18 Nollaig 1978 ón gCoimisiún maidir lena mheasúnú ar chomhaontuithe fochonraitheoireachta áirithe maidir le hAirteagal 85(1) de Chonradh CEE, IO C 1, 3.1.1979, lch. 2 (“an Fógra Fochonraitheoireachta”).

3.2. Margai Ábhartha

210. Beidh tionchar ag comhaontú táirgthe ar na margai a bhfuil baint dhíreach ag an gcomhar leo, is é sin le rá, na margai lena mbaineann na táirgí a mhonaraítear faoin gcomhaontú táirgthe. Saineofar na margai sin de réir an Fhógra maidir le Sainmhíniú Margaidh¹⁵⁵. D'fhéadfadh éifeachtaí iarmharta a bheith ag comhaontú táirgeachta freisin i margai réamhtheachtacha, iartheachtacha nó comharsanachta an mhargaidh a bhfuil baint dhíreach ag an gcomhar leis (na 'margai iarmharta')¹⁵⁶. Is dócha go mbeidh na margai iarmharta ábhartha má tá na margai spleách ar a chéile agus má tá seasamh láidir ag na páirtithe ar an margadh iarmharta.

3.3. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

211. Tosaíonn an measúnú ar chomhaontú speisialtóireachta leis an gceist an bhfuil srianta ar iomaíocht a thagann faoi raon feidhme Airteagal 101(1) sa chomhaontú. Más amhlaidh atá:
- (a) ar an gcéad dul síos, beidh an measúnú dírithe ar cibé acu an féidir nó nach féidir leis an gcomhaontú speisialtóireachta leas a bhaint as díolúine an Rialacháin Speisialaithe;
 - (b) ar an dara dul síos, má thiteann na comhaontuithe lasmuigh de raon feidhme an Rialacháin Speisialaithe BER, bheadh gá le measúnú aonair ar an gcomhaontú chun a chinneadh an gcomhlíonann an comhaontú speisialtóireachta coinníollacha Airteagal 101(3).

3.3.1. *Príomhábhair imní an chomórtais*

212. Is féidir le comhaontuithe táirgthe a bheith ina gcúis imní éagsúil ó thaobh na hiomaíochta de, mar shampla:
- (a) Teorainn dhíreach iomaíochta idir na páirtithe;
 - (b) Iompar iomaíoch na bpáirtithe a chomhordú mar sholáthróirí; Nó
 - (c) Foriamh frithiomaíoch tríú páirtithe i margadh gaolmhar.
213. D'fhéadfadh sé go mbeadh **teorannú díreach ar iomaíocht idir na páirtithe** mar thoradh ar chomhaontuithe maidir le táirgeadh. Mar thoradh ar chomhaontuithe táirgthe, agus go háirithe comhfhiontair táirgthe¹⁵⁷, d'fhéadfadh na páirtithe ailíniú díreach a dhéanamh (i) leibhéil aschuir, (ii) cáilíocht, (iii) an praghas ar a ndíolann an comhfhiontar a chuid táirgí, nó (iv) paraiméadair eile atá tábhachtach ó thaobh iomaíochta de (e.g. nuálaíocht, inbhuanaitheacht). D'fhéadfadh sé seo srian a chur ar iomaíocht fiú má dhíolann na páirtithe na táirgí go neamhspleách.
214. D'fhéadfadh sé go mbeadh **comhordú ar iompar iomaíoch na bpáirtithe mar sholáthraithe** mar thoradh ar chomhaontuithe táirgthe, is é sin le rá, **toradh claonpháirteach**, as a n-eascraíonn (i) praghsanna níos airde, (ii) aschur laghdaithe, (iii) cáilíocht táirgí laghdaithe, (iv) éagsúlacht táirgí laghdaithe nó (v) nuálaíocht laghdaithe. D'fhéadfadh sé sin tarlú, faoi réir na nithe seo a leanas:

¹⁵⁵ Fógra ón gCoimisiún maidir le margadh ábhartha a shainmhíniú chun críocha dhlí iomaíochta an Chomhphobail, IO C 372, 9.12.1997, lch. 5.

¹⁵⁶ Airteagal 2(5), an chéad mhír de Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais, IO L 24, 29.1.2004, lgh. 1-22.

¹⁵⁷ Féach mír 51 ('comhfhiontair fheidhmiúil') agus mír 13 ('dliteanas i leith sárú ar Airteagal 101(1)) de na Treoirí seo.

- (a) na páirtithe a bhfuil cumhacht mhargaidh acu; agus
 - (b) saintréithe an mhargaidh a bheith ann atá fabhrach don chomhordú sin, go háirithe:
 - (i) nuair a mhéadaíonn an comhaontú táirgthe comhchoitiantacht costas na bpáirtithe (is é sin le rá, cion na gcostas athraitheach atá i gcoiteann ag na páirtithe) go feadh méid a chuireann ar a gcumas toradh claonpháirteach a bhaint amach, nó
 - (ii) má bhaineann an comhaontú le malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de agus a bhféadfadh toradh claonpháirteach a bheith mar thoradh uirthi.
215. Thairis sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh **foriamh frithiomaíoch tríú páirtithe i margadh gaolmhar** mar thoradh ar chomhaontuithe táirgthe (mar shampla, i margadh iarteachtach a bheadh ag brath ar ionchur ón margadh ina dtarlaíonn an comhaontú táirgthe). D'fhéadfadh ábhair imní iomaíochta den sórt sin teacht chun cinn is cuma cé acu atá nó nach bhfuil na páirtithe sa chomhaontú ina n-iomaitheoirí ar an margadh ina ndéantar an comhar. Mar sin féin, ionas go mbeidh iarmhairtí frithiomaíocha ag foriamh den sórt sin, ní mór seasamh láidir margaidh a bheith ag páirtí amháin ar a laghad sa mhargadh ina ndéantar measúnú ar rioscaí foriaimh.
216. *Mar shampla.* Trí dhóthain cumhachta margaidh a fháil, d'fhéadfadh páirtithe atá i mbun comhtháirgeadh i margadh réamhtheachtach a bheith in ann an praghas atá ar phríomh-chomhpháirt (nó ar ionchur) le haghaidh margaidh iarteachtacha a ardú. Ar an gcaoi sin, d'fhéadfaidís leas a bhaint as an gcomhtháirgeadh chun costais a n-iomaitheoirí a ardú go iarteachtach agus iad a imeallú nó, ar deireadh, iad a chur ar an margadh. Mhéadódh sé sin cumhacht margaidh iarteachtach na bpáirtithe, rud a chuirfeadh ar a gcumas praghsanna a choinneáil os cionn an leibhéil iomaíochais nó díobháil a dhéanamh do thomhaltóirí ar shlí eile.
- 3.3.2. *Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh*
217. Go ginearálta, comhaontuithe lena mbaineann (a) socrú praghsanna, (b) aschur a theorannú nó (c) margaí comhroinnte nó custaiméirí iomaíocht a shrianadh de réir cuspóra.
218. Mar sin féin, i gcomhthéacs comhaontuithe táirgthe, ní bheidh feidhm aige sin sna cásanna seo a leanas:
- (a) comhaontaíonn na páirtithe ar an aschur a bhaineann go díreach leis an gcomhaontú táirgthe (mar shampla, acmhainn agus méid táirgthe comhfhiontair nó an méid táirgí eisfhoinsithe a comhaontaíodh), ar choinníoll nach gcuirfear deireadh le paraiméadair eile na hiomaíochta (praghsanna, mar shampla); Nó
 - (b) i gcomhaontú táirgthe lena bhforáiltear freisin do chomhdháileadh na dtáirgí arna monarú go comhpháirteach, beartaítear na praghsanna díolacháin do na táirgí sin a shocrú go comhpháirteach, agus is iad na táirgí sin amháin, ar an gcoinníoll go bhfuil gá leis an srian chun comhtháirgeadh, rud a chiallaíonn nach mbeadh dreasacht ag na páirtithe comhaontú táirgeachta a dhéanamh ar an gcéad dul síos.
219. Sa dá chás sin, caithfear measúnú a dhéanamh ar na comhaontuithe táirgthe ina bhfuil na srianta sin d'fhonn a chinneadh an dóigh go gcruthóidh siad éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Ní dhéanfar measúnú ar

leithligh ar na srianta sin agus ar na comhaontuithe táirgthe, ach i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an chomhaontaithe táirgeachta ina iomláine ar an margadh.

3.3.3. Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht

220. Maidir leis an gceist a d'fhéadfadh a bheith i gceist leis an iomaíocht a d'fhéadfadh a bheith ann go dtiocfadh comhaontuithe táirgthe chun cinn i gcás ar leith, braitheann sé ar roinnt athróg. Cinntear leis na hathróga sin na héifeachtaí is dócha a bheidh ag comhaontú táirgeachta ar iomaíocht agus, ar an gcaoi sin, infheidhmeacht Airteagal 101(1). Áirítear ar na hathróga sin:
- (a) saintréithe an mhargaidh ina dtarlaíonn an comhaontú;
 - (b) cineál an chomhair;
 - (c) cumhdach an chomhair ar an margadh; agus
 - (d) na táirgí lena mbaineann an comhar.
221. An dóigh go n-imreoidh comhaontú táirgthe éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht, braitheann sé ar an staid a bheadh ann in éagmais an chomhaontaithe lena mbaineann na srianta ar fad a líomhnaítear a bheith i gceist leis.
222. Maidir le measúnú iomaíoch a dhéanamh ar an gcomhaontú, tá tosca ar nós an bhfuil na páirtithe sa chomhaontú dlúthiomaitheoirí, an bhfuil deiseanna teoranta ag na custaiméirí athrú ó sholáthróirí, an dócha go méadóidh iomaitheoirí an soláthar má thagann méadú ar phraghsanna, agus an fórsa iomaíochta tábhachtach ceann amháin de na páirtithe sa chomhaontú.
223. **Comhaontuithe táirgthe lena mbaineann feidhmeanna tráchtálaíochta freisin** (e.g. dáileadh comhpháirteach nó margaíocht chomhpháirteach). Is mó an baol go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ag na comhaontuithe sin ná mar atá ag comhaontuithe táirgeachta comhpháirteacha. Bíonn an comhar idir an chomhthráchtáil níos gaire don tomhaltóir agus is iondúil go mbíonn socrú praghsanna agus díolachán i gceist, is é sin le rá, cleachtais a bhfuil na rioscaí is mó ag baint leo ó thaobh iomaíochta de.
224. Mar sin féin, is lú seans, de ghnáth, go gcuirfidh comhaontuithe comhdháilte i gcás táirgí a táirgeadh i gcomhpháirt srian leis an iomaíocht ná le comhaontuithe dáileacháin comhpháirteacha neamhspleácha.
225. Chomh maith leis sin, maidir le comhaontú comhdháiliúcháin atá riachtanach chun go dtarlódh an comhaontú maidir le comhtháirgeadh sa chéad áit, is lú seans go gcuirfidh sé srian leis an iomaíocht ná dá mba rud é nach mbeadh sé riachtanach don chomhtháirgeadh.
226. **Ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag comhaontuithe táirgeachta.** Ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag comhaontuithe táirgthe áirithe:
227. Ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ag comhaontuithe táirgthe idir gnóthais atá san iomaíocht ar mhargaí ina dtarlaíonn an comhar más rud é go n-eascróidh margadh nua as an gcomhaontú táirgthe,¹⁵⁸ is é sin le rá, má chuireann an comhaontú ar chumas na bpáirtithe táirge nua a sheoladh, nach mbeadh na

¹⁵⁸ Chun críche na Caibidle seo, ba cheart 'margadh nua' a thuiscint sa chiall is leithne ná i gcomhthéacs comhaontuithe T&D a chumhdaítear le Caibidil 2 (féach, mar shampla, mír 60).

páirtithe, ar bhonn fachtóirí oibiachtúla, in ann a dhéanamh murach sin (mar shampla, de bharr chumas teicniúil na bpáirtithe);

228. Ní dócha go dtiocfaidh teorannú díreach ar iomaíocht idir na páirtithe as comhaontuithe táirgthe, ní dócha go mbeidh toradh claonpháirteach nó foriamh frithiomaíoch ann mura bhfuil *cumhacht mhargaidh ag na páirtithe sa chomhaontú sa mhargadh* a ndéantar srianadh ar iomaíocht ina leith. Níl ann ach cumhacht an mhargaidh lena bhféadfaidh na páirtithe teacht ar chomhaontú praghsanna a choinneáil go brabúsach os cionn an leibhéil iomaíochta, nó aschur, cáilíocht nó éagsúlacht táirgí a choimeád ar bun go brabúsach faoi bhun an méid a bheadh de dhíth de bharr iomaíochta.

3.3.3.1. Cumhacht margaidh

229. Is é (a) sciar margaidh aonair agus comhcheangailte na bpáirtithe is túsphointe don anailís ar chumhacht an mhargaidh. Is gnách go leanfar sin le (b) cóimheas comhchruinnithe agus líon na ngníomhaithe sa mhargadh agus (c) fachtóirí dinimiciúla amhail iontráil ionchasach, agus scaireanna athraitheacha sa mhargadh, chomh maith le (d) tosca eile atá ábhartha don mheasúnú ar chumhacht an mhargaidh.

(a) Sciaranna margaidh

230. Ní dócha go mbeidh cumhacht margaidh ag gnóthais faoi leibhéal áirithe sciar den mhargadh.
231. **Speisialtóireacht BER.** Is ag 20 % a bhunaítear an tairseach sciar den mhargadh faoin Rialachán Speisialaithe BER. Cumhdaítear comhaontuithe speisialtóireachta¹⁵⁹ leis an Rialachán Speisialtóireachta BER má thugtar i gcrích iad idir pháirtithe a bhfuil comhchion margaidh acu nach mó ná 20 % sa mhargadh ábhartha nó sna margaí ábhartha, ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha eile maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin maidir leis an Rialachán Speisialaithe.
232. **Foráil tearmainn.** I gcás comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta, nach dtagann faoi shainmhíniú chomhaontú speisialtóireachta an Rialacháin maidir le hEispéire (Airteagal 1 mír 1(a)), ní dócha, i bhformhór na gcásanna, go mbeidh cumhacht mhargaidh ann, má tá sciar den mhargadh in éineacht ag na páirtithe sa chomhaontú nach mó ná 20 % é. Ar chaoi ar bith, is dóigh go gcomhlíonfaidh comhaontuithe cothrománacha fochonraitheoireachta nach sáraíonn sciar an pháirtí den mhargadh comhcheangailte 20 % coinníollacha Airteagal 101(3).
233. **Sciar den mhargadh os cionn 20 %.** Má tá sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe os cionn 20 %, caithfear anailís a dhéanamh ar na héifeachtaí sriantacha. Ar an iomlán, is é an baol go méadófaí ar dhreasachtaí na bpáirtithe sa chomhaontú a gcuid praghsanna a mhéadú (agus/nó cáilíocht agus raon a laghdú) an riosca go bhféadfadh sé sciartha margaidh comhcheangailte na bpáirtithe a mhéadú.

(b) Cóimheas chomhchruinniú an mhargaidh

234. Tríd is tríd, is dóichí go mbeidh tionchar sriantach ag comhaontú táirgthe ar an iomaíocht i margadh tiubhaithe ná mar a bheadh i margadh nach bhfuil comhchruinnithe. D'fhéadfadh comhaontú táirgthe i margadh dlúth an riosca a

¹⁵⁹ Airteagal 1.1 de BER Speisialtóireachta.

mhéadú go mbeadh toradh claonpháirteach ann fiú mura mbeadh ach sciar measartha den mhargadh ag na páirtithe.

235. Mar sin féin, ní gá go mbeadh margadh atá thar a bheith comhchruinnithe i gceist le sciar margaidh comhcheangailte de na páirtithe atá i bhfad níos airde ná 20 %. D'fhéadfadh sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe beagán níos mó ná 20 % tarlú i margadh le tiúchan measartha.

(c) Tosca dinimiciúla

236. Fiú má tá sciartha margaidh na bpáirtithe sa chomhaontú agus comhchruinniú an mhargaidh ard, d'fhéadfadh an baol go mbeidh tionchar sriantach ar an iomaíocht fós íseal má tá an margadh dinimiciúil, is é sin le rá, margadh ina dtarlaíonn iontráil agus ina n-athraíonn scaireanna margaidh go minic.

(d) Tosca eile atá ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar chumhacht an mhargaidh

237. Tá líon agus déine na nasc (comhaontuithe comhair eile, mar shampla) idir na hiomaitheoirí sa mhargadh ábhartha freisin maidir leis an measúnú ar chumhacht margaidh na bpáirtithe.

238. Ina theannta sin, i gcásanna ina gcomhoibríonn gnóthas a bhfuil cumhacht mhargaidh aige i margadh amháin le hiontrálaí féideartha, mar shampla, le soláthraí an táirge chéanna i margadh geografach nó i margadh táirgí comharsanachta, d'fhéadfadh an comhaontú cumhacht margaidh an tsealbhóra a mhéadú. D'fhéadfadh sé sin tionchar sriantach a imirt ar an iomaíocht más rud é: (a) go bhfuil iomaíocht iarbhair i margadh an tsealbhóra reatha lag cheana féin, agus (b) gur mórfhoinse srianta iomaíochta í bagairt na hiontrála.

3.3.3.2. Teorannú díreach ar iomaíocht idir na páirtithe

239. Is féidir iomaíocht idir na páirtithe i gcomhaontú táirgthe a theorannú go díreach ar bhealaí éagsúla. Mar shampla:

- (a) D'fhéadfadh na páirtithe i gcomhfhiontar táirgthe, mar shampla, aschur an chomhfhiontair a theorannú i gcomparáid leis an méid a chuirfeadh na páirtithe chuig an margadh dá gcinnfeadh gach páirtí a n-aschur astu féin.
- (b) Má chinntear na príomhthréithe táirgí leis an gcomhaontú táirgthe, d'fhéadfadh sé sin deireadh a chur le príomhghnéithe na hiomaíochta idir na páirtithe agus, faoi dheoidh, éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a bheith mar thoradh air sin.
- (c) Dá ngearrfadh comhfhiontar praghas ard aistrithe ar na páirtithe sa chomhaontú táirgthe, mhéadófaí na costais ionchuir do na páirtithe, rud a d'fhéadfadh praghsanna iarteachtacha níos airde a chruthú. D'fhéadfadh sé go mbeadh sé brabúsach d'iomaitheoirí a bpraghsanna a mhéadú mar fhreagra, ag cur, ar an gcaoi sin, le harduithe ar phraghsanna sa mhargadh ábhartha.

240. Ina theannta sin, i roinnt tionscal inarb é an táirgeadh an phríomhghníomhaíocht eacnamaíoch, is féidir, fiú amháin i gcomhaontú maidir le táirgeadh glan, fáil réidh le príomhghnéithe na hiomaíochta, rud a chuireann srian díreach leis an iomaíocht idir na páirtithe sna comhaontuithe.

3.3.3.3. Toradh claonpháirteach agus foriamh frithiomaíoch

241. Braitheann an dóchúlacht go mbeidh toradh claonpháirteach ar chumhacht na bpáirtithe sa mhargadh (féach Roinn 3.3.3.1) chomh maith le saintréithe an

mhargaidh ábhartha. D'fhéadfadh toradh claonpháirteach go háirithe (ach ní hamháin) a bheith mar thoradh ar chomhghnéitheacht na gcostas nó ar mhalartú faisnéise a thagann as an gcomhaontú táirgthe.

242. D'fhéadfadh foriamh frithiomaíoch a bheith mar thoradh ar chomhaontú táirgthe freisin: (a) trí chumhacht mhargaidh na ngnóthas a mhéadú; Nó (b) trí chomhchoitiantacht na gcostas a mhéadú; Nó (c) má bhaineann sé le faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú.

(a) Comhchoitiantacht na gcostas

243. D'fhéadfadh tionchar sriantach a bheith ag comhaontú táirgthe idir páirtithe a bhfuil cumhacht an mhargaidh acu ar an iomaíocht má mhéadaíonn sé a gcomhchoitiantacht costas go leibhéal a chuireann ar a gcumas teacht le chéile (mar shampla, comhaontú ar phraghsanna nó paraiméadair iomaíochta eile) nó tríú páirtithe a dhúnadh i margai iarmharta.

244. Tagraíonn comhghnéitheacht na gcostas do chion na gcostas athraitheach atá i gcoiteann ag páirtithe an chomhaontaithe. Is iad na costais ábhartha costais athraitheacha an táirge a bhfuil na páirtithe sa chomhaontú táirgthe in iomaíocht ina leith.

245. Is mó seans go mbeidh toradh claonpháirteach nó foriamh mar thoradh ar chomhaontú táirgthe dá mbeadh cion ard de chostais athraitheacha i gcoiteann ag na páirtithe roimh an gcomhaontú, toisc gur féidir leis an incrimint bhreise a eascraíonn as costais táirgthe na dtáirgí atá faoi réir an chomhaontaithe an t-iarmhéid a chur i dtreo toradh claonpháirteach. Os a choinne sin, fiú má tá leibhéal tosaigh na coitiantachta costas íseal, má tá an incrimint (arna bhriseadh ag costais táirgthe na dtáirgí atá faoi réir an chomhaontaithe) mór, d'fhéadfadh baol ard a bheith ann go mbeidh toradh claonpháirteach ann nó foreclosure.

246. Le comhghnéitheacht na gcostas, ní mhéadaítear an riosca a bhaineann le toradh claonpháirteach nó foriamh ach amháin má tá na costais táirgthe ina gcuid mhór de na costais athraitheacha lena mbaineann.

(a) Cás ina bhféadfadh toradh claonpháirteach teacht as coitiantacht costas, d'fhéadfadh na páirtithe teacht ar chomhaontú maidir le comhtháirgeadh táirge idirmheánaigh arb ionann é agus cion mór de chostais athraitheacha an táirge deiridh a bhfuil iomaíocht iartheachtach ag na páirtithe ina leith. D'fhéadfadh na páirtithe leas a bhaint as an gcomhaontú táirgthe chun praghas an ionchuir thábhachtaigh choitinn sin dá dtáirgí a mhéadú sa mhargadh iartheachtach. Lagódh sé sin an iomaíocht iartheachtach agus is dócha go mbeadh praghsanna deiridh níos airde mar thoradh air. Dhéanfaí an brabús a aistriú ó iartheachtach go dtí sin go dtí go ndéanfaí é a roinnt ina dhiaidh sin idir na páirtithe tríd an gcomhfhiontar.

(b) Ar an gcaoi chéanna, méadaíonn comóntacht na gcostas na rioscaí a bhaineann le comhaontú fochonraitheoireachta cothrománach i gcoinne an fhoriamh sa chás gurb ionann an t-ionchur a cheannaíonn an conraitheoir ón bhfochonraitheoir agus cion mór de chostais athraitheacha an táirge deiridh a bhfuil na páirtithe in iomaíocht leis.

247. Mar sin féin, is lú an dóchúlacht go dtiocfaidh méadú ar an riosca go mbeidh toradh claonpháirteach ann de thoradh comhchoiteann na gcostas i gcás ina mbaineann an comhar le táirgí a bhfuil tráchtálú costasach ag teastáil ina leith; Mar shampla, táirgí

nua nó ilchineálacha a éilíonn costais mhargaíochta costasacha nó ardchostais iompair.

(b) Malartuithe faisnéise

248. Is féidir le comhaontú táirgthe tionchar sriantach a imirt ar an iomaíocht má bhaineann malartú faisnéise straitéisí tráchtála as a bhféadfadh toradh claonpháirteach nó foriamh frithiomaíoch a bheith mar thoradh air.
249. An dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar an malartú faisnéise i gcomhthéacs comhaontaithe táirgthe, ba cheart é sin a mheas de réir na teorach a thugtar i gCaibidil 6 de na Treoirí seo. Ní dhéanfar aon tionchar diúltach a eascraíonn as na malartuithe faisnéise sin a mheasúnú ar leithligh ach i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an chomhaontaithe táirgthe.
250. Ba mhó an seans go gcomhlíonfadh an comhaontú táirgthe critéir Airteagal 101(3) mura sáródh an malartú faisnéise roinnt na sonraí is gá chun na táirgí atá faoi réir an chomhrá a tháirgeadh, fiú dá mbeadh tionchar sriantach ag an malartú faisnéise ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Sa chás sin, is dócha gur mó na gnóthachain éifeachtúlachta a eascraíonn as táirgeadh go comhpháirteach ná éifeachtaí sriantacha chomhordú iompar na bpáirtithe.
251. Ní dócha go gcomhlíonfadh an comhaontú táirgthe critéir Airteagal 101(3) dá rachadh an malartú faisnéise thar a raibh riachtanach chun táirgeadh i gcomhpháirt, mar shampla faisnéis a bhaineann le praghsanna agus díolacháin.

3.4. Comhaontuithe arna gcumhdach ag BER Speisialtóireachta

252. Bunaíonn an BER Speisialtóireachta foráil tearmainn, faoi réir coinníollacha áirithe, le haghaidh comhaontuithe táirgthe áirithe, ar a dtugtar ‘comhaontuithe speisialtóireachta’.
253. Tá tairbhe na díolúine ón BER Speisialtóireachta teoranta do na comhaontuithe speisialtóireachta sin ar féidir glacadh leis ina leith le cinnteacht leordhóthanach go gcomhlíonann siad coinníollacha Airteagal 101(3).

3.4.1. Comhaontuithe speisialtóireachta

254. Is éard atá i gcomhaontuithe speisialtóireachta na cineálacha comhaontuithe maidir le táirgeadh cothrománach seo a leanas: Comhaontuithe aontaobhacha speisialtóireachta, comhaontuithe cómhalartacha speisialtóireachta agus comhaontuithe comhpháirteacha táirgeachta agus baineann siad le monarú earraí nó ullmhú seirbhísí.
255. **Comhaontuithe aontaobhacha speisialtóireachta.** Is iad seo a leanas príomhghnéithe na gcomhaontuithe sin, mar a shainmhínítear iad in Airteagal 1, mír 1(a)(i) den Rialachán maidir le Saincheapadh:
- (a) Tá baint ag dhá pháirtí nó níos mó leo; agus
 - (b) Go bhfuil na páirtithe sna comhaontuithe gníomhach cheana féin ar an margadh céanna táirgí; agus
 - (c) Baineann an comhaontú leis na táirgí céanna; agus
 - (d) Go gcomhaontóidh páirtí nó páirtithe scor go hiomlán nó go páirteach nó staonadh ó tháirgí áirithe a tháirgeadh agus iad a cheannach ón bpáirtí nó ó na páirtithe eile; agus

- (e) Comhaontaíonn páirtí nó páirtithe éagsúla na táirgí sin a tháirgeadh agus a sholáthar don pháirtí nó do na páirtithe eile a scoirfidh nó a staonann ó na táirgí sin a tháirgeadh.
256. Ní gá na nithe seo a leanas a dhéanamh chun comhaontuithe aontaobhacha speisialtóireachta a shainmhíniú: (i) na páirtithe a bheith gníomhach ar an margadh geografach céanna; Nó (ii) an páirtí nó na páirtithe a scoireann de tháirgí áirithe a tháirgeadh nó a staonann ó tháirgí áirithe a tháirgeadh chun a n-acmhainn a laghdú (e.g. monarchana a dhíol, línte táirgeachta a dhúnadh, etc.), mar is leor má laghdaíonn siad a méid táirgeachta.
257. **Comhaontuithe cómhalartacha speisialtóireachta.** Is iad seo a leanas príomhghnéithe na gcomhaontuithe sin, mar a shainmhínítear iad in Airteagal 1, mír 1(a)(ii) den Rialachán maidir le Saincheapadh:
- (a) Tá baint ag dhá pháirtí nó níos mó leo; agus
- (b) Go bhfuil na páirtithe sna comhaontuithe gníomhach cheana féin ar an margadh céanna táirgí; agus
- (c) Baineann an comhaontú le táirgí éagsúla; agus
- (d) Comhaontaíonn dhá pháirtí nó níos mó, ar bhonn cómhalartach, go hiomlán nó go páirteach, scor de tháirgí áirithe ach táirgí éagsúla a tháirgeadh nó staonadh ó tháirgí áirithe a tháirgeadh agus na táirgí sin a cheannach ó na páirtithe eile; agus
- (e) Comhaontaíonn na páirtithe eile sin na táirgí sin a tháirgeadh agus a sholáthar do na páirtithe a scoirfidh de na táirgí sin a tháirgeadh nó a staonann ó na táirgí sin a tháirgeadh.
258. Ní gá an méid seo a leanas a dhéanamh chun comhaontuithe speisialtóireachta cómhalartacha a shainmhíniú: (i) na páirtithe a bheith gníomhach ar an margadh geografach céanna, nó (ii) na páirtithe a scoireann de tháirgí áirithe ach táirgí éagsúla a tháirgeadh chun acmhainn a laghdú (e.g. monarchana a dhíol, línte táirgeachta a dhúnadh, etc.), mar is leor sin má laghdaíonn siad a méid táirgeachta.
259. **Comhaontuithe maidir le táirgeadh comhpháirteach.** Is iad seo a leanas príomhghnéithe na gcomhaontuithe sin, mar a shainmhínítear iad in Airteagal 1, mír 1(a)(iii) den Rialachán maidir leis an Rialachán Speisialaithe:
- (a) Tá baint ag dhá pháirtí nó níos mó leo; agus
- (b) Táirgeann na páirtithe táirgí áirithe i gcomhpháirt lena chéile (féach Roinn 3.4.3).
260. Ní gá na nithe seo a leanas a dhéanamh chun comhaontuithe maidir le comhtháirgeadh a shainmhíniú: (i) na páirtithe a bheith gníomhach cheana féin ar an margadh céanna táirgí; Nó (ii) páirtí nó páirtithe scor nó staonadh ó aon táirgí a tháirgeadh.
- 3.4.2. *Forálacha eile i gcomhaontuithe speisialtóireachta*
261. Díolmhaíonn an Rialachán Speisialtachta forálacha áirithe a d'fhéadfaí a áireamh i gcomhaontuithe speisialtóireachta freisin.
262. **Forálacha maidir le cearta maoine intleachtúla a shannadh nó a cheadúnú do cheann amháin nó níos mó de na páirtithe** (Airteagal 2 mír 3 de BER Speisialtóireachta). Baineann na forálacha sin tairbhe as an díolúine dá bhforáiltear

in Airteagal 2 de BER Speisialtóireachta má chomhlíonann siad dhá choinníoll charnacha:

- (a) Ní hionann iad agus príomhchuspóir an chomhaontaithe speisialtóireachta; agus
- (b) Tá baint dhíreach acu le cur chun feidhme an chomhaontaithe sin agus tá siad riachtanach chun é sin a chur chun feidhme.

263. **Forálacha maidir le hoibleagáidí soláthair nó ceannaigh** (Airteagal 2 mír 4 agus aithris 11 den Rialachán maidir le Saincheapadh BER). Bunaítear leis an Rialachán Speisialtaithe maidir le ER nach ndíolmhófar comhaontuithe speisialtóireachta aontaobhacha agus cómhalartacha ach amháin i gcás ina ndéantar foráil iontu d'oibleagáidí soláthair agus ceannaigh. Sa chás sin, d'fhéadfadh na hoibleagáidí sin a bheith eisiach nó gan a bheith eisiach (aithris 11 de BER Speisialtóireachta).

264. Maidir le hoibleagáidí eisiacha soláthair nó ceannaigh, bunaítear le mír 4 d'Airteagal 2 den Rialachán maidir le Saincheapadh BER go mbeidh feidhm ag an díolúine maidir le comhaontuithe speisialtóireachta ina nglacann na páirtithe le ceannach eisiach nó le hoibleagáid eisiach soláthair.

- (a) Ciallaíonn oibleagáid eisiach soláthair, mar a shainmhínítear í i mír 1(j) d'Airteagal 1 de BER Speisialtóireachta, oibleagáid gan táirgí speisialtóireachta a sholáthar (mar a shainmhínítear in Airteagal 1 mír 1(c) den Rialachán maidir le ER) do ghnóthas iomaíoch seachas páirtí nó páirtithe sa chomhaontú. Dá bhrí sin, ní chuireann oibleagáid eisiach soláthair cosc ar na páirtithe táirgí speisialtóireachta a sholáthar do thríú páirtithe nach bhfuil in iomaíocht leo.
- (b) Ciallaíonn oibleagáid eisiach maidir le ceannach, mar a shainmhínítear í i mír 1(k) d'Airteagal 1 den Rialachán maidir le Saincheapadh BER, oibleagáid gan na táirgí speisialtóireachta a cheannach ach amháin ó pháirtí nó ó pháirtithe sa chomhaontú.

265. Maidir le forálacha eile a áirítear i gcomhaontuithe speisialtóireachta ar srianta coimhdeacha iad, bainfidh siad tairbhe freisin as an díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 2 den Rialachán maidir leis an Rialachán Speisialtacht Tairisceana fad a chomhlíonfar na coinníollacha a shainítear faoi chásdlí an Aontais¹⁶⁰.

3.4.3. *Dáileadh comhpháirteach agus coincheap an 'chomhpháirtí' faoin speisialú BER*

266. Sa Rialachán Speisialtacht, sainmhínítear an coincheap 'comhpháirtí' i gcomhthéacs an dáilte. Féadfaidh comhdháileadh a bheith mar chuid de chomhaontú speisialtóireachta agus d'fhéadfadh sé tairbhiú de dhíolúine ó RF Speisialaithe i gcás ina ndéantar na gníomhaíochtaí dáileacháin ar cheann den dá bhealach seo a leanas:

- (a) Gur comhfhoireann, comheagraíocht nó comhghnóthas a dhéanann dáileadh, nó
- (b) Dáileoír tríú páirtí a chomhlíonann trí choinníoll charnacha a dhéanann an dáileadh:

¹⁶⁰ Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard v an Coimisiún*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, mír 89; breithiúnas an 11 Iúil 1985, *Remia and Others v an Coimisiún*, Cás 42/84, EU:C:1985:327, míreanna 19-20; breithiúnas an 28 Eanáir 1986, *Pronuptia*, Cás 161/84, EU:C:1986:41, míreanna 15-17; breithiúnas an 15 Nollaig 1994, *DLG*, C-250/92, EU:C:1994:413, mír 35, agus breithiúnas an 12 Nollaig 1995, *Oude Luttikhuis agus Eile*, C-399/93, EU:C:1995:434, mír 12-15.

- i) Déanann páirtithe an chomhaontaithe speisialtóireachta é a cheapadh go comhpháirteach; agus
- II) Ceaptar é ar bhonn eisiach nó neamheisiach; agus
- [EN] (ii) Ní iomaitheoir iarbhír ná féideartha é de chuid na bpáirtithe sa chomhaontú speisialtóireachta.

267. Tá feidhm¹⁶¹ ag an díolúine dá bhforáiltear sa Rialachán Speisialtachta maidir le comhaontuithe speisialtóireachta freisin i gcás ina ndéanann na páirtithe (a) páirtithe na táirgí speisialtóireachta a dháileadh go comhpháirteach agus (b) nach ndíolann siad go neamhspleách iad.
268. Ina theannta sin, baineann an speisialtóireacht úsáid as an gcoincheap ‘comhaontuithe maidir le táirgeadh’ sa sainmhíniú ar ‘comhaontuithe maidir le táirgeadh comhpháirteach’ (Airteagal 1 mír 1(a)(iii) den Rialachán Speisialtachta). Mar sin féin, ní shainmhínítear an téarma ‘comh’ i gcomhthéacs an táirgthe. Dá bhrí sin, faoin Rialachán maidir le ER Speisialaithe, is i bhfoirm ar bith a dhéantar comhtháirgeadh.

3.4.4. *Seirbhísí faoin ER Speisialaithe*

269. D’fhéadfadh sé go mbainfeadh comhaontuithe speisialtóireachta a thairbhíonn den díolúine ón Rialachán Speisialtóireachta BER le hullmhú seirbhísí freisin. Tagraíonn ullmhú seirbhísí do ghníomhaíochtaí réamhtheachtacha ó sholáthar seirbhísí do chustaiméirí (Airteagal 1 mír 1(e) den Rialachán maidir le Saincheapadh BER). Mar shampla, d’fhéadfaí a mheas gur comhaontú maidir le hullmhú seirbhísí é comhaontú speisialtóireachta maidir le hardán a chruthú trína gcuirfear seirbhís ar fáil.
270. Mar sin féin, mar a míníodh in aithris 9 den Rialachán maidir le Saincheapadh BER, tá soláthar seirbhísí lasmuigh de raon feidhme an Rialacháin Speisialaithe, ach amháin i gcomhthéacs dáileacháin ina soláthraíonn na páirtithe na seirbhísí arna n-ullmhú faoin gcomhaontú speisialtóireachta.

3.4.5. *Gnóthais atá in iomaíocht le chéile: Iomaitheoirí iarbhír nó féideartha*

271. Faoi Rialachán na bhForálacha Coiteanna (Airteagal 1 mír 1(i)), cuirfí gnóthais iomaíocha san áireamh: (a) iomaitheoirí iarbhír má tá siad gníomhach ar an margadh iomchuí céanna; Nó (b) iomaitheoirí féideartha, dá mba rud é, in éagmais an chomhaontaithe táirgthe, gur dhócha, ar fhorais réadúla agus ní hamháin mar fhéidearthacht teoiriciúil amháin, go ngabhfaidís de láimh, laistigh de thréimhse nach faide ná 3 bliana, na hinfheistíochtaí breise is gá nó costais eile riachtanacha eile chun dul isteach sa mhargadh ábhartha.
272. Ní mór an iomaíocht a d’fhéadfadh a bheith ann a mheas ar bhonn réalaíoch. Mar shampla, ní féidir páirtithe a shainmhíniú mar iomaitheoirí féideartha toisc go gcuireann comhaontú speisialtóireachta ar a gcumas gníomhaíochtaí táirgthe áirithe a chur i gcrích. Is í an cheist chinntitheach an bhfuil na hacmhainní is gá ag gach páirtí go neamhspleách chun é sin a dhéanamh.

¹⁶¹ Airteagal 2, mír 4(b) agus mír 1(l) d’Airteagal 1 den Rialachán maidir le Saincheapadh BER.

3.4.6. *Tairseach sciar an mhargaidh agus fad na díolúine*

3.4.6.1. Tairseach sciar den mhargadh

273. Faoi Airteagal 3 den Rialachán Speisialtachta, bainfidh comhaontuithe speisialtóireachta tairbhe as an díolúine má chomhlíontar na tairseacha scaireanna margaidh seo a leanas:

- (a) Nach mó ná 20 % an sciar den mhargadh comhcheangailte atá ag na páirtithe sa mhargadh ábhartha nó sna margai ábhartha a mbaineann an comhaontú speisialtóireachta leo, ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha eile maidir le díolúine faoin Rialachán Speisialaithe.
- (b) Nuair is táirgí idirmheánacha iad na táirgí speisialtóireachta agus go n-úsáideann ceann amháin nó níos mó de na páirtithe na táirgí sin go hiomlán nó go páirteach faoi chuing chun táirgí iartheachacha áirithe a tháirgeadh, ar táirgí iad a dhíolann na páirtithe freisin, beidh sé de choinníoll ag baint le díolúine an RF Speisialaithe:
 - i) Sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe nach mó ná 20 % ar an margadh nó ar na margai ábhartha lena mbaineann an táirge speisialtóireachta nó ar na margai ábhartha lena mbaineann an táirge speisialtóireachta; agus
 - II) Sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe nach mó ná 20 % ar an margadh/ar na margai ábhartha lena mbaineann na táirgí iartheachacha. Faoin ER Speisialaithe, sainmhínítear ‘táirge iartheachach’ mar tháirge dá n-úsáideann páirtí amháin nó níos mó táirge speisialtóireachta mar ionchur ag páirtí amháin nó níos mó agus a dhíolann na páirtithe sin ar an margadh (Airteagal 1 mír 1(g)).

3.4.6.2. Scaireanna margaidh a ríomh

274. De réir Airteagal 4 den Rialachán maidir leis an Sásra Réitigh Aonair Speisialaithe, ní mór scaireanna margaidh a ríomh ar bhonn sonraí a bhaineann leis an mbliain féilire roimhe sin.

275. I gcás margai áirithe, d’fhéadfadh sé gur ghá scaireanna margaidh a ríomh ar bhonn mheán sciartha margaidh na bpáirtithe sna trí bliana féilire roimhe sin. D’fhéadfadh sé sin a bheith ábhartha, mar shampla, nuair atá margai tairisceana ann agus d’fhéadfadh athrú suntasach teacht ar na scaireanna margaidh (e.g. ó 0 % go 100 %) ó bhliain go bliain, ag brath ar cé acu ar éirigh le páirtí nó nár éirigh leis an bpróiseas tairisceana. D’fhéadfadh sé sin a bheith ábhartha freisin do mhargai a bhfuil mórorduithe cnapshuime acu nach bhféadfadh an sciar den mhargadh den bhliain féilire roimhe sin a bheith ionadaíoch ina leith, mar shampla, mura ndearnadh aon ord mór sa bhliain féilire roimhe sin. Cás eile ina bhféadfadh sé a bheith riachtanach scaireanna sa mhargadh a ríomh ar bhonn mheán na dtrí bliana féilire roimhe sin ná nuair atá suaithheadh soláthair nó éilimh ann sa bhliain féilire roimh an gcomhaontú comhair.

276. I gcás na méadrachta chun scaireanna margaidh a ríomh, foráiltear le RF Speisialaithe go mbeidh ríomh na scaireanna margaidh bunaithe ar an luach díolacháin. mura bhfuil sonraí maidir le luach na ndíolachán ar an margadh ar fáil, féadfar meastacháin a úsáid atá bunaithe ar fhaisnéis margaidh iontaofa, lena n-áirítear méideanna díolachán ar an margadh, chun sciar margaidh na bpáirtithe a chruthú.

277. Chun críche an Speisialaithe BER, áireofar leis an téarma ‘gnóthas’ agus ‘páirtí’ a ‘ghnóthais bhainteacha’ faoi seach, mar a shainmhínítear in Airteagal 1 mír 2. De réir Airteagal 4(3), mír 3 den Rialachán maidir le ER Speisialaithe, déanfar an sciar den mhargadh atá ag na páirtithe sa chomhaontú speisialtóireachta agus ag a ngnóthas nasctha a chionroinnt go cothrom ar gach gnóthas a bhfuil na cearta nó na cumhachtaí seo a leanas aige:

- (a) an chumhacht chun níos mó ná leath na gceart vótála a fheidhmiú go díreach nó go neamhdhíreach,
- (b) an chumhacht níos mó ná an leathchuid de chomhaltaí an bhoird maoirseachta, an bhoird bainistíochta nó na gcomhlachtaí atá ina n-ionadaithe dlíthiúla don ghnóthas a cheapadh go díreach nó go indíreach; nó
- (c) an ceart chun gnóthaí an ghnóthais a bhainistiú go díreach nó go hindíreach.

3.4.6.3. Fad na díolúine

278. Níl tréimhse shonrach ag baint leis an díolúine ón Rialachán maidir le hEarcú Speisialaithe. Beidh an díolúine infheidhme fad is a chomhlíonfar tairseach scair an mhargaidh fad is a chomhlíonfar an comhaontú speisialtóireachta.

279. Foráiltear sa Rialachán Speisialaithe go leanfaidh an díolúine d’fheidhm a bheith aici ar feadh tréimhse dhá bhliain féilire as a chéile i ndiaidh na bliana inar sáraíodh an tairseach 20 % den chéad uair, i gcás ina n-ardóidh an sciar den mhargadh comhcheangailte atá ag na páirtithe os cionn 20 % i gceann amháin ar a laghad de na margaí lena mbaineann an comhaontú speisialtóireachta.

3.4.7. *Srianta crua-lárnacha sa BER Speisialaithe*

3.4.7.1. Srianta dochta

280. Tá liosta de shrianta crua-chroí in Airteagal 5 den Rialachán maidir leis an Rialachán Speisialtachta. Meastar gur srianta tromchúiseacha ar iomaíocht iad srianta móra ar cheart iad a thoirmeasc i bhformhór na gcásanna mar gheall ar an díobháil a dhéanann siad don mhargadh agus do thomhaltóirí. Maidir le comhaontuithe speisialtóireachta lena n-áirítear srian crua amháin nó níos mó, déantar iad a eisiamh ina n-iomláine ó raon feidhme na díolúine dá bhforáiltear sa Rialachán Speisialaithe BER.

281. Is féidir na srianta crua atá liostaithe in Airteagal 5 den Rialachán maidir le ER Speisialaithe a ghrúpáil sna catagóirí seo a leanas:

- (a) praghsanna a shocrú i gcás táirgí speisialtóireachta a dhíol le tríú páirtithe;
- (b) aschur nó díolacháin a theorannú; agus
- (c) leithdháileadh margaí nó custaiméirí:

282. Féadfar na srianta sin a bhaint amach (a) go díreach nó go hindíreach, agus (b) ina n-aonar nó in éineacht le tosca eile atá faoi smacht na bpáirtithe sa chomhaontú speisialtóireachta.

3.4.7.2. Eisceachtaí

283. Tá roinnt eisceachtaí ó na srianta crua ar áireamh in Airteagal 5 den Rialachán maidir leis an Rialachán Speisialtachta. Is féidir comhaontuithe speisialtóireachta ina bhfuil na forálacha sin a dhíolmhú fós má chomhlíontar na coinníollacha eile maidir le díolúine faoin Rialachán maidir le hEarcú Speisialaithe.

- (a) Praghsanna a shocrú: I gcomhthéacs an dáilte chomhpháirtigh, ceadáítear le RF Speisialaithe na praghsanna a ghearrtar ar chustaiméirí láithreacha a shocrú (an dara mír d’Airteagal 5).
- (b) Teorannú aschuir nó díolachán:
 - i) I gcomhthéacs comhaontuithe speisialtóireachta aontaobhacha nó cómhálartacha, ceadáítear leis an Rialachán Speisialaithe forálacha maidir le méid comhaontaithe na dtáirgí a (i) a scoirfeadh páirtí nó páirtithe de mhonarú nó d’ullmhú agus/nó (ii) a dhéanfaidh páirtí nó páirtithe monarú nó ullmhú don pháirtí nó do na páirtithe eile (Airteagal 5, mír 2, an dara mír (a));
 - II) I gcomhthéacs comhaontuithe maidir le táirgeadh comhpháirteach, ceadáítear leis an Rialachán Speisialaithe BER forálacha maidir le hacmhainní agus méideanna táirgeachta na bpáirtithe a shocrú i dtaca le táirgí speisialtóireachta (Airteagal 5, mír 2, an dara mír (b));
 - [EN] (ii) I gcomhthéacs an dáilte chomhpháirtigh, ceadáítear leis an Rialachán Speisialaithe forálacha lena socraítear spriocanna díolacháin maidir le táirgí speisialtóireachta (Airteagal 5, mír 2, an dara mír (c)).

3.4.8. *Tarraingt siar an leasa a bhaineann leis an Rialachán Speisialaithe BER*

284. Foráiltear le hAirteagal 6 agus le hAirteagal 7 den Rialachán Speisialaithe go bhféadfaidh an Coimisiún agus ÚINanna an tairbhe a bhaineann le ER Speisialaithe a aistarraingt de bhun fhorálacha Airteagal 29(1) agus Airteagal 29(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 faoi seach, go háirithe sna cásanna seo a leanas:
- (a) go bhfuil an margadh iomchuí an-chomhchruinnithe, agus
 - (b) tá an iomaíocht lag cheana féin, go háirithe mar gheall ar (i) suíomhanna aonair margaidh rannpháirtithe eile sa mhargadh nó (ii) na naisc idir rannpháirtithe eile sa mhargadh arna gcruthú ag comhaontuithe comhthreomhara speisialtóireachta.
285. Tá feidhm ag na treoirlínte a chuirtear ar fáil chun sochair an BER T&D a tharraingt siar maidir le tarraingt siar bhuntáistí an RER Speisialaithe (féach Roinn 2.7 de na Treoirlínte seo).

3.5. **Measúnú faoi Airteagal 101(3) ar chomhaontuithe táirgeachta nach dtagann faoi raon feidhme an Rialacháin maidir le hEarcú Speisialaithe**

286. Níl aon thoimhdiú go dtagann comhaontuithe táirgthe nach dtagann faoi raon feidhme an Rialacháin maidir le hEarnaíocht Speisialaithe faoi raon feidhme Airteagal 101(1) nó nach gcomhlíonann siad coinníollacha Airteagal 101(3). Bíonn gá le measúnú aonair le haghaidh comhaontuithe táirgeachta den sórt sin.
287. Tosaíonn an measúnú aonair ar na comhaontuithe táirgthe sin leis an gceist an gcuirfeadh an comhaontú srian le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1)¹⁶². Más amhlaidh atá, bheadh ar ghnóthais a mheas an gcomhlíonann an comhaontú táirgthe coinníollacha Airteagal 101(3).

¹⁶²

Roinn 2.3 de na Treoirlínte seo.

3.5.1. Gnóthachain éifeachtúlachta

288. D'fhéadfadh comhaontuithe táirgthe gnóthachain éifeachtúlachta a sholáthar trí na bealaí seo a leanas:
- (a) a chumasú do ghnóthais costais a shábháil a dhúblóidís murach sin;
 - (b) cuidiú le gnóthais cáilíocht na dtáirgí a fheabhsú má chuireann siad a scileanna comhlántacha agus a bhfios gnó le chéile;
 - (c) a chumasú do ghnóthais cineál táirgí a mhéadú, nárbh fhéidir leo a fháil, nó nárbh fhéidir leo a bhaint amach, murach sin;
 - (d) gnóthais a chumasú chun feabhas a chur ar theicneolaíochtaí táirgthe nó chun táirgí nua (amhail táirgí inbhuanaithe) a sheoladh, nach mbeidís in ann a dhéanamh murach sin (mar shampla, de bharr chumas teicniúil na bpáirtithe);
 - (e) gnóthais a dhreasú agus a chumasú chun a gcumais táirgthe a oiriúnú ionas go dtiocfaidh borradh tobann ar an éileamh nó laghdú tobann ar sholáthar táirgí áirithe, as a dtiocfadh baol ganntanais;
 - (f) aghaidh a thabhairt ar ghanntanais agus ar shuaitheadh sa slabhra soláthair in earnálacha ríthábhachtacha den gheilleagar, rud a chuireann ar chumas na bpáirtithe spleáchais a laghdú ar líon rótheoranta soláthróirí táirgí, seirbhísí agus teicneolaíochtaí áirithe;
 - (g) a chur ar chumas gnóthas táirgeadh ar chostais níos ísle má chuireann an comhar ar chumas na bpáirtithe táirgeacht a mhéadú i gcás ina dtagann laghdú ar chostais imeallacha le haschur, is é sin le rá, de réir barainneachtaí scála; agus
 - (h) coigilteas costais a sholáthar trí bhíthin barainneachtaí raon feidhme, má cheadaíonn an comhaontú do na páirtithe líon na gcineálacha éagsúla táirgí a mhéadú.
289. Is féidir leis na gnóthachain éifeachtúlachta sin cur le margadh inmheánach athléimneach.

3.5.2. Indispensability Indispensability

290. Ní chomhlíontar critéir Airteagal 101(3) leis na srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta a ghintear le comhaontú táirgthe a bhaint amach. Mar shampla, ní mheasfar de ghnáth go bhfuil srianta a fhorchuirtear i gcomhaontú maidir le táirgeadh ar iompar iomaíoch na bpáirtithe i ndáil le haschur lasmuigh den chomhar fíor-riachtanach. Ar an gcaoi chéanna, ní mheasfar go bhfuil socrú praghsanna fíor-riachtanach mura mbeidh comhthráchtú i gceist leis an gcomhaontú táirgthe.

3.5.3. Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí

291. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta a bhainfear amach trí shrianta riachtanacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht, mar shampla i bhfoirm praghsanna níos ísle nó cáilíocht nó éagsúlacht táirgí níos fearr.
292. Ní leor gnóthachain éifeachtúlachta chun tairbhe na bpáirtithe amháin nó coigilteas costais arb é laghdú aschuir nó leithdháileadh margaidh is cúis leo chun critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh.

293. Má bhaineann na páirtithe sa chomhaontú táirgthe coigilteas amach ina gcostais athraitheacha is dóichí go gcuirfidh siad ar aghaidh chuig tomhaltóirí iad ná mar a laghdódh siad a gcostais sheasta.
294. Ina theannta sin, dá airde an chumhacht atá ag na páirtithe sa mhargadh, dá mhéad seans go gcuirfidh siad na gnóthachain éifeachtúlachta ar aghaidh go dtí na tomhaltóirí, rud a bheadh níos tábhachtaí ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht.

3.5.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

295. Ní féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má thugtar caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i leith cuid mhór de na táirgí atá i gceist. Ní mór anailís a dhéanamh ar an méid sin sa mhargadh ábhartha lena mbaineann na táirgí atá faoi réir an chomhair agus i margaí iarmharta ar bith a d'fhéadfadh a bheith ann.

3.6. **Comhaontuithe maidir le bonneagar soghluaiste a chomhroinnt**

296. Sa Roinn seo, cuireann an Coimisiún treoir ar fáil maidir le cineál ar leith comhaontaithe táirgeachta a bhaineann le bonneagar soghluaiste – comhaontuithe maidir le bonneagar soghluaiste a chomhroinnt¹⁶³. Tá na líonraí nascachta mar bhonn do gheilleagar digiteach agus do shochaí dhigiteach, atá ábhartha do bheagnach gach gnólacht agus tomhaltóir. Is minic a chomhoibríonn oibreoirí líonraí móibíleacha chun cost-éifeachtúlacht fheidhmiú céimneach a líonra a mhéadú¹⁶⁴.
297. Is léiriú iad comhaontuithe comhroinnnte bonneagair shoghluaiste ar chomhaontuithe speisialtóireachta a bhaineann le hullmhú comhpháirteach seirbhísí. I gcomhaontuithe maidir le comhroinnt bonneagair mhóibíligh, aontaíonn oibreoirí líonraí móibíleacha roinnt eilimintí bonneagair a roinnt. D'fhéadfaí a áireamh leis sin a mbonneagar bunúsach suímh a roinnt amhail crainn, caibinéid, aeróga nó soláthairtí cumhachta (“roinnt éighníomhach” nó “comhroinnt suímh”). Is féidir le hoibreoirí líonraí móibíleacha trealamh an Líonra Rochtana Raidió (“RAN”) a chomhroinnt freisin ag na suíomhanna amhail stáisiúin trasghlacadóra boinn nó nóid rialtóra (“roinnt gníomhach RAN”) nó a speictream, amhail bandaí minicíochta (“roinnt speictrim”) ¹⁶⁵.

¹⁶³ Ba cheart a thabhairt faoi deara go mbaineann an téarma ‘bonneagar soghluaiste’ sa Roinn seo le húsáid an bhonneagair ní hamháin le haghaidh seirbhísí móibíleacha, amhail leathanbhanda soghluaiste, ach freisin le haghaidh rochtain gan sreang ar shuíomh fosaithe a sholáthar, amhail Rochtain Shreanga Seasta (“FWA”)) a úsáidtear mar rogha mhalartach ar naisc le sreang.

¹⁶⁴ Leagtar amach sa chreat rialála i gcumarsáid leictreonach na féidearthachtaí a bhaineann le bonneagar móibíleach a chomhroinnt i gcúinsí áirithe an-sonrach. Mar shampla, d'fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh i gcás ceantair nach bhfuil chomh dlúth sin agus ina bhfuil macasamhlú dodhéanta agus ina bhfuil an baol ann nach mbeidh nascacht dhigiteach ag úsáideoirí deiridh. Féach na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 61(4) de Threoir (AE) 2018/1972 an 11 Nollaig 2018 lena mbunaítear an Cód um Chumarsáid Leictreonach Eorpach (CCE) faoina n-áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh an chumhacht ag a n-údaráis inniúla oibleagáidí a fhorchur ar ghnóthais i ndáil le bonneagar éighníomhach a roinnt nó oibleagáidí chun comhaontuithe rochtana ar fhánaíocht logánta a thabhairt i gerích chomh maith le comhroinnt ghníomhach go heisceachtúil. Féach freisin an moladh ón gCoimisiún maidir le bosca uirlisí coiteann de chuid an Aontais chun an costas a bhaineann le líonraí fíor-ardacmhainne a imscaradh a laghdú agus rochtain thráthúil agus neamhdhíobhálach don infheistíocht ar speictream raidió 5G a áirithiú, chun nascacht a chothú chun tacú le téarnamh eacnamaíoch ón ngéarchéim COVID-19 san Aontas.

¹⁶⁵ Ar deireadh, chomh maith le cuid RAN dá líonra a chomhroinnt, is féidir le hoibreoirí na líonraí móibíleacha roinnt nóid dá gcroíghréasáin faoi seach a roinnt freisin, amhail ionaid malartaithe shoghluaiste agus eintitis bhainistíochta soghluaiste.

298. Aithníonn an Coimisiún na tairbhí a d'fhéadfadh a bheith ann de thoradh comhaontuithe maidir le bonneagar soghluaiste a roinnt, ar comhaontuithe iad a eascraíonn as laghdú ar chostais nó as feabhsuithe cáilíochta. D'fhéadfadh sé go rachadh laghduithe ar chostais, a bhaineann le soláthar céimneach agus cothabháil mar shampla, chun tairbhe tomhaltóirí ó thaobh praghsanna níos ísle de. D'fhéadfadh cáilíocht níos fearr seirbhísí nó réimse níos leithne táirgí agus seirbhísí eascairt, mar shampla, ó líonraí agus teicneolaíochtaí nua a chur i bhfeidhm níos tapúla, ó chlúdach níos leithne nó ó eangacha líonra dlúsóirí. D'fhéadfadh comhroinnt bonneagair mhóibíligh a cheadú freisin go dtiocfaidh iomaíocht chun cinn nach mbeadh ann murach sin¹⁶⁶. Chinn an Coimisiún go ginearálta gur féidir le hoibreoirí líonraí móibíleacha leas a bhaint as líonraí móra éifeachtúla trí chomhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíleacha a dhéanamh gan gá a bheith le comhdhlúthú trí chumaisc.
299. Measann an Coimisiún nach gcuirfí srian, i bprionsabal, le hagóid de réir bhrí Airteagal 101(1) le comhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíleacha, lena n-áirítear comhroinnt speictrim a d'fhéadfadh a bheith ann, ach amháin má tá siad ina n-uirlis chun dul i mbun cairtéil.
300. D'fhéadfadh sé, áfach, go mbeadh tionchar sriantach ar an iomaíocht ag comhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíleacha. Féadfaidh siad teorainn a chur leis an iomaíocht bhonneagair a tharlódh in éagmais an chomhaontaithe¹⁶⁷. D'fhéadfadh laghdú ar iomaíocht bhonneagair teorainn a chur le hiomaíocht mhórdhíola agus ar an leibhéal miondíola. Is amhlaidh atá toisc go bhféadfadh tionchar a bheith ag iomaíocht níos teoranta ar leibhéal an bhonneagair ar pharaiméadair amhail líon agus suíomh na suíomhanna, uainiú leathadh amach an tsuímh, chomh maith leis an méid acmhainne atá suiteáilte ar gach suíomh, rud a d'fhéadfadh, ina dhiaidh sin, difear a dhéanamh do cháilíocht na seirbhíse agus do na praghsanna.
301. D'fhéadfadh comhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíligh laghdú de facto a dhéanamh ar neamhspleáchas cinnteoireachta na bpáirtithe agus teorainn a chur le cumas agus le dreasachtaí na bpáirtithe dul i mbun iomaíochta bonneagair lena chéile. Mar shampla, d'fhéadfadh sé sin a bheith i ngeall ar théarmaí teicniúla,¹⁶⁸ conarthacha nó airgeadais áirithe de chuid an chomhaontaithe¹⁶⁹. D'fhéadfadh deacrachtaí a bheith ag baint le malartuithe faisnéise idir na páirtithe ó thaobh an

¹⁶⁶ Mar shampla, d'fhéadfadh comhroinnt bonneagair mhóibíligh iomaíocht a cheadú ar an leibhéal miondíola nach mbeadh ann in éagmais an chomhaontaithe. Féach de réir analaí Breithiúnas an 2 Bealtaine 2006, *O2 (an Ghearmáin) v an Coimisiún*, T-328/03, EU:T:2006:116 míreanna 77 go 79. Baineann an breithiúnas seo le comhaontuithe náisiúnta fánaíochta, ach is féidir na prionsabail a chur i bhfeidhm mutatis mutandis maidir le comhaontuithe comhroinnte bonneagair shoghluaiste.

¹⁶⁷ Ba cheart éifeachtaí an chomhaontaithe a mheas agus le go ngabhfadh an toirmeasc sin leis an toirmeasc, ní mór a fháil amach gurb ann do na tosca sin a léiríonn go ndearnadh an iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaoibhadh go feadh méid suntasach. Ní foláir an iomaíocht atá i gceist a thuiscint sa chomhthéacs iarbhir ina dtarlódh sé in éagmais an chomhaontaithe atá faoi dhiospóid; D'fhéadfadh amhras a bheith ann go háirithe faoin geur isteach ar an iomaíocht má tá an chuma ar an scéal go bhfuil gá leis an gcomhaontú chun go rachaidh gnóthas i bhfód ar limistéar nua. Féach Breithiúnas i gCás T-328/03 *O2 (an Ghearmáin) v an Coimisiún* ECLI: EU:T:2006:116, mír 68.

¹⁶⁸ D'fhéadfadh cásanna a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíligh ina mbeadh páirtí ag coinneáil siar an pháirtí eile. Mar shampla, ní féidir le páirtí teicneolaíocht áirithe a úsáid i réimse dá bhfónann an páirtí eile.

¹⁶⁹ Mar shampla, i gcás deighilte geografaí, nuair a ghearrann páirtí amháin uasghrádú líonra ar an bpáirtí eile ar phraghas atá níos airde ná na bunchostais incriminteacha.

iomaíochais de, go háirithe nuair a théann siad thar a bhfuil riachtanach chun go bhfeidhmeoidh an comhaontú comhroinnte bonneagair mhóibíligh.

302. Cé nach mór an measúnú iomaíoch faoi Airteagal 101 a dhéanamh de réir an cháis¹⁷⁰, féadfar prionsabail leathana a thabhairt mar threoir chun an measúnú sin a dhéanamh do na cineálacha éagsúla comhaontuithe comhroinnte bonneagair mhóibíligh:
- (a) Ní dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht as comhroinnt éighníomhach, fad is go gcoinníonn oibreoirí líonra leibhéal suntasach neamhspleáchais agus solúbthachta maidir lena straitéis ghnó, saintréithe a seirbhísí agus a n-infheistíochtaí líonraí a shainiú;
 - (b) D'fhéadfadh sé go n-imreodh comhaontuithe gníomhacha comhroinnte RAN tionchar sriantach ar an iomaíocht. Is amhlaidh atá toisc, i gcomparáid le comhroinnt éighníomhach, gur dócha go mbeidh comhar níos fairsinge i gceist le comhroinnt ghníomhach RAN maidir le heilimintí líonra ar dócha go mbeidh tionchar acu ní hamháin ar chumhdach ach ar imscaradh neamhspleách acmhainne freisin;
 - (c) Is comhar níos forleithne iad comhaontuithe um chomhroinnt speictrim (dá ngairtear 'comhthiomsú speictrim' freisin) agus d'fhéadfaidís srian a chur ar chumas na bpáirtithe idirdhealú a dhéanamh idir a dtairiscintí miondíola agus/nó a dtairiscintí mórdhíola agus iad a dhéanamh níos faide agus teorainn dhíreach a chur leis an iomaíocht eatarthu¹⁷¹. Cé nach gcuirfidh na húdaráis inniúla cosc ar chomhroinnt speictrim raidió sna coinníollacha a ghabhann leis na cearta úsáide do speictream raidió¹⁷², ní mór na comhaontuithe sin a scrúdú go cúramach faoi Airteagal 101¹⁷³.

¹⁷⁰ Breithiúnas i gCás T-328/03 *O2 (an Ghearmáin) v an Coimisiún* ECLI: EU:T:2006:116, míreanna 65 go 71.

¹⁷¹ Ba cheart a thabhairt faoi deara nach mbaineann an téarma 'Comhroinnt Speictream' sa Roinn seo ach leis an gceán comhaontaithe comhroinnte bonneagair ina n-úsáideann dhá oibreoir líonraí soghluaiste nó níos mó mar acmhainn chomhroinnte ("i.e. comhthiomsú") a sealúchais speictrim faoi seach i mbanda speictrim amháin nó níos mó. Mar sin féin, tá na breithnithe maidir le comhroinnt speictrim gan dochar do chineálacha eile comhroinnte speictrim, mar shampla idir neamhiomaitheoirí (lena n-áirítear idir oibreoirí líonraí soghluaiste agus oibreoirí líonraí soghluaiste) a úsáideann na bandaí speictrim céanna ar bhealach dinimiciúil, rud a chothóidh úsáid éifeachtúil acmhainne ganna den sórt sin agus deiseanna nua chun 5G a chur in úsáid. Thairis sin, níor cheart an téarma 'Comhroinnt Speictream' sa roinn seo a mheascadh leis an 'Comhroinnt Dinimiciúil Speictream', ar teicneolaíocht é lena gceadaítear acmhainn acmhainne oibreora shoghluaiste a leithdháileadh go dinimiciúil i mbanda speictrim ar leith, chun gur féidir níos mó ná glún amháin teicneolaíochta soghluaiste a oibriú go comhuaineach, amhail 3G, 4G agus 5G, ar an mbanda speictrim seo.

¹⁷² Féach na forálacha in Airteagal 47(2) den CCLE nach gcuirfidh údaráis inniúla na mBallstát cosc ar chomhroinnt speictrim raidió sna coinníollacha a ghabhann leis na cearta úsáide do speictream raidió. Ina theannta sin, féadfaidh na húdaráis inniúla, agus coinníollacha á gceangal acu le cearta úsáide aonair do speictream raidió, foráil a dhéanamh maidir leis na féidearthachtaí seo a leanas: (a) bonneagar éighníomhach nó gníomhach a roinnt; (b) comhaontuithe maidir le rochtain ar fhánaíocht tráchtála; (c) comhfheidhmiú céimneach bonneagar le haghaidh soláthar líonraí nó seirbhísí a bhraitheann ar úsáid speictrim raidió.

¹⁷³ Mar shampla, i gcás comhaontú comhroinnte bonneagair mhóibíligh idir dhá oibreoir soghluaiste a bhfuil scaireanna margaidh comhcheangailte cobhsaí de 90 % acu agus lena gcumhdaítear críoch iomlán Ballstáit, beidh gá le himscrúdú cuimsitheach le haghaidh na dteicneolaíochtaí uile (2G-5G) agus le comhroinnt speictrim agus is dócha go mbeidh dóchúlacht ard ann go n-aithneofaí éifeachtaí sriantacha ar an margadh chun aimhleasa na dtomhaltóirí sa deireadh. Mar sin féin, i gcúinsí áirithe

303. Agus measúnú á dhéanamh an bhféadfadh tionchar sriantach a bheith ag comhaontú comhroinnte bonneagair shoghluaiste ar an iomaíocht, tá tosca éagsúla ábhartha, lena n-áirítear:
- (a) cineál agus doimhneacht na comhroinnte (lena n-áirítear an méid neamhspleáchais a choinníonn na hoibreoírí líonra);¹⁷⁴
 - (b) raon feidhme na seirbhísí comhroinnte agus na dteicneolaíochtaí comhroinnte, fad agus struchtúr na gcomhaontuithe;
 - (c) raon feidhme geografach agus cumhdach margaidh an chomhaontaithe maidir le comhroinnt bonneagair shoghluaiste (mar shampla, cumhdach an daonra agus an mbaineann an comhaontú le limistéir dhlúthdhaonra);¹⁷⁵
 - (d) struchtúr agus saintréithe an mhargaidh (scaireanna margaidh na bpáirtithe, an méid speictrim atá ag na páirtithe, dlúth iomaíochta idir na páirtithe, líon na n-oibreoírí lasmuigh den chomhaontú agus méid an bhrú iomaíoch a chuireann siad i bhfeidhm, bacainní iontrála, etc.).
304. Cé nach gciallaíonn sé go huathoibríoch comhlíonadh Airteagal 101, chun go gcuirfí comhaontú comhroinnte bonneagair shoghluaiste san áireamh, *prima facie*, mar nach dócha go mbeadh éifeachtaí sriantacha aige faoi Airteagal 101, chaithfeadh sé na nithe seo a leanas ar a laghad a chomhlíonadh:
- (a) Déanann oibreoírí a gcroíghréasán féin a rialú agus a oibriú agus níl aon dídhreasachtaí teicniúla, conarthacha, airgeadais ná aon dídhreasachtaí eile ann lena gcuirtear cosc ar oibreoírí a mbonneagar a imlonnú ina n-aonar/go haontaobhach, agus uasghrádú agus nuáil a dhéanamh más mian leo sin a dhéanamh;
 - (b) Coinníonn oibreoírí oibríochtaí neamhspleácha miondíola agus mórdhíola (neamhspleáchas teicniúil, tráchtála agus cinnteoireachta eile). Áirítear leis sin saoirse na n-oibreoírí praghsanna a shocrú ar a seirbhísí, na paraiméadair táirge/bhuachtair a chinneadh, straitéisí neamhspleácha speictrim a leanúint agus a seirbhísí a idirdhealú bunaithe ar cháilíocht agus ar pharaiméadair eile;
 - (c) Ní mhalartaíonn oibreoírí níos mó faisnéise ná mar atá fíor-riachtanach do chomhroinnt an bhonneagair mhóibíligh chun oibriú agus tá na bacainní riachtanacha ar mhalartú faisnéise curtha i bhfeidhm.
305. Mura gcomhlíonann an comhaontú comhroinnte bonneagair mhóibíligh leis na coinníollacha íosta sin, tugtar le fios gur dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an gcomhaontú comhroinnte bonneagair mhóibíligh faoi Airteagal 101.

(mar shampla mura bhfuil an comhaontú teoranta ach do limistéir inar tearc an daonra), d'fhéadfadh sé nach mbeadh na héifeachtaí sriantacha sin ag na comhaontuithe sin.

¹⁷⁴ Cinneadh ón gCoimisiún an 16 Iúil 2003, T-Mobile Deutschland/O2 An Ghearmáin: Comhroinnt Líonra, Rahmenvertrag COMP/38.369, aithris 12; Cinneadh ón gCoimisiún an 30 Aibreán 2003, *O2 UK Limited/T-Mobile UK Limited* ('Comhaontú Comhroinnte Líonra na Ríochta Aontaithe') (COMP/38.370), aithris 11.

¹⁷⁵ Féach comhsheasamh Chomhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC) maidir le comhroinnt bonneagair mhóibíligh an 13 Meitheamh 2019, Roinn 4.2. Comhroinnt ghníomhach. Féach freisin, mar shampla, Cinneadh ón gCoimisiún an 6 Márta 2020, *Vodafone Italia/TIM/inwit JV* (M.9674) agus preaseisiúint a ghabhann leis: [Cumaisc:Inwit/Telecom Italia, Vodafone \(europa.eu\)](https://www.cumaisc.eu/en/telecom-italia-vodafone-tim-inwit-jv).

3.7. Samplaí

306. Teorannú díreach iomaíochta

Sampla 1

Staid: Cinneann Cuideachtaí A agus B, dhá sholáthróir táirge X, a gcuid gléasraí táirgthe atá ann faoi láthair a dhúnadh agus gléasra táirgeachta nua níos mó agus níos éifeachtaí a thógáil arna reáchtáil ag comhfhiontar, a mbeidh cumas níos airde aige ná acmhainn iomlán na n-iarphlandaí de Chuideachtaí A agus B. Tá iomaitheoirí ag baint úsáide as a n-áiseanna atá ann cheana féin ag lánacmhainneacht agus nach bhfuil aon phleananna leathnúcháin acu. Tá scaireanna sa mhargadh ag Cuideachtaí A agus B de 20 % agus 25 % faoi seach sa mhargadh ábhartha do tháirge X. Tá an margadh tiubhaithe, marbhánta, ní raibh aon dul isteach le déanaí agus bhí na scaireanna sa mhargadh cobhsaí le himeacht ama. Is éard atá i gcostais táirgthe cuid mhór de chostais athraitheach Chuideachta A agus Cuideachta B do tháirge X. Is tráchtáil gníomhaíocht bheag eacnamaíoch i dtéarmaí costas agus tábhacht straitéiseach i gcomparáid le táirgeadh: Tá costais margaíochta íseal toisc go bhfuil táirge X aonchineálach agus bunaithe agus nach bhfuil iompar ina phríomhspreagthóir iomaíochta.

Anailís: Níl feidhm ag an RER Speisialaithe maidir leis an sampla seo toisc go sáraíonn an sciar den mhargadh comhcheangailte atá ag na páirtithe 20 % sa mhargadh ábhartha do tháirge X. Dá bhrí sin, bheadh gá le measúnú aonair ar an gcomhaontú táirgthe.

Má chomhroinneann cuideachtaí A agus B a gcostais athraitheacha ar fad nó an chuid is mó díobh, d'fhéadfadh teorainn dhíreach iomaíochta eatarthu a bheith mar thoradh ar an gcomhaontú táirgeachta seo. D'fhéadfadh sé a fhágáil ar na páirtithe aschur an chomhfhiontair a theorannú i gcomparáid leis an toradh a bheadh acu ar an margadh dá gcinnfeadh gach ceann acu a n-aschur leo féin. I bhfianaise na srianta teoranta a fheidhmeoidh iomaitheoirí ó thaobh acmhainneachta de, d'fhéadfadh praghsanna níos airde a bheith mar thoradh ar an aschur laghdaithe sin.

Dá bhrí sin, is dócha go mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) ar mhargadh táirge X mar thoradh ar chomhfhiontar táirgthe Chuideachtaí A agus B.

D'fhéadfadh sé go dtiocfadh comhfhiontar chun aschur a mhéadú ar phraghsanna níos ísle chun sochair na dtomhaltóirí má chuirtear dhá ghléasra táirgthe níos lú in ionad seanphlanda táirgthe níos lú. Mar sin féin, ní fhéadfadh an comhaontú táirgthe critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh ach amháin má chuir na páirtithe fianaise chuí-réasúnaithe ar fáil go mbeadh na gnóthachain éifeachtúlachta suntasach, agus gur dócha go gcuirfí ar aghaidh chuig na tomhaltóirí iad chomh mór sin gur mhó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht.

307. Torthaí claonpháirteacha

Sampla 2

Staid: Dhá sholáthróir, Cuideachtaí A agus B, foirm comhfhiontar táirgthe maidir le táirge Y. Cuideachtaí A agus B a bhfuil, faoi seach, sciar 15 % agus 10 % den mhargadh ar an margadh le haghaidh táirge Y. Tá 3 imreoir eile ar an margadh: Cuideachta C le sciar den mhargadh de 30 %, Cuideachta D le 25 % agus Cuideachta E le 20 %. Cuideachta B Tá cheana féin gléasra comhtháirgeadh le Cuideachta D. Tá

Táirge Y aonchineálach, tá an teicneolaíocht bhunúsach simplí agus tá soláthraithe costais athraitheacha an-chosúil.

Anailís: Is fíorbheagán gníomhaithe a bhfuil scaireanna comhchosúla margaidh agus costais táirgthe athraitheacha acu is príomhthréith don mhargadh. Chuirfeadh an comhar idir Cuideachtaí A agus B nasc breise leis sa mhargadh, rud a mhéadóidh an comhchruinniú sa mhargadh de facto, toisc go nascfadh sé Cuideachta D le Cuideachtaí A agus B freisin. Is dócha go méadóidh an comhoibriú sin an baol go mbeidh toradh claonpháirteach ann agus dá bhrí sin gur dócha go n-imreodh sé tionchar sriantach ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Ní fhéadfaí critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh ach amháin i gcás gnóthachan suntasach éifeachtúlachta a chuirtear ar aghaidh chuig tomhaltóirí chomh mór sin gur mhó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht. Mar sin féin, sa sampla seo, i bhfianaise ghnéithe aonchineálacha an táirge Y agus simplíocht a bhunteicneolaíochta, is cosúil nach dócha go mbeidh sé sin.

308. Foriamh frithiomaíoch

Sampla 3

Staid: Bhunaigh cuideachtaí A agus B comhfhiontar táirgthe don táirge idirmheánach X a chlúdaíonn a dtáirgeadh iomlán X. Is é táirge idirmheánach X an príomhionchur i dtáirgeadh táirge iarthreachtaí Y agus níl aon táirge eile ann is féidir a úsáid mar ionchur ina ionad. Is ionann costais táirgthe X agus 70 % de chostais athraitheacha an táirge deiridh Y ar ina leith a théann cuideachtaí A agus B san iomaíocht iarthrechtach. Tá sciar 20 % ag cuideachtaí A agus B araon ar an margadh le haghaidh Y, tá teacht isteach teoranta ann agus tá na scaireanna sa mhargadh cobhsaí le himeacht ama. Chomh maith lena n-éileamh féin ar X a chlúdach (úsáid faoi údarú), tá sciar margaidh 40 % ag an dá Chuideachta A agus B ar an margadh le haghaidh X (díolacháin le tríú páirtithe). Tá bacainní móra ar iontráil ar an margadh ag X agus tá táirgeoirí atá ann cheana ag feidhmiú i ngar do lánacmhainneacht. Ar an margadh don Y, tá dhá sholáthróir shuntasacha eile, a bhfuil sciar 15 % den mhargadh ag gach ceann acu, agus roinnt iomaitheoirí beaga. Leis an gcomhaontú seo, cruthaítear coigilteas seasta ar chostais, i bhfoirm laghdú ar chostais na ceanncheathrún, as a dtiocfaidh barainneachtaí scála don chomhfhiontar.

Anailís: Níl feidhm ag an Rialachán Speisialtachta maidir leis an sampla seo toisc go sáraíonn sciar iomlán an mhargaidh atá ag na páirtithe 20 % i margadh an táirge idirmheánaigh X agus sa mhargadh don táirge iarthrechtach Y. Dá bhrí sin, bheadh gá le measúnú aonair ar an gcomhaontú táirgthe.

De bhua an chomhfhiontair táirgthe, bheadh ar chumas Chuideachtaí A agus B soláthairtí ionchuir fhíor-riachtanacha X a rialú den chuid is mó dá n-iomaitheoirí sa mhargadh iarthrechtach le haghaidh Y. Bheadh sé sin ar chumas Chuideachtaí A agus B costais a n-iomaitheoirí a ardú trí phraghas X a mhéadú go saorga, nó tríd an aschur a laghdú. D'fhéadfadh sé sin iomaitheoirí Chuideachtaí A agus B a dhaingniú sa mhargadh do Y. De bharr an fhoriaimh fhrithiomaíoch is dócha a bheidh ann go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) as an gcomhaontú seo. Ní dócha gur mó na barainneachtaí scála a ghintear leis an gcomhfhiontar táirgthe ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht agus, dá bhrí sin, is é is dóichí nach gcomhlíonfadh an comhaontú seo critéir Airteagal 101(3).

309. Comhaontú táirgthe mar leithdháileadh margaidh

Sampla 4

Staid: Déanann cuideachtaí A agus B araon táirgí X agus Y araon a mhonarú, ar táirgí iad a bhaineann le margaí táirgí ar leith. Is é 30 % an sciar den mhargadh atá ag cuideachta A de X agus 10 % de Y. Is é 10 % an sciar den mhargadh atá ag cuideachta B de X agus 30 % de Y. Chun barainneachtaí scála a bhaint amach i dtáirgeadh, tugann Cuideachtaí A agus B comhaontú speisialtóireachta cómhalmartach i gcrích faoina mbeidh Cuideachta A a tháirgeadh ach X agus Cuideachta B amháin Y. Ní dhéanann siad tras-sholáthar na táirgí lena chéile ionas nach ndíolann Cuideachta A ach X agus Cuideachta B ach Y. Éilíonn na páirtithe go trí speisialtóireacht ar an mbealach seo a shábháil siad costais socraithe go pointe suntasach mar gheall ar na barainneachtaí scála agus go bhfuil trí dhiriú ar ach táirge amháin, beidh siad feabhas a chur ar a dteicneolaíochtaí táirgthe, a bheidh mar thoradh ar tháirgí ar chaighdeán níos fearr.

Anailís: Níl feidhm ag an BER Speisialaithe toisc go bhfuil an sciar margaidh comhcheangailte atá ag na páirtithe os cionn 20 % i ngach ceann de na margaí táirgí X agus Y. Thairis sin, tá an comhaontú a rinneadh idir Companies A agus B lasmuigh den sainmhíniú ar chomhaontú speisialtóireachta cómhalmartach faoin BER Speisialaithe, ós rud é nach bhfuil aon trassoláthairtí ann (i.e. níl aon chomhaontú ann táirgí X agus Y a cheannach ó Chuideachtaí B agus A faoi seach, a aontaíonn iad a tháirgeadh agus a sholáthar). Dá bhrí sin, bheadh gá le measúnú aonair ar an gcomhaontú táirgthe.

Maidir leis an tionchar atá aige ar iomaíocht sa mhargadh, leithdháileann an comhaontú táirgeachta seo margaí táirgí X agus Y i measc na bpáirtithe. Dá bhrí sin, cuireann an comhaontú seo srian ar iomaíocht de réir ábhair. Ós rud é nach bhfuil na héifeachtúlachtaí a mhaítear i bhfoirm laghdú ar chostais sheasta agus feabhas a chur ar an teicneolaíocht táirgthe nasctha ach leis an leithdháileadh margaidh, ní dócha gur mó iad ná éifeachtaí sriantacha an chomhaontaithe, agus dá bhrí sin ní chomhlíonfadh an comhaontú critéir Airteagal 101(3). Ar chaoi ar bith, má chreideann Cuideachta A nó B go mbeadh sé níos éifeachtaí díriú ar tháirge amháin, ní féidir léi ach an cinneadh aontaobhach a dhéanamh gan ach X nó Y a tháirgeadh gan aontú ag an am céanna go ndíreoidh an chuideachta eile ar tháirgeadh an táirge eile.

310. Malartú faisnéise

Sampla 5

Staid: Cuideachtaí A agus B tháirgeadh araon Z, ceimiceán tráchtearra. Is táirge aonchineálach é Z a mhonaraítear de réir caighdeáin Eorpaigh nach gceadaíonn aon éagsúlachtaí táirgí. Tá costais táirgthe ina fhachtóir suntasach costais maidir le Z. Cuideachta A Tá sciar den mhargadh de 20 % agus Cuideachta B 25 % ar an margadh ar fud an Aontais do Z. Tá ceithre mhonaróir eile ar an margadh do Z, le sciar den mhargadh de 20 %, 15 %, 10 % agus 10 % faoi seach. Tá an gléasra táirgthe de chuid Chuideachta A lonnaithe i mBallstát X i dtuaisceart na hEorpa ach tá gléasra táirgthe Chuideachta B lonnaithe i mBallstát Y i ndeisceart na hEorpa. Cé go bhfuil formhór chustaiméirí Chuideachta A lonnaithe i dtuaisceart na hEorpa, tá roinnt custaiméirí ag Company A freisin i ndeisceart na hEorpa. Is i ndeisceart na hEorpa atá formhór custaiméirí Chuideachta B, cé go bhfuil roinnt custaiméirí aige i dtuaisceart na hEorpa freisin. Faoi láthair, cuireann Cuideachta A Z a mhonaraítear ina mhonarcha táirgthe i mBallstát X ar fáil dá chustaiméirí i ndeisceart na hEorpa agus iompraíonn sé chuig deisceart na hEorpa trí thrucaíl é. Ar an gcaoi chéanna,

cuireann Company B a gcuid custaiméirí i dtuaisceart na hEorpa ar fáil dá chustaiméirí Z a mhonaraítear i mBallstát Y agus cuireann sé ar fáil é do thuaisceart na hEorpa i dtrucail. Tá costais iompair ard go leor, ach níl siad chomh hard sin maidir le seachadadh ag Company A go deisceart na hEorpa agus Cuideachta B a dhéanamh do thuaisceart na hEorpa neamh-bhrabúsach.

Cinneann Cuideachtaí A agus B go mbeadh sé níos éifeachtúla dá gcuirfí stop le Cuideachta A Z a iompar ó Bhallstát X go deisceart na hEorpa agus má stad Cuideachta B Z a iompar ó Bhallstát Y go tuisceart na hEorpa, cé go bhfuil siad ag iarraidh a gcustaiméirí reatha a choinneáil ag an am céanna. Chun é sin a dhéanamh, tá sé ar intinn ag Cuideachtaí A agus B comhaontú babhtála a dhéanamh a ligeann dóibh cainníocht bhliantúil Z comhaontaithe a cheannach ó ghléasra an pháirtí eile d'fhonn an Z ceannaithe a dhíol leo siúd dá gcustaiméirí atá lonnaithe níos gaire do ghléasra an pháirtí eile. Chun praghas ceannaigh a ríomh nach dtugann fabhar do pháirtí amháin thar an bpáirtí eile agus lena dtugtar aird chuí ar chostais táirgthe éagsúla na bpáirtithe agus ar choigiltis éagsúla ar chostais iompair, agus d'fhonn a áirithiú go bhféadfaidh an dá pháirtí corrlach iomchuí a bhaint amach, comhaontaíonn siad a bpríomhchostais maidir le Z (is é sin le rá, costais táirgthe agus costais iompair) a nochtadh dá chéile.

Anailís: Ós rud é nach cúis inní ó chuideachtaí A agus B – ar iomaitheoirí iad – codanna dá dtáirgeadh a bhabhtáil iontu féin, is cúis inní é don iomaíocht. Foráiltear leis an gcomhaontú freisin, áfach, go malartófar costais táirgthe agus iompair na bpáirtithe maidir le Z. Thairis sin, tá seasamh margaidh láidir comhcheangailte ag Cuideachtaí A agus B i margadh sách comhchruinnithe le haghaidh táirge tráchtearraí aonchineálach. Dá bhrí sin, mar gheall ar an malartú fairsing faisnéise ar phríomhpharaiméadar iomaíochta maidir le Z, is dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an gcomhaontú babhtála idir Cuideachtaí A agus B ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar go bhféadfadh toradh claonpháirteach teacht as. Cé go n-eascróidh gnóthachain shuntasacha éifeachtúlachta as an gcomhaontú i bhfoirm costais a shábháil do na páirtithe, níl na srianta ar iomaíocht arna nginiúint ag an gcomhaontú fíor-riachtanach chun iad a bhaint amach. D'fhéadfadh na páirtithe coigilteas costais den chineál céanna a bhaint amach trí chomhaontú ar fhoirmle phraghais nach mbeadh nochtadh a gcostas táirgthe ná iompair i gceist léi. Dá bhrí sin, ní chomhlíonann an comhaontú babhtála critéir Airteagal 101(3) ina fhoirm reatha.

4. COMHAONTUITHE CEANNAIGH

4.1. Réamhrá

311. Díritear sa Chaibidil seo ar chomhaontuithe maidir le comhcheannach táirgí ag roinnt gnóthas le chéile. Is féidir comhcheannach a dhéanamh trí chuideachta atá faoi chomhrialú, ag cuideachta ina bhfuil geallanna neamhrialaithe ag gnóthais éagsúla, ag comharchumann nó comharchumann comharchumann, trí shocrú conarthach nó trí chineálacha comhair níos scaoilte, mar shampla ceannaitheoir nó idirbheartaí amháin a dhéanann ionadaíocht thar ceann grúpa ceannaitheoirí (dá ngairtear le chéile ‘comhshocruithe maidir le ceannach’).
312. Is féidir comhshocruithe ceannaigh a fháil i réimsí éagsúla eacnamaíocha agus bíonn comhthiomsú gníomhaíochtaí ceannaigh i gceist leo. D'fhéadfadh sé gurb é a bheadh iontu ná ceannacháin iarbhír a chomhthiomsú tríd an gcomhshocrú maidir le comhcheannach. Is féidir leo a bheith teoranta freisin don phraghas ceannaigh, do

ghnéithe áirithe den phraghas, nó do théarmaí agus coinníollacha eile a chaibidliú go comhpháirteach, agus na ceannacháin iarbhir a fhágáil dá chomhaltaí aonair, de bhun an phraghais agus na dtéarmaí agus na gcoinníollacha a caibidlíodh go comhpháirteach. D'fhéadfadh comhshocrú ceannaigh dul i mbun gníomhaíochtaí breise amhail dáileadh comhpháirteach, rialú cáilíochta agus trádstóráil, agus dúbláil na gcostas seachadta á seachaint. Ag brath ar an earnáil, féadfaidh an ceannaitheoir na táirgí a thomhailt nó iad a úsáid mar ionchur dá ghníomhaíochtaí féin, mar shampla fuinneamh nó leasacháin. Is féidir le grúpaí ceadúnaithe ionchasacha comhaontuithe ceadúnaithe a chaibidliú go comhpháirteach freisin le haghaidh paitinní bunriachtanacha caighdeánacha le ceadúnóirí d'fhonn an teicneolaíocht sin a ionchorprú ina dtáirgí (dá ngairtear grúpaí idirbheartaíochta ceadúnaithe uaireanta). San earnáil dáileacháin, d'fhéadfadh ceannaitheoirí na táirgí a athdhíol, mar shampla earraí tomhaltais, leictreonaic tomhaltóra nó earraí tomhaltais eile a bhogadh go tapa. Tugtar 'comhghuaillíochtaí miondíola'¹⁷⁶ de ghnáth ar na grúpaí ceannaitheoirí is déanaí atá comhdhéanta de mhiondíoltóirí, slabhraí miondíola nó grúpaí miondíoltóirí.

313. De ghnáth, is é is aidhm do chomhshocruithe ceannaigh méid áirithe cumhachta ceannaigh a chruthú vis-à-vis mórsholáthraithe, nach mbainfeadh baill aonair an tsocraithe comhcheannaigh amach dá ngníomhóidís ar leithligh seachas i gcomhpháirt. Dá bhrí sin, tá a measúnú dírithe go príomha ar an margadh ceannaigh ina gcarnann an socrú comhcheannaigh cumhacht ceannaitheora a chuid ball agus ina ndéanann sé caibidlíocht nó ceannachán ó sholáthraithe. D'fhéadfadh praghsanna níos ísle, níos éagsúla nó níos mó táirgí nó seirbhísí ar chaighdeán níos fearr a bheith mar thoradh ar chumhacht a cheannach do thomhaltóirí. Is féidir le gnóthais socruithe comhpháirteacha ceannaigh a dhéanamh freisin nuair a cheadaíonn sé dóibh ganntanais a chosc nó dul i ngleic le briseadh i dtáirgeadh táirgí áirithe, rud a sheachnaíonn briseadh sa slabhra soláthair. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé, i gcúinsí áirithe, go n-eascródh ábhair inní ó thaobh na hiomaíochta de mar a leagtar amach thíos faoi 4.2.3.
314. D'fhéadfadh comhaontuithe cothrománacha agus ingearacha a bheith i gceist le comhshocruithe ceannaigh. I gcásanna den sórt sin, tá gá le hanailís dhá chéim. Ar an gcéad dul síos, ní mór measúnú a dhéanamh ar na comhaontuithe cothrománacha idir na gnóthais iomaíocha atá ag gabháil do chomhcheannach nó na cinntí arna nglacadh ag an gcomhlachas gnóthas de réir na bprionsabal atá tuairiscithe sna Treoirí seo. Má bhaintear de tháil as an measúnú sin nach bhfuil an socrú comhcheannaigh ina chúis inní maidir le hiomaíocht, beidh gá le measúnú breise chun scrúdú a dhéanamh ar na comhaontuithe ábhartha ingearacha idir an socrú comhcheannaigh agus ball aonair de agus idir an socrú comhcheannaigh agus na soláthraithe. Leanfaidh an measúnú sin rialacha an Rialacháin Bhlocdhíolúine maidir le srianta Ingearacha agus na Treoirí maidir le srianta Ingearacha. Ní thiomhdítear go bhfuil comhaontuithe ingearacha nach bhfuil cumhdaithe ag Rialachán na Blocdhíolúine Ingearaigh neamhdhleathach ach teastaíonn scrúdú aonair ina leith.

¹⁷⁶ Féach Colen, L., Bouamra-Mechemache. Z., Daskalova, V., Nes, K., Comhaontais Mhiondíola i slabhra an tsoláthair talmhaíochta agus bia, EUR 30206 EN, an Coimisiún Eorpach, 2020, ISBN 978-92-76-18585-7, doi:10.2760/33720, JRC120271.

4.2. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

4.2.1. *Príomhábhair imní an chomórtais*

315. D'fhéadfadh éifeachtaí sriantacha a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe ceannaigh ar an iomaíocht ar mhargadh réamhtheachtach ceannaigh agus/nó margaí díola iartheachacha, amhail praghsanna méadaithe, aschur laghdaithe, cáilíocht nó éagsúlacht na dtáirgí, nó nuálaíocht, leithdháileadh margaidh, nó foriamh frithiomaíoch ceannaitheoirí eile a d'fhéadfadh a bheith ann.

4.2.2. *Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh*

316. Ní hionann comhshocruithe ceannaigh de ghnáth agus srian ar iomaíocht le hagóid má bhaineann siad go fírinneach le comhcheannach, is é sin le rá má bhíonn idirbheartaíocht chomhchoiteann agus tabhairt i gcrích comhaontú, thar ceann a chomhaltáí, i gceist leis an socrú comhcheannaigh le haon soláthróir ar leith a bhfuil téarma trádála amháin nó níos mó acu. Is gá na socruithe sin a idirdhealú ó chairtéil cheannaitheora, is é sin le rá comhaontuithe nó cleachtais chomhbheartaithe idir dhá cheannaitheoir nó níos mó arb é is aidhm dóibh,

- (a) iompar iomaíoch aonair na gceannaitheoirí sin ar an margadh a chomhordú nó tionchar a imirt ar na paraiméadair ábhartha iomaíochta trí chleachtais amhail socrú nó comhordú praghsanna ceannaigh nó codanna díobh (lena n-áirítear comhaontuithe lena socraítear pá nó gan praghas do tháirge a íoc) nó coinníollacha trádála eile, cuótaí ceannaigh a leithdháileadh, margaí agus soláthróirí a roinnt, ach gan a bheith teoranta dóibh sin amháin, agus
- (b) tionchar a imirt ar chaibidlíocht aonair na gceannaitheoirí le soláthróirí nó ar cheannacháin aonair uathu, mar shampla trí chomhordú ar straitéisí caibidlíochta praghsanna na gceannaitheoirí nó trí mhalartú maidir le stádas na gcaibidlíochtaí sin le soláthróirí.

317. Is é is cuspóir do chairtéil cheannaitheora saobhadh a dhéanamh ar an bpróiseas iomaíochta sa mhargadh¹⁷⁷ inmheánach, rud atá contrártha le hAirteagal 101(1)(a)¹⁷⁸. I gcairtéal ceannaitheora, comhordaíonn ceannaitheoirí a n-iompar eatarthu féin i ngeall ar an idirghníomhaíocht aonair a bhíonn acu leis an soláthraí ar an margadh ceannaigh. Má dhéileálann ceannaitheoirí le soláthróirí ina n-aonar, ba cheart dóibh a gcinntí ceannaigh féin a dhéanamh neamhspleách ar a chéile gan deireadh a chur le héiginnteacht straitéiseach eatarthu féin trí chomhaontuithe agus cleachtais chomhbheartaithe nó trí thrédhearcacht a mhéadú go saorga maidir lena n-iompraíocht sa todhchaí ar an margadh. Is léir nach amhlaidh atá nuair a shocraíonn ceannaitheoirí an praghas ceannaigh eatarthu féin ar dtús agus nuair a dhéanann gach ceannaitheoir caibidlíocht agus ceannachán ón soláthróir ina dhiaidh sin.

318. D'fhéadfadh cairtéal ceannaitheora a bheith ann freisin nuair a chomhaontaíonn ceannaitheoirí faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú eatarthu féin faoina n-intinn ceannaigh aonair nó faoina n-idirbheartaíocht le soláthraithe, lasmuigh d'aon chomhshocrú comhcheannaigh fíor a idirghníomhaíonn i dteannta a

¹⁷⁷ Breithiúnas an 7 Samhain 2019, *Campine*, T-240/17, EU:T:2019:778, mír 297.

¹⁷⁸ Féach breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 37. Breithiúnas an 13 Nollaig 2006, *Mairteoil na Fraince*, cásanna uamtha T-217/03 agus T-245/03, AE:T:2006:391, mír 83 agus ina dhiaidh sin.

chéile, thar ceann a chomhaltaí, le soláthraithe¹⁷⁹. Baineann sé sin, go háirithe, le malartuithe idir ceannaitheoirí faoi phraghsanna ceannaigh (praghsanna uasta, lascainí íosta agus gnéithe eile de phraghsanna) atá le híoc, téarmaí agus coinníollacha, foinsí soláthair (i dtéarmaí soláthróirí agus críocha), méideanna agus cainníochtaí, cáilíocht nó paraiméadair eile iomaíochta (mar shampla uainiú, seachadadh agus nuálaíocht).

319. D'fhéadfadh an liosta seo a leanas, nach bhfuil uileghabhálach, cabhrú le gnóthais measúnú a dhéanamh i dtaobh nach ionann an comhaontú ar páirtí ann iad, in éineacht le ceannaitheoirí eile, agus cairtéal ceannaitheora. Ní mór na fachtóirí seo a mheas de réir an cháis:
- (a) leis an socrú comhcheannaigh, is léir do na soláthraithe go ndéanann sé caibidlíocht agus ceangal go comhpháirteach ar a chomhaltaí ar théarmaí agus ar choinníollacha a gceannacháin aonair nó a gceannacháin aonair go comhpháirteach dóibh. Ní éilíonn sé sin go nochtfaí leis an socrú comhcheannaigh céannacht chruinn a chomhaltaí, go háirithe i gcás inar gnóthais bheaga nó mheánmhéide iad a bhíonn ag idirghníomhú le mórsholáthraithe. Mar sin féin, ní dócha gur leor eolas indíreach ar an socrú comhcheannaigh ar thaobh soláthróirí, mar shampla trí thríú páirtithe nó trí phreastuarascálacha¹⁸⁰.
 - (b) rinne na páirtithe sa chomhshocrú comhcheannaigh an cineál comhair atá acu, a raon feidhme agus a fheidhmiú a shainiú i gcomhaontú i scríbhinn ionas gur féidir a fhíorú ar bhonn ex-post go bhfuil Airteagal 101(1) á chomhlíonadh aige agus gur féidir é a sheiceáil i gcomparáid le hoibriú iarbhir an tsocraithe comhcheannaigh. Mar sin féin, ní féidir le comhaontú i scríbhinn an socrú a chosaint ar ghrinnscrúdú dhlí na hiomaíochta.
320. Is ionann cairtéal ceannaitheora, ar choinníoll go ndéanann sé difear don trádáil idir na Ballstáit, agus go neamhspleách ar a chineál agus ar aon éifeachtaí nithiúla a d'fhéadfadh a bheith aige, srian suntasach ar iomaíocht¹⁸¹. Dá bhrí sin, ní éilítear sainmhíniú ar an margadh/na margaí ábhartha le measúnú a dhéanamh ar chairtéil cheannaitheora, contrártha do chairtéil chomhpháirteacha, ní cheanglaítear leis go ndéanfaí breithniú ar sheasamh margaidh na gceannaitheoirí ar an margadh ceannaigh réamhtheachtach ná nach mbeidh siad in iomaíocht sa mhargadh díola iarteachtach.
321. D'fhéadfadh srian ar iomaíocht le hagóid teacht as comhshocruithe ceannaigh freisin má fhónann siad mar uirlis chun a bheith páirteach i gcairtéal faoi cheilt, is é sin le rá, comhaontú idir ceannaitheoirí lena socraítear praghsanna, lena dteorannaítear aschur nó lena roinntear margaí nó custaiméirí ar an margadh díola iarteachtach nó ar na margaí díola iarteachtacha.
322. Tá socrú comhcheannaigh i measc grúpa ceannaitheoirí a bhfuil sé d'aidhm aige iomaitheoir iarbhir nó féideartha a eisiamh ón leibhéal céanna den mhargadh díola

¹⁷⁹ Féach Caibidil 6 maidir le malartú faisnéise agus, go háirithe, Roinn 6.2.6 a bhfuil feidhm aici freisin maidir le malartú faisnéise idir ceannaitheoirí atá íogair ó thaobh na tráchtála de.

¹⁸⁰ Mar sin féin, ní cheanglaítear faoi rúndacht cairtéal ceannaitheora a aimsiú. Cairtéil cheannaitheacha smachtbhannaí ón gCoimisiún nár fheidhmigh go hiomlán faoi rún ach ar cuireadh tús leo ar bhealach trédhearcach ar a laghad. Féach Cinneadh 2003/600/CE ón gCoimisiún an 2 Aibreán 2003, Mairteoil na Fraince, IO L 209, 19.8.2003, lch. 12.

¹⁸¹ Breithiúnas an 13 Nollaig 2012, *Expedia*, C-226/11, EU:C:2012:795, mír 37.

cáilithe mar bhaghat comhchoiteann agus is ionann é freisin agus srian ar iomaíocht le hagóid.

4.2.3. Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht

323. Ní mór anailís a dhéanamh ar chomhshocrúithe ceannaigh, trína n-idirghníomhaíonn ceannaitheoirí i gcomhpháirt le soláthróirí tríd an socrú, ina gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch maidir leis an tionchar iarbhir agus an tionchar is dócha a bheidh acu ar an iomaíocht. An anailís a dhéantar ar na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a ghintear le comhshocrú ceannaigh, ní mór di na héifeachtaí diúltacha ar an margadh ceannaigh nó ar na margaí ceannaigh araon a chumhdach, i gcás ina mbíonn an comhshocrú ceannaigh ag idirghníomhú le soláthróirí, agus ar mhargadh an díola nó ar na margaí ina bhféadfadh na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh dul san iomaíocht mar dhíoltóirí.
324. I gcoitinne, áfach, is lú seans go n-eascróidh ábhair inní ó thaobh iomaíochta de as socrúithe comhpháirteacha ceannaigh i gcás nach bhfuil cumhacht margaidh ag na páirtithe ar an margadh díola nó ar na margaí.
325. Maidir le srianta conarthacha áirithe arna bhforchur ar bhaill de chomhshocrú comhcheannaigh, ní fhéadfadh siad srian a chur ar iomaíocht de bhun Airteagal 101(1) ná fiú éifeachtaí tairbhiúla a bheith acu ar an iomaíocht nuair a bheidh siad teoranta don mhéid is gá go hoibiachtúil chun feidhmiú cuí an tsocráithe a áirithiú agus chun a chumhacht ceannaigh a fheidhmiú i ndáil le soláthraithe¹⁸². Tá feidhm aige sin, mar shampla, maidir le toirmeasc ar pháirtithe i gcomhshocrú ceannaigh a bheith rannpháirteach i socrúithe eile iomaíocha sa mhéid go bhféadfadh sé sin a oibríochtaí agus a chumhacht ceannaigh a chur i mbaol. Os a choinne sin, maidir le hoibleagáidí eisiacha ceannaigh, trína bhfuil sé d'oibleagáid ar chomhaltáí comhshocráithe ceannaigh a riachtanais uile nó a bhformhór a cheannach tríd an socrú, d'fhéadfadh éifeachtaí diúltacha a bheith acu ar an iomaíocht agus d'fhéadfadh measúnú a bheith ag teastáil i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an tsocráithe comhcheannaigh.

4.2.3.1. Margaí Ábhartha

326. Tá dhá mhargadh ann a bhféadfadh socrúithe comhpháirteacha ceannaigh difear a dhéanamh dóibh. Ar an gcéad dul síos, an margadh nó na margaí lena mbaineann an socrú comhcheannaigh go díreach, is é sin le rá, an margadh ceannaigh ábhartha nó na margaí ábhartha ina ndéanann na páirtithe caibidlíocht le soláthróirí nó a gceannaíonn siad ó sholáthróirí iad. Ar an dara dul síos, an margadh díola nó na margaí díola, is é sin le rá, an margadh nó na margaí iarteachtacha ina mbeidh na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh gníomhach mar dhíoltóirí.
327. Leanann sainmhíniú na margaí ceannaigh ábhartha na prionsabail a bhfuil cur síos orthu san Fhógra maidir le Sainmhíniú ar an Margadh agus aon treoir amach anseo a bhaineann le margaí ábhartha a shainmhíniú chun críocha dhlí iomaíochta an Aontais agus tá sé bunaithe ar choincheap na hinionadaitheachta srianta iomaíochta a shainaithint. Is é an t-aon difríocht ón sainmhíniú ar 'margaí díola' nach mór inionadaitheacht a shainiú ó thaobh an tsoláthair de seachas ó thaobh an éilimh de. Is é sin le rá, tá roghanna malartacha cinntitheacha chun na srianta iomaíochta atá ar cheannaitheoirí a shainaithint. D'fhéadfaí anailís a dhéanamh ar na roghanna malartacha sin, mar shampla, trí scrúdú a dhéanamh ar fhreagairt an tsoláthóra ar

¹⁸²

Féach breithiúnas an 15 Nollaig 1994, *Gottrup-Klim*, C-250/92, EU:C:1994:413, mír 34.

laghdú beag ach neamhbhuan ar phraghsanna. A luaithe a shaineofar an margadh, is féidir an sciar den mhargadh a ríomh mar chéatadán na gceannachán a dhéanann na páirtithe as díolachán iomlán an táirge nó na dtáirgí ceannaithe sa mhargadh ábhartha.

328. Sa bhreis air sin, más iomaitheoirí iad na páirtithe ar mhargadh díola amháin nó níos mó, tá na margaí sin ábhartha don mheasúnú freisin. Ní mór na margaí díola a shainiú tríd an modheolaíocht atá leagtha síos san Fhógra maidir le Sainmhíniú ar an Margadh a chur i bhfeidhm agus trí aon treo a chur i bhfeidhm amach anseo i ndáil leis an sainmhíniú ar mhargaí ábhartha chun críocha dhlí iomaíochta an Aontais.

4.2.3.2. Cumhacht margaidh

329. Níl aon dearbhbhairseach ann ar féidir a thoimhdiú ina leith go bhfuil cumhacht mhargaidh ag na páirtithe i socrú comhcheannaigh ionas gur dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar an socrú comhcheannaigh. I bhformhór na gcásanna, áfach, ní dócha go mbeidh cumhacht mhargaidh ann más rud é go bhfuil sciar margaidh in éineacht ag na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh nach mó ná 15 % ar an margadh ceannaigh nó ar na margaí ceannaigh chomh maith le sciar margaidh comhcheangailte nach mó ná 15 % ar an margadh díola nó ar na margaí. In aon chás, mura sáraíonn scaireanna comhcheangailte margaidh na bpáirtithe 15 % ar an margadh ceannaigh agus ar an margadh díola araon, is dócha go gcomhlíonfar coinníollacha Airteagal 101(3).
330. Ní thugtar le fios go huathoibríoch i sciar den mhargadh os cionn na tairsí sin i margadh amháin nó sa dá mhargadh gur dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar an socrú comhcheannaigh. Chun socrú comhcheannaigh a dhéanamh ina bhfuil comhchuid den mhargadh os cionn na tairsí sin, is gá measúnú mionsonraithe a dhéanamh ar an tionchar atá aige ar an margadh agus a bhaineann le fachtóirí amhail comhchruinniú margaidh, measúnú ar chorrailigh bhrabúis agus ar chumhacht frithchúitimh a d'fhéadfadh a bheith ag soláthróirí láidre, ach gan a bheith teoranta do na fachtóirí sin.
331. Má tá méid suntasach cumhachta ceannaigh ag na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh ar an margadh ceannaigh, tá baol ann go ndéanfaidh siad dochar don iomaíocht réamhtheachtach, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le tuilleadh dochair iomaíochta do thomhaltóirí iarteachtacha. Mar shampla, d'fhéadfadh cumhacht ceannaigh a fheidhmítear go comhpháirteach dochar a dhéanamh do dhreasachtaí infheistíochta agus iallach a chur ar sholáthraithe raon nó cáilíocht na dtáirgí a tháirgeann siad laghdú. D'fhéadfadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a bheith mar thoradh air sin, amhail laghdúithe cáilíochta, laghdú ar iarrachtaí nuálaíochta, nó i ndeireadh thiar thall an soláthar fo-optamach
332. D'fhéadfadh an riosca go ndíspreagfadh comhshocrú ceannaigh infheistíochtaí nó nuálaíochtaí a théann chun tairbhe tomhaltóirí a bheith níos mó do cheannaitheoirí móra a chuimsíonn cion mór ceannachán le chéile – go háirithe agus iad ag déileáil le soláthraithe beaga. D'fhéadfadh soláthraithe den sórt sin a bheith an-leochaileach maidir le laghdú ar bhrabúis trí chomhshocrú ceannaigh le sciar suntasach den mhargadh ceannaigh nó ar mhargaí ceannaigh, go háirithe i gcás ina bhfuil infheistíochtaí sonracha déanta ag soláthraithe beaga chun soláthar a dhéanamh do bhaill de chomhshocrú maidir le comhcheannach. Is lú an dóchúlacht go dtarlódh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht más rud é go bhfuil leibhéal suntasach cumhachta díoltóra frithchúitimh ag soláthróirí (nach gá gurb ionann é agus ceannas) ar an margadh ceannaigh nó ar mhargaí ceannaigh, mar shampla, toisc go ndíolann siad

táirgí nó seirbhísí is gá do cheannaitheoirí a bheith acu chun dul san iomaíocht sa mhargadh díola iarteachtach nó sna margaí díola iarteachtacha

333. Mar shampla, trí chomhaontú idir baill de chomhshocrú comhcheannaigh gan táirgí a cheannach ó sholáthraithe áirithe a thuilleadh toisc nach bhfuil na táirgí sin inbhuanaithe, cé gur mian leis an socrú ceannaigh táirgí inbhuanaithe amháin a cheannach, d'fhéadfadh sé go gcuirfí srian ar iomaíocht ó thaobh praghais agus rogha de. I bhfianaise an ábhair, na gcuspóirí agus an chomhthéacs dhlíthiúil agus eacnamaíoch a bhaineann leis¹⁸³, ní dhéanann comhaontú den sórt sin i bprionsabal soláthraithe a tháirgeann táirgí neamh-inbhuanaithe a eisiamh ón margadh ceannaigh. Sna himthosca sin, ba cheart measúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí sriantacha atá ag comhshocrú ceannaigh ar iomaíocht maidir le táirgí inbhuanaithe amháin a cheannach, agus aird á tabhairt, go háirithe, ar chineál na dtáirgí, ar sheasamh na gceannaitheoirí ar an margadh agus ar staid na soláthróirí ar an margadh. Sa chomhthéacs sin, beidh sé ábhartha a mheas an bhfuil custaiméirí ag na soláthróirí lena mbaineann seachas iad siúd ar páirtithe iad sa socrú comhcheannaigh (lena n-áirítear custaiméirí i margaí eile) nó ar féidir leo a chinneadh go héasca tosú ar tháirgí inbhuanaithe a tháirgeadh freisin
334. Féadfar cumhacht na bpáirtithe sa socrú comhcheannaigh a úsáid freisin chun ceannaitheoirí iomaíocha ón margadh ceannaigh a fhoiamh tríd an rochtain atá acu ar sholáthraithe éifeachtúla a theorannú agus measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí sriantacha an tsocraithe ar iomaíocht. Is é is dóichí nach bhfuil ann ach líon teoranta soláthróirí agus go bhfuil bacainní ar iontráil ar thaobh an tsoláthair den mhargadh ceannaigh réamhtheachtach. Os a choinne sin, tá socrú comhcheannaigh i measc grúpa ceannaitheoirí a bhfuil sé mar aidhm aige iomaitheoir iarbhrí nó féideartha a eisiamh ón leibhéal céanna den mhargadh díola cáilithe mar bhagcat comhchoiteann agus is ionann sin agus srian ar iomaíocht le hagóid.
335. Más iomaitheoirí iarteachtacha iarbhrí iad na páirtithe i socrú comhcheannaigh nó más iomaitheoirí iarteachtacha iad a d'fhéadfadh a bheith ann, féadfar a ndreasachtaí d'iomaíocht praghsanna ar mhargadh an díola iarteachtach nó ar mhargaí an díola iarteachtach a laghdú go suntasach nuair a cheannaíonn siad cuid shuntasach dá dtáirgí le chéile. Ar an gcéad dul síos, má tá méid suntasach cumhachta margaidh ag na páirtithe i dteannta a chéile ar an margadh díola nó ar mhargaí (nach gá gurb ionann iad agus ceannas), d'fhéadfadh sé gur lú an dóchúlacht go gcuirfí ar aghaidh chuig tomhaltóirí na praghsanna ceannaigh níos ísle arna mbaint amach ag an socrú maidir le comhcheannach. Ar an dara dul síos, dá airde an sciar margaidh comhcheangailte atá ag ceannaitheoirí ar an margadh díola iarteachtach, is mó an baol go ndéanfaí comhordú ar dhíol iarteachtach mar thoradh ar chomhordú ar cheannach réamhtheachtach. Bíonn an riosca sin an-ard má tá teorainneacha an chomhshocraithe ceannaigh (nó dídhreasaithe) cumas a gcomhaltaí méideanna breise den ionchur sa mhargadh ceannaigh a cheannach go neamhspleách, bíodh sé sin tríd an gcomhshocrú ceannaigh nó lasmuigh de. Ní mór measúnú a dhéanamh, trí bhíthin an tsocraithe, ar na ceanglais go léir nó an chuid is mó dá riachtanais a cheannach trí bhíthin an tsocraithe i gcás oibleagáid a bheith ar chomhaltaí comhshocraithe comhcheannaigh na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a mheasúnú. Cuirtear san áireamh sa mheasúnú sin, go háirithe, méid na hoibleagáide, an sciar den mhargadh atá ag an socrú comhcheannaigh ar an margadh

¹⁸³

Féach Roinn 1.2.4 thuas.

díola agus méid chomhchruinnithe na soláthróirí ar an margadh ceannaigh agus an bhfuil gá leis an oibleagáid sin chun a áirithiú go mbeidh seasamh sách láidir idirbheartaíochta ag an socrú i leith soláthraithe láidre.

336. San anailís ar cé acu an bhfuil nó nach bhfuil na páirtithe i gcomhshocrú ceannaigh cumhacht a cheannach, tá líon agus déine na nasc (mar shampla, comhaontuithe ceannaigh eile) idir iomaitheoirí sa mhargadh ceannaigh ábhartha.
337. Mar sin féin, mura bhfuil ceannaitheoirí atá in iomaíocht lena chéile gníomhach ar an margadh díola ábhartha céanna (mar shampla, miondíoltóirí atá gníomhach i margaí geografacha éagsúla agus nach féidir a mheas gur iomaitheoirí féideartha iad), is lú seans go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an socrú comhcheannaigh ar iomaíocht sa mhargadh díola. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé go mbeadh tionchar sriantach ar an iomaíocht mar thoradh ar shocrú comhcheannaigh den sórt sin le baill nach bhfuil gníomhach ar an margadh díola céanna má tá staid chomh suntasach sin acu sna margaí ceannaigh agus go bhféadfadh sé dochar a dhéanamh don phróiseas iomaíoch do ghníomhaithe eile sna margaí ceannaigh (mar shampla trí dhochar suntasach a dhéanamh do dhreasachtaí infheistíochta in aghaidh an tsrutha).

4.2.3.3. Toradh claonpháirteach

338. D'fhéadfadh toradh claonpháirteach a bheith mar thoradh ar chomhshocruithe ceannaigh má éascaíonn siad comhordú iompraíocht na bpáirtithe ar mhargadh an díola i gcás inar iomaitheoirí iarbhir nó féideartha iad. D'fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh, go háirithe, má chabhraíonn struchtúr an mhargaidh sa mhargadh díola le claonpháirteachas (mar shampla toisc go bhfuil an margadh comhchruinnithe agus go léiríonn sé méid suntasach trédhearcachta). Is mó seans go mbeidh toradh claonpháirteach ann freisin má áirítear leis an gcomhshocrú ceannaigh líon suntasach gnóthas i margadh an díola agus go síneann sé thar an idirbheartaíocht chomhpháirteach maidir le téarmaí agus coinníollacha ceannaigh (mar shampla trí mhéideanna ceannaigh a chuid ball a shocrú), rud a chuireann teorainn shuntasach leis an deis atá ag na páirtithe dul san iomaíocht sa mhargadh díola.
339. Is féidir claonpháirteachas a éascú freisin má bhaineann na páirtithe leibhéal ard coiteann costas amach trí chomhcheannach, ar choinníoll go bhfuil cumhacht mhargaidh ag na páirtithe i margadh an díola agus go gcuidíonn na gnéithe margaidh le comhordú.
340. Is mó an seans go mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht má bhíonn cion suntasach dá gcostais athraitheacha sa mhargadh díola i gcoiteann ag na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh. Is amhlaidh atá, mar shampla, má dhéanann miondíoltóirí, atá gníomhach sa mhargadh miondíola ábhartha céanna nó sna margaí miondíola ábhartha céanna, méid suntasach de na táirgí a thairgeann siad lena n-athdhíol a chomhcheannach. D'fhéadfadh sé a bheith amhlaidh freisin má dhéanann monaróirí agus díoltóirí táirge deiridh cion ard dá n-ionchur a chomhcheannach le chéile.
341. D'fhéadfadh malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de amhail praghsanna ceannaigh (nó cuid díobh) agus méideanna a éileamh chun comhshocrú ceannaigh a chur chun feidhme. D'fhéadfadh malartú faisnéise den sórt sin comhordú a éascú maidir le praghsanna díolacháin agus aschur, rud a d'fhágfadh go mbeadh toradh claonpháirteach ar na margaí díola. Féadfadh éifeachtaí iarmharta ó mhalartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a íoslaghdú, mar shampla, i gcás ina gcomhthiomsaítear sonraí leis an gcomhshocrú ceannaigh nach dtugann an fhaisnéis ar aghaidh chuig na páirtithe ann trí bhearta teicniúla nó praiticiúla a chur i bhfeidhm

chun a rúndacht a chosaint. Ina theannta sin, níor cheart go mbeadh malartuithe faisnéise frithiomaíocha nó cineálacha eile comhordaithe idir na socruithe éagsúla ceannaigh mar thoradh ar rannpháirtíocht gnóthais i roinnt socruithe comhpháirteacha ceannaigh.

342. Déanfar aon tionchar ar iomaíocht a eascraíonn as malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mheasúnú i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an tsocraithe chomhcheannaigh ar choinníoll go bhfuil gá leis na malartuithe sin d'fheidhmiú an tsocraithe chomhcheannaigh. Ba cheart measúnú a dhéanamh freisin ar cibé an dóigh go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar an malartú faisnéise i gcomhthéacs comhshocrú ceannaigh, de réir na teorach a thugtar i gCaibidil 6. Mura sáraíonn an malartú faisnéise comhroinnt na sonraí is gá le go bhféadfaidh na páirtithe na táirgí a chomhcheannach don chomhshocrú ceannaigh, fiú más rud é go bhfuil éifeachtaí sriantacha ag an malartú faisnéise ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1), is dóichí go gcomhlíonfaidh an comhaontú critéir Airteagal 101(3) ná mar a bheadh dá rachadh an malartú thar a raibh riachtanach don chomhcheannach.
343. Agus téarmaí agus coinníollacha á gcaibidliú le soláthróirí, d'fhéadfadh socrú comhpháirteach ceannaigh a bheith ina bhagairt ar sholáthraithe an chaibidlíocht a thréigean nó stop a chur le ceannach ar bhonn sealadach mura dtairgtear téarmaí níos fearr nó praghsanna níos ísle dóibh. De ghnáth, is cuid de phróiseas margála iad bagairtí den sórt sin agus d'fhéadfadh comhghníomhaíocht ag ceannaitheoirí a bheith i gceist leo nuair a stiúrann socrú comhcheannaigh an chaibidlíocht. Féadfaidh soláthraithe láidre bagairtí comhchosúla a úsáid chun deireadh a chur le hidirbheartaíocht nó le soláthar táirgí ina margáil le ceannaitheoirí. Ní gnách gurb ionann bagairtí den sórt sin agus srian ar iomaíocht le hagóid agus ní dhéanfar aon éifeachtaí diúltacha a eascraíonn as bagairtí comhchoiteanna den sórt sin a mheasúnú ar leithligh ach i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an tsocraithe comhcheannaigh. Baineann sampla de bhagairtí margála den sórt sin le stad sealadach ag baill de chomhghuaillíocht mhiondíola d'fhonn táirgí áirithe a ordú, arna roghnú ag gach ceann de na baill ina n-aonar dá siopaí féin, ó sholáthróir le linn na caibidlíochta faoi théarmaí agus coinníollacha a gcomhaontaithe soláthair amach anseo¹⁸⁴. Mar thoradh ar na stadanna sealadacha sin, d'fhéadfadh sé nach mbeadh na táirgí a roghnaigh baill aonair an chomhaontais ar fáil ar sheilfeanna na miondíoltóirí ar feadh tréimhse teoranta ama, is é sin go dtí go mbeidh an comhaontas miondíola agus an soláthraí tar éis téarmaí agus coinníollacha na soláthairtí amach anseo a chomhaontú.

4.3. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

4.3.1. Gnóthachain éifeachtúlachta

344. Is féidir le comhshocruithe ceannaigh a bheith ina gcúis le gnóthachain éifeachtúlachta shuntasacha. Go háirithe, d'fhéadfadh coigilteas costais a bheith mar thoradh orthu amhail praghsanna ceannaigh níos ísle nó idirbhearta laghdaithe, costais iompair agus stórála, rud a éascaíonn barainneachtaí scála. Ina theannta sin, d'fhéadfadh comhshocruithe ceannaigh a bheith ina gcúis le gnóthachain éifeachtúlachta cháilíochtúla trí sholáthróirí a bheith nuálach agus táirgí nua nó feabhsaithe a thabhairt isteach ar an margadh. Is féidir le héifeachtúlachtaí

¹⁸⁴ Ba cheart idirdhealú a dhéanamh idir stadanna sealadacha ag miondíoltóirí in orduithe táirgí áirithe ó sholáthraithe agus 'díliostú', mar a thugtar air, is é sin le rá beart trína ndéanann miondíoltóir táirgí áirithe de chuid soláthraí a bhaint go buan óna shórtáil agus trína dtugann sé suas an spás gaolmhar ar a sheilfeanna.

cáilíochtúla den sórt sin dul chun tairbhe tomhaltóirí, trí spleáchas a laghdú agus trí ghanntanais a sheachaint trí shlabhraí soláthair níos athléimní agus trí rannchuidiú le margadh inmheánach níos athléimní.

4.3.2. *Indispensability Indispensability*

345. Ní chomhlíonann srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun gnóthachain éifeachtúlachta a ghintear le comhaontú ceannaigh critéir Airteagal 101(3) a bhaint amach. D'fhéadfadh oibleagáid chun ceannach nó caibidlíocht a dhéanamh go heisiach tríd an gcomhshocrú ceannaigh a bheith fíor-riachtanach, i gcásanna áirithe, chun an méid cumhachta nó méid is gá a bhaint amach chun barainneachtaí scála a réadú. Mar sin féin, ní mór an oibleagáid sin a mheasúnú i gcomhthéacs an cháis aonair.

4.3.3. *Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

346. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta, amhail laghdú costas ar éifeachtúlachtaí ceannaigh nó éifeachtúlachtaí cáilíochtúla i bhfoirm táirgí nua nó táirgí feabhsaithe a thabhairt isteach ar an margadh, ar táirgí iad a mbaintear amach trí shrianta nach féidir déanamh dá n-uireasa, a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar iomaíocht a eascraíonn as an gcomhshocrú ceannaigh. Dá bhrí sin, ní leor coigilteas costais nó éifeachtúlachtaí eile nach dtéann chun tairbhe ach do na páirtithe sa socrú comhcheannaigh. Ina ionad sin, ní mór coigilteas costais a chur ar aghaidh chuig custaiméirí na bpáirtithe féin, is é sin le rá, tomhaltóirí. Mar shampla, costais ceannaigh níos ísle, d'fhéadfadh pas ar aghaidh tarlú trí phraghsanna níos ísle ar an margadh díola nó ar na margaí díola.
347. De ghnáth, bíonn dreasacht ag cuideachtaí cuid ar a laghad de laghdú ar chostais athraitheacha a thabhairt dá gcustaiméirí féin. Leis an gcorrlach brabúis níos airde a eascraíonn as laghduithe ar chostais athraitheacha, tugtar dreasacht tráchtála shuntasach do chuideachtaí aschur a mhéadú trí laghduithe ar phraghsanna. Mar sin féin, na baill sin de chomhshocrú ceannaigh a bhfuil cumhacht shuntasach sa mhargadh nó sna margaí acu i dteannta a chéile, d'fhéadfadh sé nach mbeadh sé chomh claonta sin laghduithe ar chostais athraitheacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé nach mbeadh sé dóchúil go gcuirfeadh laghduithe glana ar chostais sheasta (amhail íocaíochtaí cnapshuime a dhéanann soláthraithe) ar aghaidh chuig tomhaltóirí, toisc nach dtugann siad de ghnáth dreasacht do chuideachtaí aschur a leathnú. Dá bhrí sin, ní mór measúnú cúramach a dhéanamh ar an socrú sonrach comhcheannaigh chun a mheas an gcruthaíonn sé dreasacht eacnamaíoch chun aschur a leathnú agus, dá bhrí sin, chun costais a laghdú nó chun éifeachtúlachtaí a sheasamh¹⁸⁵. Ar deireadh, is neamhdhóchúil go háirithe é praghsanna díolacháin níos ísle do thomhaltóirí má chuirtear teorainn leis an gcomhshocrú ceannaigh (nó má dhídhreasaíonn siad) cumas a chomhaltáí méideanna breise a cheannach go neamhspleách tríd an gcomhshocrú ceannaigh nó lasmuigh de. Go deimhin, le comhshocrú ceannaigh a chuireann teorainn le hordú neamhspleách méideanna breise ag a gcomhaltáí, tugtar dreasacht chun praghsanna díolacháin a ardú. Is amhlaidh atá toisc go bhféadfadh sé go mbeadh an éifeacht teorainn a chur le méid na ndíolachán ar an margadh díola nó ar na margaí díola ag baint le teorainn a chur le ceannach ionchuir go comhpháirteach.

¹⁸⁵ Mar shampla, cé go bhféadfadh foirm chonarthaigh íocaíochta cnapshuime a bheith i gceist le lacáiste, d'fhéadfadh sé a bheith ag brath go héifeachtach ar an gceannaitheoir spriocanna díolacháin ionchais áirithe a bhaint amach nuair a dhéanfar an conradh a athchaibidil an bhliain dar gcionn.

4.3.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

348. Ní féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má thugtar caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i leith cuid mhór de na táirgí atá i gceist. Caithfidh an measúnú sin margaí ceannaigh agus margaí díola araon a chumhdach.

4.4. **Samplaí**

349. Cairtéal ceannaitheora

Sampla 1

Staid: Bailíonn go leor gnóthas beag foin phóca trí asraonta miondíola ina gcuirtear ar ais iad nuair a cheannaítear fón póca nua. Díolann na bailitheoirí sin foin phóca ar mhaithe le gnóthais athchúrsála a bhaineann amhábhair luachmhara amhail ór, airgead agus copar, lena n-athúsáid mar rogha mhalartach níos inbhuanaithe ar mhianadóireacht cheardaíochta. Aontaíonn cúig ghnóthas athchúrsála, arb ionann iad agus 12 % den mhargadh ceannaigh d'fhoín phóca úsáidte, uasphraghas ceannaigh coiteann in aghaidh an fhóin. Chomh maith leis sin, coinníonn na cúig ghnóthas athchúrsála seo a chéile ar an eolas maidir leis an bplé praghais atá á dhéanamh acu ina n-aonar le bailitheoirí fón póca a úsáidtear, na tairiscintí a dhéanann na bailitheoirí dóibh, agus an praghas a aontaíonn siad ar deireadh a íoc leis na bailitheoirí in aghaidh an fhóin.

Anailís: Tá na cúig ghnóthas athchúrsála go léir páirteach i gcairtéal ceannaitheora. Tá siad ag idirbheartaíocht agus ag ceannach ina n-aonar ó bhailitheoirí na bhfón póca. Níl aon socrú comhcheannaigh i gceist a dhéanann ionadaíocht ar na ceannaitheoirí i gcomhpháirt sna caibidlíochtaí leis na bailitheoirí nó i gceannach ón mbailitheoirí. Beag beann ar an sciar measartha beag den mhargadh atá ag na gnóthais athchúrsála ar an margadh ceannaigh do dhramhaíl leictreonach, cáilíonn an comhaontú eatarthu mar shrian ar iomaíocht agus éilítear leis gan aon sainmhíniú ar an margadh a bheith ann ná aon mheasúnú ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith aici ar an margadh.

350. Caibidlíocht chomhpháirteach arna déanamh ag comhghuaillíocht mhiondíola Eorpach

Sampla 2

Staid: Déanann comhghuaillíocht miondíola Eorpach, a bhfuil seacht slabhraí móra miondíola ann, gach ceann acu ó Bhallstát eile, caibidlíocht le monaróir branda mór táirgí milseogra i gcomhar le roinnt téarmaí agus coinníollacha breise dá gcomhaontú soláthair amach anseo. Tá sciar den mhargadh ag an gcomhaontas nach mó ná 18 % ar gach margadh ceannaigh ábhartha le haghaidh milseogra agus tá sciar den mhargadh ag gach ball de idir 15 % agus 20 % ar na margaí miondíola ina mBallstát féin. Cumhdaítear go háirithe leis an gcaibidlíocht lacáiste breise ó ghnáthphraghas liosta an mhonaróra mar mhalairt ar sheirbhísí áirithe cur chun cinn lena gcumhdaítear na seacht mBallstát ina bhfuil baill an chomhaontais gníomhach ar an margadh díola. An dá thaobh tiomáint bargain crua chun an margadh is fearr is féidir a fháil. Tráth éigin le linn na caibidlíochta, tá an comhaontas miondíola ag bagairt agus ina dhiaidh sin cinneann sé deireadh sealadach a chur le táirgí áirithe a ordú ón monaróir chun an brú a mhéadú. Agus an cinneadh seo á chur i bhfeidhm, cinneann gach ball den chomhaontas cé na táirgí ón monaróir a stopann sé ar ordú le linn na dúsháin sa chaibidlíocht. I ndeireadh na dála, tar éis babhta eile caibidlíochta,

comhaontaíonn an monaróir agus an comhaontas maidir leis an lacáiste breise a mbeidh feidhm aige maidir le ceannacháin aonair ina dhiaidh sin ag na comhaltaí agus déanann siad a n-orduithe a atosú maidir le raon iomlán na dtáirgí ón monaróir.

Anailís: Cáilíonn an comhaontas miondíola Eorpach mar chomhshocrú ceannaigh fiú mura ndéanann sé caibidlíocht i gcomhpháirt ach amháin le téarmaí agus coinníollacha áirithe leis an monaróir thar ceann a chomhaltaí bunaithe ar a gceannaíonn siad go leithleach na cainníochtaí is gá. Níl na slabhraí miondíola náisiúnta ar baill den chomhghuaillíocht iad gníomhach sna margaí díola céanna. Dá bhrí sin, is lú seans go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an socrú comhcheannaigh ar iomaíocht iartheachtach sa mhéid go mbíonn orthu aghaidh a thabhairt ar bhrú iomaíochta leordhóthanach ó mhiondíoltóirí atá in iomaíocht leo. Ní mór measúnú a dhéanamh ar aon éifeachtaí diúltacha ar iomaíocht do mhonaróirí suas le sruth ón lacáiste breise (mar shampla ó thaobh nuálaíochta de ag soláthróirí) i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an tsocraithe chomhcheannaigh. Ní cosúil go ndéantar díobháil do thomhaltóirí sa ghearrthéarma má stoptar orduithe go sealadach, sa mhéid is go bhfuil miondíoltóirí eile acu atá in iomaíocht le chéile i gcás inar féidir leo na táirgí céanna nó táirgí inionadaithe a cheannach, agus d'fhéadfadh sé dul chun tairbhe tomhaltóirí san fhadtéarma trí phraghsanna níos ísle.

351. Comhcheannach ag gnóthais bheaga a bhfuil comhscaireanna measartha margaidh acu

Sampla 3

Staid: Tugann 150 mhiondíoltóir beaga comhaontú i gerích chun socrú comhcheannaigh a chruthú. Tá oibleagáid orthu toirt íosta a cheannach tríd an socrú, arb ionann é agus thart ar 50 % de chostais iomlána gach miondíoltóra. Is féidir leis na miondíoltóirí níos mó ná an t-íosmhéid a cheannach tríd an socrú, agus féadfaidh siad ceannach a dhéanamh lasmuigh den chomhar freisin. Tá sciar margaidh 23 % acu le chéile ar na margaí ceannaigh agus díola araon. Is iad Gealltanais A agus Gnóthas B beirt iomaitheoirí móra de chomhaltaí an tsocraithe chomhcheannaigh. Tá sciar 25 % ag gnóthas A ar na margaí ceannaigh agus díola araon, Gnóthas B 35 %. Níl aon bhacainní ann a chuirfeadh cosc ar iomaitheoirí níos lú socrú comhcheannaigh a dhéanamh freisin. Baineann an 150 miondíoltóir coigilteas suntasach costais amach de bhua a gceannaithe i gcomhpháirt tríd an socrú comhcheannaigh.

Anailís: Tá seasamh margaidh measartha ag na miondíoltóirí ar na margaí ceannaigh agus díola. Ina theannta sin, tagann roinnt barainneachtaí scála as an gcomhar. Cé go mbaineann na miondíoltóirí leibhéal ard coitiantachta costas amach, ní dócha go mbeidh cumhacht mhargaidh acu ar an margadh díola de bharr láithreach Ghnóthas A agus B sa mhargadh, atá níos mó ina n-aonar ná an socrú comhcheannaigh. Dá bhrí sin, nach dócha na miondíoltóirí a n-iompraíocht a chomhordú agus a bhaint amach toradh claonpháirteach. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar fhoirmiú an chomhshocraithe ceannaigh.

352. Comhchoitiantacht costas agus cumhachta margaidh ar an margadh díola

Sampla 4

Staid: Tugann dhá shlabhra ollmhargaí comhaontú i gerích chun táirgí a chomhcheannach arb ionann iad agus thart ar 80 % dá gcostais athraitheacha. Maidir

leis na margaí ceannaigh ábhartha do na catagóirí éagsúla táirgí, chuir na páirtithe le chéile scaireanna margaidh idir 25 % agus 40 %. Maidir leis an margadh díola ábhartha, tá sciar margaidh acu le chéile de 60 % agus tá ceithre mhiondíoltóir suntasacha eile ag a bhfuil sciar 10 % den mhargadh. Ní dócha go rachaidh siad isteach sa mhargadh.

Anailís: Is dócha go dtabharfadh an comhaontú ceannaigh seo an cumas do na páirtithe a n-íompraíocht ar an margadh díola a chomhordú, rud a chruthódh toradh claonpháirteach. Tá cumhacht margaidh ag na páirtithe ar an margadh díola, mar gheall ar an líon i bhfad níos lú iomaitheoirí sa mhargadh sin, agus tagann comhchoitiantacht shuntasach costas as an gcomhaontú ceannaigh. Ina theannta sin, ní dócha go rachaidh an margadh isteach. Dhéanfaí an dreasacht atá ann do na páirtithe a n-íompar a chomhordú a threisiú dá mbeadh struchtúir a gcostais cosúil cheana féin roimh an gcomhaontú a thabhairt i gcrích. Thairis sin, mhéadóidh corrlaigh dá samhail na páirtithe tuilleadh an riosca go mbeadh toradh claonpháirteach ann. Cruthaíonn an comhaontú sin an baol freisin go dtiocfadh méadú ar phraghsanna díola iartheachacha de bharr éileamh na bpáirtithe a choimeád siar agus, dá bhrí sin, mar thoradh ar chainníocht laghdaithe. Dá bhrí sin, is dóigh go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar an gcomhaontú ceannaigh. Cé gur dócha go n-eascróidh gnóthachain éifeachtúlachta as an gcomhaontú i bhfoirm coigilte costais, i ngeall ar chumhacht shuntasach mhargadh na bpáirtithe ar an margadh díola, ní dócha go gcuirfear na gnóthachain sin ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar bhealach atá níos tábhachtaí ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht. Dá bhrí sin, ní dócha go gcomhlíonfaidh an comhaontú ceannaigh critéir Airteagal 101(3).

353. Páirtithe atá gníomhach i margaí geografacha éagsúla

Sampla 5

Staid: Déanann sé mhiondíoltóir mór, atá bunaithe i mBallstát eile gach ceann acu, comhshocrú ceannaigh chun roinnt táirgí plúrbhunaithe cruithneachta brandáilte a cheannach i gcomhpháirt. Ceadaítear do na páirtithe táirgí brandáilte eile den chineál céanna a cheannach lasmuigh den chomhar. Thairis sin, cuireann cúig cinn acu táirgí lipéid phríobháidigh den chineál céanna ar fáil freisin. Go bhfuil sciar margaidh de thuairim is 22 % ar an margadh ábhartha, atá ar fud an Aontais, ag comhaltaí an chomhshocrú ceannaigh. Sa mhargadh ceannaigh tá trí cheannaitheoirí móra eile de mhéid den chineál céanna. Tá sciar margaidh idir 20 % agus 30 % ag gach ceann de na páirtithe sa chomhshocrú ceannaigh ar na margaí díola ar a bhfuil siad gníomhach agus ar margaí náisiúnta iad. Níl ceachtar acu gníomhach i mBallstát ina bhfuil ball eile den ghrúpa gníomhach. Ní iontrálaithe féideartha iad na páirtithe i margaí a chéile.

Anailís: Beidh an socrú comhcheannaigh in ann dul in iomaíocht leis na ceannaitheoirí móra eile atá ann cheana ar an margadh ceannaigh. Tá na margaí díola i bhfad níos lú (i láimhdeachas agus i raon feidhme geografach) ná an margadh ceannaigh ar fud an Aontais agus d'fhéadfadh sé go mbeadh cumhacht margaidh ag cuid de na comhaltaí sa socrú sna margaí sin. Fiú má tá sciar margaidh níos mó ná 15 % i dtiannta a chéile ag na baill den chomhshocrú ceannaigh ar an margadh ceannaigh, ní dócha go gcomhordóidh na páirtithe a n-íompar agus go ndéanfaidh siad comhthiomsú ar na margaí díola ós rud é nach iomaitheoirí iarbhrí ná féideartha iad ar na margaí iartheachacha. Is dóigh freisin go rachaidh siad ar aghaidh leis na praghsanna laghdaithe sa mhéid is go mbíonn iomaíocht shuntasach acu ar na margaí

díola. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar an socrú comhcheannaigh.

354. Malartú faisnéise

Sampla 6

Staid: Cuireann trí mhonaróir A, B agus C de chúram ar chomhcheannach neamhspleách táirge a cheannach Z, ar táirge idirmheánach é a úsáideann na trí pháirtí chun an táirge deiridh X a tháirgeadh. Ní fachtóir costais suntasach iad costais Z do tháirgeadh X. Níl an comhshocrú ceannaigh in iomaíocht leis na páirtithe ar an margadh díola le haghaidh X. Ní dhéantar an fhaisnéis go léir is gá le haghaidh na gceannachán (mar shampla sonraíochtaí cáilíochta, cainníochtaí, dátaí seachadta, uasphraghsanna ceannaigh) a nochtadh ach amháin don chomhshocrú ceannaigh, ní do na páirtithe eile. Comhaontaíonn an socrú comhcheannaigh na praghsanna ceannaigh leis na soláthróirí. Tá sciar margaidh 30 % in éineacht ag a, B agus C ar gach margadh ceannaigh agus díola. Tá sé iomaitheoirí acu sna margáí ceannaigh agus díola, agus tá sciar den mhargadh ag dhá cheann acu de 20 %.

Anailís: Ós rud é nach bhfuil aon mhalartú díreach faisnéise ann idir na páirtithe, ní dócha go mbeidh toradh claonpháirteach mar thoradh ar aistriú na faisnéise is gá le haghaidh na gceannachán tríd an gcomhshocrú ceannaigh. Dá bhrí sin, ní dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) as an malartú faisnéise.

5. COMHAONTUITHE TRÁCHTÁLA

5.1. Réamhrá

355. Is éard atá i gceist le comhaontuithe tráchtálaíochta comhar idir iomaitheoirí maidir lena dtáirgí ionadaíocha a dhíol, a dháileadh nó a chur chun cinn. D'fhéadfadh raon feidhme an-éagsúil a bheith ag an gcineál seo comhaontaithe, ag brath ar na feidhmeanna tráchtálaíochta a chumhdaítear leis an gcomhar. Ag ceann amháin den speictream, d'fhéadfadh cinneadh comhpháirteach a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe comhdhíola maidir leis na gnéithe tráchtála uile a bhaineann leis an táirge a dhíol, lena n-áirítear an praghas. Ag an taobh eile, tá comhaontuithe níos teoranta nach bhfuil ach aghaidh a thabhairt ar fheidhm tráchtálaithe ar leith amháin, cosúil le dáileadh, seirbhís iar-díolacháin, nó fógraíocht.

356. Catagóir thábhachtach de na comhaontuithe níos teoranta sin is ea comhaontuithe dáileacháin. De ghnáth, clúdaíonn na Treoirí VBBER agus na Treoirí Ingearacha comhaontuithe dáileacháin mura rud é go bhfuil na páirtithe sa chomhaontú iomaitheoirí iarbhír nó féideartha. Má chomhaontaíonn iomaitheoirí a dtáirgí ionadaíocha a dháileadh (go háirithe má dhéanann siad amhlaidh ar mhargáí geografacha éagsúla) tá baol ann i gcásanna áirithe go bhfuil sé mar chuspóir ag na comhaontuithe nó go ndéanfaidh siad na margáí a dheighilt idir na páirtithe nó go dtiocfaidh toradh claonpháirteach astu. D'fhéadfadh sé sin a bheith fíor i gcás comhaontuithe cómhálartacha agus neamh-chómhálartacha idir iomaitheoirí, a gcaithfear measúnú a dhéanamh orthu ar dtús, ar an gcéad dul síos, de réir na bprionsabal atá leagtha amach sa Chaibidil seo. Más é conclúid an mheasúnaithe sin go mbeadh comhar idir iomaitheoirí i réimse an dáilte inghlactha i bprionsabal, beidh gá le measúnú eile chun scrúdú a dhéanamh ar na srianta ingearacha a áirítear sna comhaontuithe sin. Ba cheart an dara céim den mheasúnú a bheith bunaithe ar na prionsabail a leagtar amach sna Treoirí Ingearacha.

357. Is é an t-aon eisceacht ar an bpróiseas dhá chéim a luaitear sa mhír roimhe seo ná i gcás comhaontuithe dáileacháin neamh-chómhálartacha idir iomaitheoirí sa chás (a) gur monaróir, mórdhíoltóir nó allmhaireoir agus dáileoir earraí an soláthróir, agus gur dáileoir é an ceannaitheoir agus nach gnóthas iomaíoch é ag leibhéal an mhonaróra, an mhórdhíola nó an allmhairithe, nó, (b) gur soláthraí seirbhísí ar roinnt leibhéal trádála é an soláthróir, agus nach soláthraíonn an ceannaitheoir a sheirbhísí ag an leibhéal miondíola agus nach bhfuil sé i bhfeidhm ag na seirbhísí conartha a chumhdaítear leis an VBER¹⁸⁶ nach bhfuil feidhm ag na Treoirí seo ina leith. Tugtar treoir bhreise i mír 48 maidir leis an ngaol ginearálta idir na Treoirí seo agus na Treoirí Ingearacha.
358. Ba cheart idirdhealú breise a dhéanamh idir comhaontuithe nach gcomhaontóidh na páirtithe ach amháin ar chomhthráchtú agus comhaontuithe ina mbaineann an tráchtálú le cineál eile comhair réamhtheachtach, amhail comhtháirgeadh nó comhcheannach. Agus anailís á déanamh ar chomhaontuithe tráchtálaíochta ina gcomhcheanglaítear céimeanna éagsúla comhair, is gá an measúnú a dhéanamh i gcomhréir le mír 6-7.
359. Tá feidhm ag rialacha sonracha maidir le tráchtálú táirgí talmhaíochta. Níl feidhm ag Airteagal 101 maidir le (i) táirgí talmhaíochta a thráchtálú trí Eagraíochtaí Táirgeoirí agus Comhlachais d'Eagraíochtaí Táirgeoirí aitheanta¹⁸⁷ agus (ii) maidir le comhaontuithe áirithe tráchtálaithe nach mbaineann le praghsanna comhdhíolacháin agus a thugtar i gcrích i measc feirmeoirí agus i measc a gcomhlachas¹⁸⁸, faoi réir coinníollacha sonracha a leagtar amach sna rialacha seo. Ina theannta sin, tá forálacha sonracha ann maidir le bainne amh a thráchtálú¹⁸⁹.

5.2. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

5.2.1. *Príomhábhair inní an chomórtais*

360. Is féidir srianta iomaíochta a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe tráchtálaíochta ar bhealaí éagsúla. An chéad, agus an chuid is mó ar ndóigh, d'fhéadfadh comhaontuithe tráchtála mar thoradh ar shocrú praghsanna.
361. Ar an dara dul síos, d'fhéadfadh comhaontuithe tráchtálaíochta teorainneacha ar aschur a éascú freisin, mar go bhféadfaidh na páirtithe cinneadh a dhéanamh maidir le líon na dtáirgí atá le cur ar an margadh, agus dá bhrí sin srian a chur leis an soláthar.
362. Ar an tríú dul síos, d'fhéadfadh sé go mbeadh comhaontuithe tráchtálaíochta ina modh ag na páirtithe chun na margaí a roinnt nó chun orduithe nó custaiméirí a leithdháileadh, mar shampla i gcásanna ina bhfuil gléasraí táirgthe na bpáirtithe lonnaithe i margaí geografacha éagsúla nó i gcásanna ina mbeidh na comhaontuithe cómhálartacha.
363. Ar deireadh, d'fhéadfadh malartú faisnéise straitéisí a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe tráchtálaíochta a bhaineann le gnéithe laistigh nó lasmuigh de raon feidhme an chomhair nó faoi chomhghnéitheacht costas – go háirithe maidir le

¹⁸⁶ Airteagal [...] den Rialachán Blocdhíolúine maidir le srianta Ingearacha.

¹⁸⁷ Airteagal 152(1d) de Rialachán (AE) 1308/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena mbunaítear comheagraíocht na margaí talmhaíochta, arna leasú le Rialachán (AE) 2021/2117 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 2 Nollaig 2021.

¹⁸⁸ Airteagal 209 den rialachán céanna.

¹⁸⁹ Airteagal 149 den rialachán céanna.

comhaontuithe nach gcuimsítear socrú praghsanna – a bhféadfadh toradh claonpháirteach a bheith mar thoradh orthu.

5.2.2. *Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh*

364. Ar an gcéad dul síos, cuireann comhaontuithe tráchtálaíochta srian ar iomaíocht le hagóid má tá siad ina n-uirlis chun cairtéal faoi cheilt a dhéanamh. I gcás ar bith, is dóigh, dá bhrí sin, go gcuirfidh comhaontuithe tráchtálaithe lena mbaineann socrú praghsanna, teorainneacha aschuir nó deighilt margaidh srian ar iomaíocht le hagóid.
365. Tá socrú praghsanna ar cheann de na mórcheisteanna iomaíochta a eascraíonn as comhaontuithe tráchtálaithe idir iomaitheoirí. Is gnách go mbíonn comhordú ar bheartas praghsála monaróirí nó soláthraithe seirbhíse iomaíocha mar thoradh ar chomhaontuithe atá teoranta do dhíol comhpháirteach agus i gcomhaontuithe tráchtálaíochta ginearálta ina n-áirítear comhphraghsáil. Ní hamháin go bhféadfaidh comhaontuithe den sórt sin iomaíocht praghsanna idir na páirtithe ar tháirgí ionadacha a dhíchur ach féadfaidh siad freisin líon iomlán na dtáirgí atá le seachadadh ag na páirtithe faoi chuimsiú córais chun orduithe a leithdháileadh a shrianadh. Dá bhrí sin, is dócha go gcuirfidh comhaontuithe den sórt sin srian le hiomaíocht trí agóid.
366. Ní athraíonn an measúnú sin má tá an comhaontú neamheisiach (is é sin le rá, i gcás ina bhfuil saoirse ag na páirtithe díol ar bhonn aonair lasmuigh den chomhaontú), a fhad agus is féidir é a dhéanamh ar an gconclúid go ndéanfar comhordú ar na praghsanna a ghearrann na páirtithe ar a gcustaiméirí go léir nó ar chuid dá gcustaiméirí mar thoradh ar an gcomhaontú.
367. Ar an gcaoi chéanna, ábhar mór imní ó thaobh na hiomaíochta de is féidir teacht as comhaontuithe tráchtálaíochta is ea na srianta ar aschur. I gcás ina gcinneann na páirtithe sa chomhaontú go comhpháirteach cainníocht na dtáirgí atá le margú, d'fhéadfaí an soláthar atá ar fáil do na táirgí conarthacha a laghdú, rud a mhéadóidh a bpraghas. Ba cheart d'aon pháirtí sa chomhaontú a chinneadh go neamhspleách i bprionsabal a aschur a mhéadú nó a laghdú chun freastal ar éileamh an mhargaidh. Tá riosca na dteorainneacha ar aschur níos teoranta i gcás comhaontuithe tráchtálaíochta neamheisiacha, a fhad agus a bheidh na páirtithe saor in aisce agus ar fáil go hiarbhír chun freastal ar aon éileamh breise aonair agus ar choinníoll nach mbeidh comhordú ar bheartas soláthair na bpáirtithe mar thoradh ar an gcomhaontú.
368. Baineann iomaíocht shonrach eile le socruithe tráchtálaíochta idir páirtithe atá gníomhach i margaí geografacha éagsúla nó i leith catagóirí éagsúla custaiméirí is ea gur féidir leo a bheith ina n-ionstraim deighilte margaidh. Má úsáideann na páirtithe comhaontú tráchtálaíochta cómhálartach chun táirgí a chéile a dháileadh d'fhonn deireadh a chur le hiomaíocht iarbhír nó fhéideartha eatarthu trí mhargaí nó custaiméirí a leithdháileadh d'aon ghnó, is dóigh go mbeidh sé mar chuspóir ag an gcomhaontú srian a chur leis an iomaíocht. Mura mbeidh an comhaontú cómhálartach, níl an baol ann go ndéanfar an margadh a dheighilt níos lú. Is gá a mheas, áfach, an bunús é an comhaontú neamh-chómhálartach le tuiscint fhrithpháirteach ionas nach rachaidh siad isteach i margaí a chéile.

5.2.3. *Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht*

369. Comhaontú tráchtálaíochta nach bhfuil sriantach ag cuspóir, is féidir éifeachtaí sriantacha a bheith aige fós ar an iomaíocht, lena fhíorú i gcomhréir leis na gnéithe a luaitear i mír 37. Is féidir na soiléirithe seo a leanas a chur isteach agus aird ar leith á tabhairt ar éifeachtaí frithiomaíocha i gcomhaontuithe tráchtálaíochta.

370. Chun meastóireacht a dhéanamh ar na héifeachtaí sriantacha a d'fhéadfadh a bheith ag comhaontú tráchtálaíochta, ní mór an caidreamh iomaíochta idir na páirtithe sa táirge ábhartha agus sa mhargadh geografach nó sna margaí a mbaineann an comhar leo go díreach (is é sin le rá, an margadh nó na margaí lena mbaineann na táirgí atá faoi réir an chomhaontaithe) a shainiú. I gcomhaontú tráchtálaíochta, is é an príomhmhargadh a ndéantar difear dó an margadh ina ndéanfaidh na páirtithe sa chomhaontú na táirgí conarthacha a thráchtáil go comhpháirteach. Mar sin féin, ós rud é go bhféadfadh comhaontú tráchtálaíochta i margadh amháin difear a dhéanamh d'iompar iomaíoch na bpáirtithe i margaí comharsanachta a bhfuil dlúthbhaint acu leis an margadh a bhfuil baint dhíreach acu leis an gcomhar, ní mór aon mhargaí comharsanachta den sórt sin a shainiú freisin. Féadfaidh baint chothrománach nó ingearach a bheith ag na margaí comharsanachta leis an margadh ina ndéantar an comhar.
371. I gcásanna nach bhfuil siad sriantach le cuspóir, ní bheidh tionchar sriantach ag comhaontuithe tráchtálaíochta idir iomaitheoirí ar an iomaíocht ach amháin má tá méid éigin cumhachta margaidh ag na páirtithe, agus déanfar measúnú orthu freisin agus aon chumhacht ceannaitheora frithchúitimh a d'fhéadfadh a bheith ann á cur san áireamh freisin. I ndáil leis sin, i gcomhaontuithe tráchtálaíochta, comhthiomsaíonn na páirtithe a ngníomhaíochtaí a bhaineann leis an margadh, i gcaidreamh díreach lena gcustaiméirí. Dá bhrí sin, i gcás comhchumhacht margaidh, tá leibhéal dóchúlachta ábhartha ann go ginearálta go mbeidh sé ar chumas na bpáirtithe praghsanna a ardú nó aschur, cáilíocht táirgí, éagsúlacht táirgí nó nuálaíocht a laghdú. Méadaíonn an gaol díreach leis na custaiméirí an baol go mbeidh éifeachtaí frithiomaíocha ag an gcomhaontú.
372. De ghnáth, ní dócha go mbeidh comhaontú tráchtálaíochta ina chúis inní maidir leis an iomaíocht más gá go hoibiachtúil cead a thabhairt do pháirtí amháin dul isteach i margadh nach bhféadfadh sé dul isteach ina aonar nó le líon níos teoranta páirtithe ná mar atá ag glacadh páirte go héifeachtach sa chomhar, mar shampla, mar gheall ar na costais atá i gceist.
373. Is í an phríomhcheist maidir le measúnú a dhéanamh ar chomhaontú tráchtálaíochta cómhálartach an bhfuil an comhaontú i dtrácht riachtanach go hoibiachtúil chun go bhféadfaidh na páirtithe dul isteach i margaí a chéile. Más ea, ní chruthaíonn an comhaontú fadhbanna iomaíochta cothrománacha. Mar sin féin, má laghdaíonn an comhaontú neamhspleáchas cinnteoireachta ceann amháin de na páirtithe maidir le dul isteach i margadh na bpáirtithe eile nó i margaí na bpáirtithe eile trí dhreasachtaí an chomhaontaithe sin a theorannú, is dóigh go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ann. Baineann an réasúnaíocht chéanna le comhaontuithe neamh-chómhálartacha, ina bhfuil baol na n-éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht níos lú, áfach.
- 5.2.3.1. Toradh claonpháirteach
374. Is dóigh freisin go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar chomhaontú comhpháirteach tráchtálaithe nach mbaineann socrú praghsanna, teorannú aschuir ná deighilt mhargaidh leis, má mhéadaíonn sé comhchoitiantacht na bpáirtithe maidir le costais athraitheacha go leibhéal ar dócha go mbeadh toradh claonpháirteach mar thoradh air. Is dócha gurb amhlaidh a bheidh i gcás comhaontú comhthráchtála más rud é, roimh an gcomhaontú, go bhfuil cion ard dá gcostais athraitheacha i bpáirt ag na páirtithe cheana féin. I gcás den sórt sin, is féidir leis an incrimint bhreise i gcoiteannas (is é sin le rá, costais tráchtálaithe an táirge atá faoi

réir an chomhaontaithe) an chothromaíocht a bhaint amach i dtreo toradh claonpháirteach. Os a choinne sin, má tá an incrimint mór, d'fhéadfadh an riosca go mbeadh toradh claonpháirteach ard fiú má tá an leibhéal tosaigh de chomhghnéitheacht na gcostas íseal.

375. Is ar chumhacht margaidh na bpáirtithe agus ar shaintréithe an mhargaidh ábhartha a bhraitheann an dóchúlacht go mbeidh toradh claonpháirteach ann. Ní féidir le comhghnéitheacht na gcostas an riosca a bhaineann le toradh claonpháirteach a mhéadú ach amháin má tá cumhacht mhargaidh ag na páirtithe agus más ionann na costais tráchtálaíochta agus sciar mór de na costais athraitheacha a bhaineann leis na táirgí lena mbaineann. Ní hamhlaidh atá, mar shampla, i gcás táirgí aonchineálacha arb é an fachtóir costais is airde an fachtóir is airde costais ina leith. Cuireann costais tráchtálaíochta leis an riosca go mbeidh toradh claonpháirteach ann má bhaineann an comhaontú tráchtálaíochta le táirgí lena mbaineann tráchtálú costasach, mar shampla, ardchostais dáileacháin nó margáíochta. Dá bhrí sin, féadfaidh comhaontuithe nach mbaineann ach le fógraíocht chomhpháirteach nó le cur chun cinn comhpháirteach a bheith ina gcúis le héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht más rud é gur fachtóir suntasach costais iad na costais sin.
376. Is é atá i gceist le comhthráchtáil go ginearálta faisnéis tráchtála íogair a mhalartú, go háirithe maidir le straitéis mhargáíochta agus praghsáil. I bhformhór na gcomhaontuithe tráchtálaíochta, tá malartú faisnéise de dhíth chun an comhaontú a chur chun feidhme. Is gá a fhíorú, dá bhrí sin, an féidir toradh claonpháirteach a bheith mar thoradh ar an malartú faisnéise maidir le gníomhaíochtaí na bpáirtithe laistigh agus lasmuigh den chomhar. Ní dhéanfar measúnú ar leithligh ar aon éifeachtaí diúltacha a eascróidh as an malartú faisnéise ach i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an chomhaontaithe.
377. Ar chaoi ar bith, beidh na héifeachtaí sriantacha is dócha a bheidh ann ar iomaíocht an mhalartaithe faisnéise i gcomhthéacs comhaontuithe tráchtálaíochta ag brath ar shaintréithe an mhargaidh agus ar na sonraí a chomhroinntear, agus ba cheart measúnú a dhéanamh orthu i bhfianaise na treorach ginearálta a thugtar i gCaibidil 6.

5.2.3.2. Comhar nach cúis inní é de ghnáth

378. Mar a luadh cheana i mír 367, is gnách go mbeidh tionchar sriantach ag comhaontuithe tráchtálaíochta idir iomaitheoirí ar an iomaíocht má tá méid éigin de chumhacht an mhargaidh ag na páirtithe. I bhformhór na gcásanna, ní dócha go mbeidh cumhacht mhargaidh ann má tá sciar margaidh comhcheangailte nach mó ná 15 % sa mhargadh ag na páirtithe sa chomhaontú ina ndéanann siad na táirgí conarthacha a thráchtálú go comhpháirteach. Ar chaoi ar bith, mura sáraíonn sciar iomlán an mhargaidh ag na páirtithe 15 %, is dócha go gcomhlíonfar coinníollacha Airteagal 101(3).
379. Má tá sciar margaidh comhcheangailte na bpáirtithe níos mó ná 15 %, ní féidir a thiomhdiú nach mbeidh éifeachtaí sriantacha ag a gcomhaontú agus, dá bhrí sin, go gcaithfear measúnú a dhéanamh ar an tionchar is dócha a bheidh ag an gcomhaontú maidir le comhthráchtáil ar an margadh.

5.3. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

5.3.1. Gnóthachain éifeachtúlachta

380. Is féidir le comhaontuithe tráchtála a bheith ina gcúis le gnóthachain shuntasacha éifeachtúlachta. Beidh na héifeachtúlachtaí atá le cur san áireamh agus measúnú á dhéanamh an gcomhlíonann comhaontú tráchtálaíochta critéir Airteagal 101(3) ag

brath ar chineál na gníomhaíochta agus ar na páirtithe sa chomhar. De ghnáth, ní féidir bonn cirt a bheith le praghsanna a shocrú, ach amháin má tá sé fíor-riachtanach chun feidhmeanna margaíochta eile a chomhtháthú, agus mura n-eascróidh éifeachtúlacht shuntasach as an gcomhtháthú sin. Is féidir le dáileadh comhpháirteach móréifeachtúlachtaí a ghiniúint, a eascraíonn as barainneachtaí scála nó as barainneachtaí raon feidhme, go háirithe i gcás táirgeoirí beaga nó grúpaí de mhiondíoltóirí neamhspleácha, mar shampla i gcás ina mbaineann siad leas as ardáin dáileacháin nua chun dul in iomaíocht le hoibreoirí móra nó domhanda. D'fhéadfadh an dáileadh comhpháirteach a bheith ábhartha go háirithe chun cuspóirí comhshaoil a bhaint amach, ar choinníoll go bhfuil na cuspóirí sin áirithe, inchainníochtaithe agus doiciméadaithe. Is féidir le comhaontuithe tráchtálaíochta rannchuidiú le margadh inmheánach athléimneach agus éifeachtúlachtaí a ghiniúint a rachaidh chun tairbhe an tomhaltóra trí spleáchas a laghdú agus/nó trí ghanntanais agus suaitheadh i slabhraí soláthair a mhaolú.

381. Ina theannta sin, ní gá coigiltis a bheith i gceist leis na gnóthachain éifeachtúlachta, rud a eascraíonn as deireadh a chur le costais ar cuid dhílis den iomaíocht iad, ach nach mór a bheith mar thoradh ar chomhtháthú gníomhaíochtaí eacnamaíocha. Ní fhéadfar a mheas, dá bhrí sin, gur gnóthachan éifeachtúlachta de réir bhrí Airteagal 101(3) é laghdú ar chostas iompair nach bhfuil de thoradh air ach leithdháileadh custaiméirí gan aon chomhtháthú a dhéanamh ar an gcóras lóistíochta.
382. Ní mór do na páirtithe sa chomhaontú gnóthachain éifeachtúlachta a léiriú. Gné thábhachtach i ndáil leis sin a bheadh i rannchuidiú na bpáirtithe le caipiteal suntasach, le teicneolaíocht shuntasach nó le sócmhainní eile. Is féidir glacadh freisin le laghdú ar chostais trí dhúbailt acmhainní agus áiseanna a laghdú. Mura bhfuil níos mó ná gníomhaireacht díolacháin gan infheistíocht ar bith i gceist leis an gcomhthráchtáil, áfach, ní dócha go gcomhlíonfaidh sí coinníollacha Airteagal 101(3).

5.3.2. *Indispensability Indispensability*

383. Ní chomhlíonann srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta a ghintear le comhaontú tráchtálaíochta critéir Airteagal 101(3) a bhaint amach. Tá tábhacht ar leith le ceist na neamh-inúsáidteachta i gcás na gcomhaontuithe sin a bhaineann le praghsanna a shocrú nó le margai a dheighilt, rud nach féidir a mheas ach in imthosca eisceachtúla a bheith fíor-riachtanach.

5.3.3. *Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

384. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta a bhainfear amach trí shrianta riachtanacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a eascraíonn as an gcomhaontú tráchtálaíochta. D'fhéadfadh sé seo tarlú i bhfoirm praghsanna níos ísle nó cáilíocht nó éagsúlacht táirge níos fearr. Dá airde cumhacht mhargaidh na bpáirtithe, áfach, is ea is lú an dóchúlacht go gcuirfear gnóthachain éifeachtúlachta ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó é ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht. I gcás ina bhfuil sciar margaidh comhcheangailte faoi bhun 15 % ag na páirtithe, is dócha go gcuirfear ar aghaidh chuig tomhaltóirí go leordhóthanach aon ghnóthachain éifeachtúlachta a chruthófar mar thoradh ar an gcomhaontú.

5.3.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

385. Ní féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má thugtar caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i leith cuid mhór de na táirgí atá i gceist. Ní mór

anailís a dhéanamh air sin sa mhargadh ábhartha lena mbaineann na táirgí atá faoi réir an chomhair agus i margaí iarmharta a d'fhéadfadh a bheith ann.

5.4. Cuibhreannais tairisceana

386. Tagraíonn an téarma cuibhreannais tairisceana do chás ina gcomhoibríonn dhá pháirtí nó níos mó chun tairiscint chomhpháirteach a thíolacadh in iomaíocht soláthair phoiblí nó phríobháideach¹⁹⁰.
387. Chun críche na Roinne seo, ní mór cuibhreannais tairisceana a idirdhealú ó rigging tairisceana (nó tairiscint chlaonpháirteach), a thagraíonn do chomhaontuithe neamhdhleathacha idir oibreoirí eacnamaíocha, d'fhonn iomaíocht i nósanna imeachta um dhámhachtain a shaobhadh. Tá an iarraidh ar thairiscintí a dhéanamh ar cheann de na srianta is tromchúisí de réir ábhair agus d'fhéadfadh sí foirmeacha éagsúla a ghlacadh, amhail ábhar a dtairiscintí a shocrú roimh ré (go háirithe an praghas) chun tionchar a imirt ar thoradh an nós imeachta, staonadh ó thairiscint a chur isteach, an margadh a leithdháileadh bunaithe ar thíreolaíocht, údarás conarthach nó ábhar an tsoláthair nó scéimeanna uainíochta a chur ar bun do roinnt nósanna imeachta. Is é is aidhm do na cleachtais seo go léir a chur ar chumas tairgeoir réamhchinntithe conradh a dhaingniú agus ag an am céanna an tuiscint a chruthú go bhfuil an nós imeachta fíor-iomaíoch¹⁹¹. Ó thaobh an chomórtais de, is cineál cairtéil é rigging tairisceana ina bhfuil ionramháil nós imeachta tairisceana chun conradh a dhámhachtain¹⁹².
388. Ní bhíonn comh-rannpháirtíocht sa phróiseas tairisceana i gceist le camastaíl tairiscintí de ghnáth. De ghnáth, is comhaontú faoi cheilt nó intuigthe atá ann idir rannpháirtithe ionchasacha chun comhordú a dhéanamh ar a gcinntí aonair dealraitheacha maidir le rannpháirtíocht sa phróiseas tairisceana. Mar sin féin, i gcásanna áirithe, níl an t-idirdhealú idir foirmeacha tairisceana comhpháirtí agus foirmeacha dlisteanacha comhthairiscintí simplí, go háirithe i gcásanna fochonraitheoireachta. Mar shampla, d'fhéadfadh sé gur léiriú féideartha ar chlaonpháirteachas iad cásanna ina dtras-fhochonradhann dhá thairgeoirí a chéile, ós rud é go gceadaíonn comhaontuithe fochonraitheoireachta den sórt sin do na páirtithe, de ghnáth, eolas a bheith acu ar thairiscint airgeadais a chéile, rud a d'fhéadfadh amhras a tharraingt ar neamhspleáchas na bpáirtithe agus a dtairiscintí féin á bhfoirmliú acu. Níl toimhde ghinearálta ann, áfach, gurb ionann fochonraitheoireacht le tairgeoir eile a n-éireoidh leis agus claonpháirteachas i measc

¹⁹⁰ Is féidir comhar maidir le himthairiscint a dhéanamh trí fhochonraitheoireacht, i gcás ina n-aontaíonn an tairgeoir oifigiúil, i gcás breithnithe, cuid den ghníomhaíocht a ligean ar fochonradh le páirtí amháin eile nó níos mó, nó trí chuibhreannas, i gcás ina nglacann gach comhpháirtí cuibhreannais páirt go comhpháirteach sa phróiseas tairisceana, de ghnáth le heintiteas dlíthiúil ar leith chun críocha an phróisis tairisceana. Ó thaobh an tsoláthair phoiblí de, is é an difríocht idir fochonraitheoireacht agus cuibhreannas go bhféadfadh sé nach mbeadh ar an gconraitheoir ceannais ainmneacha a chuid fochonraitheoirí a nochtheadh láithreach, agus go bhfógraítear ainmneacha chomhaltaí an chuibhreannais láithreach don údarás tairisceana i gcuibhreannas. Ó thaobh dhlí na hiomaíochta de, is ionann fochonraitheoireacht agus cuibhreannais agus tairiscint chomhpháirteach. Sa Roinn seo úsáidfear an téarma cuibhreannais tairisceana ar mhaithe le simplíocht.

¹⁹¹ Fógra ón gCoimisiún maidir le huirlisí chun dul i ngleic le claonpháirteachas sa soláthar poiblí agus treoir maidir le conas an foras eisiaimh gaolmhar a chur i bhfeidhm, IO C 91, 18.3.2021, lch. 1.

¹⁹² Breithiúnas an 14 Eanáir 2021, *Kilpailu- ja Kuluttajavirasto*, C-450/19, EU:C:2021:10, mír 35.

na n-oibreoirí eacnamaíocha lena mbaineann agus féadfaidh na páirtithe lena mbaineann a mhalairt a léiriú¹⁹³.

389. Is féidir comhtháthú suntasach acmhainní agus gníomhaíochtaí na bpáirtithe a bheith i gceist le comhaontuithe cuibhreannais tairisceana, go háirithe nuair a dhéantar cineálacha comhtháirgeadh a áireamh sa ghníomhaíocht chonartha, chun críche páirt a ghlacadh sa nós imeachta tairisceana. I gcásanna nach bhfuil sa tráchtálú ach coimhdeach le príomh-chomhtháthú na bpáirtithe sa phróiseas táirgthe, gur sa ghníomhaíocht táirgthe atá meáchanlár an chomhaontaithe agus ní mór an measúnú iomaíoch a dhéanamh i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir leis an gcomhar ábhartha, is é sin comhtháirgeadh. Sa chás sin, de ghnáth ní dhéantar socrú praghsanna do tháirgí nó do sheirbhísí an chonartha a mheas mar shrian le cuspóir agus beidh gá le measúnú ar bhonn éifeachta (féach thuas, mír 216 maidir le comhaontuithe táirgeachta).
390. I bprionsabal, áfach, maidir le comhaontuithe cuibhreannais a chuimsíonn tráchtálú comhpháirteach go príomha nó go heisiach, ní mór iad a mheas mar chomhaontuithe tráchtálaíochta agus, dá bhrí sin, ní mór measúnú a dhéanamh orthu i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach sa Chaibidil seo.
391. Ní chuireann comhaontú comhpháirteach cuibhreannais tairisceana – beag beann ar a cháilíocht dhlíthiúil – srian ar iomaíocht má cheadaíonn sé do na gnóthais atá páirteach páirt a ghlacadh i dtionscadail nach mbeidís in ann tabhairt fúthu ar bhonn aonair. Ós rud é nach iomaitheoirí féideartha iad na páirtithe i gcomhaontuithe cuibhreannais maidir leis an tionscadal a chur chun feidhme, níl aon srian ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). D’fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh i gcás gnóthas a tháirgeann seirbhísí éagsúla atá comhlántach chun críocha rannpháirtíochta sa tairiscint. Féidearthacht eile is ea nach féidir leis na gnóthais atá i gceist, cé go bhfuil siad uile gníomhach sna margaí céanna, an Conradh a chur i gcrích ina n-aonar, mar shampla de bharr mhéid an chonartha nó de bharr chastacht an chonartha.
392. Braitheann an measúnú an féidir le gach páirtí dul in iomaíocht le tairiscint ina n-aonar, mar sin mar iomaitheoirí, ar an gcéad dul síos ar na ceanglais a áirítear sna rialacha tairisceana. Mar sin féin, ní hionann an fhéidearthacht teoiriciúil amháin a bheith ann an ghníomhaíocht chonartha a chur i gcrích ina aonar agus iomaitheoirí na bpáirtithe: Ní mór measúnú réalaíoch a dhéanamh féachaint an mbeidh gnóthas in ann an Conradh a thabhairt chun críche as a stuaim féin, agus cúinsí sonracha an cháis á gcur san áireamh, amhail méid agus cumas an ghnóthais, agus a chumas reatha agus todhchaí a mheas i bhfianaise éabhlóid na gceanglas conartha.
393. I gcás glaonna ar thairiscintí nuair is féidir tairiscintí a chur isteach ar chodanna den chonradh (na sliotáin), ní mór a mheas gur iomaitheoirí iad gnóthais a bhfuil sé de chumas acu tairiscint a dhéanamh ar luchtóg amháin nó níos mó – ach ní don tairiscint iomlán. I gcásanna den chineál céanna, is minic a bhíonn bonn cirt leis an gcomhar toisc go mbeadh na páirtithe in ann tairiscint a dhéanamh ar an gconradh iomlán de bharr an chomhair sa chomhaontú cuibhreannais agus go dtabharfaí an deis leis sin lacáiste comhcheangailte a thairiscint don chonradh iomlán. Ní athraíonn sé sin, áfach, gur iomaitheoirí iad na páirtithe i bprionsabal do chuid den tairiscint ar

¹⁹³ Fógra ón gCoimisiún maidir le huirisí chun claonpháirteachas sa soláthar poiblí a chomhrac agus maidir le treoir maidir leis an bhforas eisiaimh gaolmhar a chur i bhfeidhm, IO C 91, 18.3.2021, lch. 1, Roinn 5.6.

a laghad agus nach mór na héifeachtúlachtaí a d'fhéadfadh a bheith bainte amach le tairiscint chomhpháirteach ar an tairiscint iomlán a mheasúnú ar bhonn phrionsabail Airteagal 101(3).

394. Mura féidir a eisiámh go bhféadfadh gach páirtí sa chomhaontú cuibhreannais dul in iomaíocht ar bhonn aonair sa tairiscint (nó má tá níos mó páirtithe i gcomhaontú cuibhreannais ná mar is gá), féadfaidh an chomhthairiscint chomhpháirteach iomaíocht a shrianadh. Is féidir an srian a bheith de réir cuspóra nó éifeachtaí, ag brath ar a bhfuil sa chomhaontú agus ar imthosca sonracha an cháis (féach míreanna 360-375 thuas).
395. Ar aon chuma, is féidir le comhaontú cuibhreannais idir iomaitheoirí critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh. Go ginearálta, beidh gá le measúnú sonrach nithiúil, ar bhonn eilimintí éagsúla amhail seasamh na bpáirtithe sa mhargadh ábhartha, líon agus suíomh margaidh na rannpháirtithe eile sa tairiscint, ábhar an chomhaontaithe cuibhreannais, na táirgí nó na seirbhísí lena mbaineann agus dálaí an mhargaidh.
396. Ó thaobh éifeachtúlachtaí de, d'fhéadfadh praghsanna níos ísle a bheith i gceist leo, ach d'fhéadfadh siad a bheith i bhfoirm cáilíocht níos fearr, rogha níos leithne nó réadú níos tapúla na dtáirgí nó na seirbhísí lena mbaineann an glao ar thairiscintí. Ina theannta sin, ní mór na critéir eile ar fad atá in Airteagal 101(3) a chomhlíonadh (inaitheantacht, pas a thabhairt do thomhaltóirí agus gan an iomaíocht a chur ar ceal). I nósanna imeachta tairisceana is minic a bhíonn siad idirnasctha: Is fusa na gnóthachain éifeachtúlachta a bhaineann le comhthairiscint trí chomhaontú cuibhreannais a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí – i bhfoirm praghsanna níos ísle nó cáilíocht níos fearr na tairisceana – mura gcuirtear deireadh le hiomaíocht maidir leis an tairiscint, agus glacann iomaitheoirí ábhartha eile páirt sa nós imeachta tairisceana.
397. Go bunúsach, is féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má cheadaíonn an chomhrannpháirtíocht sa tairiscint do na páirtithe tairiscint a thiolacadh atá níos iomaíche ná na tairiscintí a bheadh curtha isteach acu ina n-aonar – i dtéarmaí praghsanna agus/nó cáilíochta – agus más mó na sochair i bhfabhar na dtomhaltóirí agus an eintitis chonarthaigh ná na srianta ar iomaíocht. Ní mór éifeachtúlachtaí a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí agus ní bheidh siad leordhóthanach chun critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh má théann siad chun tairbhe na bpáirtithe sa chomhaontú comhpháirteach cuibhreannais tairisceana, agus sa chás sin amháin.

5.5. Samplaí

398. Comhthráchtú is gá chun dul isteach i margadh

Sampla 1

Staid: Aontaíonn ceithre ghnóthas a chuireann seirbhísí níos áine ar fáil i gcathair mhór gar do theorainn Ballstáit eile, a bhfuil sciar 3 % den mhargadh iomlán níos áine ag gach ceann acu sa chathair sin, comhghléas margaíochta a chruthú chun seirbhísí níos áine a dhíol le custaiméirí institiúideacha (is é sin le rá, óstáin, ospidéal agus oifigí), agus ag an am céanna a neamhspleáchas agus a saoirse a choinneáil chun dul san iomaíocht do chliaint áitiúla aonair. I bhfianaise na coda nua éilimh (na custaiméirí institiúideacha) forbraíonn siad ainm branda coiteann, comhphraghas agus téarmaí caighdeánacha comhchoiteanna lena n-áirítear, inter alia, uastréimhse de 24 uair an chloig roimh sheachadadh agus sceidil le haghaidh seachadta. Bhunaigh siad lárionad coiteann glaonna ina bhféadfaidh cliaint institiúideacha bailiú agus/nó seirbhís seachadta a iarraidh. Fostaíonn siad fáilteoir (don ionad glaonna)

agus roinnt tiománaithe. Déanann siad infheistíocht bhreise i veaineanna le haghaidh seoladh, agus i gcur chun cinn branda, chun a n-infheictheacht a mhéadú. Ní laghdaítear a gcostais bhonneagair aonair go hiomlán leis an gcomhaontú (ós rud é go bhfuil a n-áitreabh féin á choinneáil acu agus go bhfuil siad fós in iomaíocht lena chéile do na cliaint áitiúla aonair), ach méadaíonn sé a mbarainneacht scála agus cuireann sé ar a gcumas seirbhís níos cuimsithí a thairiscint do chineálacha eile cliant, lena n-áirítear uaireanta oscailte níos faide agus seoladh chuig cumhdach geografach níos leithne. D'fhonn inmharthanacht an tionscadail a áirithiú, tá sé fíor-riachtanach go ndéanfaidh gach duine den cheathrar sin an comhaontú. Tá an margadh an-ilroinnte, agus níl sciar níos mó ná 15 % den mhargadh ag aon iomaitheoir aonair.

Anailís: Cé go bhfuil sciar an chomhfhargaidh ag na páirtithe faoi bhun 15 %, ciallaíonn socrú praghsanna a bheith i gceist leis an gcomhaontú go bhféadfadh feidhm a bheith ag Airteagal 101(1). Mar sin féin, a mhéid nach mbeadh na páirtithe in ann dul isteach sa mhargadh chun seirbhísí níos áine a sholáthar do chustaiméirí institiúideacha, ina n-aonar nó i gcomhar le líon níos lú páirtithe ná na ceithre pháirtí atá rannpháirteach sa chomhaontú faoi láthair, ní chruthódh an comhaontú ábhair inní maidir leis an iomaíocht, beag beann ar an srian ar shocrú praghsanna, rud is féidir a mheas sa chás seo a bheith fíor-riachtanach chun an branda coiteann a chur chun cinn agus chun go mbeadh rath ar an tionscadal.

399. Comhaontú tráchtálaíochta ag níos mó páirtithe ná mar is gá chun dul isteach i margadh

Sampla 2

Staid: Tá feidhm ag na fíorais chéanna agus atá i Sampla 1, mír 398, le príomhdhifríocht amháin: D'fhonn inmharthanacht an tionscadail a áirithiú, ní fhéadfadh ach triúr de na páirtithe an comhaontú a chur chun feidhme (seachas na ceithre pháirtí a bhí rannpháirteach sa chomhar i ndáiríre).

Anailís: Cé go bhfuil sciar comhfhargaidh na bpáirtithe faoi bhun 15 %, ciallaíonn socrú praghsanna a bheith i gceist leis an gcomhaontú agus d'fhéadfadh sé gur lú ná na ceithre pháirtí a bhféadfaí é a dhéanamh, is é sin go bhfuil feidhm ag Airteagal 101(1). Dá bhrí sin, ní mór an comhaontú a mheasúnú faoi Airteagal 101(3). Tagann gnóthachain éifeachtúlachta as an gcomhaontú mar go bhfuil na páirtithe in ann seirbhísí feabhsaithe a thairiscint anois do chatagóir nua custaiméirí ar scála níos mó (nach mbeadh siad in ann seirbhís a dhéanamh ina n-aonar murach sin). I bhfianaise sciar iomlán an mhargaidh ag na páirtithe faoi bhun 15 %, is dócha go dtabharfaidh siad aon mhéadú éifeachtúlachta ar aghaidh do thomhaltóirí. Is gá freisin a mheas an bhfuil na srianta a fhorchuirtear leis an gcomhaontú fíor-riachtanach chun na héifeachtúlachtaí a bhaint amach agus an gcuirtear deireadh leis an iomaíocht leis an gcomhaontú. Ós rud é gurb é aidhm an chomhaontaithe seirbhís níos cuimsithí a chur ar fáil (lena n-áirítear seoladh, nár tairgeadh roimhe sin) do chatagóir bhreise custaiméirí, faoi bhranda aonair a bhfuil téarmaí caighdeánacha comhchoiteanna aige, is féidir a mheas go bhfuil socrú na bpraghsanna fíor-riachtanach chun an branda coiteann a chur chun cinn agus, dá bhrí sin, rath an tionscadail agus na héifeachtúlachtaí a bheadh mar thoradh air sin. Ina theannta sin, agus ilroinnt an mhargaidh á cur san áireamh, ní chuirfear deireadh leis an iomaíocht leis an gcomhaontú. Ós rud é go bhfuil ceithre pháirtí sa chomhaontú (seachas na trí pháirtí a mbeadh fíorghá leo) ceadaítear cumas méadaithe agus cuidítear le comhlíonadh an éilimh ó roinnt custaiméirí institiúideacha ag an am céanna i gcomhréir leis na

téarmaí caighdeánacha (is é sin le rá, na téarmaí uasta maidir le seachadadh a chomhlíonadh). Dá réir sin, is dócha gur mó na gnóthachain éifeachtúlachta ná na héifeachtaí sriantacha a eascraíonn as laghdú na hiomaíochta idir na páirtithe agus is dócha go gcomhlíonfaidh an comhaontú coinníollacha Airteagal 101(3).

400. Ardán Idirlín comhpháirteach – 1

Sampla 3

Staid: Ghlac roinnt siopaí speisialtachta beaga ar fud Ballstáit páirt in ardán gréasán-bhunaithe leictreonach chun ciseáin torthaí bronnánais a chur chun cinn, a dhíol agus a sheachadadh. Tá roinnt ardán gréasán-bhunaithe atá in iomaíocht lena chéile. Trí tháille mhíosúil, roinneann siad costais reatha an ardáin agus déanann siad infheistíocht go comhpháirteach i gcur chun cinn branda. Tríd an leathanach gréasáin, i gcás ina dtairgtear réimse leathan de chiseáin bhronntánais éagsúla, ordú custaiméirí (agus íoc as) an cineál bascaed bronnánais is mian leo a sheachadadh. Déantar an t-ordú a leithdháileadh ansin ar an siopa speisialtachta is gaire don seoladh seachadta. Iompraíonn an siopa féin na costais a bhaineann leis an gciseán bronnánais a chumadh agus a sheachadadh don chliant. Baineann sé 90 % den phraghas deiridh amach, atá socraithe ag an ardán gréasánbhunaithe agus baineann sé go haonfhoirmeach le gach siopa speisialtachta rannpháirteach, agus úsáidtear an 10 % eile le haghaidh chur chun cinn coiteann agus costais reatha an ardáin gréasán-bhunaithe. Seachas an táille mhíosúil a íoc, níl aon srianta breise ar shiopaí speisialtachta dul isteach san ardán, ar fud na críche náisiúnta. Thairis sin, tá siopaí speisialtachta a bhfuil a suíomh gréasáin cuideachta féin freisin in ann (agus i gcásanna áirithe a dhéanamh) ciseáin torthaí bronnánais a dhíol ar an idirlíon faoina n-ainm féin agus dá bhrí sin is féidir dul san iomaíocht fós eatarthu féin lasmuigh den chomhar. Ráthaítear do chustaiméirí a cheannaíonn thar an ardán gréasán-bhunaithe seachadadh an lae chéanna de na ciseáin torthaí agus is féidir leo am seachadta a roghnú a bheidh áisiúil dóibh.

Anailís: Cé gur de chineál teoranta é an comhaontú, ós rud é nach gcumhdaítear leis ach cineál áirithe táirge a dhíol i gcomhpháirt trí chainéal margaíochta ar leith (an t-ardán gréasán-bhunaithe), ós rud é go bhfuil socrú praghsanna i gceist leis, is dócha go gcuirfidh sé srian le hiomaíocht trí oibiacht. Dá bhrí sin, is gá an comhaontú a mheasúnú faoi Airteagal 101(3). Mar thoradh ar an gcomhaontú, bíonn gnóthachain éifeachtúlachta ann amhail rogha níos fearr agus seirbhís ar ardchaighdeán agus laghdú ar chostais chuardaigh, rud a théann chun tairbhe tomhaltóirí agus ar dócha gur mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a eascraíonn as an gcomhaontú. Ós rud é go bhfuil na siopaí speisialtachta a ghlacann páirt sa chomhar fós in ann oibriú ina n-aonar agus dul in iomaíocht lena chéile, trína siopaí agus tríd an idirlíon araon, d'fhéadfaí a mheas go bhfuil an srian ar shocrú praghsanna fíor-riachtanach chun an táirge a chur chun cinn (ós rud é nach bhfuil a fhios ag tomhaltóirí atá bunaithe ar an ardán gréasáin cá bhfuil siad ag ceannach an bhascaed bronnánais ón iomad praghsanna éagsúla agus nach mian leo déileáil leis an iliomad praghsanna éagsúla) agus na gnóthachain éifeachtúlachta a thagann dá bharr, chomh maith le machnamh a dhéanamh ar an brandáil choiteann ar líne. In éagmais srianta eile, comhlíonann an comhaontú critéir Airteagal 101(3). Ina theannta sin, de bhrí gurb ann d'ardáin ghréasáin iomaíocha eile agus go leanann na páirtithe de bheith ag dul in iomaíocht lena chéile, trína siopaí nó ar an idirlíon, ní chuirfear deireadh leis an gcomórtas.

401. Ardán Idirlín comhpháirteach – 2

Sampla 4

Staid: Cruthaíonn roinnt siopaí leabhair neamhspleácha ardán leictreonach gréasán-bhunaithe, a dhéanfaidh na leabhair a chur chun cinn, a dhíol agus a sheachadadh, atá ar fáil ina siopaí. Clúdaíonn naabhdóirí leabhar réigiún suntasach a bhfuil teorainn aige le roinnt Ballstát. Íocann gach leabhar táille bhliantúil, a chlúdaíonn na costais a bhaineann leis an ardán a reáchtáil agus a chur chun cinn. Ríomhtar an táille bunaithe ar chéatadán seasta de dhíolacháin bhliantúla gach bairr leabhar ar an ardán suas go huasmhéid. Comhaontaítear an t-uasmhéid sin go bliantúil agus tá sé bunaithe ar chostais reatha an ardáin a tabhaíodh le linn na bliana roimhe sin. Don tréimhse tosaigh 3 bliana, socraítear an céatadán ag 10 % de dhíolacháin bhliantúla ach tá tuiscint i measc na gcomhaltai go bhfuil siad, de réir mar a fhásann an gnó, is dócha go mbeidh siad in ann na ranníocaíochtaí a laghdú. Comhaontaíonn na daltaí leabhar socrú a chaibidlíú le cuideachta seachadta chun na leabhair a ordaíodh ar líne a sheachadadh ar aon lá amháin. Mar gheall ar líon na ndaoine a bhfuil baint acu leis an bhfiontar, is féidir leis an gcuideachta seachadta seachadadh lae a ráthú. Comhaontaítear praghas ar an tseirbhís seachadta seo agus áirítear leis costas na n-ítimí a phacáistiú. Níl aon socrú idir na daltaí leabhair aonair maidir leis an bpraghas ar líne ar a gcuid leabhar, a chuireann gach leabhar in iúl don ardán amháin agus ní dhéantar aon fhaisnéis a mhalartú idir na daltaí leabhar maidir le pragsanna nó arduithe céime amach anseo. Go ginearálta, is ionann praghas na leabhar ar líne agus an praghas a ghearrtar ar stór (agus, an tsuim bhreise do phostas agus do phacáil comhaontaithe leis an gcuideachta seachadta). Tá cead isteach chuig an ardán ar oscailt do gach siopa neamhspleách ar an táille bhliantúil a íoc. Tá roinnt ardán gréasánbhunaithe comhchosúil ann a chuireann seirbhís chomhchosúil ar fáil sa réigiún céanna. Níl níos mó ná 15 % den mhargadh in aon réigiún amháin ag aon ardán aonair.

Anailís: Ós rud é go bhfuil sé i gceist sa chomhaontú an praghas a shocrú le haghaidh orduithe a phacáil agus a sheachadadh, chomh maith le táille atá bunaithe ar chéatadán de na pragsanna miondíola, d'fhéadfadh Airteagal 101(1) a bheith infheidhme. Cuireann na páirtithe fianaise ar fáil nach mbeadh tairbhí an chomhaontaithe caibidlithe – lena n-áirítear an clásal seachadta lae – curtha ar fáil do gach leabhar ar leithligh. Ina theannta sin, mar gheall ar an gcomhaontú go bhfuil méadú suntasach i leabhar-díola – ar líne agus i siopa. Is léir nach bhféadfaí na tairbhí sin a bhaint amach gan an comhaontú. Ós rud é go bhfuil roinnt ardán eile ann a bhfuil sciar comhchosúil den mhargadh acu atá ag feidhmiú sa réigiún céanna, ní chuirtear deireadh leis an iomaíocht agus ní chruthaíonn an comhaontú ábhair inní maidir le hiomaíocht.

402. Comhfhiontar díolacháin

Sampla 5

Staid: Déanann gnóthais A agus B, atá lonnaithe in dhá Bhallstát éagsúla, boinn rothar a tháirgeadh. Tá sciar margaidh comhcheangailte 14 % acu ar mhargadh uile-Aontais na mbonn rothar. Cinneann siad comhfhiontar díolacháin (nach bhfuil lánfheidhme) a bhunú chun na boinn a mhargú le táirgeoirí rothar agus a chomhaontú a dtáirgeadh go léir a dhíol tríd an gcomhfhiontar. Tá an bonneagar táirgthe agus iompair ar leithligh laistigh de gach páirtí. Éilíonn na páirtithe gnóthachain éifeachtúlachta nach beag ón gcomhaontú. Baineann na gnóthachain sin go príomha

le barainneachtaí scála méadaithe, agus iad in ann éilimh a gcustaiméirí atá ann cheana agus custaiméirí féideartha nua a chomhlíonadh agus dul in iomaíocht níos fearr le boinn allmhairithe a tháirgtear i dtríú tíortha. Déanann an comhfhiontar caibidlíocht ar na praghsanna agus leithdháileann sé orduithe ar an ngléasra táirgeachta is gaire, mar bhealach chun na costais iompair a chuíchóiriú agus seachadadh breise á dhéanamh don chustaiméir.

Anailís: Cé go bhfuil an sciar den mhargadh atá ag na páirtithe le chéile faoi bhun 15 %, tagann an comhaontú faoi Airteagal 101(1). Cuireann sé srian ar iomaíocht trí oibiacht ós rud é go bhfuil leithdháileadh custaiméirí agus socrú praghsanna ag an gcomhfhiontar i gceist leis. Nach bhfuil na héifeachtúlachtaí a éilítear agus a eascraíonn as an gcomhaontú mar thoradh ar ghníomhaíochtaí eacnamaíocha a chomhtháthú ná ar chomhinfheistíocht. Bheadh raon feidhme an-teoranta ag an gcomhfhiontar agus ní bheadh sé ina chomhéadan ach chun orduithe a leithdháileadh ar na gléasraí táirgthe. Ní dócha, dá bhrí sin, go gcuirfí aon ghnóthachain éifeachtúlachta ar aghaidh chuig tomhaltóirí chomh mór sin gur mhó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a thiocthadh as an gcomhaontú. Dá bhrí sin, ní chomhlíonfaí coinníollacha Airteagal 101(3).

403. Clásal neamhshuímh i gcomhaontú maidir le heisfhoinsiú seirbhísí

Sampla 6

Staid: Is soláthraithe iomaíocha seirbhísí glantacháin iad gnóthais A agus B le haghaidh áitreabh tráchtála. Tá sciar den mhargadh ag an dá cheann acu sin arb ionann é agus 15 %. Tá roinnt iomaitheoirí eile ann a bhfuil scaireanna margaidh acu idir 10 agus 15 %. A ghlac an cinneadh (neamhthaobhach) chun díriú ach amháin ar chustaiméirí móra sa todhchaí mar freastal ar chustaiméirí móra agus beaga tar éis a chruthú go bhfuil gá le heagrú beagán difriúil ar an obair. Dá bhrí sin, chinn an Gnóthas A gan conarthaí a dhéanamh a thuilleadh le custaiméirí beaga nua. Ina theannta sin, déanann Gnóthais A agus B comhaontú eisfhoinsithe faoina gcuirfeadh Gnóthas B seirbhísí glantacháin ar fáil go díreach do chustaiméirí beaga reatha de chuid Ghnóthais A (arb ionann é agus 1/3 dá bhonn custaiméirí). Ag an am céanna, Gnóthas A fonn gan a chailleadh an caidreamh custaiméara leis na custaiméirí beaga. Dá bhrí sin, leanfaidh Gnóthas A dá chaidreamh conarthach leis na custaiméirí beaga a choimeád ach is é Gnóthas B a sholáthróidh na seirbhísí glantacháin go díreach. D'fhonn an comhaontú eisfhoinsithe a chur i bhfeidhm, caithfidh Gnóthas A céannachtaí chustaiméirí beaga de chuid Ghnóthais A atá faoi réir an chomhaontaithe a chur ar fáil do Ghnóthais B. Ós rud é go bhfuil imní ar Ghnóthais A go bhféadfadh Gnóthas B iarracht a dhéanamh na custaiméirí sin a phótáil trí sheirbhísí díreacha níos saoire a thairiscint (Gnóthas seachthairbheach A), Gnóthas A áitítear go bhfuil 'clásal neamh-chruthach' sa chomhaontú eisfhoinsithe. De réir an chláisail sin, ní fhéadfaidh Gnó B teagmháil a dhéanamh leis na custaiméirí beaga a thagann faoi na comhaontuithe seachfhoinsithe d'fhonn seirbhísí díreacha a chur ar fáil dóibh. Ina theannta sin, comhaontaíonn Gnóthais A agus B nach féidir le Gnóthas B, fiú amháin, seirbhísí díreacha a sholáthar do na custaiméirí sin má dhéanann siad teagmháil le Gnóthas B. Gan 'clásal neamh-tholacháin', ní dhéanadh Gnóthas A comhaontú eisfhoinsithe le Gnóthas B ná le haon gnóthas eile.

Anailís: Leis an gcomhaontú eisfhoinsithe baintear Gnóthas B mar sholáthróir neamhspleách seirbhísí glantacháin do chustaiméirí beaga Ghnóthais A toisc nach mbeidh siad in ann caidreamh conarthach díreach a dhéanamh le Gnóthas B. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh feidhm a bheith ag Airteagal 101(1). Mar sin féin, níl sna

custaiméirí sin ach 1/3 de bhonn custaiméirí Business A, is é sin le rá, 5 % den mhargadh. Beidh siad fós in ann dul i muinín Ghnóthais A agus iomaitheoirí Ghnóthas B, arb ionann iad agus 70 % den mhargadh. Dá bhrí sin, ní chuirfidh an comhaontú eisfhoinsithe ar chumas Ghnóthas A na praghsanna a ghearrtar ar na custaiméirí a ardú go brabúsach faoi réir an chomhaontaithe eisfhoinsithe. Ina theannta sin, ní dócha go mbeidh toradh claonpháirteach mar thoradh ar an gcomhaontú eisfhoinsithe ós rud é nach bhfuil ach sciar 30 % den mhargadh ag Ghnóthais A agus B araon agus bíonn orthu aghaidh a thabhairt ar roinnt iomaitheoirí a bhfuil scaireanna margaidh acu cosúil le scaireanna margaidh aonair de chuid Ghnóthais A agus de chuid Ghnóthais B. Thairis sin, ar an bhfíric go bhfuil seirbhísiú do chustaiméirí móra agus beaga íoslaghdaíonn sé beagán difriúil an baol éifeachtaí iarmharta ón gcomhaontú seachfhoinsithe go n-iompraíocht Ghnóthais A agus Ghnóthais B nuair a bhíonn siad in iomaíocht do chustaiméirí móra. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar an gcomhaontú eisfhoinsithe agus féadfar é a dhíolmhú faoi Airteagal 101(3).

404. Ardán Dáileadh na Meán

Sampla 7

Staid: Cruthaíonn craoltóir teilifíse A agus craoltóir teilifíse B, atá gníomhach sa mhargadh teilifíse saor go haer i mBallstát den chuid is mó, comhfhiontar chun ardán ar líne físeáin ar éileamh a sheoladh sa mhargadh náisiúnta céanna, ar ar féidir le tomhaltóirí, faoi réir muirir, faire a dhéanamh ar scannáin nó ar shraitheanna arna dtáirgeadh ag gach ceann acu nó ag tríú páirtithe a bhfuil ceadúnas acu chun ceann den dá chraoltóir teilifíse na cearta closamhairc ábhartha. Tá sciar den mhargadh ag craoltóir teilifíse A i ngrúpa de thart ar 25 % i margadh teilifíse saor go haer agus tá sciar den mhargadh ag craoltóir teilifíse B thart ar 15 %. Tá dhá imreoirí móra eile le scaireanna sa mhargadh idir 10 % agus 15 % agus sraith de chraoltóirí beaga. Is margadh óg é an margadh náisiúnta físeán ar éileamh, ina mbeidh an JV gníomhach den chuid is mó, a bhfuil ionchas ginearálta ann go mbeidh acmhainn shuntasach fáis ann. Déanfaidh an comhfhiontar an praghas ar fhéachaint ar fhíseán a chinneadh go lárnach, a chomhordóidh praghsanna chun ceadúnais físeán ar éileamh a fháil sa mhargadh réamhtheachtach.

Anailís: I bhfianaise a méide ar an margadh náisiúnta teilifíse agus a leabharlann mhór de chearta closamhairc, d'fhéadfadh A agus B ardán físeán ar éileamh a sheoladh ar leithligh. Dá bhrí sin, is iomaitheoirí féideartha iad i margadh tomhaltóirí nuaghinte físeán ar éileamh. Thairis sin, baineann socrú praghsanna leis an gcomhaontú agus mar thoradh air sin tá feidhm ag Airteagal 101(1). Is cosúil go bhfuil an srian iomaíochta suntasach, toisc go gcuirfear deireadh le hiomaíocht praghsanna idir an dá chraoltóir. Thairis sin, déanfar an phraghsáil do cheadúnais físeán ar éileamh a chomhordú freisin. Beidh na srianta iomaíochta sin suntasach, i bhfianaise ghníomhaíochtaí agus ghné na ngnóthas lena mbaineann. Maidir le hAirteagal 101(3) a chur i bhfeidhm, is cosúil gur mó na tionchair dhiúltacha ar an iomaíocht ná na héifeachtaí diúltacha ar an iomaíocht i gcás na dtairbhí a eascraíonn as raon méadaithe tairiscintí físeáin ar éileamh agus as nascleanúint shimplithe trí inneachar. Go háirithe, is cosúil nach bhfuil gá leis na srianta chun na héifeachtúlachtaí thuasluaite a bhaint amach, toisc go bhféadfaí iad sin a fháil le hardán oscailte agus le comhar atá go hiomlán teicniúil. Mar chonclúid, dealraíonn sé nach gcomhlíonann an comhaontú critéir Airteagal 101(3).

405. Cuibhreannais tairisceana

Sampla 8

Staid: Is soláthraithe iomaíocha de tháirgí leighis speisialaithe d'ospidéal iad gnóthais A agus B. Cinneann siad comhaontú cuibhreannais a dhéanamh chun tairiscintí comhpháirteacha a chur faoi bhráid ospidéal poiblí i sraith tairiscintí arna n-eagrú ag an gcóras náisiúnta sláinte i mBallstát, chun tacar táirgí íocshláinte a dhíorthaítear ó phlasma a sholáthar. Is í an choirtéar chun conarthaí a dheonú an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch, agus cothromaíocht idir praghas agus cáilíocht á cur san áireamh. Go háirithe, bronnar pointí breise i gcás ina bhfuil sraith táirgí roghnacha san áireamh sa tairiscint. D'fhéadfadh gach Gnóthas A agus B dul san iomaíocht sna tairiscintí ar bhonn aonair, ar bhonn na gceanglas a áirítear sna rialacha tairisceana. I ndáiríre, tá Gnóthas A agus B san iomaíocht cheana féin i gceann amháin de na tairiscintí ábhartha, a breithníodh do rannpháirtí eile mar go raibh an dá thairiscint aonair níos ísle, ó thaobh praghais agus cáilíochta de, go háirithe mar gheall ar thairiscint theoranta ar tháirgí roghnacha. Go ginearálta, tá ar a laghad beirt rannpháirtithe eile sna nósanna imeachta tairisceana i dtrácht.

Anailís: Ós rud é go bhféadfadh gach Gnóthas A agus Gnóthas B dul in iomaíocht ar bhonn aonair sna tairiscintí, tá feidhm ag Airteagal 101(1) agus féadfaidh an rannpháirtíocht chomhpháirteach iomaíocht a shrianadh. Dá bhrí sin, is gá an comhaontú a mheasúnú faoi Airteagal 101(3). De réir thoradh an nós imeachta tairisceana ina raibh na páirtithe san iomaíocht ar leithligh óna chéile, dealraíonn sé go mbeadh comhthairiscint níos iomaíche ná na tairiscintí aonair, maidir le praghsáil agus maidir le raon na dtáirgí a thairgtear, go háirithe táirgí roghnacha. Is cosúil go bhfuil gá oibiachtúil leis an gcomhaontú cuibhreannais chun go gcuirfidh na páirtithe lena mbaineann tairiscintí fíoriomaíocha isteach sna nósanna imeachta tairisceana, i gcomparáid leis na tairiscintí arna gcur i láthair ag na rannpháirtithe eile. Ní chuirtear deireadh le hiomaíocht sna tairiscintí toisc go nglacfaidh beirt iomaitheoirí ábhartha eile páirt sa nós imeachta tairisceana ar a laghad. Tugann sé sin le tuiscint go bhféadfadh gnóthachain éifeachtúlachta na comhthairisceana dul chun tairbhe don eintiteas conarthach agus ar deireadh do thomhaltóirí. Dá bhrí sin, is cosúil go gcomhlíonann an comhaontú critéir Airteagal 101(3).

6. MALARTÚ FAISNÉISE

6.1. Réamhrá

406. Is é cuspóir na Caibidle seo gnóthais agus comhlachais a threorú agus measúnú iomaíoch á dhéanamh ar mhalartú faisnéise¹⁹⁴. Is féidir malartú faisnéise a bheith i bhfoirmeacha éagsúla agus d'fhéadfadh sé tarlú i gcomhthéacsanna éagsúla.
407. Áirítear ar mhalartú faisnéise chun críocha na Caibidle seo malartú (i) ábhar digiteach amh agus neamheagraithe a mbeidh próiseáil de dhíth air chun go mbeidh sé úsáideach (sonraí amha); (ii) sonraí réamhphróiseáilte, a ullmháidh agus a bailíochtaíodh cheana; (iii) sonraí a ionramháil chun faisnéis fhiúntach a sholáthar,

¹⁹⁴

Sa mhéid gur sonraí pearsanta go hiomlán nó go páirteach an fhaisnéis a mhalartaítear, tá na Treoirilínte seo gan dochar do dhlí an Aontais maidir le cosaint sonraí, go háirithe Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), IO L 119, 4.5.2016, lch. 1. Níor cheart aon fhoráil de na Treoirilínte sin a chur i bhfeidhm ná a léirmhíniú ar bhealach a mhaolódh an ceart chun sonraí pearsanta a chosaint nó a theorannóidh an ceart sin.

d'aon fhoirm agus (iv) d'aon chineál eile faisnéise, lena n-áirítear faisnéis neamhdhigitiúil. Áirítear leis comhroinnt fhisiciúil faisnéise agus comhroinnt sonraí idir iomaitheoirí iarbhir nó féideartha¹⁹⁵. Sa Chaibidil seo, cumhdaítear leis an téarma 'faisnéis' na cineálacha sonraí agus faisnéise thuasluaite ar fad.

408. Is féidir faisnéis a mhalartú go díreach idir iomaitheoirí (i bhfoirm nochtadh aontaobhach nó i malartú déthaobhach nó iltaobhach), nó go hindíreach trí thríú páirtí (amhail soláthraí seirbhíse, ardán, uirlis ar líne nó algartam), gníomhaireacht choiteann (mar shampla comhlachas trádála), eagraíocht taighde margaidh, nó trí sholáthróirí nó miondíoltóirí. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le foirmeacha díreacha agus indíreacha malartaithe faisnéise araon.
409. Is féidir malartú faisnéise a bheith mar chuid de chineál eile de chomhaontú comhair cothrománach. D'fhéadfadh malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a bheith ag teastáil chun comhaontú um chomhar cothrománach den sórt sin a chur chun feidhme. I gcás den sórt sin, beidh sé riachtanach a fhíorú an féidir toradh claonpháirteach a bheith mar thoradh ar an malartú maidir le gníomhaíochtaí na bpáirtithe laistigh agus lasmuigh den chomhar. Ní dhéanfar aon tionchar diúltach a eascróidh as malartuithe den sórt sin a mheasúnú ar leithligh ach i bhfianaise éifeachtaí foriomlána an chomhaontaithe chomhoibrithe chothrománaigh. Mura dtéann an malartú faisnéise thar a bhfuil riachtanach do chomhar dlisteanach idir iomaitheoirí, fiú má tá éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) ag an malartú, is dóchúla go gcomhlíonfaidh an comhaontú critéir Airteagal 101(3) ná mar a bheadh dá rachadh an malartú thar a bhfuil riachtanach chun an comhar a chumasú. I gcás inarb é an malartú faisnéise féin príomhchuspóir an chomhair, ba cheart an measúnú ar an malartú a dhéanamh i gcomhréir leis an treoir a thugtar sa Chaibidil seo.
410. D'fhéadfadh malartú faisnéise a bheith mar chuid de phróiseas fála freisin. I gcásanna den sórt sin, ag brath ar na himthosca, féadfaidh an malartú a bheith faoi réir rialacha an Rialacháin maidir le Cumaisc¹⁹⁶. Aon iompar lena gcuirtear srian ar iomaíocht, ar iompar é nach bhfuil baint dhíreach aige le fáil rialaithe agus nach bhfuil riachtanach chun é sin a chur chun feidhme, beidh sé faoi réir Airteagal 101 den Chonradh.
411. D'fhéadfadh malartú faisnéise eascairt freisin as tionscnaimh rialála. Cé go bhféadfaí gnóthais a spreagadh nó a chur faoi oibleagáid faisnéis agus sonraí áirithe a roinnt d'fhonn ceanglais an Aontais nó an rialtais a chomhlíonadh, leanfaidh Airteagal 101(1) d'fheidhm a bheith aige. Go praiticiúil, ciallaíonn sé sin nach féidir leo siúd atá faoi réir na gceanglas rialála na ceanglais sin a úsáid chun Airteagal 101(1) a shárú. Ba cheart dóibh méid an mhalartaithe faisnéise a shrianadh go feadh an méid a cheanglaítear a dhéanamh ar bhonn an rialacháin is infheidhme agus d'fhéadfadh sé go mbeadh orthu bearta réamhchúraim a chur chun feidhme i gcás ina malartaítear faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de.

D'fhéadfadh rialachán AE, mar shampla, foráil a dhéanamh do mhalartú faisnéise idir na daoine sin atá faoi réir an rialacháin d'fhonn an gá atá le tástáil ar

¹⁹⁵ Úsáidtear an téarma 'roinnt sonraí' chun cur síos a dhéanamh ar gach foirm agus ar gach samhail atá mar bhuntaca le rochtain ar shonraí agus le haistriú idir ghnóthais. Cuimsíonn sé comhthiomsuithe sonraí, ina ndéanann sealbhóirí sonraí grúpa le chéile chun acmhainní sonraí a chomhroinnt.

¹⁹⁶ Airteagal 4(1) agus Airteagal (7) de Rialachán Uimh. 139/2004. Féach freisin breithiúnas an 22 Meán Fómhair 2021, *Altice Europe v an Coimisiún*, T-425/18, not published, EU:T:2021:607, mír 239.

ainmhithe a sheachaint nó a laghdú agus/nó chun costais taighde a laghdú. Tá malartuithe den sórt sin faoi réir chur i bhfeidhm Airteagal 101(1). Dá bhrí sin, maidir le gnóthais a ghlacann páirt i malartuithe dá bhforáiltear le rialachán, níor cheart dóibh, dá bhrí sin, faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a thabhairt a nochtfaidh a straitéis don mhargadh ná faisnéis theicniúil a théann níos faide ná ceanglais an rialacháin. Féadfaidh gnóthais a bheith in ann minicíocht an mhalartaithe a laghdú chun nach mbeidh an fhaisnéis chomh híogair ó thaobh na tráchtála de. I gcás inar féidir, ba cheart faisnéis chomhiomlánaithe nó raonta comhiomlánaithe a úsáid chun malartú figiúirí aonair nó níos mionsonraithe a sheachaint. D'fhéadfadh gnóthais breithniú a dhéanamh freisin ar úsáid soláthraí seirbhíse tríú páirtí neamhspleách ("iontaobhai") a fhaigheann faisnéis aonair ó roinnt foinsí ar bhonn comhaontuithe neamhnocha agus a thiomsaíonn, a chomhthiomsaíonn agus a chomhiomláin ina dhiaidh sin ina dtuairisceán ilchodach nach dtugann an deis figiúirí aonair a rianú.

6.2. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

6.2.1. Réamhrá

412. Tá malartú faisnéise ina ghné choiteann de go leor margaí iomaíocha agus d'fhéadfadh sé go nginfi cineálacha éagsúla gnóthachan éifeachtúlachta dá bharr. D'fhéadfadh sé fadhbanna maidir le neamhshiméadrachtaí faisnéise a réiteach¹⁹⁷, rud a d'fhágfadh na margaí níos éifeachtúla. Le blianta beaga anuas, tá tábhacht níos mó ag baint le comhroinnt sonraí agus tá sé anois rithabhachtach chun cinntí a dhéanamh trí anailísíocht mórshonraí agus teicnící meaisínfhoghla a úsáid¹⁹⁸. Ina theannta sin, féadfaidh gnóthais a n-éifeachtúlacht inmheánach a fheabhsú trí thagarmharcáil i gcoinne dea-chleachtais a chéile. D'fhéadfadh malartú faisnéise cabhrú le gnóthais costais a shábháil trína bhfardail a laghdú, trí sheachadadh níos tapa táirgí meatacha chuig tomhaltóirí a chumasú, nó trí dhéileáil le héileamh éagobhsaí, etc. Má roinntear faisnéis den chineál céanna nó de chineál comhlántach, d'fhéadfadh sé go gcuirfi ar chumas gnólachtaí táirgí nó seirbhísí nua nó níos fearr a fhorbairt nó a chur faoi oiliúint algartaim ar bhonn níos leithne, níos fóna. Ina theannta sin, d'fhéadfadh malartuithe faisnéise dul chun tairbhe tomhaltóirí go díreach trína gcostais chuardaigh a laghdú agus trí rogha a fheabhsú.
413. Mar a léirítear i mír 15, ní féidir aghaidh a thabhairt ar mhalartú faisnéise faoi Airteagal 101(1) ach amháin má dhéanann sé comhaontú, cleachtas comhbheartaithe nó cinneadh ag comhlachas gnóthas a bhunú nó más cuid de chomhaontú den sórt sin é. Mar a leagtar amach i mír 15, tugtar le tuiscint le coincheap an chleachtais chomhbheartaithe, sa bhreis ar na gnóthais rannpháirteacha a dhéanann comhbheartú lena chéile, iompar ina dhiaidh sin ar an margadh agus caidreamh cúise agus éifeachta idir an dá cheann¹⁹⁹. I gcás ina ndéantar faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú idir iomaitheoirí agus comhaontú frithiomaíoch á ullmhú, is leor sin chun a chruthú gurb ann do chleachtas comhbheartaithe de réir bhrí Airteagal 101(1). I ndáil leis sin, ní gá a thaispeáint gur gheall na hiomaitheoirí sin cúrsa iompair ar leith a ghlacadh go foirmiúil nó go ndearna na hiomaitheoirí comhoibriú

¹⁹⁷ Baineann teoiric eacnamaíoch ar neamhshiméadrachtaí faisnéise le staidéar a dhéanamh ar chinntí in idirbhearta i gcás ina bhfuil níos mó faisnéise ag páirtí amháin ná an ceann eile.

¹⁹⁸ Spreagtar comhroinnt sonraí freisin sa Straitéis Eorpach maidir le Sonraí.

¹⁹⁹ Féach, breithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Euras agus Daoine Eile*, C-74/14, EU:C:2016:42, míreanna 39-40; breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food agus Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, AE:C:2015:184, mír 126

lena n-íompraíocht amach anseo ar an margadh²⁰⁰. Ina theannta sin, tá toimhde ann go gcuireann gnóthais atá rannpháirteach i gcleachtas comhbheartaithe agus a leanann de bheith gníomhach ar an margadh an fhaisnéis a mhalartaítear lena n-iomaitheoirí san áireamh chun a n-iompar ar an margadh a chinneadh²⁰¹.

414. Is é príomhphrionsabal na hiomaíochta go gcinneann gach gnóthas go neamhspleách a iompar eacnamaíoch ar an margadh ábhartha. Leis an bprionsabal sin, ní chuirtear cosc ar ghnóthais iad féin a oiriúnú go stuama d'iompar atá ann cheana nó a bhfuil coinne leo ag a n-iomaitheoirí nó do na gnáthchoinníollacha atá sa mhargadh. Ba cheart do ghnóthais, áfach, malartú faisnéise a sheachaint a bhfuil sé mar chuspóir nó mar éifeacht leo faisnéis a bheith ina gcúis le coinníollacha iomaíochta nach gcomhfhreagraíonn do ghnáthdhálaí an mhargaidh ábhartha. Is amhlaidh an cás má bhíonn tionchar ag an malartú ar an iompar ar an margadh ag iomaitheoir iarbhir nó féideartha nó má nochtann sé d'iomaitheoir den sórt sin an t-iompar a bhfuil cinneadh déanta ag iomaitheoir eile é féin a leanúint nó é a ghlacadh ar an margadh²⁰².
415. Sa Roinn seo, tá an dá phríomhábhar inní don chomórtas a bhaineann le malartú faisnéise leagtha amach (Roinn 6.2.2). Ansin, cuirtear tuilleadh teorach ar fáil maidir le hábharthacht chineál na faisnéise a mhalartaítear don mheasúnú faoi Airteagal 101(1) (Roinn 6.2.3), agus saintréithe an mhalartaithe féin (Roinn 6.2.4), chomh maith le saintréithe an mhargaidh (Roinn 6.2.5). Baineann dhá roinn thiomnaithe le srianta iomaíochta de réir cuspóra (Roinn 6.2.6) agus le héifeacht (Roinn 6.2.7).

6.2.2. *Príomhábhair inní an chomórtais a bhaineann le malartú faisnéise*²⁰³

6.2.2.1. Toradh claonpháirteach

416. Trí thrédhearcacht a mhéadú go saorga idir iomaitheoirí sa mhargadh, is féidir le malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de comhordú íompraíochta iomaíochta gnóthas a éascú agus srianta iomaíochta a bheith mar thoradh air. Tá feidhm aige sin go háirithe i gcás ina bhfuil an malartú mar bhonn agus mar thaca ag socrú frithiomaíoch eile²⁰⁴.
417. Dá ndéanfaí faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú *ann féin*, d'fhéadfadh sé go mbeadh gnóthais in ann teacht ar chomhthuiscint maidir le téarmaí an chomhordaithe, rud a d'fhéadfadh toradh claonpháirteach a bhaint amach ar an margadh. Is féidir leis an malartú ionchais chomhsheasmhacha fhrithpháirteacha a chruthú maidir leis na héiginnteachtaí atá sa mhargadh. Ar an mbonn sin, is féidir le

²⁰⁰ Breithiúnas an 26 Eanáir 2017, *Duravit agus Eile v an Coimisiún*, C-609/13 P, EU:C:2017:46, mír 135.

²⁰¹ Breithiúnas an 10 Samhain 2017, *ICAP agus Daoine Eile v an Coimisiún*, T-180/15, EU:T:2017:795, mír 57; breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands agus Daoine Eile*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 51, agus breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food and Dole fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, mír 127.

²⁰² Breithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Eturas and Others*, C-74/14, EU:C:2016:42, mír 27 agus breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands agus Daoine Eile*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 32-33.

²⁰³ Ciallaíonn úsáid an téarma 'príomhábhair inní' nach bhfuil an cur síos a dhéantar ina dhiaidh sin ar ábhair inní iomaíochta eisiach ná uileghabhálach.

²⁰⁴ Breithiúnas an 26 Eanáir 2017, *Duravit agus Eile v an Coimisiún*, C-609/13 P, EU:C:2017:46, mír 134; breithiúnas an 7 Eanáir 2004, *Aalborg Portland agus Daoine Eile v an Coimisiún*, Cás C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P agus C-219/00 P, AE:C:2004:6, mír 281.

gnóthais teacht ar chomhthuiscint maidir lena n-iompraíocht ar an margadh, fiú gan comhaontú follasach maidir le comhordú²⁰⁵.

418. Is féidir malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a úsáid freisin mar mhodh chun *cobhsaíocht inmheánach* i gcomhaontú frithiomaíoch nó i gcleachtas comhbheartaithe ar an margadh a mhéadú. Le malartú faisnéise, is féidir an margadh a dhéanamh trédhearcach go leor chun gur féidir leis na gnóthais atá ag comhoibriú faireachán leordhóthanach a dhéanamh ar cibé acu atá nó nach bhfuil gnóthais eile ag imeacht ón toradh claonpháirteach, agus ar an gcaoi sin, fios a bheith acu cathain is ceart iad a athbheochan. D'fhéadfadh sásra faireacháin den sórt sin a bheith i gceist le malartú sonraí reatha agus sonraí a rinneadh san am a chuaigh thart araon. D'fhéadfadh sé sin cur ar chumas gnóthas toradh claonpháirteach a bhaint amach ar na margai i gcás nach mbeidís in ann é sin a dhéanamh murach sin, nó d'fhéadfadh sé cur le cobhsaíocht toraidh chlaonpháirteach atá ar an margadh cheana féin.

D'fhéadfadh úsáid algartaim ag iomaitheoirí, mar shampla, cur leis an riosca toradh claonpháirteach sa mhargadh²⁰⁶. Is féidir le halgartaim ligean d'iomaitheoirí trédhearcacht sa mhargadh a mhéadú, dialltaí praghsanna a bhrath i bhfíor-am agus meicníochtaí pionóis a dhéanamh níos éifeachtaí. Ar an láimh eile, chun go mbeadh claonpháirteachas algartamach indéanta, chomh maith leis an dearadh sonrach de na halgartaim, tá gá le roinnt coinníollacha struchtúracha margaidh, amhail ardmhinicíocht idirghníomhaíochtaí, cumhacht ceannaitheora theoranta agus táirgí/seirbhísí aonchineálacha a bheith ann.

419. Ar deireadh, is féidir malartú faisnéise a úsáid freisin mar mhodh chun *cobhsaíocht sheachtrach* i gcomhaontú frithiomaíoch nó i gcleachtas comhbheartaithe ar an margadh a mhéadú. Trí mhalartuithe lena ndéantar an margadh trédhearcach go leor, is féidir le gnóthais atá i mbun comhoibrithe faireachán a dhéanamh ar an áit agus ar an gcás ina bhfuil gnóthais eile ag iarraidh dul isteach sa mhargadh, rud a fhágann gur féidir leis na gnóthais atá ag comhoibriú díriú ar an iontrálaí nua. Is féidir sásra faireacháin den sórt sin a chruthú trí mhalartú faisnéise atá ann faoi láthair agus faisnéis a rinneadh roimhe seo.

6.2.2.2. Foriamh frithiomaíoch

420. Seachas claonpháirteachas a éascú, d'fhéadfadh malartú faisnéise a bheith ina chúis le foriamh frithiomaíoch ar an margadh céanna ina dtarlaíonn an malartú nó ar mhargadh gaolmhar²⁰⁷.
421. Is féidir le foriamh ar an margadh céanna tarlú nuair a chuireann malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de iomaitheoirí nach nglacann páirt sa mhalartú faoi mhíbhuntáiste suntasach iomaíoch i gcomparáid leis na gnóthais atá cleamhnaithe laistigh den chóras malartaithe. Is féidir foriamh den chineál sin a dhéanamh má tá tábhacht straitéiseach ag baint leis an bhfaisnéis lena mbaineann agus má chlúdaíonn an malartú cuid shuntasach den mhargadh ábhartha. D'fhéadfadh an cas a bheith

²⁰⁵ Féach, mar shampla, breithiúnas an 7 Samhain 2019, *Campine and Campine Recycling v an Coimisiún*, T-240/17, EU:T:2019:778, mír 305.

²⁰⁶ Ní mór claonpháirteachas algartamach a idirdhealú ón 'gcoláiste de réir cóid', a thagraíonn don fheidhmiú d'aon ghnó ag iomaitheoirí algartaim chomhchoiteanna don chomhordú iompraíochta. Is iondúil gur cairtéal í claonpháirteachas de réir cóid agus dá bhrí sin cuirtear srian le hiomaíocht in aghaidh an chóid, beag beann ar dhálaí an mhargaidh agus ar an bhfaisnéis a mhalartaítear.

²⁰⁷ Maidir le himní foriamh gur féidir le comhaontuithe ingearacha teacht as, féach míreanna [...] na dTreoirí maidir le srianta Ingearacha.

amhlaidh, mar shampla, i dtionscnaimh chomhroinnte sonraí, i gcás ina bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leis na sonraí a roinntear, is cuid mhór den mhargadh iad agus coisctear rochtain tríú páirtithe²⁰⁸. Ní éascaíonn tionscnaimh den sórt sin iontráil oibreoirí nua ar an margadh.

422. Ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfadh tríú páirtithe i margadh gaolmhar a bheith ina chúis le malartú faisnéise. Mar shampla, féadfaidh cuideachtaí atá comhtháite go hingearach agus a mhalartaíonn faisnéis i margadh réamhtheachtach cumhacht mhargaidh a fháil agus féadfaidh siad collude a fháil chun praghas comhpháirte lárnach a ardú le haghaidh iartheachtach margaidh. Ar an gcaoi sin, d'fhéadfaidís costais a n-iomaitheoirí a ardú i ndiaidh a chéile, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le foriamh frithiomaíoch sa mhargadh iartheachtach. Ina theannta sin, féadfaidh gnóthais a úsáideann téarmaí neamh-thrédhearcacha agus idirdhealaitheacha maidir le rochtain ar fhaisnéis chomhroinnte teorainn a chur le tríú páirtithe agus iad in ann treochtaí i leith táirgí nua féideartha ar mhargaí gaolmhara a bhrath.

6.2.3. Cineál na faisnéise a mhalartófar

6.2.3.1. Faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de

423. Beidh feidhm ag Airteagal 101(1) más dócha go mbeadh tionchar ag malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de ar straitéis tráchtála na n-iomaitheoirí. Is amhlaidh an cás má laghdaíonn an fhaisnéis, a luaithe a mhalartaítear í, éiginnteacht maidir le todhchaí iomaitheoirí amháin nó roinnt gníomhaíochtaí sa mhargadh amach anseo agus is cuma cé acu a bhaineann nó nach mbaineann na gnóthais a bhfuil baint acu leis an malartú tairbhe éigin as a gcomhar. Is minic a bhaineann sé le faisnéis atá tábhachtach do ghnóthas a chosaint d'fhonn a staid iomaíoch sa mhargadh/sna margaí a choinneáil nó a fheabhsú. Tá faisnéis faoi phraghsáil íogair ó thaobh na tráchtála de, mar shampla, ach beidh feidhm ag Airteagal 101(1) freisin mura mbeidh tionchar díreach ag an malartú ar na praghsanna a íocann na húsáideoirí deiridh²⁰⁹. Ní hionann an fhaisnéis a mhalartófar a bheith mícheart nó míthreorach ann féin agus deireadh a chur leis an riosca go bhféadfadh tionchar a bheith aici ar iompar iomaitheoirí ar an margadh²¹⁰.
424. Áirítear na nithe seo a leanas ar fhaisnéis a measadh a bheith thar a bheith íogair ó thaobh na tráchtála de agus ar cháiligh a malartú mar shríon ar oibiachtaí:

Rúin praghsála agus praghsála gnóthais a mhalartú le hiomaitheoirí²¹¹;

²⁰⁸ Sa bhreithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, leagtar béim i míreanna 57-58 ar an tábhacht a bhaineann le hanailís a dhéanamh ar bhunstruchtúr an mhargaidh d'fhonn a fháil amach an dócha go mbeidh baol foriaimh ann.

²⁰⁹ Breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food and Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, mír 123 agus breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands agus Daoine Eile*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 36.

²¹⁰ Breithiúnas an 15 Nollaig 2016, *Philips and Philips France v An Coimisiún*, T-762/14, EU:T:2016:738, mír 91.

²¹¹ Féach, mar shampla, breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v An Coimisiún*, T-758/14 RENV, nár foilsíodh go fóill, EU:T:2020:307, mír 96; Breithiúnas an 15 Nollaig 2016, *Philips and Philips France v An Coimisiún*, T-762/14, EU:T:2016:738, míreanna 134-136. Ní gá baint dhíreach a bheith ag an bhfaisnéis le praghsanna. D'fhéadfadh srian de réir cuspóra a bheith ar mhalartuithe maidir le faisnéis ar gné chinntitheach den phraghas atá le híoc ag an úsáideoir deiridh iad. Féach, breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands agus Daoine Eile*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 37.

Na hacmhainneachtaí táirgeachta atá ag gnóthas faoi láthair agus a bheidh aige amach anseo a mhalartú le hiomaitheoirí²¹²;

Straitéis tráchtála bheartaithe gnóthais a mhalartú le hiomaitheoirí²¹³;

Socrúithe de chuid gnóthais a bhaineann le héileamh reatha agus éileamh a bheidh ann amach anseo a mhalartú le hiomaitheoirí²¹⁴;

Díolacháin gnóthais sa todhchaí a mhalartú le hiomaitheoirí²¹⁵;

Staid reatha gnóthais agus a straitéis ghnó a mhalartú le hiomaitheoirí²¹⁶;

Malartú le hiomaitheoirí saintréithe táirgí a bheidh ábhartha do thomhaltóirí amach anseo²¹⁷;

Malartú faisnéise le hiomaitheoirí maidir le suímh ar an margadh agus straitéisí ag ceantanna do tháirgí airgeadais²¹⁸.

6.2.3.2. Faisnéis phoiblí

425. Is éard atá san fhaisnéis ‘poiblí go hiomlán’ faisnéis atá chomh hinrochtana i gcoitinne (ó thaobh costas rochtana) ag gach iomaitheoir agus ag gach custaiméir²¹⁹. Ós rud é go bhfuil rochtain ag an bpobal ar an bhfaisnéis, d’fhéadfadh sé nach mbeadh sí íogair ó thaobh na tráchtála de. Go ginearálta, ní dócha gur sárú ar Airteagal 101 iad malartuithe faisnéise poiblí dáiríre.²²⁰ Ós rud é go bhfuil an fhaisnéis poiblí i ndáiríre, d’fhéadfadh sé go laghdófaí an dóchúlacht go mbeidh toradh claonpháirteach ar an margadh a mhéid a d’fhéadfadh gnóthais nach bhfuil ag comhordú, iomaitheoirí féideartha, chomh maith le custaiméirí a bheith in ann srian a chur leis na tionchair shriantacha a d’fhéadfadh a bheith ar an iomaíocht²²¹.
426. Chun go mbeidh an fhaisnéis poiblí i ndáiríre, níor cheart í a fháil níos costasaí do chustaiméirí agus do ghnóthais nach nglacann páirt sa mhalartú seachas do na

²¹² Breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v an Coimisiún*, T-758/14 RENV, nár foilsíodh fós, EU:T:2020:307, mír 85 agus mír 96; Breithiúnas an 15 Nollaig 2016, *Philips and Philips France v An Coimisiún*, T-762/14, EU:T:2016:738, mír 104.

²¹³ breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v an Coimisiún*, T-758/14 RENV, not published, EU:T:2020:307, mír 98.

²¹⁴ Breithiúnas an 9 Meán Fómhair 2015, *Samsung SDI agus Eile v An Coimisiún*, T-84/13, EU:T:2015:611, mír 51.

²¹⁵ breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v an Coimisiún*, T-758/14 RENV, not published, EU:T:2020:307, mír 96.

²¹⁶ Breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v an Coimisiún*, T-758/14 RENV, not published, EU:T:2020:307, mír 70.

²¹⁷ Cinneadh ón gCoimisiún an 8 Iúil 2021 i gCás AT40178 *Astaíochtaí Carranna*, aithrisí 84, 107 agus 124-126.

²¹⁸ Cinneadh ón gCoimisiún an 20 Bealtaine 2021 i gCás AT.40324 *Bannaí Rialtais Eorpacha*, aithris 94.

²¹⁹ Ní choisceann sé sin bunachar sonraí a thairiscint ar phraghas níos ísle do chustaiméirí a chuir sonraí leis iad féin, mar dá ndéanfaí amhlaidh de ghnáth bheadh costais tabhaithe acu freisin.

²²⁰ Breithiúnas an 30 Meán Fómhair 2003, *Atlantic Container Line agus Daoine Eile v an Coimisiún*, T-191/98, T-212/98 go T-214/98, ECR 2003 II-03275, EU:T:2003:245, mír 1154. B’fhéidir nach amhlaidh an cas má tá an malartú mar bhonn taca le cairtéal.

²²¹ Bheadh sé ábhartha measúnú a dhéanamh ar bhacainní ar iontráil agus ar 'chumhacht ceannaitheora' sa mhargadh trí fhrithchúitimh d’fhonn a chinneadh an mbeadh daoine lasmuigh den chóras malartaithe faisnéise in ann na torthaí a bhfuiltear ag súil leo ón gcomhordú a chur i mbaoil. Mar sin féin, d’fhéadfadh trédhearcacht mhéadaithe do thomhaltóirí laghdú nó méadú a dhéanamh ar an scóip do thoradh claonpháirteach toisc go bhfuil trédhearcacht mhéadaithe ann do thomhaltóirí, toisc go bhfuil praghas leaisteachas an éilimh níos airde, mar go bhfuil na híocaíochtaí ó dhiall níos airde ach go bhfuil frithbheart níos géire freisin.

gnóthais atá ag malartú na faisnéise. De ghnáth, ní roghnódh iomaitheoirí faisnéis a mhalartú is féidir leo a bhailiú ón margadh ar chomh héasca, agus dá bhrí sin, i gcleachtas, ní dócha go málartaítear faisnéis phoiblí i ndáiríre. I gcodarsnacht leis sin, fiú má mheastar go bhfuil an fhaisnéis a mhalartaítear idir iomaitheoirí ‘*san fhearann poiblí*’, ní bhíonn sé poiblí i ndáiríre má chuireann na costais a bhaineann le bailiú na faisnéise bac ar ghnóthais agus ar chustaiméirí eile é sin a dhéanamh²²². Ní chiallaíonn deis a bheith ann an fhaisnéis a bhailiú sa mhargadh, mar shampla í a bhailiú ó chustaiméirí, gurb ionann faisnéis den sórt sin agus sonraí margaidh a bhfuil rochtain éasca ag iomaitheoirí orthu²²³.

Sampla tipiciúil d’fhíorfhaisnéis phoiblí is ea an fhógraíocht a dhéanann stáisiún pheitril ar an bhfaisnéis praghsála atá acu faoi láthair do thomhaltóirí agus d’iomaitheoirí in aice láimhe araon. In éagmais comhaontú frithiomaíoch nó cleachtas comhbheartaithe, baineann tomhaltóirí leas as fógraíocht den sórt sin toisc go n-éascaíonn sé an chomparáid idir stáisiún pheitril sula lionann siad a gcuid gluaistean, fiú má ligeann an fhógraíocht d’iomaitheoirí a bheith ar an eolas faoi na praghsanna a ghearrann a n-iomaitheoirí in aice láimhe.

I gcás ina gcuirfeadh úinéirí na stáisiún peitril tús le malartú faisnéise praghsála fíor-ama eatarthu féin amháin, is dócha go mbeidh an measúnú faoi Airteagal 101(1) éagsúil. Níl na sonraí praghsála a mhalartaíonn na húinéirí poiblí i ndáiríre, ós rud é go mbeadh gá le ham suntasach agus costais iompair d’fhonn an fhaisnéis chéanna a fháil ar bhealach eile. Go deimhin, bheadh ar dhuine taisteal i gcónaí chun na praghsanna a fhógraítear ar bhord na stáisiún peitril a bhailiú scaipthe ar fud na tíre. D’fhéadfadh costais arda a bheith i gceist leis sin, ionas nach bhféadfaí an fhaisnéis a fháil go hiarbhir murach an malartú faisnéise. Thairis sin, is malartú córasach é an malartú agus clúdaíonn sé an margadh ábhartha ina iomláine, agus níl ach cúpla iomaitheoir ann agus ní dócha go mbeidh iontrálaithe nua ann. Is dócha go gcruthófar leis an malartú timpeallacht de dheimhneacht fhrithpháirteach idir na hiomaitheoirí maidir lena mbeartas praghsála agus ar an gcaoi sin gur dócha go n-éascóidh sé toradh claonpháirteach.

427. Fiú má tá fáil ag an bpobal ar fhaisnéis (mar shampla, faisnéis arna foilsíú ag rialtóirí), d’fhéadfadh sé go n-imreodh malartú breise faisnéise ag iomaitheoirí éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht má laghdaíonn sé neamhchinnteacht straitéiseach sa mhargadh. Sa chás sin, is éard atá i gceist leis an bhfaisnéis incriminteach a mhalartaítear, faisnéis a d’fhéadfadh a bheith rithábachtach chun cothromaíocht an mhargaidh a dhíriú ar thoradh claonpháirteach.

In earnáil áirithe, d’fhéadfadh sé, mar shampla, go mbeadh eolas ag an bpobal go bhfuil costais na soláthairtí ag ardú. Féadfaidh rannpháirtithe an feiniméan seo a tharraingt suas ag cruinnithe déthaobhacha nó ag cruinnithe den chomhlachas trádála ábhartha. Cé gur féidir le hiomaitheoirí tagairt a dhéanamh do chostais mhéadaitheacha soláthairtí – mar is eol don phobal – ní féidir leo meastóireacht a dhéanamh go comhpháirteach ar na costais atá ag dul i méid má laghdaíonn sé sin

²²² Ina theannta sin, ós rud é gur chuir na páirtithe sa mhalartú na sonraí in iúl don phobal roimhe sin (mar shampla trí nuachtán laethúil nó ar a suíomhanna gréasáin), ní thugtar le tuiscint leis sin nach sáródh malartú neamhphoiblí ina dhiaidh sin Airteagal 101(1).

²²³ Féach breithiúnas an 12 Iúil 2001, *Tate & Lyle agus Daoine Eile v an Coimisiún*, T-202/98, T-204/98 agus T-207/98, ECR 2001 II-02035, EU:T:2001:185, mír 60.

neamhchinnteacht maidir le todhchaí iomaitheoir aonair nó maidir le gníomhaíochtaí a rinneadh le déanaí ar an margadh²²⁴. Ní mór d'iomaitheoir an beartas a bheartaíonn sé a ghlacadh sa mhargadh inmheánach a chinneadh go neamhspleách. Is éard atá i gceist leis sin go gcaithfidh gach iomaitheoir go neamhspleách cinneadh a dhéanamh maidir leis an bhfreagra a thabharfaidh sé ar chostais mhéadaitheacha an tsoláthair.

6.2.3.3. Faisnéis agus sonraí comhiomlánaithe/aonraithe

428. Braitheann nádúr na faisnéise ó thaobh na tráchtála de freisin ar a úsáidí is gá d'iomaitheoirí a bheith ann. Ag brath ar na cúinsí, d'fhéadfadh sé nach mbeadh malartú sonraí amha chomh híogair ó thaobh na tráchtála de ná malartú sonraí a próiseáladh go faisnéis fhiúntach cheana féin. Ar an gcaoi chéanna, d'fhéadfadh sé nach mbeadh sonraí amha chomh híogair ó thaobh na tráchtála de ná sonraí comhiomlánaithe, ach d'fhéadfadh sé go gceadófaí do ghnóthais níos mó éifeachtúlachtaí a fháil trína malartú. Ag an am céanna, is lú i bhfad an seans go gcuirfear srian ar iomaíocht ná go malartófaí faisnéis ar leibhéal cuideachta aonairithe mar thoradh ar fhaisnéis aonair a mhalartú ar leibhéal na cuideachta i gcás ina bhfuil sé sách deacair nó éiginnte go leor.
429. D'fhéadfadh sé go rachadh bailiú agus foilsiú faisnéise comhiomlánaithe faoin margadh (amhail sonraí díolacháin, sonraí maidir le hacmhainneachtaí, maidir le costais ionchuir agus comhpháirteanna) ag comhlachas trádála nó ag gnólacht faisnéise margaidh chun tairbhe d'iomaitheoirí agus do chustaiméirí araon trí chostais a shábháil agus trína chur ar a gcumas léargas foriomlán níos soiléire a fháil ar staid eacnamaíoch earnála. Le bailiú agus foilsiú faisnéise den sórt sin, d'fhéadfadh iomaitheoirí aonair roghanna eolasacha níos fearr a dhéanamh chun a straitéis iomaíoch aonair a oiriúnú go héifeachtúil do dhálaí an mhargaidh. Tríd is tríd, mura rud é go dtarlaíonn sé idir líon beag gnóthas a bhfuil sciar mór go leor den mhargadh acu, ní dócha go gcuirfidh malartú faisnéise comhiomlánaithe srian ar iomaíocht. Os a choinne sin, d'fhéadfadh malartú faisnéise indibhidiúlaithe comhthuiscint a éascú maidir leis an margadh agus maidir le straitéisí pionóis trí ligean do na gnóthais chomhordúcháin claonadh nó iontrálaí a thabhairt ar bhealach níos éifeachtaí. Mar sin féin, ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfaí toradh claonpháirteach a éascú i margaí a bhfuil saintréithe sonracha acu, fiú trí fhaisnéis comhiomlánaithe agus sonraí comhiomlánaithe a mhalartú. Eadhon, baill de oligopoly an-daingean agus cobhsaí a mhalartú faisnéise comhiomlánaithe a bhrath praghas an mhargaidh faoi leibhéal áirithe d'fhéadfadh glacadh go huathoibríoch go bhfuil duine éigin imigh ón toradh claon agus céimeanna retaliatory ar fud an mhargaidh a ghlacadh. I bhfocail eile, d'fhonn claonpháirteachas a choinneáil cobhsaí, d'fhéadfadh sé nach mbeadh gá i gcónaí le fios a bheith ag gnóthais i olagópach an-docht agus cobhsaí, cé a chlaonfadh, b'fhéidir gur leor a fhoghlaim gur imigh 'duine éigin'.

6.2.3.4. Aois na faisnéise

430. I go leor tionscail, éiríonn an fhaisnéis stairiúil sách tapa agus dá bhrí sin cailleann sé a nádúr ó thaobh na tráchtála de. Ní dócha go mbeidh toradh claonpháirteach mar thoradh ar fhaisnéis stairiúil a mhalartú toisc nach dócha go léireofar iompar

²²⁴

Féach, mar shampla, breithiúnas an 14 Márta 2013, *Dole Food Company agus Dole Germany v an Coimisiún*, T-588/08, EU:T:2013:130, míreanna 291-295.

beartaithe na n-iomaitheoirí ná go gcuirfí comhthuisceant ar fáil ar an margadh²²⁵. I bprionsabal, dá sine an fhaisnéis, is amhlaidh nach mbíonn sé chomh húsáideach an clonadh a bhrath go tráthúil agus, dá bhrí sin, mar bhagairt inchreidte frithbhirt phras²²⁶. Mar sin féin, is gá measúnú cás ar chás a dhéanamh ar ábharthacht na faisnéise²²⁷.

431. Maidir leis an bhfaisnéis stairiúil, braitheann sí ar shaintréithe sonracha an mhargaidh ábhartha, ar mhínicíocht na gcaibidlíochtaí ceannaigh agus díolacháin sa tionscal, agus ar aois na faisnéise a mbraitear uirthi sa tionscal de ghnáth chun críocha cinntí gnó. Mar shampla, is féidir faisnéis a mheas mar fhaisnéis stairiúil má tá sí roinnte uaireanta níos sine ná meánfhad na dtimthriallta praghsála nó na gconarthaí sa tionscal más léiriú iad ar athchaibidlíocht i leith praghsanna. Os a choinne sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh éifeachtaí sriantacha ag malartú na faisnéise reatha ar an iomaíocht, go háirithe má dhéantar an malartú sin chun cur go saorga leis an trédhearcacht idir na gnóthais seachas leis na tomhaltóirí.

Mar shampla, má bhraitheann gnóthais ar shonraí faoi roghanna tomhaltóirí (ceannaitheoirí nó roghanna eile) le bliain anuas chun cinntí straitéiseacha gnó a mbrandaí a bharrfheabhsú, is iondúil go mbeidh faisnéis a chlúdóidh an tréimhse sin níos íogaire ó thaobh na tráchtála de ná sonraí níos sine. Ní mheastar go bhfuil an t-eolas le bliain anuas 'stairiúil' ansin.

6.2.4. Saintréithe an mhalartaithe

6.2.4.1. Nochtuithe aontaobhacha

432. I gcás nach nochtann ach aon ghnóthas amháin faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de dá iomaitheoir/do na hiomaitheoirí a ghlacann leis, is féidir gur cleachtas comhbheartaithe a bheadh ann²²⁸. D'fhéadfadh nochtadh den sórt sin tarlú, mar shampla, trí phoist ar shuíomhanna gréasáin, teachtaireachtaí (chat), ríomhphoist, glaonna gutháin, ionchur i gcomhuirlis algartamach, cruinnithe etc. Ní bhaineann sé le hábhar ansin cibé acu an gcuireann nó nach gcuireann aon ghnóthas rannpháirteach amháin a iomaitheoirí ar an eolas go haontaobhach faoina iompraíocht mhargaidh atá beartaithe aige, nó an gcuireann gach gnóthas rannpháirteach a chéile ar an eolas faoi na pléití agus na rúin faoi seach. Nuair a nochtann gnóthas amháin ina aonar faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de dá iomaitheoirí maidir leis an mbeartas tráchtála a bheidh aige amach anseo, faisnéis a laghdaíonn éiginnteacht straitéiseach maidir le feidhmiú an mhargaidh amach anseo

²²⁵ Is féidir bailiú sonraí stairiúla a úsáid freisin chun ionchur nó anailís ar bheartas poiblí ó chomhlachas earnála a chur in iúl.

²²⁶ Mar shampla, i gcásanna roimhe seo, mheas an Coimisiún go raibh malartú sonraí aonair a bhí níos sine ná bliain d'aois stairiúil agus nach raibh sriantach ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1), cé gur measadh le déanaí faisnéis atá níos óige ná bliain amháin d'aois a bheith ann; Cinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/31.370, *Malartán Clárúcháin Tarracóra Talmhaíochta RA*, aithris 50; Cinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/36.069, *Wirtschaftsvereinigung Stahl*, IO L 1, 3.1.1998, lch. 10, aithris 17.

²²⁷ Ina breithiúnas an 12 Iúil 2019, *Sony and Sony Electronics v Commission*, T-762/15, EU:T:2019:515, mír 127, mheas an Chúirt Ghinearálta go raibh eolas ar thorthaí ceant roimhe seo an-ábhartha d'iomaitheoirí, chun críocha faireacháin agus ag féachaint do chonarthaí amach anseo.

²²⁸ Féach breithiúnas an 15 Márta 2000, *Cimenteries CBR v an Coimisiún*, T-25/95 agus eile, ECR 2000 II-00491, EU:T:2000:77, mír 1849.

dá iomaitheoirí go léir agus a mhéadaíonn an baol go gcuirfear srian le hiomaíocht agus le hiompar claonpháirteach²²⁹.

Mar shampla, is dócha go ngabhfad le hAirteagal 101(1) rannpháirtíocht i gcruinniú²³⁰ ina nochtann gnóthas a phleananna praghsála dá iomaitheoirí, fiú in éagmais comhaontú sainráite chun praghsanna a ardú²³¹. Ar an gcaoi chéanna, is dócha go ngabhfad le hAirteagal 101(1) freisin riail maidir le praghsáil a thabhairt isteach in uirlis algartamach roinnte (mar shampla, an praghas is ísle ar an ardán/na hardáin ábhartha ar líne nó ar shiopa(i) + 5 %, nó praghas iomaitheoir amháin -5 %), fiú amháin in éagmais comhaontú sainráite chun praghsáil sa todhchaí a ailíniú.

Ar an taobh eile, ní thugann seoladh teachtaireachta ríomhphoist chuig boscaí ríomhphoist pearsanta le fios inti féin gur cheart go mbeadh na faighteoirí ar an eolas faoi ábhar na teachtaireachta sin²³². Féadfaidh sé, i bhfianaise indicia oibiachtúil comhsheasmhach eile, bonn cirt a thabhairt leis an toimhde go raibh na faighteoirí ar an eolas faoin inneachar, ach ní mór an deis a bheith fós ag na faighteoirí sin an toimhde sin a fhrisnéis²³³.

433. Nuair a fhaigheann gnóthas faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de ó iomaitheoir (bíodh sé i gcruinniú, ar an nguthán, go leictreonach nó mar ionchur in uirlis algartam), glactar leis go gcuirfidh sé faisnéis den sórt sin san áireamh agus go n-oiriúnóidh sé a iompar ar an margadh dá réir sin mura rud é go bhfreagraíonn sé le ráiteas soiléir nach mian leis an fhaisnéis sin a fháil²³⁴ nó go dtuairisceoidh sé chuig na húdaráis riaracháin.
434. I gcás ina ndéanann gnóthas fógra aontaobhach atá poiblí i ndáiríre freisin, mar shampla trí phost ar shuíomh gréasáin a bhfuil rochtain phoiblí air, ní gnách gur cleachtas comhbheartaithe é sin de réir bhrí Airteagal 101(1)²³⁵. Mar sin féin, ag brath ar na fíricí is bunús leis an gcás i dtrácht, ní féidir an fhéidearthacht cleachtas comhbheartaithe a aimsiú a chur as an áireamh. Mar a mhínítear i mír 426, má thugtar faisnéis agus sonraí don phobal i bhfirinne is féidir le custaiméirí roghanna eolasacha a dhéanamh. Is lú seans, áfach, go mbeadh na héifeachtúlachtaí sin ann más rud é go mbaineann an fhaisnéis le rúin amach anseo a d'fhéadfadh a bheith ann

²²⁹ Féach Tuairim an Abhcóide Ghinearálta Kokott an 19 Feabhra 2009, *T-Mobile Netherlands* agus *Daoine Eile*, Cás C-8/08, EU:C:2009:110, mír 54.

²³⁰ Féach breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands* agus *Daoine Eile*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 59.

²³¹ Féach breithiúnas an 12 Iúil 2001, *Tate & Lyle and Others v an Coimisiún*, T-202/98, T-204/98 agus T-207/98, ECR 2001 II-02035, EU:T:2001:185, mír 54.

²³² Breithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Eturas and Others*, C-74/14, EU:C:2016:42, míreanna 39-40.

²³³ I mbreithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Eturas and Others*, C-74/14, EU:C:2016:42, mír 41, luaigh an Chúirt samplaí de conas an toimhde sin a fhrisnéis: Trína chruthú nach bhfuair an seolaí an teachtaireacht nó nár bhreathnaigh siad ar an roinn atá i gceist nó nár bhreathnaigh siad uirthi go dtí go raibh roinnt ama caite ón seoladh.

²³⁴ Féach breithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Eturas and Others*, C-74/14, EU:C:2016:42, mír 48, breithiúnas an 8 Iúil 1999, *Hüls v an Coimisiún*, C-199/92 P, EU:C:1999:358, mír 162; breithiúnas an 8 Iúil 1999, *an Coimisiún v Anic Participazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356, mír 121.

²³⁵ Féach breithiúnas an 5 Deireadh Fómhair 2020, *Casino, Guichard-Perrachon agus AMC v An Coimisiún*, T-249/17, níor foilsíodh fós, EU:T:2020:458, míreanna 263-267.

nach dtiocfadh chun solais agus nach bhfuil ina cheangal ar an ngnóthas i leith a chustaiméirí²³⁶.

Ní bheidh fógra poiblí aontaobhach ina dtagraítear d'intinní todhchaí i ndáil le praghsáil, mar shampla, ina cheangal ar an ngnóthas atá ag déanamh an fhógra i leith a chuid custaiméirí ach d'fhéadfadh sé comharthaí tábhachtacha a thabhairt dá iomaitheoirí maidir leis an straitéis atá beartaithe ag gnóthas ar an margadh. Beidh sé sin amhlaidh go háirithe má tá an fhaisnéis sách sonrach. Dá bhrí sin, bíonn claonadh sna fógraí sin gan aon éifeachtúlacht a bheith ann chun tairbhe na dtomhaltóirí ach is féidir leo claonpháirteachas a éascú.

D'fhéadfadh fógraí poiblí aontaobhacha a bheith ina dtásc ar chomhaontú bunúsach frithiomaíoch nó ar chleachtas comhbheartaithe. Ar mhargadh nach bhfuil ach líon beag iomaitheoirí ann atá ina mbacainní móra ar iontráil, féadfaidh gnóthais a dhéanann faisnéis a phoibliú go leanúnach gan aon tairbhe do thomhaltóirí (mar shampla faisnéis maidir le costais T&D, costais na n-oiriúnuithe ar cheanglais chomhshaoil, etc.) a bheith páirteach – in éagmais míniú inchreidte eile – i sárú ar Airteagal 101(1). Is féidir na fógraí poiblí aontaobhacha a úsáid chun a socruithe claonpháirteacha a chur chun feidhme nó chun faireachán a dhéanamh orthu. Is ag brath ar an méid iomlán fianaise atá ar fáil a bheidh an sárú sin.

6.2.4.2. Malartú agus malartuithe indíreacha faisnéise i gcaidreamh ingearach/cothrománach measctha

435. Is féidir faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú idir iomaitheoirí trí thríú páirtí (mar shampla soláthraí seirbhíse tríú páirtí, lena n-áirítear ardán nó soláthraí uirlisí optamaithe tríú páirtí), gníomhaireacht choiteann (eagraíocht trádála mar shampla), trí cheann dá soláthróirí nó dá gcustaiméirí²³⁷, nó trí algartam comhroinnte (dá ngairtear le chéile an 'tríú páirtí'). Is é an t-ábhar inní is mó a bhaineann leis an gcomórtas go bhféadfadh an malartú neamhchinnteacht a laghdú faoi ghníomhaíochtaí na n-iomaitheoirí agus, ar an gcaoi sin, toradh claonpháirteach ar an margadh a bheith mar thoradh air. Déantar an claonpháirteachas i gcásanna den sórt sin a éascú nó a fhorfheidhmiú tríd an tríú páirtí. Ag brath ar fhíorais an cháis, féadfaidh na hiomaitheoirí agus an tríú páirtí araon a bheith faoi dhliteanas as claonpháirteachas den sórt sin. Níl aon ní i bhfoclaíocht Airteagal 101(1) a léiríú nach bhfuil an toirmeasc a leagtar síos san fhoráil seo dírithe ach ar pháirtithe ar chomhaontuithe nó ar chleachtais comhbheartaithe atá gníomhach ar na margaí a ndéanann na comhaontuithe nó na cleachtais sin difear dóibh²³⁸.
436. I gcás malartú indíreach faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de, is gá anailís de réir an cháis ar ról gach rannpháirtí chun a shuíomh an mbaineann an malartú le comhaontú frithiomaíoch nó le cleachtas comhbheartaithe agus a bhfuil dliteanas air i leith na claonpháirteachais. Beidh ar an measúnú sin, go háirithe, aird a thabhairt ar

²³⁶ Féach, mar shampla, Cinneadh ón gCoimisiún an 7 Iúil 2016, Cás AT.39850 *Loingseoireacht Coimeádán*, aithrisí 40-43.

²³⁷ Cé go bhfuil treoir maidir leis an measúnú ar shocruithe dáileacháin ingearacha ar fáil sna Treoirilint VBER agus VBER, faoi imthosca áirithe, féadfar socruithe dáilte ingearacha a úsáid le haghaidh claonpháirteachais chothrománacha.

²³⁸ Breithiúnas an 10 Samhain 2017, *ICAP agus Eile v an Coimisiún*, T-180/15, EU:T:2017:795, mír 103; breithiúnas an 22 Deireadh Fómhair 2015, *AC-Treuhand v an Coimisiún*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, míreanna 27, 34-35.

leibhéal feasachta na soláthróirí nó na bhfaighteoirí faisnéise maidir leis na malartuithe idir faighteoirí eile nó soláthróirí faisnéise agus an tríú páirtí.

Is féidir roinnt imthosca a idirdhealú:

Tugtar comhaontuithe mol agus saincheaptha ar mhalartuithe faisnéise áirithe. I gcásanna den sórt sin, gníomhaíonn soláthraí nó monaróir coiteann mar mhol chun faisnéis athsheachadta do mhiondioltóirí éagsúla ach d'fhéadfadh sé freisin go n-éascóidh miondioltóir comhordú idir roinnt soláthraithe nó monaróirí. Is féidir le hardán ar líne gníomhú mar mhol freisin i gcás ina ndéanann sé cleachtais fhrithiomaíocha a éascú, a chomhordú nó a fhorfheidhmiú i measc úsáideoirí a chuid seirbhísí ardáin.

D'fhéadfadh ardáin ar líne, mar shampla, malartuithe faisnéise idir úsáideoirí ardáin a chumasú chun corrlaigh nó leibhéil praghsanna áirithe a fháil. Féadfar ardáin a úsáid freisin chun srianta oibríochtúla a fhorchur ar an gcóras lena gcuirtear cosc ar úsáideoirí ardáin praghsanna níos ísle nó buntáistí eile a thairiscint do chustaiméirí deiridh. D'fhéadfadh sé go mbeadh i gceist le malartuithe faisnéise indíreacha eile brath idir iomaitheoirí (féideartha) ar algartam optamaithe comhroinnte lena ndéanfaí cinntí gnó bunaithe ar fhothaí sonraí atá íogair ó thaobh na tráchtála de ó iomaitheoirí éagsúla, nó cur chun feidhme gnéithe ailínithe/comhordaithe nó sásraí barrfheabhsaithe sna huirlisí uathobrithe ábhartha. Cé go bhfuil sé dleathach sonraí atá ar fáil go poiblí a úsáid chun bogearraí algartamacha a fhothú, d'fhéadfadh comhiomlánú faisnéise íogaire a bheith ina uirlis praghsála a chuireann cuideachta TF aonair ar fáil ar a bhfuil rochtain ag iomaitheoirí éagsúla ar chlaonpháirteachas cothrománach.

Féadfaidh gníomhaireacht choiteann, amhail comhlachas trádála, malairtí idir a comhaltai a éascú freisin.

437. Maidir le gnóthas a fhaigheann nó a tharchuireann go hindíreach faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de, féadfar é a chur faoi dhliteanas mar gheall ar shárú ar Airteagal 101(1). D'fhéadfadh an cas a bheith amhlaidh ar an gcoinníoll go raibh an gnóthas a fuair nó a tharchuir an fhaisnéis ar an eolas faoi na cuspóirí frithiomaíocha atá á saothrú ag a chuid iomaitheoirí agus ag an tríú páirtí agus a raibh sé beartaithe aige rannchuidiú leo trína iompar féin. Bheadh feidhm aige sin, dá n-aontódh an gnóthas go sainráite nó go hintuigthe leis an soláthraí tríú páirtí a roinneann an fhaisnéis sin lena iomaitheoirí nó nuair a bhí sé beartaithe aige, trí idirghabhálaí an tríú páirtí, faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a nochtadh dá iomaitheoirí. Ina theannta sin, chomhlíonfaí an coinníoll dá bhféadfadh an gnóthas a bhfuil an fhaisnéis á fáil nó á tarchur aige a thuar go réasúnta go roinnfeadh an tríú páirtí a chuid faisnéise tráchtála lena iomaitheoirí agus dá mbeadh sé sásta glacadh leis an riosca lena mbaineann. Ar an taobh eile, ní chomhlíontar an coinníoll nuair a d'úsáid an tríú páirtí faisnéis de chuid gnóthais atá íogair ó thaobh na tráchtála de agus, gan an gnóthas sin a chur ar an eolas, é sin a chur ar aghaidh chuig a iomaitheoirí²³⁹.
438. Ar an gcaoi chéanna, féadfar tríú páirtí a tharchuireann faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a chur faoi dhliteanas i leith an tsáraithe sin freisin má bhí sé beartaithe aige rannchuidiú leis na comhchuspóirí atá á saothrú ag na rannpháirtithe uile sa chomhaontú trína iompar féin agus má bhí sé ar an eolas faoin iompar iarbhir a

²³⁹ Breithiúnas an 21 Iúil 2016, *VM Remonts agus Eile*, C-542/14, EU:C:2016:578, mír 30; breithiúnas an 22 Deireadh Fómhair 2015, *AC-Treuhand v an Coimisiún*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, mír 30:

bheartaigh nó a chuir gnóthais eile i bhfeidhm chun na cuspóirí céanna a bhaint amach nó má d'fhéadfadh sé go réasúnta é sin a thuar agus go raibh sé sásta an riosca a ghlacadh²⁴⁰.

6.2.4.3. Minicíocht an mhalartaithe faisnéise

439. Nuair a mhalartaítear faisnéis go minic lena n-éascaítear comhthuisceant níos fearr ar an margadh agus faireachán ar dhialltaí, méadaítear an baol go mbeidh toradh claonpháirteach ann. I margaí éagobhsaí, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le malartú faisnéise níos minice chun toradh claonpháirteach a éascú seachas i margaí cobhsaí. I margaí a bhfuil conarthaí fadtéarmacha acu (ar conarthaí iad a léiríonn caibidlíocht maidir le ceannach agus díolachán nach minic) ba leor, de ghnáth, faisnéis a mhalartú chomh minic céanna chun toradh claonpháirteach a bhaint amach. Os a choinne sin, d'fhéadfadh sé nach leor malartuithe neamhmhínica chun toradh claonpháirteach a bhaint amach i margaí ina bhfuil conarthaí gearrthéarmacha a léiríonn athchaibidlíocht go minic²⁴¹. Go ginearálta, braitheann a mhínice is gá faisnéis a mhalartú chun toradh claonpháirteach a éascú ar chineál, ar aois agus ar chomhiomlánú na faisnéise sin²⁴². Mar thoradh ar an tábhacht mhéadaitheach a bhaineann le sonraí fíor-ama maidir le cumas gnólachtaí dul san iomaíocht go bríomhar, is é an malartú faisnéise fíor-ama is airde a bhaineann an buntáiste iomaíoch is airde amach.

6.2.4.4. Na bearta atá i bhfeidhm chun an chaoi a n-úsáidtear sonraí a theorannú agus/nó a rialú

440. Is féidir le gnóthais ar mian leo faisnéis a mhalartú (nó ar gá dóibh faisnéis a mhalartú), bearta a chur i bhfeidhm chun rochtain ar fhaisnéis a shrianadh agus/nó chun rialú a dhéanamh ar an úsáid a bhaintear as an bhfaisnéis²⁴³. Féadfaidh bearta den sórt sin cosc a chur ar fhaisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de tionchar a imirt ar iompar an iomaitheora.

Is féidir le gnóthais, mar shampla, foirne glana a úsáid chun faisnéis a fháil agus a phróiseáil. Go ginearálta, tagraíonn foireann ghlan do ghrúpa srianta daoine ó ghnóthas nach bhfuil baint acu le hoibríochtaí tráchtála ó lá go lá agus atá faoi cheangal ag prótacail rúndachta dhiana maidir le faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de. Is féidir foireann ghlan a úsáid, mar shampla, agus comhaontú comhair cothrománach eile á chur chun feidhme chun a áirithiú go ndéanfar an fhaisnéis a sholáthraítear chun críocha comhair den sórt sin a sholáthar ar bhonn riachtanais agus ar bhealach comhiomlánaithe.

I bprionsabal, níor cheart rochtain a bheith ag rannpháirtithe i gcomhthiomsú sonraí ach ar a gcuid faisnéise féin, agus ar fhaisnéis chríochnaitheach, chomhiomlán rannpháirtithe eile. Is féidir le bearta teicniúla agus praiticiúla a áirithiú nach féidir le rannpháirtí faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fháil ó rannpháirtithe eile. Is féidir linn sonraí a bhainistiú, mar shampla, do thríú páirtí

²⁴⁰ Breithiúnas an 10 Samhain 2017, *ICAP agus Eile v an Coimisiún*, T-180/15, EU:T:2017:795, mír 100.

²⁴¹ Mar shampla, d'fhéadfadh conarthaí neamhmhínica an fhéidearthacht frithbheartaíochta a laghdú.

²⁴² Ag brath ar struchtúr an mhargaidh agus ar chomhthéacs foriomlán an mhalartaithe, ní féidir a eisiáimh go bhféadfadh malartú aonraithe a bheith ina bhonn leordhóthanach do na gnóthais chun comhbheart a dhéanamh i ndáil lena n-iompraíocht sa mhargadh; Féach breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 59.

²⁴³ D'fhéadfadh na hoibleagáidí sin teacht as an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí cheana féin, IO L 119, 4.5.2016, lch. 1, i gcás ina n-áirítear sonraí pearsanta sa mhalartú.

neamhspleách atá faoi réir dianrialacha rúndachta maidir leis an bhfaisnéis a fhaightear ó rannpháirtithe sa chomhthiomsú sonraí. Ba cheart dóibh siúd a bhainistíonn comhthiomsú sonraí a áirithiú freisin nach mbaileofar ach an fhaisnéis is gá chun cuspóir dlisteanach an chomhthiomsaithe sonraí a chur chun feidhme.

6.2.4.5. Rochtain ar fhaisnéis agus ar shonraí a bailíodh

441. I gcásanna ina bhfuil an fhaisnéis a mhalartaítear straitéiseach don iomaíocht agus ina gcumhdaíonn sí cuid shuntasach den mhargadh ábhartha – ach nach bhfuil baol ann go mbeidh toradh claonpháirteach uirthi – is gné thábhachtach iad na coinníollacha rochtana ar an bhfaisnéis sin chun measúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag an bhfoiamh. Ní fhéadfar malartú faisnéise straitéisí den sórt sin a cheadú ach amháin má dhéantar an fhaisnéis a chur ar fáil ar bhealach neamh-idirdhealaitheach do gach gnóthas atá gníomhach sa mhargadh ábhartha. Mura ndéanfaí an inrochtaineacht sin a ráthú, chuirfí roinnt de na hiomaitheoirí faoi mhíbhuntáiste, ós rud é go mbeadh níos lú faisnéise acu, rud nach n-éascódh ach oiread dul isteach oibreoirí nua ar an margadh²⁴⁴.
442. D'fhéadfadh an cás a bheith amhlaidh go háirithe i dtionscnaimh comhroinnte sonraí, nuair is cuid mhór den mhargadh iad na sonraí a roinntear i gcomhthiomsú sonraí. Nuair is ionann na sonraí comhroinnte agus sócmhainn luachmhar chun dul san iomaíocht sa mhargadh, d'fhéadfaí iomaitheoirí nach dtugtar rochtain dóibh (nó a dtugtar rochtain dóibh ach ar théarmaí nach bhfuil chomh fabhrach céanna) a fhoriáin ón margadh. Beidh an measúnú faoi Airteagal 101(1) ag brath ar ghnéithe amhail cineál na sonraí a chomhroinntear, coinníollacha an chomhaontaithe comhroinnte sonraí agus na ceanglais rochtana, chomh maith le seasamh na bpáirtithe ábhartha ar an margadh. Má ghlactar leis nach bhféadfadh toradh claonpháirteach teacht as an gcomhthiomsú sonraí, chuirfeadh cineál éigin ballraíochta oscailte nó rochtain ar an linn sonraí teorainn leis an mbaol go mbeadh foreclosú frithiomaíoch ann. Ba cheart go mbreithneofaí sa mheasúnú go bhféadfadh éifeachtaí suntasacha a bheith ann dá ndiúltófaí rochtain a dheonú ar chomhthiomsú sonraí, go háirithe i gcás ina bhfuil an-chomhchruinniú margaidh agus sonraí ann, agus má thugann na sonraí a chomhthiomsaítear buntáiste tábhachtach iomaíoch maidir le freastal ar an margadh ábhartha, ní hamháin, ach freisin ar mhargaí comharsanacha.

6.2.5. Saintréithe an mhargaidh

443. Is ar na saintréithe margaidh a bhraitheann an dóchúlacht go mbeidh malartú faisnéise ann mar thoradh ar chlaonpháirteachas nó foriamh. D'fhéadfadh na malartuithe difear a dhéanamh do na saintréithe margaidh sin freisin. Áirítear ar shaintréithe ábhartha an mhargaidh ina leith seo, i measc nithe eile, an leibhéal trédhearcachta i margadh, líon na ngnóthas atá ann, bacainní ar iontráil, cineál aonchineálach an táirge nó na seirbhíse a bhaineann leis an malartú, cineál

²⁴⁴

Breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 60.

aonchineálach na ngnóthas lena mbaineann²⁴⁵ agus cobhsaíocht dálaí éilimh agus soláthair ar an margadh²⁴⁶.

444. Is fusa teacht ar chomhthuiscint maidir le téarmaí an chomhordaithe agus faireachán a dhéanamh ar dhialltaí ar mhargadh nach bhfuil ach líon beag gnóthas i láthair ann. Má bhíonn margadh an-chomhchruinnithe, d'fhéadfadh malartú faisnéise áirithe, de réir an chineáil faisnéise a mhalartaítear go háirithe, a chur ar chumas gnóthas a bheith ar an eolas faoi staid an mhargaidh agus faoi straitéis tráchtála a n-iomaitheoirí, rud a shaobhann iomaíocht ar an margadh agus a mhéadaíonn an dóchúlacht claonpháirteachais, nó fiú é a éascú. Ar an taobh eile, má tá margadh ilroinnte, d'fhéadfadh scaipeadh agus malartú faisnéise idir iomaitheoirí a bheith neodrach, nó fiú dearfach, maidir le cineál iomaíoch an mhargaidh²⁴⁷.
445. Is féidir le margadh atá an-trédhearcach claonpháirteachas a éascú trí ghnóthais a chumasú teacht ar chomhthuiscint maidir le téarmaí an chomhordaithe, agus trí chobhsaíocht inmheánach agus sheachtrach chlaonpháirteachais a mhéadú²⁴⁸.
446. Is mó seans go mbeidh torthaí claonpháirteacha ann freisin i gcás ina bhfuil dálaí an éilimh agus an tsoláthair ar an margadh réasúnta cobhsaí²⁴⁹. D'fhéadfadh éileamh luaineach, fás substaintiúil inmheánach ag gnóthais áirithe sa mhargadh, nó gnóthais nua a theacht isteach go minic, a léiriú nach bhfuil an staid reatha cobhsaí dhóthain chun comhordú a bheith dóchúil²⁵⁰, nó go bhféadfadh sé go mbeadh tionchar ag malartuithe níos minice ar an iomaíocht.
447. Thairis sin, i margaí ina bhfuil tábhacht leis an nuálaíocht, d'fhéadfadh comhordú a bheith níos deacra ós rud é go bhféadfadh nuálaíochtaí an-suntasach deis a thabhairt do ghnóthais amháin buntáiste mór a bhaint as a chuid iomaitheoirí. Ionas go mbeidh toradh claonpháirteach inbhuanaithe, níor cheart go mbeadh freagairtí ón taobh amuigh, amhail iomaitheoirí reatha agus iomaitheoirí féideartha nach bhfuil rannpháirteach sa chomhordú, chomh maith le custaiméirí, in ann na torthaí a bhfuiltear ag súil leo a chur i mbaol ón toradh claonpháirteach. Sa chomhthéacs sin, toisc bacainní ar iontráil a bheith ann, is dóichí go mbeadh toradh claonpháirteach ar an margadh indéanta agus inbhuanaithe.

6.2.6. *Iomaíocht a shrianadh de réir cuspóra*

448. Measfar malartú faisnéise a bheith ina shrian de réir cuspóra i gcás ina mbeidh an fhaisnéis íogair ó thaobh na tráchtála de agus ina bhféadfadh an malartú deireadh a chur le héiginnteacht idir rannpháirtithe maidir le huainiú, méid agus mionsonraí na modhnuithe a bheidh le glacadh ag na gnóthais lena mbaineann ina n-iompar ar an

²⁴⁵ Nuair a bhíonn gnóthais aonchineálach ó thaobh a gcostas, a n-éileamh, a sciaranna den mhargadh, raon táirgí, acmhainneachtaí etc., is dóchúla go dtiocfaidís ar chomhthuiscint maidir le téarmaí an chomhordaithe toisc go bhfuil na dreasachtaí atá acu níos ailínithe.

²⁴⁶ Ba cheart a thabhairt faoi deara nach liosta iomlán de shaintréithe ábhartha an mhargaidh é sin. D'fhéadfadh saintréithe eile den mhargadh a bheith ann atá tábhachtach agus malartuithe faisnéise áirithe á mbunú.

²⁴⁷ Féach breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 58 agus an cásdlí a luaitear ansin.

²⁴⁸ Féach freisin mír 452.

²⁴⁹ Féach breithiúnas an 27 Deireadh Fómhair 1994, *Deere v an Coimisiún*, T-35/92, EU:T:1994:259, mír 78.

²⁵⁰ Féach Cinneadh ón gCoimisiún i gCásanna IV/31.370 agus 31.446, *UK Agricultural Tractor Registration Exchange*, IO L 68, 13.3.1992, lch. 19, aithris 51 agus breithiúnas an 27 Deireadh Fómhair 1994, *Deere v an Coimisiún*, T-35/92, EU:T:1994:259, mír 78.

margadh²⁵¹. Agus measúnú á dhéanamh aige an srian ar iomaíocht le hagóid é malartú, tabharfaidh an Coimisiún aird ar leith ar ábhar, ar chuspóirí an mhalartaithe agus ar an gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch ina ndéantar an malartú faisnéise²⁵². Agus an comhthéacs sin á chinneadh, is gá cineál na n-earraí nó na seirbhísí a ndéantar dífeall dóibh a chur san áireamh, mar aon leis na fiordhálaí a bhaineann le feidhmiú agus struchtúr an mhargaidh nó na margaí i dtrácht²⁵³.

449. Ó na samplaí a thugtar i mír 424, is léir nach bhfuil aon nasc díreach ag teastáil idir an fhaisnéis a mhalartaítear agus praghsanna tomhaltóirí chun gur srianadh trí réad a bheadh ann. D'fhonn a shuí an bhfuil sárú ag an ábhar, is é an critéar cinntitheach cineál na dteagmhálacha, seachas a minicíocht²⁵⁴.

Mar shampla: Tá inní ar ghrúpa iomaitheoirí go bhféadfadh a gcuid táirgí a bheith faoi réir ceanglas comhshaoil atá níos déine ná riamh. I gcomhthéacs comhiarrachtaí brústocaireachta, tagann siad le chéile go rialta agus déanann siad tuairimí a mhalartú. D'fhonn teacht ar chomhsheasamh maidir le tograí reachtacha a bheidh ann amach anseo, malartaíonn siad faisnéis áirithe a bhaineann le saintréithe comhshaoil a dtáirgí reatha. Fad is a bheidh an fhaisnéis sin stairiúil agus nach féidir leis na gnóthais a bheith ar an eolas faoi straitéisí margaidh atá beartaithe dá n-iomaitheoirí, ní hionann an malartú agus srian de réir bhrí Airteagal 101(1).

Mar sin féin, a luaithe a thosaíonn na gnóthais ag malartú faisnéise maidir le forbairt táirgí a bheidh ann amach anseo, tá baol ann go mbeadh tionchar ag malartuithe den sórt sin ar iompraíocht na n-iomaitheoirí sa mhargadh. D'fhéadfadh iomaitheoirí a bheith mar thoradh ar an malartú sin chun teacht ar chomhthuiscint gan táirgí atá níos neamhdhiobhálaí don chomhshaoil a chur ar an margadh ná mar a cheanglaítear faoin dlí. Déanann comhordú den sórt sin dífeall d'iompar na bpáirtithe sa mhargadh agus cuireann sé srian ar roghanna tomhaltóirí agus ar iomaíocht maidir le saintréithe an táirge. Dá bhrí sin, measfar é a bheith ina shrian ar iomaíocht ag ábhar.

450. Féadfar a mheas gur cairtéal é malartú faisnéise má tá sé d'aidhm aige an iompraíocht iomaíoch a chomhordú nó tionchar a imirt ar na paraiméadair ábhartha iomaíochta sa mhargadh idir beirt iomaitheoirí nó níos mó. Is cairtéal é malartú faisnéise más comhaontú nó cleachtas comhbheartaithe idir dhá iomaitheoir nó níos mó a bhfuil sé mar aidhm acu a n-iompar iomaíoch a chomhordú ar an margadh nó tionchar a imirt ar na paraiméadair iomaíochta ábhartha trí chleachtais, ach gan bheith teoranta dóibh, amhail praghsanna ceannaigh nó díola nó coinníollacha trádála eile a shocrú nó a chomhordú, lena n-áirítear i ndáil le cearta maoine intleachtúla, leithdháileadh cuótaí táirgeachta nó díolachán, margaí agus custaiméirí a roinnt, lena

²⁵¹ Breithiúnas an 8 Iúil 2020, *Infineon Technologies v an Coimisiún*, T-758/14 RENV, not published, EU:T:2020:307, mír 100. Féach freisin: Breithiúnas an 19 Márta 2015, *Dole Food agus Dole Fresh Fruit Europe v an Coimisiún*, C-286/13 P, AE:C:2015:184, mír 122; agus breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *T-Mobile Netherlands and Others*, C-8/08, EU:C:2009:343, mír 41.

²⁵² Féach, mar shampla, breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, *GlaxoSmithKline*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P agus C-519/06 P, EU:C:2009:610, mír 58; Breithiúnas an 20 Samhain 2008, *BIDS*, C-209/07, EU:C:2008:643, mír 15 agus tuilleadh.

²⁵³ Breithiúnas an 26 Meán Fómhair 2018, *Philips and Philips France v an Coimisiún*, C-98/17 P, EU:C:2018:774, mír 35.

²⁵⁴ Breithiúnas an 7 Samhain 2019, *Campine and Campine Recycling v an Coimisiún*, T-240/17, EU:T:2019:778, mír 308.

n-áirítear camastaíl tairiscintí, srianta ar allmhairí nó ar onnmhairí nó caingne frithiomaíocha i gcoinne iomaitheoirí eile. Ní hamháin go sáraíonn malartuithe faisnéise ar cairtéil Airteagal 101(1) iad, ach, ina theannta sin, ní dócha go gcomhlíonfaidh siad coinníollacha Airteagal 101(3). Féadfar, le malartú faisnéise, cur chun feidhme cairtéil a éascú freisin trína chur ar chumas gnóthas faireachán a dhéanamh i dtaobh na téarmaí comhaontaithe a bheith á gcomhlíonadh ag na rannpháirtithe. Déanfar measúnú ar na cineálacha malartuithe faisnéise sin mar chuid den chairtéal.

6.2.7. Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht

451. D'fhéadfadh sé go mbeadh *éifeachtaí* sriantacha ar an iomaíocht i gcónaí ag malartú faisnéise nach srianadh le cuspóir é.
452. Mar a léirítear i mír 37, ní mór anailís a dhéanamh ar na héifeachtaí is dócha a bheadh ag malartú faisnéise ar iomaíocht ar bhonn cás ar chás ós rud é go mbraitheann torthaí an mheasúnaithe ar mheascán d'fhachtóirí éagsúla a bhaineann go sonrach leis an gcás. Sa mheasúnú sin, déanfaidh an Coimisiún comparáid idir éifeachtaí iarbhir nó éifeachtaí féideartha an mhalartaithe faisnéise ar riocht reatha an mhargaidh agus an staid a bheadh ann in éagmais an mhalartaithe shonraigh faisnéise sin²⁵⁵. D'fhonn éifeachtaí sriantacha a bheith ag malartú faisnéise ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1), ní mór gur dócha go mbeidh tionchar díobhálach suntasach aige ar cheann amháin (nó roinnt acu) de na paraiméadair iomaíochta amhail praghas, aschur, cáilíocht táirgí, éagsúlacht táirgí nó nuálaíocht.
453. Chun measúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí sriantacha a d'fhéadfadh a bheith ann, tá an cineál faisnéise a mhalartaítear (féach Roinn 6.2.3), saintréithe an mhalartaithe (féach Roinn 6.2.4) agus saintréithe an mhargaidh (féach Roinn 6.2.5) ábhartha²⁵⁶.
454. Chun go mbeidh tionchar sriantach ag malartú faisnéise ar an iomaíocht, ní mór do na gnóthais atá páirteach sa mhalartú cuid leordhóthanach den mhargadh ábhartha a chumhdach. Murach sin, d'fhéadfadh na hiomaitheoirí nach bhfuil páirteach sa mhalartú srian a chur le haon iompraíocht fhrithiomaíoch de chuid na ngnóthas lena mbaineann.
455. Ní féidir an méid atá i gceist le 'cuid sách mór den mhargadh' a shainmhíniú san achomaireacht agus braithfidh sé ar fhíricí sonracha gach cáis agus ar an gcineál malairte atá i gceist. I gcás ina ndéantar faisnéis a mhalartú i gcomhthéacs cineál eile comhaontaithe comhair chothrománaigh, de ghnáth ní bheidh aon mhalartú den sórt sin nach dtéann thar a bhfuil riachtanach chun é a chur chun feidhme ina chúis le héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht nuair a bheidh an cumhdach margaidh faoi bhun na dtairseach sciar den mhargadh a leagtar amach sa chaibidil ábhartha de na Treoirlínte seo, sa rialachán blocdhíolúine ábhartha²⁵⁷ nó san *Fhógra De Minimis* a bhaineann leis an gcineál comhaontaithe atá i gceist²⁵⁸.
456. Is lú seans go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ag malartú faisnéise nach gcuireann mórán leis an trédhearcacht i margadh ná mar a bheadh ag malartú

²⁵⁵ Breithiúnas an 28 Bealtaine 1998, *John Deere*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, mír 76.

²⁵⁶ Breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 54.

²⁵⁷ Is féidir le malartuithe faisnéise i gcomhthéacs comhaontaithe T&D, mura dtéann siad thar a bhfuil riachtanach chun an comhaontú a chur i bhfeidhm, tairbhe a bhaint as an gcalafort sábháilte de 25 % atá leagtha amach sa BER T&F. Is é 20 % an cuan sábháilte ábhartha le haghaidh an Rialacháin Speisialaithe.

²⁵⁸ Féach Roinn 1.2.8.

faisnéise a chuireann go mór leis an trédhearcacht. Dá bhrí sin, is meascán den leibhéal trédhearcachta atá ann cheana agus den chaoi a n-athróidh an leibhéal malartaithe an leibhéal sin lena gcinnfear cé chomh dóchúil go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an malartú faisnéise ar an iomaíocht. Is mó seans go mbeidh malartú faisnéise in olagaplachtaí dochta ina gcúis le héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ná mar a bheadh i gcás olagaplachtaí nach bhfuil chomh dian sin, agus ní dócha go mbeidh siad ina gcúis le héifeachtaí sriantacha den sórt sin ar an iomaíocht i margáí an-ilroinnte.

6.3. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

6.3.1. Gnóthachain éifeachtúlachta²⁵⁹

457. D'fhéadfadh gnóthachain éifeachtúlachta teacht as malartú faisnéise, ag brath ar shaintréithe an mhargaidh. Is féidir le gnóthais, mar shampla, éirí níos éifeachtúla má dhéanann siad a bhfeidhmíocht a thagarmharcáil i gcomparáid leis na dea-chleachtais sa tionscal. Le malartú faisnéise, d'fhéadfaí cur le margadh athléimneach trína chur ar chumas gnóthas freagairt d'athruithe ar an éileamh agus ar an soláthar níos tapúla agus trí ligean dóibh rioscaí inmheánacha agus seachtracha a bhaineann le suaithreadh nó leochaileachtaí sa slabhra soláthair a mhaolú. D'fhéadfadh sé dul chun tairbhe do thomhaltóirí agus do ghnóthais araon trí léargais a thabhairt ar cháilíochtaí coibhneasta táirgí, mar shampla trí liostaí sárdhíola nó sonraí comparáide praghsanna a fhoilsiú. Dá bhrí sin, is féidir le malartú faisnéise atá poiblí i bhfirinne dul chun tairbhe tomhaltóirí trí chabhrú leo rogha níos eolasaí a dhéanamh (agus a gcostais chuardaigh a laghdú). Ar an gcaoi chéanna, is féidir le malartú faisnéise poiblí faoi phraghsanna ionchuir reatha costais cuardaigh ar ghnóthais a laghdú, rud a rachadh chun tairbhe tomhaltóirí de ghnáth trí phraghsanna deiridh níos ísle.
458. D'fhéadfadh éifeachtúlachtaí teacht as sonraí tomhaltóirí a mhalartú idir gnóthais i margáí ina bhfuil faisnéis neamhshiméadrach faoi thomhaltóirí. Mar shampla, má leantar d'iompar custaiméirí san am a chuaigh thart a rianú i dtéarmaí tionóiscí nó mainneachtana creidmheasa, tugtar dreasacht do thomhaltóirí teorainn a chur lena neamhchosaint ar riosca. Is féidir a bhrath freisin cé na tomhaltóirí a iompraíonn riosca níos ísle agus ba cheart go mbainfeadh siad tairbhe as praghsanna níos ísle. Sa chomhthéacs sin, is féidir le malartú faisnéise gaibhniú tomhaltóirí a laghdú, rud a chothóidh iomaíocht níos láidre. Is amhlaidh atá toisc go mbaineann faisnéis go ginearálta le caidreamh agus go gcaillfeadh tomhaltóirí an tairbhe a bhainfeadh siad as an bhfaisnéis sin agus iad ag aistriú chuig gnóthais eile. Tá samplaí d'éifeachtúlachtaí den sórt sin le fáil in earnálacha na baincéireachta agus an árachais, arb é is príomhthréith dóibh faisnéis a mhalartú go minic faoi mhainneachtainí tomhaltóirí agus faoi shaintréithe riosca.

6.3.2. Indispensability Indispensability

459. Ní chomhlíontar coinníollacha Airteagal 101(3) leis na srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta a ghintear le malartú faisnéise a bhaint amach. D'fhonn an coinníoll maidir le neamhchostas a chomhlíonadh, beidh ar na páirtithe a chruthú nach bhfuil aon rioscaí d'iomaíocht gan srian ag baint le cineál na faisnéise agus leis an gcomhthéacs ina dtarlaíonn an malartú agus nach bhfuil gá leo chun na gnóthachain éifeachtúlachta a mhaítear a chruthú. Thairis sin,

²⁵⁹ Níl an plé ar ghnóthachain éifeachtúlachta a d'fhéadfadh teacht as malartú faisnéise eisiach ná uileghabhálach.

níor cheart go mbeadh faisnéis i gceist leis an malartú, ar faisnéis í a théann thar na hathróa atá ábhartha chun na gnóthachain éifeachtúlachta a bhaint amach.

Mar shampla, chun críche tagarmharcála, ní bheadh malartú sonraí indibhidiúlaithe fíor-riachtanach de ghnáth toisc go bhféadfadh faisnéis chomhiomlánaithe (mar shampla, trí chineál éigin rangaithe tionscail) na gnóthachain éifeachtúlachta maíte a ghiniúint agus riosca níos ísle a bheith ann go dtiocfadh toradh claonpháirteach as.

6.3.3. *Dul ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

460. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta a bhainfear amach trí shrianta riachtanacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a bhíonn ann mar thoradh ar mhalartú faisnéise. Dá ísle cumhacht mhargaidh na bpáirtithe atá páirteach sa mhalartú faisnéise, is ea is dóchúla go gcuirfí na gnóthachain éifeachtúlachta ar aghaidh chuig tomhaltóirí go pointe a sháródh na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht.

6.3.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

461. Ní féidir critéir Airteagal 101(3) a chomhlíonadh más féidir leis na gnóthais atá páirteach sa mhalartú faisnéise deireadh a chur le hiomaíocht i gcás cuid shubstaintiúil de na táirgí lena mbaineann.

6.4. Samplaí

Sampla 1

Staid: Oibríonn na só-óstáin i gcaipiteal thír A in olagpoly daingean, neamhchasta agus cobhsaí, le struchtúir chostais aonchineálacha den chuid is mó, arb ionann iad agus margadh ábhartha ar leith ó óstáin eile. Malartaíonn siad faisnéis aonair go díreach faoi rátaí reatha áitíochta agus ioncain. Sa chás sin, ón bhfaisnéis a malartaíodh, is féidir leis na páirtithe a bpraghsanna reatha iarbhír a fháil amach go díreach.

Anailís: Mura modh faoi cheilt é chun faisnéis a mhalartú maidir lena bhfuil beartaithe amach anseo, ní srianadh ar iomaíocht le hagóid a bheadh sa mhalartú faisnéise sin toisc nach malartaíonn na hóstáin sonraí a chuireann na hóstáin i láthair agus ní bheadh faisnéis ann maidir le praghsanna nó cainníochtaí sa todhchaí atá beartaithe. Bheadh éifeachtaí sriantacha ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh ar an malartú faisnéise, áfach, toisc gur dhócha go n-éascófaí comhordú a n-iompraíochta iomaíoch trí eolas a bheith acu ar phraghsanna reatha iarbhír na n-iomaitheoirí. Is dócha go n-úsáidfí é chun faireachán a dhéanamh ar chlaontaí ón toradh claonpháirteach. Méadaíonn an malartú faisnéise trédhearcacht sa mhargadh mar cé go bhfoilsíonn na hóstáin a bpraghsanna liosta de ghnáth, cuireann siad lascainí éagsúla ar fáil don phraghas liosta mar thoradh ar chaibidlíochtaí nó ar áirithintí luatha nó grúpa, etc. Dá bhrí sin, tá an fhaisnéis incriminteach a mhalartaítear go neamh-phoiblí idir na hóstáin íogair ó thaobh na tráchtála de. Is dócha go n-éascóidh an malartú seo toradh claonpháirteach ar an margadh mar gurb ionann na páirtithe lena mbaineann agus olagópach atá daingean, neamhchasta agus cobhsaí i gcuidreamh fadtéarmach iomaíoch (idirghníomhaíochtaí athdhéanta). Thairis sin, tá struchtúir chostais na n-óstán aonchineálach den chuid is mó. Ar deireadh, ní féidir le tomhaltóirí ná le dul isteach sa mhargadh srian a chur le hiompraíocht fhrithiomaíoch na dtomhaltóirí mar nach bhfuil mórán cumhachta ceannaitheora ag tomhaltóirí agus toisc go bhfuil bacainní móra ar iontráil. Sa chás sin, ní dócha go mbeadh na páirtithe in ann aon ghnóthachain éifeachtúlachta a

bheadh mar thoradh ar an malartú faisnéise agus a chuirfí ar aghaidh chuig tomhaltóirí a léiriú a bheadh níos tábhachtaí ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht. Dá bhrí sin, ní dócha go bhféadfadh coinníollacha Airteagal 101(3) a chomhlíonadh.

Sampla 2

Staid: Is minic a mhalartaíonn trí ghnóthas mhóra a bhfuil sciar margaidh 80 % acu i margadh atá cobhsaí, neamhchasta agus dlúth, a bhfuil bacainní móra ann ar iontráil ann, faisnéis neamhphoiblí eatarthu féin thart ar chodán suntasach dá gcostais aonair. Maíonn na gnóthais go ndéanann siad é sin chun a bhfeidhmíocht a thagarmharcáil i gcoinne a n-iomaitheoirí agus, dá bhrí sin, tá sé beartaithe acu a bheith níos éifeachtúla.

Anailís: I bprionsabal, ní hionann an malartú faisnéise sin agus srian ar iomaíocht le hagóid. Dá bhrí sin, is gá measúnú a dhéanamh ar a éifeachtaí ar an margadh. I ngeall ar struchtúr an mhargaidh, toisc go mbaineann an fhaisnéis a mhalartaítear le cuid mhór de chostais athraitheacha na ngnóthas, le foirm chur i láthair na sonraí aonair, agus lena chumhdach mór ar an margadh ábhartha, is dócha go n-éascóidh an malartú faisnéise toradh claonpháirteach agus ar an gcaoi sin bíonn éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Ní dócha go gcomhlíonfar critéir Airteagal 101(3) mar go bhfuil modhanna ann nach bhfuil chomh sriantach sin chun na gnóthachain éifeachtúlachta a mhaítear a bhaint amach, mar shampla trí bhíthin tríú páirtí na sonraí a bhailiú, a chur i ndíth ainm agus a chomhiomlánú i gcineál éigin de rangú tionscail. Ar deireadh, sa chás seo, ós rud é go ndéanann na páirtithe oligopoly an-daingean, neamhchasta agus cobhsaí, d'fhéadfadh fiú malartú sonraí comhiomlánaithe toradh claonpháirteach sa mhargadh a éascú. Ní dócha, áfach, go dtarlódh an malartú faisnéise sin i margadh atá neamh-thrédhearcach, ilroinnte, éagobhsaí agus casta.

Sampla 3

Staid: Tá cúig tháirgeoir sù cairéad úr buidéalaithe sa mhargadh ábhartha. Tá an t-éileamh ar an táirge seo an-éagobhsaí agus athraíonn sé ó shuíomh go suíomh i bpointí éagsúla ama. Ní mór an sù a dhíol agus a thomhailt laistigh de lá amháin ón dáta táirgthe. Comhaontaíonn na táirgeoirí cuideachta taighde margaidh neamhspleách a chur ar bun a bhailíonn faisnéis reatha faoi shú neamhdhíolta ar bhonn laethúil i ngach díolphointe, a fhoilsíonn sí ar a láithreán gréasáin an tseachtain dár gcionn i bhfoirm comhiomlánaithe in aghaidh an díolphointe. Cuireann an staidreamh foilsithe ar chumas táirgeoirí agus miondíoltóirí an t-éileamh a thuairiscíocht agus an táirge a shuí níos fearr. Sular cuireadh an malartú faisnéise i bhfeidhm, thuairiscigh na miondíoltóirí go raibh cainníochtaí móra sù curtha amú tuairiscithe acu agus, dá bhrí sin, gur laghdaigh siad cainníocht an tsú a ceannaíodh ó na táirgeoirí; Is é sin le rá, ní raibh an margadh ag obair go héifeachtach. Dá bhrí sin, i roinnt tréimhsí agus i roinnt réimsí bhí éileamh nach rabhthas ag freastal orthu go minic. Leis an gcóras malartaithe faisnéise, lenar féidir an rósholáthar agus an soláthar a thuairiscíocht níos fearr, tá laghdú suntasach tagtha ar na cásanna d'éileamh na dtomhaltóirí nach bhfuiltear ag freastal orthu agus tá méadú tagtha ar an méid a dhíoltar sa mhargadh.

Anailís: Cé go bhfuil an margadh comhchruinnithe go leor agus go bhfuil na sonraí a mhalartaítear le déanaí agus straitéiseach, níl sé an-dócha go mbeadh an malartú seo

a éascú toradh claonpháirteach toisc go bhfuil éileamh an mhargaidh éagobhsaí. Fiú má chruthaíonn an malartú riosca éigin go n-eascródh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht, tríd an soláthar agus an t-éileamh a ailíniú níos fearr agus, dá bhrí sin, trí dhramhaíl a laghdú, is dócha go mbeidh éifeachtúlachtaí ann dá bharr. Malartaítear an fhaisnéis i bhfoirm phoiblí chomhiomlánaithe, agus bíonn rioscaí frithiomaíocha níos ísle ag baint leis ná mar a dhéanfaí dá mba rud é nach faisnéis phoiblí í agus gur faisnéis aonair a bheadh inti. Dá bhrí sin, ní théann an malartú faisnéise thar a bhfuil riachtanach chun an cliseadh margaidh a cheartú. Dá bhrí sin, is dócha go gcomhlíonfaidh an malartú faisnéise sin critéir Airteagal 101(3).

Sampla 4

Staid: Tá roinnt táirgeoirí táirgí riachtanacha ar mhargadh a mbíonn ganntanas soláthair ag baint leis go minic. D'fhonn an soláthar a fheabhsú agus an táirgeadh a mhéadú ar an mbealach is éifeachtaí agus is caoithiúla, molann an comhlachas tionscail go mbaileofaí sonraí agus éileamh agus soláthar sonraí agus samhail de na táirgí riachtanacha lena mbaineann. Ina theannta sin, bhaileodh siad sonraí chun acmhainn táirgthe, stoic reatha agus an acmhainneacht chun an slabhra soláthair a bharrfheabhsú a shainaithint. Chuideodh gnólacht comhairleachta leis na sonraí a bhailiú agus iad a chomhiomlánú i múnla, faoi réir comhaontuithe neamhnócha arna dtabhairt i gcrích le gach táirgeoir. Chuirfí sonraí comhiomlánaithe ar ais do na táirgeoirí d'fhonn a n-úsáid, a dtáirgeadh agus a soláthar acmhainne aonair a athchothromú agus a oiriúnú.

Anailís: Tá na sonraí a bhailítear íogair ó thaobh na tráchtála de agus, dá malartófaí idir na táirgeoirí iad, d'fhéadfaí éiginnteacht a bhaint idir na rannpháirtithe maidir le huainiú, méid agus mionsonraí na modhnuithe a bheidh le glacadh ag na gnóthais lena mbaineann ina n-iompar ar an margadh. Ina theannta sin, féadfar táirgeoirí nach comhaltaí den chomhlachas tionscail iad a chur faoi mhíbhuntáiste suntasach san iomaíocht i gcomparáid leis na gnóthais atá cleamhnaithe leis an gcóras malairte.

D'fhonn an baol claonpháirteachais a sheachaint, d'fhéadfaí roinnt beart a dhéanamh. Dá mbeadh malartú faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de idir na táirgeoirí fíor-riachtanach de bhreis ar an bhfaisnéis a bhaileodh an comhlachas tionscail agus an chomhairleacht i bhfoirm chomhiomlánaithe (mar shampla, chun a shainaithint go comhpháirteach cá háit is fearr an táirgeacht a athrú nó acmhainn a mhéadú), bheadh gá le malartuithe den sórt sin a theorannú go docht don mhéid atá fíor-riachtanach chun na haidhmeanna a bhaint amach go héifeachtach. Ba ghá aon fhaisnéis agus aon mhalartú maidir leis an tionscadal a dhoiciméadú go maith chun trédhearcacht na n-idirghníomhaíochtaí a áirithiú. Bheadh ar na rannpháirtithe gealltanas a thabhairt aon phlé ar phraghsanna nó aon chomhordú ar shaincheisteanna eile nach bhfuil fíor-riachtanach chun na haidhmeanna a bhaint amach a sheachaint. Ba cheart an tionscadal a bheith teoranta ó thaobh ama freisin ionas go gcuirfear deireadh láithreach leis na malartuithe a luaithe a thiocfaidh deireadh leis an riosca go mbeidh ganntanais ina bhgairt atá práinneach go leor chun bonn cirt a thabhairt don chomhar. Is é an sainchomhairleoir amháin a gheobhadh na sonraí atá íogair ó thaobh na tráchtála de agus a mbeadh sé de chúram air iad a chomhiomlánú. D'fhéadfaí ábhair inní maidir le foriamh a laghdú dá mbeadh an tionscadal ar oscailt do gach monaróir a tháirgeann an táirge ábhartha, is cuma an ball den chomhlachas tionscail ábhartha é nó nach ea.

7. COMHAONTUITHE MAIDIR LE CAIGHDEÁNÚ

7.1. Réamhrá

462. Is é is príomhchuspóir do chomhaontuithe caighdeánaithe ceanglais theicniúla nó cháilíochta a shainiú a bhféadfadh táirgí atá ann faoi láthair nó a bheidh ann amach anseo, próisis táirgthe, próisis maolaithe chuí sa slabhra luacha, seirbhísí nó modhanna a chomhlíonadh²⁶⁰. D'fhéadfadh roinnt nithe a bheith i gceist le comhaontuithe caighdeánaithe, amhail caighdeánú ar ghráid nó ar thoisí éagsúla de tháirge ar leith nó caighdeánú ar shonraíochtaí teicniúla i margaí táirgí nó seirbhísí ina bhfuil comhoiriúnacht agus idir-inoibritheacht le táirgí nó córais eile fíor-riachtanach. Is féidir glacadh freisin leis na téarmaí maidir le rochtain ar mharc cáilíochta ar leith nó maidir le formheas ó chomhlacht rialála mar chaighdeán chomh maith le comhaontuithe lena leagtar amach caighdeáin inbhuanaitheachta. Cé go bhfuil na caighdeáin inbhuanaitheachta cosúil leis na comhaontuithe caighdeánaithe a dtugtar aghaidh orthu sa Chaibidil seo, tá gnéithe acu freisin atá neamhthipiciúil do na comhaontuithe caighdeánaithe sin, nó nach bhfuil chomh soiléir sin. Dá bhrí sin, tugtar treoir ábhartha maidir le caighdeáin inbhuanaitheachta den sórt sin i gCaibidil 9.

463. Ní chumhdaítear leis na Treoirlínte seo caighdeáin theicniúla a ullmhú agus a tháirgeadh mar chuid d'fhorghníomhú cumhachtaí poiblí²⁶¹. Na heagraíochtaí Eorpacha um chaighdeánú a aithnítear faoi Rialachán (AE) Uimh. 1025/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le caighdeánú Eorpach²⁶², tá siad faoi réir dhlí na hiomaíochta a mhéid is féidir a mheas gur gnóthas nó comhlachas gnóthas iad de réir bhrí Airteagal 101 agus Airteagal 102²⁶³. Ní chumhdaítear leis na Treoirlínte seo caighdeáin a bhaineann le soláthar seirbhísí gairmiúla, amhail rialacha maidir le ligean isteach do ghairm liobrálach.

7.2. Margaí Ábhartha

464. Féadfaidh comhaontuithe um chaighdeánú a n-éifeachtaí a imirt ar cheithre mhargadh a d'fhéadfadh a bheith ann, rud a shaineofar i gcomhréir leis an bhFógra um Shainmhíniú Margaidh agus le haon treoir a thabharfar amach anseo i ndáil le sainmhíniú na margaí ábhartha chun críocha dhlí iomaíochta an Aontais. Ar an gcéad dul síos, féadfaidh tionchar a bheith ag forbairt chaighdeánach ar an margadh táirge nó seirbhíse nó ar na margaí lena mbaineann an caighdeán nó na caighdeáin. Ar an dara dul síos, nuair a bhaineann an fhorbairt chaighdeánach le teicneolaíocht a fhorbairt nó a roghnú nó ina ndéantar na cearta chun maoine intleachtúla a mhargú ar leithligh ó na táirgí lena mbaineann siad, is féidir leis an gcaighdeán éifeachtaí a

²⁶⁰ Is féidir caighdeánú a dhéanamh ar bhealaí éagsúla idir glacadh caighdeán atá bunaithe ar chomhthoil ag comhlachtaí caighdeán idirnáisiúnta, Eorpacha nó náisiúnta, trí bhíthin sonraíochtaí teicniúla bunaithe ar chomhthoil arna bhforbairt ag cuibhreannais agus fóraim, go comhaontuithe idir gnóthais neamhspleácha.

²⁶¹ Féach breithiúnas an 26 Márta 2009, *Selex Sistemi Integrati v an Coimisiún*, C-113/07 P, EU:C:2009:191, mír 92.

²⁶² Rialachán (AE) Uimh. 1025/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le caighdeánú Eorpach, lena leasaítear Treoir 89/686/CEE agus Treoir 93/15/CEE ón gComhairle agus Teoracha 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE agus 2009/105/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Cinneadh 87/95/CEE ón gComhairle agus Cinneadh Uimh. 1673/2006/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

²⁶³ Féach breithiúnas an 12 Bealtaine 2010, *EMC Development v An Coimisiún*, T-432/05, EU:T:2010:189.

bheith aige ar an margadh teicneolaíochta ábhartha²⁶⁴. Ar an tríú dul síos, d'fhéadfaí difear a dhéanamh do mhargadh na forbartha caighdeánaí má tá comhlachtaí nó comhaontuithe forbartha caighdeánacha éagsúla ann. Ar an gceathrú dul síos, i gcás inarb ábhartha, d'fhéadfadh forbairt chaighdeánach difear a dhéanamh do mhargadh ar leith tástála agus deimhniúcháin.

7.3. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

7.3.1. *Príomhábhair imní an chomórtais*

465. Go hiondúil bíonn éifeachtaí suntasacha dearfacha eacnamaíocha ag comhaontuithe um chaighdeánú²⁶⁵, mar shampla déantar dul i bhfód eacnamaíoch ar an margadh inmheánach a chur chun cinn agus spreagtar forbairt táirgí nó margaí nua agus feabhsaithe, mar aon le dálaí feabhsaithe soláthair. Is gnách, dá bhrí sin, go méadaíonn caighdeáin iomaíochas agus go laghdaíonn siad costais aschuir agus díolacháin, rud a théann chun tairbhe do na geilleagair ina n-iomláine. Féadfaidh caighdeáin cáilíocht agus slándáil a chothabháil agus a fheabhsú, faisnéis a sholáthar agus idir-inoibritheacht agus comhoiriúnacht a áirithiú (rud a mhéadaíonn an luach do thomhaltóirí).
466. Ní gá gur iomaitheoirí iad rannpháirtithe sa chaighdeánú. D'fhéadfadh forbairt chaighdeánach, áfach, in imthosca sonracha ina bhfuil iomaitheoirí i gceist, tionchar sriantach a imirt ar an iomaíocht trí iomaíocht praghsanna a shrianadh agus táirgeadh, margaí, nuálaíocht nó forbairt theicniúil a theorannú nó a rialú. Mar a mhínítear tuilleadh thíos, d'fhéadfadh sé sin tarlú trí thrí phríomhbhealach, eadhon (i) laghdú ar iomaíocht praghsanna, (ii) teicneolaíochtaí nuálacha a fhoriamh agus (iii) gnóthais áirithe a eisiamh nó idirdhealú ina gcoinne trí rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán a chosc.
467. Ar an gcéad dul síos, dá rachadh gnóthais i mbun plé frithiomaíoch i gcomhthéacs na forbartha caighdeánaí, d'fhéadfadh sé sin iomaíocht praghsanna a laghdú nó a dhíothú sna margaí lena mbaineann nó táirgeadh a theorannú nó a rialú, rud a d'éascódh toradh claonpháirteach ar an margadh²⁶⁶.
468. Ar an dara dul síos, féadfar le caighdeáin lena leagtar síos sonraíochtaí teicniúla mionsonraithe do tháirge nó do sheirbhís teorainn a chur le forbairt theicniúil agus le nuálaíocht. Cé go bhfuil caighdeán á fhorbairt, is féidir le teicneolaíochtaí malartacha dul san iomaíocht lena n-áireamh sa chaighdeán. Nuair a bheidh teicneolaíocht amháin roghnaithe nó forbartha agus an caighdeán socraithe, d'fhéadfadh bac a bheith ar roinnt teicneolaíochtaí agus gnóthas ar dhul isteach agus d'fhéadfaí iad a eisiamh ón margadh. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé d'éifeacht ag caighdeáin a éilíonn go n-úsáidfear teicneolaíocht ar leith go heisiach do chaighdeán chun bac a chur ar fhorbairt agus scaipeadh teicnolagónaí eile. D'fhéadfadh sé go mbeadh an éifeacht chéanna mar thoradh ar fhorbairt teicneolaíochtaí eile a chosc trí

²⁶⁴ Féach Caibidil 2 ar chomhaontuithe T&D chomh maith leis na Treoirínte maidir le hAirteagal 101 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm maidir le comhaontuithe aistrithe teicneolaíochta, IO C 89, 28.3.2014, lch. 3, míreanna 20 go 26) (“Treoirínte Aistrithe Teicneolaíochta”) a thugann aghaidh ar ghnéithe de shainmhíniú margaidh a bhfuil tábhacht ar leith ag baint leo i réimse an cheadúnaithe cearta teicneolaíochta. Mar shampla de shainmhíniú margaidh i gcomhréir leis na Treoirínte sin, féach an Cinneadh ón gCoimisiún i gCás AT.39985, *Motorola – Forghníomhú paitinní caighdeánacha GPRS*, aithrisí 184-220.

²⁶⁵ Féach freisin mír 501.

²⁶⁶ Ag brath ar chiorcal na rannpháirtithe sa phróiseas forbartha caighdeánaí, d'fhéadfadh srianta tarlú ar thaobh an tsoláthróra nó ar thaobh an cheannaitheora den mhargadh don táirge caighdeánaithe.

oibleagáid a chur ar chomhaltaí na heagraíochta forbartha caighdeán áirithe a úsáid go heisiach. Méadaítear an riosca maidir le nuálaíocht a theorannú má dhéantar gnóthas amháin nó níos mó a eisiámh gan bonn cirt ón bpróiseas forbartha caighdeánach.

469. I gcomhthéacs na gcaighdeán a bhaineann le cearta maoine intleachtúla ('CMI')²⁶⁷, is féidir idirdhealú a dhéanamh san achomaireacht idir trí phríomhghrúpa gnóthas a bhfuil leasanna éagsúla acu i bhforbairt chaighdeánach. Ar an gcéad dul síos, is gnóthais réamhtheachtacha amháin atá ann nach ndéanann ach teicneolaíochtaí a fhorbairt agus a mhargú. D'fhéadfadh gnóthais a fhaigheann teicneolaíochtaí a bhfuil sé de chuspóir acu na teicneolaíochtaí sin a cheadúnú a bheith san áireamh freisin. Is é an t-ioncam ceadúnaithe an t-aon fhoinsé ioncaim atá acu agus is é an dreasacht atá acu a gcuid ríchíosanna a uasmhéadú. Ar an dara dul síos, tá gnóthais iarteachtacha ann nach ndéanann ach táirgí a mhonarú nó seirbhísí a thairiscint atá bunaithe ar theicneolaíochtaí arna bhforbairt ag cinn eile agus nach bhfuil i seilbh CMI ábhartha. Is costas iad ríchíosanna dóibh, agus ní foinse ioncaim iad, agus is éard atá i ndreasacht na ríchíosanna ná na ríchíosanna a laghdú. Ar deireadh, tá gnóthais chomhtháite ann a fhorbraíonn teicneolaíocht atá cosanta ag CMI agus a dhíolann táirgí a mbeadh ceadúnas ag teastáil uathu ina leith. Bíonn dreasachtaí measctha ag na gnóthais sin. Ar thaobh amháin, d'fhéadfaidís ioncam a cheadú as a CMI féin. Ar an taobh eile, d'fhéadfaidh sé go mbeadh orthu ríchíosanna a íoc le gnóthais eile a bhfuil cearta maoine intleachtúla acu atá riachtanach don chaighdeán atá ábhartha dá dtáirgí féin. Dá bhrí sin, d'fhéadfaidís trascheadúnú a dhéanamh ar CMI riachtanach dá gcuid féin mar mhalairt ar CMI riachtanach atá ag gnóthais eile nó a CMIanna a úsáid ar bhealach cosantach. Ina theannta sin, féadfaidh gnóthais a CMIanna a luacháil freisin trí mhodhanna seachas trí ríchíosanna. Go praiticiúil, úsáideann go leor gnóthas meascán de na samhlacha gnó seo.
470. Ar an tríú dul síos, d'fhéadfaidh torthaí frithiomaíocha teacht as caighdeánú trí chos a chur ar ghnóthais áirithe rochtain éifeachtach a fháil ar thorthaí an phróisis chaighdeánaigh forbartha (is é sin le rá, an tsonraíocht agus/nó na cearta maoine intleachtúla sár-riachtanacha chun an caighdeán a chur chun feidhme). Má chuirtear cosc iomlán ar ghnóthas rochtain a fháil ar thoradh an chaighdeáin, nó nach dtugtar rochtain dó ach ar théarmaí toirmeascacha nó idirdhealaitheach, tá baol ann go mbeadh éifeacht fhrithiomaíoch ann. D'fhéadfaidh córas ina nochtar CMI a d'fhéadfaidh a bheith ábhartha roimh ré an dóchúlacht go dtabharfaí rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán²⁶⁸ a mhéadú ós rud é go gcuireann sé ar chumas na rannpháirtithe na teicneolaíochtaí atá clúdaithe ag CMI agus nach bhfuil cumhdaithe ag CMI a shainiú. Tá na cuspóirí céanna²⁶⁹ ag dlíthe maoine intleachtúla agus ag dlíthe iomaíochta maidir le leas tomhaltóirí agus nuálaíocht a chur chun cinn chomh maith le leithdháileadh éifeachtúil acmhainní. Cuireann cearta maoine intleachtúla iomaíocht dhinimiciúil chun cinn trí spreagadh a thabhairt do ghnóthais infheistíocht a dhéanamh i bhforbairt táirgí agus próiseas nua nó feabhsaithe. Dá bhrí sin, tá cearta maoine intleachtúla iomaíoch go ginearálta. De bhua CMI, áfach, d'fhéadfaidh rannpháirtí a bhfuil CMI riachtanach aige chun an caighdeán a chur chun feidhme, i gcomhthéacs sonrach na forbartha caighdeánaí, rialú a fháil freisin ar úsáid

²⁶⁷ I gcomhthéacs na Caibidle seo, tagraíonn CMI go háirithe do phaitinn(i) (gan iarratais ar phaitinní neamhfhoilsithe a áireamh). Mar sin féin, má thugann aon chineál eile CMI rialú don sealbhóir CMI ar úsáid an chaighdeáin ba cheart na prionsabail chéanna a chur i bhfeidhm.

²⁶⁸ Má ghabhann freisin le gealltanas FRAND. (féach míreanna 482-484)

²⁶⁹ Féach na Treoirí um Aistriú Teicneolaíochta, mír 7.

caighdeáin. Nuair is bacainn ar dhul isteach é an caighdeán, d'fhéadfadh an gnóthas ar an gcaoi sin an margadh táirge nó seirbhíse lena mbaineann an caighdeán a rialú. D'fhéadfadh sé sin ligean do ghnóthais iad féin a iompar ar bhealaí frithiomaíocha, mar shampla trí dhiúltú an CMI is gá a cheadúnú nó trí chíosanna iomarcacha a bhaint amach trí tháillí idirdhealaitheacha nó trí tháillí iomarcacha ríchiosa²⁷⁰, rud a chuirfeadh cosc ar rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán (“seilteach”). D'fhéadfadh an staid ina mhalairt de chás teacht chun cinn freisin má tharraingítear amach caibidlíocht cheadúnúcháin ar chúiseanna atá inchurtha i leith úsáideoir an chaighdeáin amháin. D'fhéadfaí a áireamh leis sin, mar shampla, diúltú táille ríchiosa FRAND a íoc nó straitéisí dilseachta (“gabhaltas amach”) a úsáid.

471. Mar sin féin, fiú más féidir le bunú caighdeáin cumhacht mhargaidh na sealbhóirí CMI a bhfuil CMInna acu atá fíor-riachtanach don chaighdeán a chruthú nó a mhéadú, níl aon toimhde ann go bhfuil cearta maoiníntleachtúla a choinneáil nó a fheidhmiú atá riachtanach do chaighdeán, is ionann agus cumhacht an mhargaidh a shealbhu nó a fheidhmiú. Ní féidir ceist na cumhachta margaidh a mheasúnú ach amháin ar bhonn cás ar chás²⁷¹.

7.3.2. *Iomaíocht de réir cuspóra a shrianadh*

472. Comhaontuithe a úsáideann caighdeán mar chuid de chomhaontú sriantach níos leithne arb é is aidhm dó iomaitheoirí iarbhir nó iomaitheoirí a d'fhéadfadh a bheith ann a eisiamh. Mar shampla, comhaontú faoina socraíonn comhlachas náisiúnta monaróirí caighdeán agus faoina gcuirfidh sé brú ar thríú páirtithe gan táirgí nach gcomhlíonann an caighdeán a mhargú nó faoina dtiocfadh táirgeoirí chomhthiomsú an táirge reatha chun teicneolaíocht nua a eisiamh ó chaighdeán atá ann cheana féin²⁷² faoin gcatagóir sin.
473. Beidh aon chomhaontú chun iomaíocht a laghdú trí úsáid a bhaint as nochtheadh na dtéarmaí ceadúnaithe is sriantaí sula nglacfar caighdeán mar chluadach chun praghsanna táirgí iartheachacha a shocrú go comhpháirteach nó le praghsanna ionadacha CMI nó teicneolaíochta ionadacha, ina srianta ar iomaíocht trí agóid²⁷³.

7.3.3. *Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht*

7.3.3.1. Comhaontuithe nach gcuirtear srian ar iomaíocht leo de ghnáth

474. Ní mór anailís a dhéanamh ina gcomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch ar chomhaontuithe caighdeánaithe nach gcuireann srian leis an iomaíocht, lena n-áirítear trí chineál na n-earraí nó na seirbhísí a ndéantar difear dóibh, na fiordhálaí

²⁷⁰ Ní féidir táillí arda ríchiosa a cháiliú mar tháillí iomarcacha ach amháin má chomhlíontar na coinníollacha a bhaineann le mí-úsáid ceannasachta mar atá leagtha amach in Airteagal 102 den Chonradh agus i gcásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Féach mar shampla breithiúnas an 14 Feabhra 1978, *United Brands*, Cás 27/76, EU:C:1978:22.

²⁷¹ Féach an Cinneadh ón gCoimisiún i gCás AT.39985 – *Motorola – Forghníomhú paitinní bunriachtanacha caighdeánacha GPRS*, aithrisí 221-270.

²⁷² Féach mar shampla Cinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/35.691, *piobáin réamhinslithe*, aithris 147, ina raibh ‘modhanna agus caighdeáin á n-úsáid chun cosc nó moill a chur ar thabhairt isteach teicneolaíochta nua a mbeadh laghduithe ar phraghsanna mar thoradh uirthi’ mar chuid den sárú ar Airteagal 101.

²⁷³ Níor cheart go gcuirfeadh an mhír seo cosc ar nochtheadh ex ante na dtéarmaí ceadúnaithe is sriantaí do phaitinní bunriachtanacha caighdeánacha ag sealbhóirí aonair CMInna nó ar uasráta ríchiosa carntha ag gach sealbhóir CMI mar a thuairiscítear i mír 500. Ní chuireann sé cosc ach oiread ar chomhthiomsuithe paitinní a chruthaítear i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach i Roinn IV.4 de na Treoirí um Aistriú Teicneolaíochta ná ar an gcinneadh CMI a cheadúnú atá riachtanach do chaighdeán ar théarmaí saor ó ríchíosanna mar a leagtar amach sa Chaibidil seo iad.

maidir le feidhmiú agus struchtúr an mhargaidh nó na margaí i dtrácht a chur san áireamh, i dtaca leis an tionchar iarbhrí agus dóchúil a bheidh acu ar an iomaíocht. In éagmais cumhacht an mhargaidh²⁷⁴, ní féidir le comhaontú um chaighdeánú tionchar sriantach a imirt ar an iomaíocht. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ann i gcás ina mbeadh iomaíocht éifeachtach ann idir roinnt caighdeán deonach.

475. I gcás na gcomhaontuithe forbartha caighdeánacha sin a bhfuil baol ann go gcruthófaí cumhacht mhargaidh leo, leagtar amach i míreanna 477-483 na coinníollacha faoina mbeadh comhaontuithe den sórt sin lasmuigh de raon feidhme Airteagal 101(1) de ghnáth.
476. Mura gcomhlíonfar aon cheann de na prionsabail atá leagtha amach san Alt seo, ní thiomhdeofar laistigh d'Airteagal 101(1) go bhfuil srianadh iomaíochta ann. Mar sin féin, beidh gá le féinmheasúnú chun a shuíomh an dtagann an comhaontú faoi Airteagal 101(1) agus, más amhlaidh go dtagann, an bhfuil coinníollacha Airteagal 101(3) comhlíonta. Sa chomhthéacs sin, aithnítear go bhfuil samhlacha éagsúla ann d'fhorbairt chaighdeánach agus gur gné dhearfach de gheilleagar margaidh í an iomaíocht laistigh de na samhlacha sin agus eatarthu. Dá bhrí sin, tá saoirse iomlán ag eagraíochtaí forbartha caighdeánaí rialacha agus nósanna imeachta a chur i bhfeidhm nach sáraíonn rialacha iomaíochta ach atá éagsúil ó na rialacha a ndéantar cur síos orthu i míreanna 477-483.
477. I gcás ina mbeidh rannpháirtíocht i bhforbairt chaighdeánach **neamhshrianta** agus go mbeidh an **nós imeachta** chun an caighdeán atá i gceist a ghlacadh **trédhearcach**, de ghnáth ní chuirfidh comhaontuithe caighdeánaithe **nach bhfuil aon oibleagáid orthu an caighdeán a chomhlíonadh**²⁷⁵ agus **rochtain ar an gcaighdeán a sholáthar ar théarmaí cothroma, réasúnacha agus neamh-idirdhealaitheacha (FRAND)** srian le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1).
478. Go háirithe, d'fhonn rannpháirtíocht neamhshrianta a áirithiú, bheadh ar rialacha na heagraíochta caighdeán-fhorbartha foráil a dhéanamh gur féidir le gach iomaitheoir sa mhargadh nó i margaí a bhfuil tionchar ag an gcaighdeán orthu páirt a ghlacadh sa phróiseas as a dtiocfaidh roghnú an chaighdeáin. Bheadh nósanna imeachta oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha ag na heagraíochtaí forbartha caighdeánacha freisin chun cearta vótála a leithdháileadh mar aon le critéir oibiachtúla, más ábhartha, chun an teicneolaíocht a roghnú, ar nósanna imeachta iad a chuirfí san áireamh sa chaighdeán.
479. Maidir le **trédhearcacht**, bheadh gá le nósanna imeachta ag an eagraíocht ábhartha forbartha caighdeánaí a chuirfeadh ar chumas na ngeallsealbhóirí iad féin a chur ar an eolas go héifeachtach faoi obair caighdeánaithe atá ar na bacáin, atá ar siúl agus atá tugtha chun críche in am trátha ag gach céim d'fhorbairt an chaighdeáin.
480. Ina theannta sin, bheadh ar rialacha na heagraíochta forbartha caighdeánaí **rochtain éifeachtach** ar an gcaighdeán a áirithiú ar **théarmaí cothroma, réasúnacha agus neamh-idirdhealaitheacha**²⁷⁶.
481. I gcás caighdeán lena mbaineann CMI, **beartas soiléir cothrom CMI**²⁷⁷, **a bheidh curtha in oiriúint don tionscal ar leith** agus do riachtanais na heagraíochta

²⁷⁴ Féach Caibidil 1 Réamhrá freisin. Maidir le scaireanna margaidh, féach freisin mír 498.

²⁷⁵ Féach freisin mír 490 maidir leis sin.

²⁷⁶ Mar shampla, ba cheart rochtain éifeachtach a dheonú ar shonraíocht an chaighdeáin.

forbartha caighdeánaí atá i gceist, méadaíonn sé an dóchúlacht go dtabharfar rochtain éifeachtach do lucht cur chun feidhme an chaighdeáin ar na caighdeáin a d'fhorbair an eagraíocht forbartha caighdeánaí sin.

482. D'fhonn **rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán a áirithiú**, bheadh ar na rannpháirtithe ar mian leo CMIInna a bheith curtha san áireamh sa chaighdeán gealltanais neamh-inchúlghairthe i scríbhinn a chur ar fáil chun a gcuid cearta maoinne intleachtúla riachtanacha a cheadúnú do gach tríú páirtí, ar théarmaí cothroma, réasúnacha agus neamh-idirdhealaitheacha (“gealltanais FRAND”)²⁷⁸. Ba cheart an gealltanais sin a thabhairt sula nglacfar an caighdeán. Ag an am céanna, leis an mbeartas CMI, ba cheart go gceadófaí do shealbhóirí CMI teicneolaíocht shonraithe a eisiáil ón bpróiseas forbartha caighdeánach agus ar an gcaoi sin ón ngealltanais ceadúnas a thairiscint, ar choinníoll go ndéanfar an t-eisiáil go luath i bhforbairt an chaighdeáin. D'fhonn éifeachtacht an ghealltanais FRAND a áirithiú, bheadh gá freisin le ceanglas a chur ar gach sealbhóir rannpháirteach CMI a chuireann gealltanais den chineál sin ar fáil chun a áirithiú go bhfuil aon ghnóthas a n-aistríonn úinéir CMI a CMI (lena n-áirítear an ceart an CMI a cheadúnú) faoi cheangal ag an ngealltanais sin, mar shampla trí chlásal conarthach idir an ceannaitheoir agus an díoltóir. Ba cheart a thabhairt faoi deara gur féidir le FRAND ceadúnú saor ó ríchíosanna a chumhdach freisin.
483. Thairis sin, ba ghá go n-éileodh an beartas CMI go ndéanfaidh rannpháirtithe a CMI a **nochtadh de mheon macánta**, rud a d'fhéadfadh a bheith riachtanach chun an caighdeán atá á fhorbairt a chur chun feidhme. Tá sé sin ábhartha maidir le (i) a chur ar chumas an tionscail rogha eolasach teicneolaíochta a dhéanamh lena chur san áireamh i gcaighdeán²⁷⁹ agus (ii) cuidiú leis an sprioc maidir le rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán a bhaint amach. D'fhéadfaí oibleagáid nochtadh den sórt sin a bhunú ar iarrachtaí réasúnta chun léamh CMI a shainaithint ar an gcaighdeán a d'fhéadfadh a bheith ann²⁸⁰ agus chun an nochtadh a thabhairt cothrom le dáta de réir mar a

²⁷⁷ Mar a shonraítear i míreanna 482 agus 483. Féach freisin an Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach COM (2017) 712 maidir le Cur Chuige an AE a leagan amach i leith Paitinní Caighdeánacha Riachtanacha.

²⁷⁸ Féach breithiúnas an 16 Iúil 2015, *Huawei Technologies Co. Ltd v ZTE Corp. agus ZTE Deutschland GmbH*, C-170/13, EU:C:2015:477, mír 53: ‘Sna himthosca sin, agus ag féachaint don fhíoras go gcruthaítear ionchais dhlisteanacha ó thríú páirtithe le gealltanais ceadúnais a dheonú ar théarmaí FRAND go ndeonóidh dílseánach an SEP ceadúnais ar théarmaí den sórt sin, d'fhéadfadh sé, i bprionsabal, gurb ionann diúltú ó dhilseánach an SEP ceadúnas a dheonú ar na téarmaí sin agus mí-úsáid de réir bhrí Airteagal 102 CFAE’. Féach freisin Cinneadh ón gCoimisiún i gCás AT.39985 – *Motorola – Forghníomhú Paitinní bunriachtanacha caighdeánacha GPRS*, mír 417: ‘I bhfianaise an phróisis chaighdeánaithe as ar eascair glacadh chaighdeán GPRS agus tiomantas deonach Motorola chun an Cudak SEP a cheadúnú ar théarmaí agus ar choinníollacha FRAND, tá ionchas dlíseanach ag cur chun feidhme chaighdeán GPRS go ndeonóidh Motorola ceadúnas dóibh thar an PCI sin, ar choinníoll nach bhfuil siad toilteanach ceadúnas a chur isteach ar théarmaí agus ar choinníollacha FRAND’.

²⁷⁹ Os a choinne sin, tarlaíonn ‘mbush paití’ nuair a dhéanann gnóthas atá rannpháirteach sa phróiseas caighdeánach forbartha a cheilt d’aon ghnó go bhfuil paitinní bunriachtanacha aige ar an gcaighdeán atá á fhorbairt, agus nach dtosaíonn sé ag dearbhú na bpaitinní sin ach amháin tar éis an caighdeán a bheith comhaontaithe agus dá bhrí sin go bhfuil gnóthais eile “iata” lena úsáid. Nuair a tharlaíonn ‘mbush paitéireachta’ le linn an phróisis forbartha caighdeánaigh, baineann sé sin an bonn den mhuinín as an bpróiseas forbartha caighdeánaí, ós rud é gur réamhchoinníoll é próiseas forbartha caighdeán éifeachtach maidir le forbairt theicniúil agus maidir le forbairt an mhargaidh i gcoitinne chun leas na dtomhaltóirí. Féach, mar shampla, Cinneadh ón gCoimisiún an 9 Nollaig 2009 i gCás COMP/38.636 – RAMBUS, IO C 30, 6.2.2010, lch. 17.

²⁸⁰ Chun an toradh a lorgaítear a fháil, ní gá nochtadh de mheon macánta a dhéanamh chomh fada agus a chuireann sé de cheangal ar rannpháirtithe a CMIInna a chur i gcomparáid leis an gcaighdeán a d'fhéadfadh a

thagann forbairt ar an gcaighdeán. Maidir le paitinní, ba cheart go n-áireofaí ar a laghad uimhir na paitinne nó uimhir iarratais na paitinne sa nochtadh CMI. Mura bhfuil an fhaisnéis sin ar fáil go poiblí fós, is leor freisin má dhearbhaíonn an rannpháirtí gur dócha go ndéanfaidh sé éilimh ar CMI ar theicneolaíocht áirithe gan éilimh shonracha ar CMI a shainaithint (ar a dtugtar ilnochtadh)²⁸¹. Seachas sa chás sin, is lú seans go gcuirfeadh ilnochtadh ar chumas an tionscail rogha eolasach teicneolaíochta a dhéanamh agus rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán a áirithiú. Ba cheart rannpháirtithe a spreagadh freisin a nochtuithe a thabhairt cothrom le dáta tráth a nglactar caighdeán, go háirithe má tá aon athruithe ann a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhuntrédhearcacht nó ar bhailíocht a gcuid CMInna. Ós rud é nach ionann na rioscaí maidir le rochtain éifeachtach i gcás eagraíocht chaighdeánach forbartha a bhfuil beartas caighdeán saor ó ríchíosanna aici, ní bheadh nochtadh CMI ábhartha sa chomhthéacs sin.

484. Tá gealltanais FRAND ceaptha chun a áirithiú go bhfuil teicneolaíocht riachtanach atá á cosaint ag CMInna atá ionchorpraithe i gcaighdeán inrochtana ag úsáideoirí an chaighdeáin sin ar théarmaí agus ar choinníollacha atá cothrom, réasúnach agus neamh-idirdhealaitheach. Go háirithe, is féidir le gealltanais FRAND cosc a chur ar shealbhóirí CMI ó chaighdeán a chur chun feidhme trí dhiúltú ceadúnas a thabhairt nó trí tháillí éagóracha nó míréasúnta a iarraidh (i bhfocail eile, táillí iomarcacha) tar éis don tionscal a bheith faoi ghlas sa chaighdeán nó trí tháillí idirdhealaitheacha ríchiosa a ghearradh²⁸². Ag an am céanna, ligeann gealltanais FRAND do shealbhóirí CMI luach airgid a chur ar a dteicneolaíochtaí trí ríchíosanna FRAND agus fáltas réasúnta a fháil ar a n-infheistíocht in T&D atá i mbaol de bharr a nádúir. Is féidir leis sin dreasachtaí leanúnacha a chinntiú chun cur leis an teicneolaíocht is fearr atá ar fáil.
485. Ní éilíonn comhlíonadh Airteagal 101 ag an eagraíocht forbartha caighdeánaí ar an eagraíocht forbartha caighdeánaí a fhíorú an gcomhlíonann téarmaí ceadúnaithe na rannpháirtithe an gealltanais FRAND²⁸³. Beidh ar na rannpháirtithe measúnú a dhéanamh dóibh féin an gcomhlíonann na téarmaí ceadúnaithe agus go háirithe na táillí a ghearrann siad an gealltanais i ndáil leis an ordú. Dá bhrí sin, agus cinneadh á dhéanamh ar cheart gealltanais a thabhairt maidir le CMI ar leith, beidh ar rannpháirtithe a bheith ag súil le himpleachtaí an ghealltanais i ndáil le FRAND, go háirithe maidir lena gcumas leibhéal a dtáillí a shocrú gan srian.
486. I gcás díospóide, ba cheart a mheas an bhfuil na táillí a ghearrtar ar rochtain ar CMI sa chomhthéacs caighdeánach forbartha éagórach nó míréasúnta a bhunú ar cibé an mbaineann gaol réasúnta leis an CMI leis na táillí²⁸⁴. D'fhéadfadh luach eacnamaíoch CMI a bheith bunaithe ar bhreisluach reatha an CMI atá cumhdaithe

bheith ann agus ráiteas a eisiúint ina ndéarfaí go dearfach nach bhfuil aon léamh CMI acu ar an gcaighdeán a d'fhéadfadh a bheith ann.

²⁸¹ Moltar do rannpháirtithe a bhfaisnéis nochta a chomhlánú nuair a bhíonn uimhir na paitinne agus/nó uimhreacha iarratais paitinne ar fáil go poiblí.

²⁸² Féach freisin breithiúnas an 16 Iúil 2015, *Huawei Technologies Co. Ltd v ZTE Corp. agus ZTE Deutschland GmbH*, C-170/13, EU:C:2015:477, mír 71, ar dá réir a d'fhéadfadh caingean maidir le sárú a bheith ina mhí-úsáid ceannasachta de réir bhrí Airteagal 102 má thugtar i gcoinne ceadúnáil toilteanach é gan na céimeanna nós imeachta a leag an Chúirt amach ina Breithiúnas a chomhlíonadh.

²⁸³ Níl baint ag eagraíochtaí forbartha caighdeánacha le caibidlíocht cheadúnúcháin ná le comhaontuithe a eascraíonn astu.

²⁸⁴ Féach breithiúnas an 14 Feabhra 1978, *United Brands*, Cás 27/76, EU:C:1978:22, mír 250; Féach freisin breithiúnas an 16 Iúil 2009, *Der Grüne Punkt – Córás Duales Deutschland v an Coimisiún*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, mír 142.

agus ba cheart é a bheith beag beann ar rath an mhargaidh sna táirgí nach mbaineann leis an teicneolaíocht phaitinnithe²⁸⁵. Go ginearálta, tá modhanna éagsúla ar fáil don mheasúnú²⁸⁶, agus sa chleachtas, úsáidtear níos mó ná modh amháin go minic chun easnaimh i modh ar leith a chur san áireamh agus an toradh a chros-seiceáil²⁸⁷. D'fhéadfadh sé a bheith indéanta na táillí ceadúnaithe arna ngearradh ag an ngnóthas atá i gceist do na paitinní ábhartha i dtimpeallacht iomaíoch sula bhfuil an caighdeán forbartha ag an tionscal (*ex ante*) a chur i gcomparáid le luach/ríchíos an chéad rogha eile is fearr atá ar fáil (*ex-ante*) nó leis an luach/ríchíos a ghearrtar tar éis don tionscal a bheith glasaílte in (*ex-post*). Glactar leis leis sin gur féidir an chomparáid a dhéanamh ar bhealach comhsheasmhach iontaofa²⁸⁸.

487. D'fhéadfaí measúnú saineolach neamhspleách a fháil freisin ar mhaithe le lárnacht oibiachtúil agus rithábhachtacht an CMI ábhartha maidir leis an gcaighdeán atá i gceist. I gcás iomchuí, d'fhéadfaí tagairt a dhéanamh freisin do nochtheadh *ex ante* ar théarmaí ceadúnúcháin, lena n-áirítear na ríchíosanna aonair nó comhiomlána do CMI ábhartha, i gcomhthéacs próisis forbartha caighdeánaigh ar leith. Ar an gcaoi chéanna, d'fhéadfadh sé go bhféadfaí na téarmaí ceadúnaithe i gcomhaontuithe shealbhóir an CMI a chur i gcomparáid le cur chun feidhmeoirí eile den chaighdeán céanna. Leis na rátaí ríchiosa a ghearrtar ar an CMI céanna i gcaighdeáin inchomparáide eile, d'fhéadfaí rátaí ríchiosa FRAND a chur in iúl. Glactar leis sna modhanna sin gur féidir an chomparáid a dhéanamh ar bhealach comhsheasmhach agus iontaofa agus nach toradh í ar chumhacht an mhargaidh a fheidhmiú go míchuí. Modh eile is ea luach foriomlán iomchuí a chinneadh, ar an gcéad dul síos, do gach CMI ábhartha agus, ar an dara dul síos, an chuid atá inchurtha i leith sealbhóir CMI ar leith. Ní fhéachtar leis na Treoirlínte seo le liosta uileghabhálach de mhodhanna iomchuí a chur ar fáil chun a mheas an bhfuil na táillí ríchiosa iomarcach nó idirdheallaitheach faoi Airteagal 102.
488. Mar sin féin, ba cheart béim a leagan air nach ndéanann aon ní sna Treoirlínte seo dochar don fhéidearthacht atá ag páirtithe a ndíospóidí maidir le leibhéal na rátaí ríchiosa FRAND a réiteach trí dhul ar iontaoibh na gcúirteanna inniúla sibhialta nó tráchtála nó modhanna malartacha chun díospóidí a réiteach²⁸⁹.

²⁸⁵ Teachtaireacht COM(2017) 712 ón gCoimisiún Eorpach maidir le Cur chuige AE a leagan amach i leith Paitinní Caighdeánacha Riachtanacha, lch. 7.

²⁸⁶ I bprionsabal, d'fhéadfadh sé nach iad na modhanna costasbhunaithe is oiriúnaí mar go bhforchuirtear leo an deacracht a bhaineann le measúnú a dhéanamh ar na costais atá inchurtha i leith forbairt paitinne ar leith nó grúpaí paitinní ar leith agus toisc go bhféadfaidís saobhadh a dhéanamh ar na dreasachtaí chun nuálaíochta.

²⁸⁷ Níl na modhanna a ndéantar cur síos orthu anseo ar leith agus is féidir modhanna eile a léiríonn spiorad céanna na modhanna tuairiscithe a úsáid chun rátaí FRAND a chinneadh. Féach freisin Chryssoula Pentheroudakis, Justus A. Barún (2017) Téarmaí Ceadúnúcháin Paitinní Caighdeánacha Riachtanacha. Anailís Chuimsitheach ar Chásanna. Tuarascáil an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde maidir le hEolaíocht le haghaidh Beartais. EUR 28302 GA; doi:10.2791/193948.

²⁸⁸ breithiúnas an 13 Iúil 1989, *Tournier*, C-395/87, EU:C:1989:319, mír 38; Breithiúnas an 13 Iúil 1989, *Lucazeau and Others v SACEM and Others*, Cásanna 110/88, 241/88 agus 242/88, EU:C:1989:326, mír 33.

²⁸⁹ Má aontaíonn an dá pháirtí, is féidir le tríú páirtí neamhspleách, i.e. eadránaí, díospóidí faoin méid atá i gceist leis na PClanna a chinneadh freisin. Féach, mar shampla, breithiúnas an 16 Iúil 2015, *Huawei Technologies Co. Ltd v ZTE Corp. agus ZTE Deutschland GmbH*, C-170/13, EU:C:2015:477, mír 68 agus Cinneadh ón gCoimisiún an 29 Aibreán 2014 i gCás AT. 39939, *Samsung – Forfheidhmiú UMTS paitinní riachtanacha caighdeánach*, aithris 78.

7.3.3.2. Measúnú bunaithe ar éifeachtaí le haghaidh comhaontuithe caighdeánaithe

489. Agus measúnú á dhéanamh ar gach comhaontú caighdeánaithe, ní mór na héifeachtaí is dócha a bheidh ag an gcaighdeán ar na margaí lena mbaineann a chur san áireamh. Agus anailís á déanamh ar chomhaontuithe caighdeánaithe, cuirfear saintréithe na hearnála agus an tionscail san áireamh. Tá feidhm ag na breithnithe seo a leanas maidir le gach comhaontú um chaighdeánú a imíonn ó na prionsabail a leagtar amach i mír 477-483.

(a) Cineál deonach an chaighdeáin

490. Cibé acu a d'fhéadfadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a bheith mar thoradh ar chomhaontuithe um chaighdeánú, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé de shaoirse i gcónaí ag baill d'eagraíocht forbartha chaighdeánach caighdeáin mhalartacha nó táirgí nach gcomhlíonann an caighdeán comhaontaithe a fhorbairt²⁹⁰. Mar shampla, má chuireann an comhaontú caighdeánach forbartha ceangal ar na comhaltaí gan táirgí a tháirgeadh ach amháin i gcomhréir leis an gcaighdeán, is dócha go dtiocfaidh méadú suntasach ar an mbaol go n-imreofaí tionchar diúltach ar an iomaíocht agus d'fhéadfadh sé, in imthosca áirithe, srian a chur le hiomaíocht de réir cuspóra²⁹¹. Ar an gcaoi chéanna, is lú seans go n-eascróidh ábhair inní iomaíochta as caighdeáin nach gcumhdaíonn ach mionghnéithe nó codanna den táirge deiridh ná caighdeáin níos cuimsithí go háirithe mura bhfuil aon CMI riachtanach i gceist leis an gcaighdeán.

(b) Rochtain ar an gcaighdeán

491. Déanfar measúnú ar cé acu a chuireann nó nach gcuireann an comhaontú srian le hiomaíocht, beidh sé dírithe freisin ar rochtain ar an gcaighdeán. I gcás nach mbeidh rochtain ar thoradh ar chaighdeán (is é sin le rá, sonrú conas an caighdeán a chomhlíonadh agus, más ábhartha, an CMI riachtanach chun an caighdeán a chur chun feidhme) ar fáil do gach comhalta nó tríú páirtí (is é sin le rá, neamh-bhaill na heagraíochta forbartha caighdeánaí ábhartha) d'fhéadfadh sé sin margaí a dhúnadh nó do dheighleoga agus gur dócha go gcuirfidh sé srian ar iomaíocht dá bharr sin. Ar an gcaoi chéanna, is dócha go gcuirfear srian leis an iomaíocht i gcás nach mbeidh rochtain ar thoradh caighdeáin ach ar théarmaí idirdhealaitheacha nó iomarcacha do bhaill nó do thríú páirtithe. Mar sin féin, i gcás roinnt caighdeán atá in iomaíocht lena chéile nó i gcás iomaíochta éifeachtaí idir an réiteach caighdeánaithe agus an réiteach neamhchaighdeánaithe, d'fhéadfadh sé nach mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht mar thoradh ar theorannú ar rochtain.

492. Maidir le comhaontuithe caighdeánacha forbartha ina bhfuil cineálacha éagsúla samhlacha maidir le nochtadh CMInna ó na samhlacha a ndéantar cur síos orthu i mír 483, chaithfí measúnú a dhéanamh orthu ar bhonn cás ar chás féachaint an ráthaítear rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán leis an tsamhail nochta atá i gceist (mar shampla, samhail nochta nach n-éilíonn nochtadh CMI ach é sin amháin). Comhaontuithe forbartha caighdeánacha ina ndéantar foráil maidir le nochtadh faisnéise maidir le saintréithe agus breisluach gach CMI de réir caighdeáin agus, ar

²⁹⁰ Féach an Cinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/29/151, *Philips/VCR*, aithris 23: 'Ós rud é go raibh na caighdeáin sin ann chun trealamh VCR a mhonarú, ní raibh sé d'oibleagáid ar na páirtithe ach caiséid agus taifeadáin a mhonarú agus a dháileadh i gcomhréir leis an gcóras VCR atá ceadúnaithe ag Philips. Bhí toirmeasc orthu athrú go córais eile físchaiséid agus iad a dháileadh... Ba shrían ar iomaíocht faoi Airteagal 85(1)(b) é seo'.

²⁹¹ Féach an Cinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/29/151, *Philips/VCR*, aithris 23.

an gcaoi sin, trédhearcacht a mhéadú do pháirtithe a bhfuil baint acu le caighdeán a fhorbairt, ní chuirfidh sé srian, i bprionsabal, le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1).

(c) Rannpháirtíocht i bhforbairt an chaighdeáin

493. Má bhíonn rannpháirtíocht sa phróiseas forbartha caighdeánach oscailte, laghdóidh sé sin an baol go mbeidh éifeacht shriantach ann ar an iomaíocht a thiocfadh as gnóthais áirithe a eisiamh ón gcumas tionchar a imirt ar rogha agus ar mhionsaothrú an chaighdeáin²⁹².
494. Is féidir rannpháirtíocht oscailte a bhaint amach trí chead a thabhairt do gach iomaitheoir agus/nó gach geallsealbhóir ábhartha sa mhargadh a bhfuil tionchar ag an gcaighdeán air páirt a ghlacadh i bhforbairt agus roghnú an chaighdeáin. .
495. Dá mhéad tionchar margaidh is dócha a bheidh ag an gcaighdeán agus dá leithne is féidir a chur i bhfeidhm, is tábhachtaí go mbeadh rochtain chothrom ar an bpróiseas forbartha caighdeánach.
496. I gcásanna áirithe, áfach, d'fhéadfadh sé nach mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1), mar shampla: (i) má bhíonn iomaíocht ann idir roinnt caighdeán agus eagraíochtaí forbartha caighdeánaí, (ii) más rud é, in éagmais srianta ar na rannpháirtithe²⁹³, nárbh fhéidir an caighdeán a ghlacadh nó nár dhócha go nglacfadh sé an uchtáil sin²⁹⁴ nó (iii) dá mbeadh teorainn ama leis an srian ar na rannpháirtithe agus d'fhonn leanúint ar aghaidh go tapa (mar shampla ag tús na hiarrachta caighdeánaithe) agus fad a bheidh deis ag gach iomaitheoir a bheith páirteach chun leanúint d'fhorbairt an chaighdeáin.
497. I gcásanna áirithe, féadfar na héifeachtaí diúltacha a d'fhéadfadh a bheith ag rannpháirtíocht shrianta a bhaint nó a laghdú trína áirithiú go gcoinneofar geallsealbhóirí ar an eolas agus go rachfar i gcomhairle leo maidir leis an obair atá ar siúl²⁹⁵. D'fhéadfaí nósanna imeachta aitheanta le haghaidh comhionadaíocht do pháirtithe leasmhara (e.g. tomhaltóirí) a bheartú. Dá mhéad geallsealbhóirí is féidir tionchar a imirt ar an bpróiseas as a n-eascaíonn roghnú an chaighdeáin agus dá thrédhearcaí is atá an nós imeachta chun an caighdeán a ghlacadh, is é is dóichí go gcuirfear leasanna na ngeallsealbhóirí uile san áireamh sa chaighdeán a ghlacfar.

(d) Sciaranna margaidh

498. Chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí comhaontaithe chaighdeánaigh forbartha, ba cheart sciartha margaidh na n-earraí, na seirbhísí nó na dteicneolaíochtaí atá bunaithe ar an gcaighdeán a chur san áireamh. D'fhéadfadh sé nach mbeadh sé indéanta i gcónaí a mheas le cinnteacht ar bith ag céim luath cibé an nglacfaidh cuid mhór den tionscal an caighdeán iarbhir nó nach mbeidh ann ach caighdeán a úsáideann cuid

²⁹² I gCinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/31.458, *X/Open Group*, mheas an Coimisiún, fiú dá gcuirfí na caighdeáin a glacadh ar fáil go poiblí, go raibh sé d'éifeacht ag an mbeartas srianta ballraíochta cosc a chur ar neamhchomhaltaí tionchar a imirt ar thorthaí obair an ghrúpa agus ar an bhfios gnó agus an tuiscint theicniúil a fháil maidir leis na caighdeáin ar dócha go bhfaigheadh na baill iad. Ina theannta sin, ní fhéadfadh daoine nach comhaltaí iad, murab ionann agus na comhaltaí, an caighdeán a chur chun feidhme sular glacadh é (féach mír 32). Measadh, dá bhrí sin, sa chás sin gur srianadh faoi Airteagal 101(1) atá sa chomhaontú.

²⁹³ D'fhéadfadh srian den sórt sin teacht chun cinn trí gheallsealbhóirí a eisiamh ón gcomhaontú um chaighdeánú nó trí stádas rannpháirtí níos teoranta.

²⁹⁴ Nó dá gcuirfeadh próiseas neamhéifeachtúil moill mhór ar ghlacadh an chaighdeáin, d'fhéadfadh éifeachtúlachtaí a bheadh le breithniú faoi Airteagal 101(3) dul thar aon srian tosaigh.

²⁹⁵ Féach Cinneadh ón gCoimisiún an 14 Deireadh Fómhair 2009 i gCás 39.416, *Aicmiú Long*.

imeallach den tionscal ábhartha. I gcásanna ina mbeidh gnóthais a chuireann le teicneolaíocht sa chaighdeán comhtháite go hingearach, d'fhéadfaí scaireanna margaidh ábhartha na ngnóthas, a ghlac páirt i bhforbairt an chaighdeáin, a úsáid mar ionadach chun meastachán a dhéanamh ar an sciar margaidh is dócha a bheidh ag an gcaighdeán (ós rud é go mbeadh leas ag na gnóthais atá rannpháirteach i bhforbairt an chaighdeáin i bhformhór na gcásanna an caighdeán a chur chun feidhme)²⁹⁶. Mar sin féin, ós rud é gur minic a bhíonn éifeachtúlacht na gcomhaontuithe caighdeánaithe i gcomhréir leis an sciar den tionscal atá páirteach i bhforbairt agus/nó i gcur i bhfeidhm an chaighdeáin, ní gá gurb é an tátal a bhainfear as an gcaighdeán gur dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht as an gcion sin atá i seilbh na bpáirtithe sa mhargadh nó sna margáí a bhfuil tionchar ag an gcaighdeán orthu.

(e) Idiridhealú

499. D'fhéadfadh srian ar iomaíocht a bheith mar thoradh ar aon chomhaontú forbartha caighdeánach lena ndéantar idiridhealú soiléir in aghaidh aon duine de na comhaltaí rannpháirteacha nó féideartha. Mar shampla, dá mba rud é nach n-eisiafaidh eagraíocht forbartha caighdeánaí ach gnóthais réamhtheachtacha (is é sin le rá, gnóthais nach bhfuil gníomhach sa mhargadh táirgeachta iartheachtach), d'fhéadfadh sé go n-eisiafaí teicneolaíochtaí réamhtheachtacha a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh air sin.

(f) Nochtadh *ex ante* rátaí ríchiosa

500. Comhaontuithe caighdeánacha forbartha lena bhforáiltear do nochtadh *ex ante* na dtéarmaí ceadúnaithe is sriantaí do phaitinní bunriachtanacha caighdeánacha ag sealbhóirí aonair CMIInna nó d'uasráta ríchiosa carntha²⁹⁷ ag gach sealbhóir CMI, ní chuirfidh siad srian, i bprionsabal, ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). I ndáil leis sin, tá sé tábhachtach go gcuirfí na páirtithe a bhfuil baint acu le caighdeán a roghnú go hiomlán ar an eolas ní hamháin maidir leis na roghanna teicniúla atá ar fáil agus maidir leis an CMI a ghabhann leis, ach maidir leis an gcostas is dócha a bheidh ar an CMI sin freisin. Dá bhrí sin, más rud é go roghnaíonn beartas CMI na heagraíochta forbartha caighdeánaí cearta maoine intleachtúla a nochtadh ina n-aonar do shealbhóirí CMI sula nglacfar an caighdeán, a dtéarmaí ceadúnaithe is sriantaí, lena n-áirítear na huasrátaí ríchiosa nó uasráta ríchiosa carntha a bheidh le gearradh, ní bheidh srianadh iomaíochta de réir bhrí Airteagal 101(1) mar thoradh air sin de ghnáth²⁹⁸. An nochtadh aontaobhach *ex ante* sin de na téarmaí ceadúnaithe is sriantaí nó an t-uasráta ríchiosa carntha, is bealach amháin a bheadh i gceist lena chur ar chumas na bpáirtithe a bhfuil baint acu le caighdeán a fhorbairt cinneadh eolasach a dhéanamh bunaithe ar na míbhuntáistí agus na buntáistí a bhaineann le teicneolaíochtaí malartacha éagsúla.

²⁹⁶ Féach mír 464.

²⁹⁷ D'fhonn trédhearcacht na gcostas a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le caighdeán a chur chun feidhme a mhéadú, d'fhéadfadh eagraíochtaí forbartha caighdeánacha ról gníomhach a ghlacadh chun an cruach iomlán uasta ríchiosa don chaighdeán a nochtadh. Cosúil le coincheap linn paitinne, is féidir le sealbhóirí CMI an Stack ríchiosa iomlán a roinnt.

²⁹⁸ Níor cheart go mbeadh aon nochtadh aontaobhach nó comhpháirteach *ex ante* ar na téarmaí ceadúnaithe is sriantaí mar chumhdach chun praghsanna táirgí iartheachacha nó praghsanna ionadacha CMI/teicneolaíochtaí ionadacha a shocrú go comhpháirteach, ar srian ar iomaíocht le cuspoir é.

7.4. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

7.4.1. Gnóthachain éifeachtúlachta

501. Is minic a thagann gnóthachain shuntasacha éifeachtúlachta as comhaontuithe um chaighdeánú. Mar shampla, d'fhéadfadh caighdeáin ar fud an Aontais comhtháthú margaidh a éascú agus ligean do ghnóthais a n-earraí agus a seirbhísí a mhargú i ngach Ballstát, rud a d'fhágfadh go mbeadh rogha níos mó ag tomhaltóirí agus go laghdófaí praghsanna. Is minic a spreagann caighdeáin lena mbunaítear idir-inoibritheacht theicniúil agus comhoiriúnacht iomaíocht idir teicneolaíochtaí ó ghnóthais éagsúla agus a chabhraíonn le cosc a chur ar ghlasáil isteach do sholáthróir ar leith. Ina theannta sin, d'fhéadfadh caighdeáin costais idirbheart a laghdú do dhíoltóirí agus do cheannaitheoirí. Le caighdeáin maidir le, mar shampla, gnéithe cáilíochta, sábháilteachta agus comhshaoil de tháirge, d'fhéadfaí roghanna tomhaltóirí a éascú freisin agus d'fhéadfadh cáilíocht táirgí méadaithe a bheith mar thoradh orthu. Tá ról tábhachtach ag caighdeáin freisin maidir leis an nuálaíocht. Is féidir leo an t-am a thógann sé chun teicneolaíocht nua a thabhairt chuig an margadh a laghdú agus nuálaíocht a éascú trí chead a thabhairt do ghnóthais tógáil sa bhreis ar réitigh chomhaontaithe. Is féidir leis na gnóthachain éifeachtúlachta sin cur le margadh inmheánach athléimneach.
502. Chun gnóthachain éifeachtúlachta a bhaint amach i gcás comhaontuithe caighdeánaithe, ní mór an fhaisnéis is gá chun an caighdeán a chur i bhfeidhm a bheith ar fáil go héifeachtach dóibh siúd ar mian leo dul isteach sa mhargadh²⁹⁹.
503. Is féidir marcanna nó lógónna lena ndeimhnítear comhlíonadh a fheabhsú trí fheabhas a chur ar scaipeadh caighdeáin, rud a thabharfadh cinnteacht do chustaiméirí. Téann comhaontuithe maidir le tástáil agus deimhniú thar an gcuspóir príomhúil an caighdeán a shainiú agus de ghnáth is comhaontú ar leith a bheadh iontu agus margadh ar leith.
504. Cé nach mór anailís a dhéanamh ar na héifeachtaí ar nuálaíocht de réir an cháis, meastar gur dócha go n-eascróidh gnóthachain éifeachtúlachta as caighdeáin a chruthaíonn comhoiriúnacht ar leibhéal cothrománach idir ardáin teicneolaíochta éagsúla.

7.4.2. Indispensability Indispensability

505. Ní chomhlíonann srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta is féidir a ghiniúint le comhaontú caighdeánaithe nó téarmaí caighdeánacha critéir Airteagal 101(3) a bhaint amach.
506. Ní mór a chur san áireamh sa mheasúnú ar gach comhaontú um chaighdeánú an tionchar dóchúil a bheidh aige ar na margaí lena mbaineann, ar thaobh amháin, agus raon feidhme na srianta a d'fhéadfadh dul thar an gcuspóir éifeachtúlachtaí a bhaint amach, ar an taobh eile³⁰⁰.

²⁹⁹ Féach Cinneadh ón gCoimisiún an 15 Nollaig 1986 i gCás IV/31.458, *X/Open Group*, aithris 42: 'Measann an Coimisiún gur gné bhunriachtanach dá chinneadh díolúine a dheonú é toilteanas an Ghrúpa na torthaí a chur ar fáil a luaithe is féidir'.

³⁰⁰ I gCinneadh ón gCoimisiún i gCás IV/29/151, *Philips/VCR*, d'fhág comhlíonadh na gcaighdeán RCC eisiaimh córas eile, b'fhéidir níos fearr. Bhí an t-eisiaimh sin an-tromchúiseach i bhfianaise staid an mhargaidh a bhí ag Philips '... [R] agus cuireadh srianta ar na páirtithe nach raibh fíor-riachtanach chun na feabhsuithe sin a bhaint amach. Dhéanfaí comhoiriúnacht físcháipéisí VCR leis na meaisíní atá déanta ag monaróirí eile a

507. Ba cheart go mbeadh rannpháirtíocht i bhforbairt chaighdeánach oscailte de ghnáth do gach iomaitheoir sa mhargadh nó sna margaí a ndéanann an caighdeán difear dóibh mura léiríonn na páirtithe neamhéifeachtúlacht shuntasach maidir le rannpháirtíocht den sórt sin³⁰¹. De rogha air sin, ba cheart aon éifeachtaí sriantacha a ghabhann le rannpháirtíocht shrianta a bhaint nó a laghdú³⁰², ina theannta sin, d'fhéadfadh éifeachtúlachtaí a bheith níos mó ná an srian ar na rannpháirtithe faoi Airteagal 101(3) dá gcuirfeadh próiseas atá oscailte do gach iomaitheoir moill mhór ar ghlacadh an chaighdeáin.
508. Mar riail ghinearálta, níor cheart go gcumhdódh comhaontuithe um chaighdeánú níos mó ná mar is gá chun a n-aidhmeanna a áirithiú, cibé acu idir-inoibritheacht theicniúil agus comhoiriúnacht nó leibhéal áirithe cáilíochta í. I gcásanna nach rachadh ach réiteach amháin teicneolaíochta chun tairbhe tomhaltóirí nó an gheilleagair i gcoitinne, ba cheart an caighdeán sin a shocrú ar bhonn neamh-idirdhealaitheach. I gcúinsí áirithe, d'fhéadfadh méadú éifeachtúlachta níos mó a bheith mar thoradh ar chaighdeán atá neodrach ó thaobh na teicneolaíochta de. Dá n-áireofaí CMI³⁰³ ionadacha mar chodanna bunriachtanacha de chaighdeán agus, ag an am céanna, go mbeadh ar úsáideoirí an chaighdeáin íoc as níos mó CMI ná mar a bheadh riachtanach go teicniúil, rachadh sé thar a bhfuil riachtanach chun aon ghnóthachain éifeachtúlachta shainaitheanta a bhaint amach. Ar an gcaoi chéanna, lena n-áirítear CMI ionadach mar chodanna riachtanacha de chaighdeán, agus úsáid na teicneolaíochta sin a theorannú don chaighdeán áirithe sin (is é sin le rá, úsáid eisiach), d'fhéadfadh sé teorainn a chur le hiomaíocht idir-theicneolaíochta agus ní bheadh gá leis chun na héifeachtúlachtaí arna sainaithint a bhaint amach.
509. I bprionsabal, níl srianta i gcomhaontú caighdeánaithe a dhéanann caighdeán ceangailteach agus éigeantach don tionscal fíor-riachtanach.
510. Ar an gcaoi chéanna, maidir le comhaontuithe caighdeánaithe lena gcuirtear an ceart eisiach ar iontaoibh comhlachtaí áirithe comhlíonadh an chaighdeáin a thástáil, téann siad thar an bpríomhchuspóir an caighdeán a shainiú agus féadfaidh siad iomaíocht a shrianadh freisin. Mar sin féin, is féidir údar maith a bheith leis an eisiachas ar feadh tréimhse áirithe ama, mar shampla tríd an ngá le costais shuntasacha a bhaineann le gnólachtaí nuathionscanta a fhorchúiteamh³⁰⁴. Sa chás sin, ba cheart coimircí

áirithiú fíú mura mbeadh orthu glacadh le níos mó ná oibleagáid cloí leis na caighdeáin VCR agus trealamh VCR á mhonarú' (aithris 31).

³⁰¹ Féach Cinneadh ón gCoimisiún an 15 Nollaig 1986 i gCás IV/31.458, *X/Open Group*, aithris 45: '[T] Ní fhéadfaí aidhmeanna an Ghrúpa a bhaint amach dá mbeadh sé de cheart ag aon chuideachta atá toilteanach gealltanais a thabhairt do chuspóirí an Ghrúpa a bheith ina comhalta. Chruthódh sé sin deacrachtaí praiticiúla agus lóistíochúla chun an obair a bhainistiú agus d'fhéadfadh sé nach rithfí tograí iomchuí.' Féach freisin Cinneadh ón gCoimisiún i gCás 39.416, *Aicmiú Long*, mír 36: 'go mbaineann na Gealltanais cothromaíocht chuí amach idir critéir dhiana do bhallraíocht in IACS a choinneáil, ar thaobh amháin, agus deireadh a chur le bacainní neamhriachtanacha ar bhallraíocht in IACS ar an taobh eile. Áiríteofar leis na critéir nua nach mbeidh incháilithe ach do SCanna atá inniúil go teicniúil a bheith ina gcomhaltaí de IACS, rud a chuirfidh cosc ar éifeachtúlacht agus ar cháilíocht obair IACS mar gheall ar cheanglais róthrócaireacha le haghaidh rannpháirtíochta in IACS. Ag an am céanna, ní chuirfidh na critéir nua bac ar SCanna, atá inniúil agus toilteanach ó thaobh na teicneolaíochta de, ó dhul isteach in IACS'.

³⁰² Féach mír 477 thuas maidir lena áirithiú go gcoinneofar páirtithe leasmhara ar an eolas agus go rachfar i gcomhairle leo maidir leis an obair atá ar siúl má tá srian ar rannpháirtíocht.

³⁰³ Teicneolaíocht a mheasann úsáideoirí nó ceadúnaithe a bheith inmhálartaithe le teicneolaíocht eile nó inionadaithe di, mar gheall ar shaintréithe agus úsáid bheartaithe na dteicneolaíochtaí.

³⁰⁴ Sa chomhthéacs sin, féach Cinneadh ón gCoimisiún an 29 Samhain 1995 i gCásanna IV/34.179, 34.202, 216, *Dutch Cranes (SCK and FNK)*, aithris 23: 'Cuireann an toirmeasc ar ghairm a chur ar ghnólachtaí nach bhfuil deimhnithe ag SCK mar fhochoonraitheoirí srian le saoirse ghníomhaíochta gnólachtaí deimhnithe. Cibé acu is

leordhóthanacha a bheith sa chomhaontú um chaighdeánú chun na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ann don iomaíocht de thoradh eisiachais a mhaolú. Baineann sé sin, inter alia, leis an táille deimhniúcháin is gá a bheith réasúnta agus comhréireach le costas na tástála comhlíontachta.

7.4.3. *Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

511. Ní mór gnóthachain éifeachtúlachta a bhainfear amach trí shrianta riachtanacha a chur ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar mó iad ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht a eascraíonn as comhaontú caighdeánaithe. Cuid ábhartha den anailís ar dócha go rachaidh tomhaltóirí ar aghaidh chuig tomhaltóirí is ea na nósanna imeachta a úsáidtear chun a ráthú go ndéantar leasanna úsáideoirí caighdeán agus tomhaltóirí deiridh a chosaint. I gcás ina n-éascaíonn caighdeáin idir-inoibritheacht theicniúil agus comhoiriúnacht nó iomaíocht idir táirgí, seirbhísí agus próisis nua agus táirgí, seirbhísí agus próisis atá ann cheana féin, is féidir a thoimhdiú go rachaidh an caighdeán chun tairbhe tomhaltóirí.

7.4.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

512. An dtugann comhaontú um chaighdeánú deis do na páirtithe deireadh a chur leis an iomaíocht, braitheann sé ar na foinsí iomaíochta éagsúla sa mhargadh, ar an leibhéal sriantachta iomaíochta a chuireann siad ar na páirtithe agus ar thionchar an chomhaontaithe ar an srian iomaíochta sin. Cé go bhfuil scaireanna margaidh ábhartha don anailís sin, ní féidir measúnú a dhéanamh ar mhéid na bhfoinsí atá fágtha d'fhíoriomaíocht ar bhonn sciar den mhargadh amháin, ach amháin i gcásanna ina n-éiríonn caighdeán ina chaighdeán tionscail *de facto*³⁰⁵. Sa chás deireanach sin, féadfar an iomaíocht a dhíchur má tá tríú páirtithe dúnta ó rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán.

7.5. **Samplaí**

513. Ní féidir le hiomaitheoirí caighdeáin a shásamh

Sampla 1

Staid: Leagann agus foilsíonn eagraíocht forbartha chaighdeánach caighdeáin sábháilteachta atá in úsáid go forleathan ag an tionscal ábhartha. Glacann formhór iomaitheoirí an tionscail páirt i bhforbairt an chaighdeáin. Sular glacadh an caighdeán, d'fhorbair iontrálaí nua táirge atá coibhéiseach go teicniúil ó thaobh feidhmíochta agus riachtanais fheidhmiúla de agus a aithníonn coiste teicniúil na heagraíochta forbartha caighdeánaí. Mar sin féin, dréachtaítear sonraíochtaí teicniúla an chaighdeáin sábháilteachta, gan aon údar oibiachtúil, ar bhealach a fhágann nach féidir an caighdeán a chomhlíonadh leis an táirge seo nó le táirgí nua eile.

Anailís: Is dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an gcomhaontú caighdeánaithe sin ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) agus ní dócha go gcomhlíonfaidh sé critéir Airteagal 101(3). Tá comhaltaí na heagraíochta forbartha caighdeán tar éis an

féidir a mheas go ndéantar a mheas go ndéantar iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh de réir bhrí Airteagal 85(1) nó nach féidir a mheas sa chomhthéacs dlíthiúil agus eacnamaíoch. Má bhaineann toirmeasc den sórt sin le córas deimhniúcháin atá go hiomlán oscailte, neamhspleách agus trédhearcach agus lena bhforáiltear go nglacfar le ráthaíochtaí coibhéiseacha ó chórais eile, féadfar a áitiú nach bhfuil aon tionchar sriantach aige ar an iomaíocht ach go bhfuil sé dírithe go hiomlán ar cháilíocht na n-earraí nó na seirbhísí deimhniúcháin a ráthú.

305

Tagraíonn caighdeánú *de facto* do chás ina n-úsáideann formhór an tionscail caighdeán (nach bhfuil ceangailteach ó thaobh dlí).

caighdeán a leagan síos, gan aon údar oibiachtúil, ar bhealach nach féidir le táirgí a n-iomaitheoirí atá bunaithe ar réitigh theicneolaíocha eile é a shásamh, cé go bhfuil feidhmíocht choibhéiseach acu. Dá bhrí sin, leis an gcaighdeán seo, nach bhfuil socraithe ar bhonn neamh-idirdhealaitheach, laghdófar nó cuirfear cosc ar nuálaíocht agus ar éagsúlacht táirgí. Ní dócha go dtiocfaidh méadú ar éifeachtúlacht níos mó ná mar a bheadh neodrach mar thoradh ar an mbealach a ndréachtaítear an caighdeán.

514. Caighdeán neamhcheangailteach agus trédhearcach lena gcumhdaítear cuid mhór den mhargadh

Sampla 2

Staid: Aontaíonn roinnt monaróirí leictreonaice tomhaltóirí a bhfuil sciar suntasach den mhargadh acu caighdeán nua a fhorbairt do tháirge chun an DVD a leanúint.

Anailís: Ar choinníoll (a) go mbeidh sé de shaoirse ag na monaróirí táirgí nua eile a tháirgeadh nach gcomhlíonann an caighdeán nua, (b) go bhfuil rannpháirtíocht san fhorbairt chaighdeánach neamhshrianta agus trédhearcach, agus (c) nach gcuireann an comhaontú um chaighdeánú srian ar an iomaíocht ar shlí eile, ní dócha go sárófar Airteagal 101(1). Dá n-aontódh na páirtithe gan ach táirgí a chomhlíonann an caighdeán nua a mhonarú, chuirfeadh an comhaontú teorainn leis an bhforbairt theicniúil, laghdófaí an nuálaíocht agus chuirfí cosc ar na páirtithe táirgí éagsúla a dhíol, rud a chruthódh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1).

515. Comhaontú caighdeánaithe gan CMI a nochtadh

Sampla 3

Staid: Tá beartas CMI ag eagraíocht phríobháideach forbartha caighdeán atá gníomhach i gcaighdeánú in earnáil TFC (teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide), nach n-éilíonn ná nach spreagann sí nochtadh CMI, rud a d'fhéadfadh a bheith bunriachtanach don chaighdeán amach anseo. Rinne an eagraíocht forbartha chaighdeánach an cinneadh comhfhiúsach gan oibleagáid den sórt sin a chur san áireamh go háirithe ós rud é, go ginearálta, go gcumhdaítear na teicneolaíochtaí uile a d'fhéadfadh a bheith ábhartha don chaighdeán a bheidh ann amach anseo le go leor CMI. Dá bhrí sin, mheas an eagraíocht forbartha chaighdeánach nach mbeadh sé mar thoradh ar oibleagáid maidir le nochtadh CMI, ar thaobh amháin, go mbeadh na rannpháirtithe in ann réiteach a roghnú gan CMI nó beag a CMI agus, ar an taobh eile, bheadh costais bhreise ann dá ndéanfaí anailís ar cé acu a bheadh nó nach mbeadh an CMI ríthábhachtach don chaighdeán a bheidh ann amach anseo. Mar sin féin, éilíonn beartas CMI na heagraíochta forbartha caighdeánaí ar gach rannpháirtí gealltanais a dhéanamh chun aon CMI a cheadúnú a d'fhéadfadh a léamh ar an gcaighdeán sa todhchaí ar théarmaí FRAND. Leis an mbeartas CMI is féidir diúltú do CMI má tá CMI ar leith ag iarraidh ar shealbhóir CMI a chur lasmuigh den bhlainghealltanais ceadúnaithe. Sa tionscal seo go háirithe, tá roinnt eagraíochtaí forbartha caighdeán príobháideacha iomaíocha ann. Tá rannpháirtíocht san eagraíocht forbartha caighdeánach oscailte do dhuine ar bith atá gníomhach sa tionscal.

Anailís: In a lán cásanna, bheadh oibleagáid maidir le nochtadh CMI ar son na hiomaíochta trí iomaíocht a mhéadú ex ante idir teicneolaíochtaí. Go ginearálta, cuireann oibleagáid den sórt sin ar chumas na mball d'eagraíocht chaighdeánach forbartha méid an léimh CMI a chur san áireamh ar theicneolaíocht áirithe agus iad ag cinneadh idir teicneolaíochtaí atá in iomaíocht lena chéile (nó fiú teicneolaíocht

nach bhfuil clúdaithe ag CMI a roghnú, más féidir). Is minic a bheidh tionchar díreach ag an méid léitheoireachta CMI ar theicneolaíocht ar an gcostas a bhaineann le rochtain ar an gcaighdeán. Mar sin féin, sa chomhthéacs áirithe seo, is cosúil go bhfuil na teicneolaíochtaí uile atá ar fáil clúdaithe ag CMI, agus fiú go leor CMI. Dá bhrí sin, ní bheadh an éifeacht dhearfach ag aon nochtadh CMI a chuirfeadh ar chumas na mball an méid CMI a chur san áireamh agus teicneolaíocht á roghnú acu, ós rud é gur féidir talamh slán a dhéanamh de go bhfuil léamh CMI ar an teicneolaíocht sin, is cuma cén teicneolaíocht a roghnaítear. Ní dócha go mbeidh aon éifeachtaí diúltacha ag an gcomhaontú ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1).

8. TÉARMAÍ CAIGHDEÁNACHA

8.1. Sainmhínithe

516. I mbrainsí gníomhaíochta áirithe, úsáideann gnóthais i dtionscail áirithe téarmaí agus coinníollacha caighdeánacha díola nó ceannaigh arna leagan amach ag comhlachas trádála nó ag na gnóthais iomaíocha go díreach ('téarmaí caighdeánacha')³⁰⁶. Cumhdaítear na téarmaí caighdeánacha sin leis na Treoirí seo a mhéid a bhunaíonn siad coinníollacha caighdeánacha maidir le díol nó ceannach earraí nó seirbhísí idir iomaitheoirí agus tomhaltóirí (agus ní na coinníollacha díolacháin nó ceannaigh idir iomaitheoirí) le haghaidh táirgí ionadaíocha. Nuair a úsáidtear téarmaí caighdeánacha den sórt sin go forleathan laistigh de thionscal, féadfar na coinníollacha ceannaigh nó díola a úsáidtear sa tionscal a ailíniú *de facto*³⁰⁷. Samplaí de thionscail ina bhfuil ról tábhachtach ag téarmaí caighdeánacha is ea na hearnálacha baincéireachta (mar shampla, téarmaí cuntas bainc) agus earnálacha árachais.
517. Téarmaí caighdeánacha arna bhforbairt ag gnóthas aonair dá úsáid féin amháin nuair a dhéantar conradh lena sholáthróirí nó lena chustaiméirí, ní comhaontuithe cothrománacha iad agus, dá bhrí sin, ní chumhdaítear leis na Treoirí seo iad.

8.2. Margáí Ábhartha

518. Maidir le téarmaí caighdeánacha, déantar na héifeachtaí a bhrath, go ginearálta, ar an margadh iartheachtach ina bhfuil na gnóthais a úsáideann na téarmaí caighdeánacha san iomaíocht trína dtáirge a dhíol lena gcustaiméirí.

8.3. Measúnú faoi Airteagal 101(1)

8.3.1. *Príomhábhair imní an chomórtais*

519. Is féidir tionchar sriantach a bheith ag téarmaí caighdeánacha ar an iomaíocht trí theorainn a chur leis an rogha táirgí agus leis an nuálaíocht. Má ghlacann cuid mhór de thionscal na téarmaí caighdeánacha agus má roghnaíonn sé gan imeacht uathu i gcásanna aonair (nó má imíonn sé uathu i gcásanna eisceachtúla ina bhfuil cumhacht láidir ceannaitheora), d'fhéadfadh sé nach mbeadh aon rogha ag custaiméirí ach glacadh leis na coinníollacha sna téarmaí caighdeánacha. Mar sin féin, ní dócha go gcuirfear teorainn leis an rogha agus leis an nuálaíocht ach amháin i gcásanna ina sainítear raon feidhme an táirge deiridh leis na téarmaí caighdeánacha. Maidir le

³⁰⁶ Ní chumhdódh téarmaí caighdeánacha den sórt sin ach cuid an-bheag nó cuid mhór de na clásail atá sa chonradh deiridh.

³⁰⁷ Tagraíonn sé seo do chás ina n-úsáideann formhór an tionscail téarmaí caighdeánacha (nach bhfuil ceangailteach ó thaobh dlí) agus/nó i gcás fhormhór na ngnéithe den táirge/seirbhís as a dtagann teorannú nó fiú easpa rogha do thomhaltóirí.

hearraí clasaiceacha do thomhaltóirí, ní gnách go gcuireann téarmaí caighdeánacha díola teorainn le nuálaíocht an táirge iarbhír nó cáilíocht agus éagsúlacht táirge.

520. Ina theannta sin, ag brath ar a n-inneachar, d'fhéadfadh téarmaí caighdeánacha difear a dhéanamh do choinníollacha tráchtála an táirge deiridh. Go háirithe, tá baol tromchúiseach ann go gcuirfeadh téarmaí caighdeánacha a bhaineann le praghas srian ar iomaíocht praghsanna.
521. Ina theannta sin, má dhéantar cleachtas tionscail de na téarmaí caighdeánacha, d'fhéadfadh sé go mbeadh rochtain orthu ríthábhachtach chun dul isteach sa mhargadh. I gcásanna den sórt sin, d'fhéadfadh baol a bheith ann go mbeadh foriamh frithiomaíoch mar thoradh ar dhiúltú rochtana ar na téarmaí caighdeánacha. Fad is a bheidh na téarmaí caighdeánacha oscailte go héifeachtach lena n-úsáid ag aon duine ar mian leis nó léi rochtain a bheith acu orthu, ní dócha go gcruthóidh siad foreclosure frithiomaíoch.

8.3.2. *Iomaíocht a shrianadh de réir cuspóra*

522. Comhaontuithe ina n-úsáidtear téarmaí caighdeánacha mar chuid de chomhaontú sriantach níos leithne arb é is aidhm dó iomaitheoirí iarbhír nó iomaitheoirí a d'fhéadfadh a bheith ann a eisiámh, cuireann siad srian freisin ar an iomaíocht le hagóidí. Sampla de sin is ea nach gceadaíonn comhlachas trádála rochtain d'iontrálaithe nua ar a théarmaí caighdeán, a bhfuil a úsáid ríthábhachtach chun iontráil ar an margadh a chinntiú.
523. Chuirfeadh aon téarmaí caighdeánacha ina bhfuil forálacha a imríonn tionchar díreach ar na praghsanna a ghearrtar ar chustaiméirí (is é sin le rá, praghsanna molta, lacáistí, etc.) srian ar iomaíocht trí chuspóir.

8.3.3. *Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht*

524. Ní mór measúnú a dhéanamh ar bhunús agus ar úsáid téarmaí caighdeánacha sa chomhthéacs eacnamaíoch iomchuí agus i bhfianaise na staide ar an margadh ábhartha d'fhonn a chinneadh an dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht as na téarmaí caighdeánacha atá i gceist.
525. A fhad agus atá rannpháirtíocht i mbunús na dtéarmaí caighdeánacha neamhsrionta do na hiomaitheoirí sa mhargadh ábhartha (trí rannpháirtíocht sa chomhlachas trádála nó go díreach), agus go bhfuil na téarmaí caighdeánacha bunaithe neamhcheangailteach agus inrochtana go héifeachtach do dhuine ar bith, ní dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht as na comhaontuithe sin (faoi réir na bpluaiseanna a leagtar amach i míreanna 527-531).
526. Maidir le téarmaí caighdeánacha a bhfuil rochtain éifeachtach orthu agus téarmaí caighdeánacha neamhcheangailteacha chun earraí nó seirbhísí tomhaltóirí a dhíol (ar an toimhde nach bhfuil aon éifeacht acu ar an bpraghas), ní bhíonn aon tionchar sriantach acu ar an iomaíocht toisc nach dócha go mbeidh aon tionchar diúltach acu ar cháilíocht táirgí, ar éagsúlacht táirgí ná ar nuálaíocht. Tá dhá eisceacht ghinearálta ann, áfach, ina mbeadh gá le measúnú níos doimhne.
527. Ar an gcéad dul síos, téarmaí caighdeánacha maidir le hearraí nó seirbhísí tomhaltóirí a dhíol i gcás ina sainítear leis na téarmaí caighdeánacha raon feidhme an táirge a dhíoltar leis an gcustaiméir, agus i gcás ina bhfuil baol níos suntasaí, dá bhrí sin, go mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) i gcás inar dócha go mbeidh ailíniú de facto mar thoradh ar a gcur i bhfeidhm comhchoiteann. D'fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh i gcás ina mbeadh teorannú ar nuálaíocht agus

ar éagsúlacht táirgí ar an margadh mar thoradh ar úsáid fhorleathan na dtéarmaí caighdeánacha de facto. Mar shampla, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh sé sin chun cinn i gcás ina dteorannaíonn téarmaí caighdeánacha i gconarthaí árachais rogha phraiticiúil an chustaiméara maidir le príomhghnéithe an chonartha, amhail na rioscaí caighdeánacha a chumhdaítear. Fiú mura bhfuil úsáid na dtéarmaí caighdeánacha éigeantach, d'fhéadfaidís an bonn a bhaint de dhreasachtaí na n-iomaitheoirí dul san iomaíocht maidir le héagsúlú táirgí. D'fhéadfaí é sin a shárú tríd an deis a thabhairt d'árachóirí rioscaí seachas rioscaí caighdeánacha a áireamh ina gconarthaí árachais freisin.

528. Agus measúnú á dhéanamh an bhfuil baol ann go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag na téarmaí caighdeánacha trí rogha an táirge a theorannú, ba cheart fachtóirí amhail an iomaíocht atá ann cheana ar an margadh a chur san áireamh. Mar shampla, má tá líon mór iomaitheoirí níos lú ann, is cosúil go mbeadh an riosca maidir le teorannú rogha an táirge níos lú ná mura mbeadh ach roinnt iomaitheoirí níos mó ann³⁰⁸. D'fhéadfadh scaireanna margaidh na ngnóthas atá rannpháirteach i mbunú na dtéarmaí caighdeánacha léiriú áirithe a thabhairt freisin ar an dóchúlacht go mbainfí úsáid as na téarmaí caighdeánacha nó ar an dóchúlacht go n-úsáidfídh cuid mhór den mhargadh na téarmaí caighdeánacha. Mar sin féin, i ndáil leis an méid sin, ní hamháin go bhfuil sé ábhartha anailís a dhéanamh an dócha go n-úsáidfídh cuid mhór den mhargadh na téarmaí caighdeánacha arna bhforbairt, ach freisin an gcumhdaíonn na téarmaí caighdeánacha ach cuid den táirge nó an táirge ina iomláine (na téarmaí caighdeánacha is lú fairsinge, is lú seans go mbeidh teorannú ar rogha an táirge mar thoradh orthu, ar an iomlán). Ina theannta sin, i gcásanna nach bhféadfaí táirge áirithe a thairiscint in éagmais na dtéarmaí caighdeánacha a bhunú, ní dócha go mbeadh aon tionchar sriantach ar iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Sa chás sin, méadaítear rogha an táirge seachas é a laghdú trí na téarmaí caighdeánacha a bhunú.
529. Ar an dara dul síos, fiú mura sainíonn na téarmaí caighdeánacha raon feidhme iarbhir an táirge deiridh d'fhéadfaidís a bheith ina gcuid chinntitheach den idirbheart leis an gcustaiméir ar chúiseanna eile. Sampla de sin is ea siopadóireacht ar líne ina bhfuil muinín an chustaiméara riachtanach (mar shampla, i gcórais íocaíochta sábháilte a úsáid, cur síos ceart ar na táirgí, rialacha praghsála atá soiléir agus trédhearcach, solúbthacht an bheartais maidir le fillleadh, etc.). Ós rud é gur deacair do chustaiméirí measúnú soiléir a dhéanamh ar na heilimintí sin go léir, d'fhéadfadh sé, dá bhrí sin, go mbeadh siad i bhfabhar cleachtais fhorleathana agus téarmaí caighdeánacha maidir leis na heilimintí sin a bheith ina gcaighdeán de facto a mbeadh ar ghnóthais iad a chomhlíonadh le díol sa mhargadh. Cé nach bhfuil siad ceangailteach, bheadh na téarmaí caighdeánacha sin ina gcaighdeán de facto, a bhfuil a éifeachtaí an-ghar do chaighdeán ceangailteach agus is gá anailís a dhéanamh orthu dá réir.
530. Má tá úsáid na dtéarmaí caighdeánacha ceangailteach, is gá measúnú a dhéanamh ar a dtionchar ar cháilíocht na dtáirgí, ar éagsúlacht na dtáirgí agus ar nuálaíocht na dtáirgí (go háirithe má tá na téarmaí caighdeánacha ceangailteach ar an margadh ina iomláine).

³⁰⁸ Má léiríonn an taithí a fuarthas roimhe seo ar théarmaí caighdeánacha ar an margadh ábhartha nach raibh laghdú ar an iomaíocht maidir le difreáil táirgí mar thoradh ar na téarmaí caighdeánacha, d'fhéadfadh sé gur léiriú é sin freisin nach mbeidh tionchar sriantach ar an iomaíocht mar thoradh ar an gcineál céanna téarmaí caighdeánacha a forbraíodh do tháirge comharsanachta.

531. Thairis sin, i gcás ina mbeadh aon téarmaí sna téarmaí caighdeánacha (ceangailteacha nó neamhcheangailteacha) ar dócha go mbeadh tionchar diúltach acu ar an iomaíocht a bhaineann le praghsanna (mar shampla téarmaí lena sainmhínítear cineál na lacáistí atá le tabhairt), is dóigh go mbeadh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) acu.

8.4. Measúnú faoi Airteagal 101(3)

8.4.1. Éifeachtúlacht

532. D'fhéadfadh sochair eacnamaíocha a bheith mar thoradh ar théarmaí caighdeánacha a úsáid, amhail é a dhéanamh níos éasca do chustaiméirí comparáid a dhéanamh idir na coinníollacha a thairgtear agus aistriú idir gnóthais a éascú ar an gcaoi sin. D'fhéadfadh téarmaí caighdeánacha a bheith ina gcúis le gnóthachain éifeachtúlachta i bhfoirm coigilte i gcostais idirbheart agus, in earnálacha áirithe (go háirithe i gcás ina bhfuil struchtúr dlíthiúil casta ag baint leis na conarthaí), iontráil a éascú. D'fhéadfadh téarmaí caighdeánacha deimhneacht dhlíthiúil a mhéadú do pháirtithe an chonartha freisin. Is féidir leis na gnóthachain éifeachtúlachta sin cur le margadh inmheánach athléimneach.

533. Dá airde líon na n-iomaitheoirí ar an margadh, is ea is mó an méadú éifeachtúlachta chun comparáid idir na coinníollacha a thairgtear a éascú.

8.4.2. Indispensability Indispensability

534. Ní chomhlíonann srianta a théann thar a bhfuil riachtanach chun na gnóthachain éifeachtúlachta is féidir a ghiniúint le téarmaí caighdeánacha critéir Airteagal 101(3). Go ginearálta, níl bonn cirt leis na téarmaí caighdeánacha a dhéanamh ceangailteach agus éigeantach don tionscal. Ní féidir a chur as an áireamh, áfach, go bhféadfaí téarmaí caighdeánacha a dhéanamh ceangailteach, i gcás sonrach, chun na gnóthachain éifeachtúlachta a ghineann siad a bhaint amach.

8.4.3. Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí

535. An baol go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht agus méadú ar an dóchúlacht go dtarlódh gnóthachain éifeachtúlachta le scaireanna sa mhargadh na ngnóthas agus leis an méid úsáide a bhaintear as na téarmaí caighdeánacha. Dá bhrí sin, ní féidir aon 'cuan sábháilte' ginearálta a chur ar fáil nach bhfuil aon bhaol ann go mbeidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht ann nó lena gceadófaí an toimhde go gcuirfear gnóthachain éifeachtúlachta ar aghaidh chuig tomhaltóirí ar bhealach atá níos airde ná na héifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht.

536. Mar sin féin, is chun tairbhe na dtomhaltóirí iad gnóthachain éifeachtúlachta áirithe a ghintear le téarmaí caighdeánacha, amhail inchomparáideacht mhéadaithe na dtairiscintí ar an margadh, malartú idir soláthraithe a éascú, agus deimhneacht dhlíthiúil na gclásal atá leagtha amach sna téarmaí caighdeánacha. Maidir le gnóthachain éifeachtúlachta a d'fhéadfadh a bheith ann, amhail costais idirbheart níos ísle, is gá measúnú a dhéanamh de réir an cháis agus sa chomhthéacs eacnamaíoch ábhartha cibé an dócha go gcuirfear ar aghaidh iad chuig tomhaltóirí.

8.4.4. Gan deireadh a chur leis an iomaíocht

537. D'fhéadfadh téarmaí caighdeánacha a úsáideann formhór an tionscail caighdeán tionscail de facto a chruthú. I gcás den sórt sin, féadfar deireadh a chur le hiomaíocht má tá tríú páirtithe dúnta ón rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán. Más rud é, áfach, nach mbaineann na téarmaí caighdeánacha ach le cuid theoranta den táirge nó den tseirbhís, ní dócha go gcuirfear deireadh leis an iomaíocht.

8.5. Samplaí

538. Téarmaí caighdeánacha neamhcheangailteacha agus oscailte a úsáidtear do chonarthaí le húsáideoirí deiridh

Sampla 1

Staid: Bunaíonn comhlachas trádála do dháileoirí leictreachais téarmaí caighdeánacha neamhcheangailteacha maidir le leictreachas a sholáthar d'úsáideoirí deiridh. Go mbunófar na téarmaí caighdeánacha ar mhodh trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach. Cumhdaíonn na téarmaí caighdeánacha saincheistanna amhail an pointe tomhaltais a shonrú, suíomh an phointe nasctha agus voltas an cheangail, forálacha maidir le hiontaofacht na seirbhíse chomh maith leis an nós imeachta chun na cuntais idir na páirtithe sa chonradh a shocrú (mar shampla, cad a tharlaíonn mura soláthraíonn an custaiméir léamha na bhfeistí tomhais don soláthróir). Ní fholaíonn na téarmaí caighdeánacha aon saincheistanna a bhaineann le praghsanna, is é sin le rá, níl aon phraghsanna molta ná aon chlásail eile a bhaineann le praghas iontu. Tá saoirse ag aon ghnóthas atá gníomhach san earnáil na téarmaí caighdeánacha a úsáid de réir mar is cuí leis. Tá thart ar 80 % de na conarthaí a thugtar i gcrích le húsáideoirí deiridh sa mhargadh ábhartha bunaithe ar na téarmaí caighdeánacha sin.

Anailís: Ní dócha go n-eascróidh éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1) as na téarmaí caighdeánacha sin. Fiú má tá siad ina gcleachtas tionscail, ní cosúil go bhfuil aon tionchar diúltach suntasach acu ar phraghsanna, ar cháilíocht an táirge nó ar éagsúlacht.

539. Téarmaí caighdeánacha a úsáidtear do chonarthaí idir gnóthais

Sampla 2

Staid: Tagann gnóthais tógála i mBallstát áirithe le chéile chun téarmaí agus coinníollacha caighdeánacha neamhcheangailteacha oscailte a bhunú lena n-úsáid ag conraitheoir nuair a chuireann sé luachan d'obair thógála faoi bhráid cliaint. Áirítear cineál luachana mar aon le téarmaí agus coinníollacha atá oiriúnach d'fhoirgneamh nó do thógáil. Le chéile, is iad na doiciméid a chruthaíonn an conradh tógála. Clúdaíonn clásail nithe amhail foirmiú conarthaí, oibleagáidí ginearálta an chonraitheora agus an chliaint agus coinníollacha íocaíochta nach mbaineann le praghas (mar shampla, foráil lena sonraítear ceart an chonraitheora fógra a thabhairt chun an obair a chur ar fionraí i gcás neamhíocaíochta), árachas, fad, aistriú agus lochtanna, teorannú dliteanais, foirceannadh, etc. Is minic a d'úsáidfí na téarmaí caighdeánacha seo idir gnóthais, aon téarmaí a bheadh gníomhach in aghaidh an tsrutha agus gníomhach iartheachtach amháin.

Anailís: Ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag na téarmaí caighdeánacha sin ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Ní bheadh aon teorannú suntasach ann de ghnáth i rogha an chustaiméara den táirge deiridh, is é sin an obair thógála. Is cosúil nach dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha eile ar an iomaíocht. Go deimhin, is leis an dlí a rialófaí roinnt de na clásail thuas (láimhsiú agus lochtanna, foirceannadh, etc.).

540. Téarmaí caighdeánacha lena n-éascaítear comparáid idir táirgí éagsúla gnóthas

Sampla 3

Staid: Dáileann comhlachas náisiúnta don earnáil árachais coinníollacha polasaí caighdeánacha neamhcheangailteacha le haghaidh conarthaí árachais tithe. Ní thugtar le fios sna coinníollacha leibhéal na bpréimheanna árachais, méid an chumhdaigh ná na barrachais is iníoctha ag an árachai. Ní fhorchuirtear leo cumhdach cuimsitheach lena n-áirítear rioscaí nach bhfuil líon suntasach sealbhóirí polasaithe neamhchosanta orthu ag an am céanna agus ní cheanglaítear leo ar na sealbhóirí polasaithe cumhdach a fháil ón árachóir céanna le haghaidh rioscaí éagsúla. Cé go n-úsáideann formhór na ngnóthas árachais coinníollacha caighdeánacha polasaí, níl na coinníollacha céanna ar fáil ina gconarthaí uile agus iad in oiriúint do riachtanais aonair gach cliaint agus, dá bhrí sin, ní dhéantar caighdeánú de facto ar tháirgí árachais a thairgtear do thomhaltóirí. Cuireann na coinníollacha caighdeánacha polasaí ar chumas tomhaltóirí agus eagraíochtaí tomhaltóirí comparáid a dhéanamh idir na beartais atá á dtairiscint ag na hárachóirí éagsúla. Tá baint ag comhlachas tomhaltóirí leis an bpróiseas chun na coinníollacha caighdeánacha beartais a leagan síos. Tá siad ar fáil freisin lena n-úsáid ag iontrálaithe nua, ar bhonn neamh-idirdhealaitheach.

Anailís: Baineann na gnáthchoinníollacha beartais sin le comhdhéanamh an táirge árachais deiridh. Dá léireofaí le coinníollacha an mhargaidh agus le fachtóirí eile go bhféadfadh riosca a bheith ann go mbeadh teorainn ar chineál na dtáirgí de thoradh ar ghnóthais árachais a úsáideann na coinníollacha caighdeánacha polasaí sin, is dócha go mbeadh éifeachtúlachtaí, amhail comparáid a bheith á dhéanamh ag tomhaltóirí ar bhonn na gcoinníollacha arna dtairiscint ag gnóthais árachais, níos mó ná an teorannú a d'fhéadfadh a bheith ann. Éascaíonn na comparáidí sin, ar a uain, an t-athrú idir gnóthais árachais agus feabhsaíonn siad iomaíocht ar an gcaoi sin. Ina theannta sin, is buntáiste do thomhaltóirí é malartú soláthraithe, chomh maith le hiomaitheoirí do dhul isteach sa mhargadh. Ós rud é gur ghlac an comhlachas tomhaltóirí páirt sa phróiseas, d'fhéadfadh sé, i gcásanna áirithe, méadú a dhéanamh ar an dóchúlacht go gcuirfí na héifeachtúlachtaí sin ar aghaidh nach dtéann chun tairbhe na dtomhaltóirí go huathoibríoch. Is dócha go laghdóidh na coinníollacha caighdeánacha polasaí costais idirbheart agus go n-éascófar iontráil d'árachóirí ar mhargaí éagsúla geografacha agus/nó táirgí. Ina theannta sin, is cosúil nach dtéann na srianta sin thar a bhfuil riachtanach chun na héifeachtúlachtaí sainaitheanta agus an iomaíocht a bhaint amach. Dá bhrí sin, is dócha go gcomhlíonfar critéir Airteagal 101(3).

9. COMHAONTUITHE MAIDIR LE HINBHUANAITHEACHT

9.1. Réamhrá

541. Dirítear sa Chaibidil seo ar mheasúnú a dhéanamh ar chomhaontuithe idir iomaitheoirí a bhfuil cuspóir inbhuanaitheachta amháin nó níos mó á saothrú acu ('comhaontuithe inbhuanaitheachta').
542. Tá an fhorbairt inbhuanaithe ina croíphrionsabal den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus ina chuspóir tosaíochta do bheartais an Aontais³⁰⁹. Gheall an Coimisiún spriocanna forbartha inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a chur chun feidhme³¹⁰. I gcomhréir leis an ngealltanas sin, leagtar amach straitéis nua fáis leis an gComhaontú Glas don Eoraip arb é is aidhm leis an tAontas a chlaochlú ina shochaí chóir agus rathúil, ina mbeidh geilleagar nua-aimseartha agus iomaíoch, atá tíosach ó thaobh

³⁰⁹ Airteagal 3 CAE.

³¹⁰ Clár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe, a ghlac Ballstáit uile na Náisiún Aontaithe in 2015.

acmhainní de, nach mbeidh aon ghlan-astaíochtaí gás ceaptha teasa ann faoi 2050, agus ina mbeidh an fás eacnamaíoch díchúpláilte ó úsáid acmhainní³¹¹.

543. I dtéarmaí ginearálta, tagraíonn forbairt inbhuanaithe do chumas na sochaí na hacmhainní atá ar fáil sa lá atá inniu ann a ídiú agus a úsáid gan cur isteach ar chumas na nglún atá le teacht freastal ar a riachtanais féin. Cuimsíonn sé gníomhaíochtaí a thacaíonn le forbairt eacnamaíoch, chomhshaoil agus shóisialta (lena n-áirítear saothar agus cearta an duine)³¹². Cuimsíonn coincheap an chuspóra inbhuanaitheachta, dá bhrí sin, aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide (mar shampla, trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú), truailliú a mhaolú, úsáid acmhainní nádúrtha a theorannú, cearta an duine a urramú, bonneagar athléimneach agus nuálaíocht a chothú, cur amú bia a laghdú, aistriú chuig bia sláintiúil agus cothaitheach a éascú, leas ainmhithe a áirithiú, etc³¹³.
544. Cuireann forfheidhmiú dlí na hiomaíochta leis an bhforbairt inbhuanaithe trí iomaíocht éifeachtach a áirithiú, rud a spreagann nuálaíocht, a mhéadaíonn cáilíocht agus rogha na dtáirgí, a áirithíonn leithdháileadh éifeachtúil acmhainní, a laghdaíonn na costais táirgthe, a chuireann le leas na dtomhaltóirí.
545. Mar sin féin, ábhar imní a bhaineann le forbairt inbhuanaithe is ea go bhféadfadh éifeachtaí diúltacha a bheith ag cinntí aonair maidir le táirgeadh agus tomhaltas (“seachtraí diúltacha”), mar shampla, ar an gcomhshaol, nach gcuirtear san áireamh go leordhóthanach iad ag oibreoirí eacnamaíocha nó ag tomhaltóirí is cúis leo. Is féidir cliseadh margaidh den sórt sin a mhaolú nó a leigheas trí ghníomhaíochtaí comhchoiteanna, mar shampla trí bheartais phoiblí, rialacháin earnáilsonracha nó comhaontuithe comhair idir gnóthais a chothaíonn táirgeadh nó tomhaltas inbhuanaithe.
546. I gcás ina dtugtar aghaidh ar theipeanna margaidh le rialachán iomchuí, mar shampla, caighdeáin éigeantacha truaillithe an Aontais, sásraí praghsála, amhail Córas an Aontais maidir le Trádáil Astaíochtaí (“ETS”) agus cánacha, d’fhéadfadh sé nach mbeadh gá le bearta breise ó ghnóthais, mar shampla trí chomhaontuithe comhair. Mar sin féin, d’fhéadfadh sé go mbeadh gá le comhaontuithe comhair má bhíonn clistí iarmharacha sa mhargadh nach dtugtar aghaidh go hiomlán orthu le beartais phoiblí agus le rialacháin phoiblí.
547. Is féidir cuspóirí inbhuanaitheachta a shaothrú le cineálacha éagsúla comhaontuithe comhair, lena n-áirítear na comhaontuithe sin a dtugtar aghaidh orthu sna caibidlí

³¹¹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Comhairle na hEorpa, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún. An Comhaontú Glas don Eoraip (COM/2019/640 final).

³¹² Féach mar shampla Rún 66/288 ó na Náisiúin Aontaithe a ghlac an Comhthionól Ginearálta an 27 Iúil 2012

³¹³ Sainithnítear 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe i gClár Oibre 2030 na Náisiún Aontaithe don Fhorbairt Inbhuanaithe (lena n-áirítear, mar shampla, Sprioc 7: Rochtain ar fhuinneamh inacmhainne, iontaofa, inbhuanaithe agus nua-aimseartha a áirithiú; Cuspóir 9: Bonneagar athléimneach a thógáil, tionsclaíocht chuimsitheach agus inbhuanaithe a chur chun cinn agus nuálaíocht a chothú; Cuspóir 13: Gníomh práinneach a dhéanamh chun dul i ngleic leis an athrú aeráide agus leis an tionchar a ghabhann leis); Agus spriocanna 169 (lena n-áirítear, mar shampla, Sprioc 9.1: Bonneagar ardcháilíochta, iontaofa, inbhuanaithe agus athléimneach a fhorbairt, lena n-áirítear bonneagar réigiúnach agus trasteorann, chun tacú leis an bhforbairt eacnamaíoch agus le folláine an duine, agus béim á leagan ar rochtain inacmhainne agus chothrom do chách; Agus Sprioc 13.1: Athléimneacht agus acmhainneacht oiriúnaitheach a neartú i dtaca le guaiseacha a bhaineann leis an aeráid agus le tubaistí nádúrtha i ngach tír).

roimhe seo de na Treoirlínte seo. Ní cineál ar leith comhaontuithe comhair iad comhaontuithe a shaothraíonn cuspóirí inbhuanaitheachta. Go ginearálta, tagraíonn an téarma ‘comhaontú inbhuanaitheachta’ a úsáidtear sna Treoirlínte seo d’aon chineál comhaontaithe comhair chothrománaigh a shaothraíonn dáiríre cuspóir inbhuanaitheachta amháin nó níos mó, beag beann ar fhoirm an chomhair. I gcás ina mbaineann comhaontú inbhuanaitheachta le cineál comhair a ndéantar cur síos air in aon cheann de na caibidlí roimhe seo de na Treoirlínte seo, rialófar an measúnú air leis na prionsabail agus leis na breithnithe a leagtar amach sna caibidlí sin, agus cuirfear san áireamh an cuspóir sonracha inbhuanaitheachta atá á shaothrú.

548. Ní chruthaíonn comhaontuithe inbhuanaitheachta ábhair inní maidir le hiomaíocht faoi Airteagal 101(1) ach amháin má tá srianta tromchúiseacha ar iomaíocht i bhfoirm srianta de réir cuspóra i gceist leo, nó má chruthaíonn siad éifeachtaí diúltacha suntasacha ar an iomaíocht, contrártha d’Airteagal 101(1). Nuair a sháraíonn comhaontuithe inbhuanaitheachta Airteagal 101(1), is féidir údar a thabhairt leo fós faoi Airteagal 101(3), má chomhlíontar ceithre choinníoll na forála sin. Foráiltear do threoir mhionsonraithe maidir leis an measúnú ar na coinníollacha sin sna Treoirlínte ón gCoimisiún maidir le hAirteagal 101(3) a chur i bhfeidhm³¹⁴. Ní féidir le comhaontuithe a chuireann srian ar iomaíocht éalú ó thoirmeasc Airteagal 101(1) ar an gcúis amháin go bhfuil siad riachtanach chun cuspóir inbhuanaitheachta a shaothrú³¹⁵. Mar sin féin, beidh srianta atá coimhdeach le comhaontú inbhuanaitheachta atá i gcomhréir le hAirteagal 101(1), lasmuigh de raon feidhme na forála sin freisin³¹⁶.
549. Tugtar treoir bhreise sa Chaibidil seo maidir leis na coinníollacha sin a mheas, go háirithe trína shoiléiriú cathain is féidir sochair inbhuanaitheachta a chur san áireamh mar ghnóthachain éifeachtúlachta cháilíochtúla nó chainníochtúla sa mheasúnú faoi Airteagal 101(3).
550. Tá an Chaibidil seo struchtúrtha ar an mbealach seo a leanas: I Roinn 9.2 leagtar amach samplaí de chomhaontuithe inbhuanaitheachta nach dóigh dóibh a bheith ina gcúis inní maidir le hiomaíocht toisc nach gcuireann siad srian ar an iomaíocht trí agóid, ná nach bhfuil aon tionchar suntasach acu ar an iomaíocht agus, dá bhrí sin, ní thagann siad faoi raon feidhme Airteagal 101(1); Tugtar treoir i Roinn 9.3 maidir le gnéithe sonracha den mheasúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(1) agus díritear ar na comhaontuithe inbhuanaitheachta is tipiciúla ina leagtar síos caighdeáin inbhuanaitheachta. Díritear i Roinn 9.4 ar ghnéithe sonracha den mheasúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(3). I Roinn 9.5. déantar na hiarmhairtí a bhaineann le rannpháirtíocht na n-údarás poiblí i gcur i

³¹⁴ Treoirlínte ón gCoimisiún maidir le hAirteagal 81(3) den Chonradh a chur i bhfeidhm (‘Airteagal 101(3) de Threoirlínte’), IO C 101, 27.4.2004, lch. 97.

³¹⁵ Ní fhoráiltear go sainráite sa Chonradh d’éisceachtaí ó chur i bhfeidhm na rialacha iomaíochta ach amháin chun críche seirbhís ar mhaithe leis an leas eacnamaíoch i gcoitinne a shaothrú faoi Airteagal 106(2) den Chonradh agus chun cuspóirí an chomhbheartais talmhaíochta a bhaint amach de bhun Airteagal 42 den Chonradh. Féach freisin na cásanna inar aithin an Chúirt Bhreithiúnais go bhféadfadh srianta ar gné dhílis iad de chuspóirí dlisteanacha gairmeacha áirithe an toirmeasc atá ar Airteagal 101(1) a sheachaint más cuid dhílis de shaothrú na gcuspóirí sin na héifeachtaí sriantacha iarmhartacha ar an iomaíocht (féach breithiúnas an 19 Feabhra 2002, *Wouters and Others*, C-309/99, AE:C:2002:98; agus breithiúnas an 16 Iúil 2006, *Meca-Medina agus Majcen v an Coimisiún*, C-519/04 P, EU:C:2006:492).

³¹⁶ Féach Roinn 1.2.6 thuas.

gcric h comhaontuithe inbhuanaitheachta a mheas. Ar deireadh, tugann Roinn 9.7 measúnú ar shamplaí hipitéiseacha de chomhaontuithe inbhuanaitheachta.

9.2. Comhaontuithe inbhuanaitheachta nach cúis inní maidir le hiomaíocht iad

551. Ní thugtar faoi Airteagal 101 gach comhaontú inbhuanaitheachta idir iomaitheoirí. I gcás nach ndéanann na comhaontuithe sin difear do pharaiméadair iomaíochta, amhail praghas, cainníocht, cáilíocht, rogha nó nuálaíocht, ní féidir leo ábhair inní maidir le dlí na hiomaíochta a ardú. Is samplaí léiritheacha iad seo a leanas seachas samplaí uileghabhálacha.
552. Ar an gcéad dul síos, beidh comhaontuithe nach mbaineann le gníomhaíocht eacnamaíoch na n-iomaitheoirí, ach lena n-iompar corparáideach inmheánach, ag titim go ginearálta lasmuigh de raon feidhme Airteagal 101. D'fhéadfadh sé go bhféachfadh iomaitheoirí le clú foriomlán an tionscail a bheith freagrach ó thaobh an chomhshaoil de a mhéadú agus, chun na críche sin, aontaíonn siad, mar shampla, maidir le bearta chun deireadh a chur le plaistigh aon úsáide ina n-áitreabh gnó, gan dul thar teocht chomhthimpeallach áirithe i bhfoirgnimh, nó líon na n-ábhar clóite a theorannú in aghaidh an lae.
553. Ar an dara dul síos, comhaontuithe maidir le bunachar sonraí a chruthú ina bhfuil faisnéis faoi sholáthraithe a bhfuil slabhraí luacha inbhuanaithe acu, próisis inbhuanaithe táirgthe a úsáid agus ionchuir inbhuanaithe a sholáthar, nó dáileoirí a dhíolann táirgí ar bhealach inbhuanaithe, gan ceangal a chur ar na páirtithe iad a cheannach ó na soláthraithe sin nó iad a dhíol leis na dáileoirí sin, ní bheidh siad ina gcúis inní i gcoitinne maidir leis an iomaíocht faoi Airteagal 101.
554. Ar an tríú dul síos, comhaontuithe idir iomaitheoirí a bhaineann le feachtais feasachta nó feachtais feasachta ar fud an tionscail a eagrú a ardaíonn feasacht custaiméirí ar lorg an chomhshaoil ar a n-úsáid, gan feachtais den sórt sin arb ionann iad agus fógraíocht chomhpháirteach ar tháirgí áirithe, ní bhíonn sé in ann, de ghnáth, ábhair inní iomaíochta a ardú faoi Airteagal 101.

9.3. Measúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(1)

9.3.1. Prionsabail

555. Nuair a dhéanann comhaontuithe inbhuanaitheachta difear do cheann amháin nó níos mó de na paraiméadair iomaíochta, d'fhéadfadh sé gur gá measúnú a dhéanamh orthu faoi Airteagal 101(1).
556. Comhaontuithe inbhuanaitheachta a fhreagraíonn do cheann amháin de na cineálacha comhaontuithe comhair a dtugtar aghaidh orthu sna caibidlí roimhe seo de na Treoirlínte seo, déanfar iad a mheasúnú faoi Airteagal 101(1) mar a thuairiscítear sna caibidlí sin. Mar shampla, ní mór comhaontú idir iomaitheoirí chun teicneolaíocht táirgthe a fhorbairt i gcomhpháirt lena laghdaítear tomhaltas fuinnimh a mheasúnú de réir na bprionsabal atá leagtha amach i gCaibidil 2 (comhaontuithe R&D). Ní mór measúnú a dhéanamh ar chomhaontú maidir le bonneagar a roinnt d'fhonn lorg comhshaoil próisis táirgthe a laghdú faoi na prionsabail atá leagtha amach i gCaibidil 3 (Comhaontuithe táirgeachta).
557. Maidir le comhaontú idir iomaitheoirí chun táirgí a bhfuil lorg comhshaoil teoranta acu a cheannach go comhpháirteach mar ionchur dá dtáirgeadh, nó chun táirgí a cheannach ó sholáthraithe a chomhlíonann prionsabail áirithe inbhuanaitheachta

amháin, ní mór é a mheas i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach i gCaibidil 4 (comhaontuithe ceannaigh)³¹⁷.

558. Ar an gcaoi chéanna, cumhdaítear comhaontuithe inbhuanaitheachta i bhfoirm comhaontuithe T&D nó speisialtóireachta leis na rialacháin bhlocdhíolúine faoi seach má chomhlíontar na coinníollacha le haghaidh díolúine a leagtar amach sna rialacháin sin.
559. Féadfar fíoras go bhfuil cuspóir inbhuanaitheachta á shaothrú i ndáiríre ag comhaontú a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh an srian le cuspóir nó srian trí éifeacht de réir bhrí Airteagal 101(1) atá i gceist³¹⁸.
560. I ndáil leis sin, nuair a mhaíonn páirtithe go bhfuil cuspóir inbhuanaitheachta á shaothrú le comhaontú, ar cosúil go saothrófar socrú praghsanna, leithdháileadh margaidh nó custaiméirí, teorannú aschuir nó nuálaíochta, leis an gcomhaontú, beidh orthu na fíricí agus an fhianaise uile a thabhairt chun cinn lena léireofar go bhfuil an cuspóir sin á shaothrú i ndáiríre leis an gcomhaontú agus nach n-úsáidtear é chun é a chur faoi cheilt ag cuspóir an tsrianta ar an iomaíocht. Más féidir leis an bhfianaise a shuíomh go bhfuil an comhaontú ag saothrú fíorchuspóir inbhuanaitheachta, ní mór measúnú a dhéanamh ar a éifeachtaí ar an iomaíocht³¹⁹.

9.3.2. Comhaontuithe maidir le caighdeánú inbhuanaitheachta

9.3.2.1. Sainiú agus tréithe

561. D'fhonn rannchuidiú leis an bhforbairt inbhuanaithe, d'fhéadfadh sé gur mhian le hiomaitheoirí a chomhaontú go ndéanfaí táirgí inbhuanaithe (e.g. breoslaí iontaise amhail ola agus gual, plaistigh) agus próisis (e.g. gliú gáis) a chéimniú amach, a tharraingt siar nó, i gcásanna áirithe, a chur in ionad táirgí neamh-inbhuanaithe. D'fhéadfadh sé gur mhian le hiomaitheoirí freisin aontú go ndéanfaí ábhair phacáistíochta a chomhchuibhiú chun athchúrsáil a éascú nó méideanna an phacáistithe a chomhchuibhiú (agus dá bhrí sin ábhar an táirge) chun dramhaíl a laghdú. D'fhéadfadh sé freisin gur mhian le hiomaitheoirí teacht ar chomhaontú maidir le hionchuir táirgthe a cheannach más rud é go monaraítear na táirgí a ceannaíodh ar bhealach inbhuanaithe. Ar an gcaoi chéanna, d'fhéadfadh sé gur mhian le hiomaitheoirí coinníollacha áirithe a chomhaontú chun leas ainmhithe a fheabhsú (e.g. caighdeáin chomhaontaithe chun níos mó spáis a chur ar fáil d'ainmhithe). Chun na gcríoch sin, féadfaidh iomaitheoirí a chomhaontú caighdeáin áirithe inbhuanaitheachta a ghlacadh agus a chomhlíonadh. Tugtar 'comhaontuithe caighdeánaithe inbhuanaitheachta' nó 'caighdeáin inbhuanaitheachta' sa Chaibidil seo ar chomhaontuithe den sórt sin.

³¹⁷ Féach an Roinn thuas 4.2.3.2.

³¹⁸ Chun a chinneadh an nochtann comhaontú idir gnóthais leibhéal leordhóthanach dochair don iomaíocht go bhféadfaí a mheas gur srianadh ar iomaíocht é '*de réir cuspóra*' de réir bhrí Airteagal 101(1), ní mór aird a thabhairt ar ábhar a fhorálacha, a chuspóirí agus ar an gcomhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ar cuid de é. Féach breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *CB v an Coimisiún*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, mír 53.

³¹⁹ I bprionsabal, ba cheart go mbeadh an fhianaise lena léirítear go bhfuil cuspóir inbhuanaitheachta á shaothrú de chineál a thabharfadh údar le hamhras réasúnach faoi chuspóir frithiomaíoch an chomhaontaithe. Níor cheart, áfach, go mbeadh saothrú an chuspóra inbhuanaitheachta neamhchinnte. Féach le breithiúnas analaí an 30 Eanáir 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, míreanna 107-108.

562. Sonraítear i gcomhaontuithe um chaighdeánú inbhuanaitheachta na ceanglais a d'fhéadfadh a bheith ar tháirgeoirí, ar thrádálaithe, ar mhonaróirí, ar mhiondíoltóirí nó ar sholáthraithe seirbhíse i slabhra soláthair a chomhlíonadh i ndáil le réimse leathan méadrachta inbhuanaitheachta a d'fhéadfadh a bheith ann, amhail an tionchar atá ag táirgeadh ar an gcomhshaol³²⁰. Is gnách go dtugann comhaontuithe um chaighdeánú inbhuanaitheachta rialacha, treoirlínte nó saintréithe do tháirgí agus modhanna táirgthe maidir le méadracht inbhuanaitheachta den sórt sin agus tagraítear dóibh uaireanta mar chórais inbhuanaitheachta. Is minic gur tionscnaimh phríobháideacha iad agus d'fhéadfadh cóid iompair arna socrú go haontaobhach ag gnóthais, caighdeáin arna stiúradh ag eagraíochtaí na sochaí sibhialta agus tionscnaimh il-gheallsealbhóra lena mbaineann gnóthais ar fud an tslabhra luacha iomlán a bheith i gceist leo³²¹. Ní chumhdaítear leis na Treoirlínte sin ach caighdeáin inbhuanaitheachta arna bhforbairt ag iomaitheoirí nó ina nglacann iomaitheoirí páirt iontu, marcanna cáilíochta nó lipéid san áireamh.
563. Tá na comhaontuithe um chaighdeánú inbhuanaitheachta cosúil leis na comhaontuithe caighdeánaithe a dtugtar aghaidh orthu i gCaibidil 7. Mar sin féin, tá gnéithe acu freisin atá neamhthipiciúil do na comhaontuithe caighdeánaithe sin, nó nach bhfuil chomh soiléir sin.
564. Ar an gcéad dul síos, d'fhéadfaí lipéad glas, lógó glas nó ainm branda glas a bhunú mar thoradh ar chaighdeán inbhuanaitheachta a ghlacadh i gcás táirgí a chomhlíonann íoscheanglais áirithe. I bprionsabal, cuireann úsáid an lipéid, an lógó nó an ainm branda sin de cheangal ar na huchtaitheoirí an caighdeán a chomhlíonadh. Féadfaidh na gnóthais sin úsáid a bhaint as an lipéad/logo/ainm branda ar choinníoll go gcomhlíonann siad na coinníollacha inbhuanaitheachta, agus caillfidh siad an lipéad/logo/ainm branda nuair nach gcomhlíonann siad na ceanglais sin a thuilleadh.
565. Ar an dara dul síos, d'fhéadfadh an costas a bhaineann le cloí le caighdeán inbhuanaitheachta agus é a chomhlíonadh a bheith ard, go háirithe má tá sé de cheangal ar athruithe ar phróisis táirgthe nó trádála atá ann cheana an caighdeán inbhuanaitheachta a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, má chloítear le caighdeán inbhuanaitheachta, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh méadú ar chostais táirgthe nó dáileacháin agus, dá bhrí sin, méadú ar phraghas na dtáirgí arna ndíol ag na páirtithe.
566. Ar an tríú dul síos, murab ionann agus caighdeáin theicniúla lena n-áirithítear idir-inoibritheacht agus lena spreagtar iomaíocht idir teicneolaíochtaí ó ghnóthais dhifriúla sa phróiseas forbartha caighdeánach, ní bhaineann na ceisteanna maidir le hidir-inoibritheacht agus comhoiriúnacht idir teicneolaíochtaí go ginearálta le caighdeáin inbhuanaitheachta.
567. Ar an gceathrú dul síos, is iomaí caighdeán inbhuanaitheachta atá bunaithe ar phróisis, ar bhainistíocht nó ar fheidhmíocht. Ciallaíonn sé sin, murab ionann agus a lán caighdeán teicniúil, gur minic a ordaítear le caighdeáin inbhuanaitheachta sprioc a bhaint amach gan aon teicneolaíocht ná modhanna sonracha táirgthe a fhorchur. Féadfaidh na daoine a ghlacann caighdeáin inbhuanaitheachta gealltanais a thabhairt i

³²⁰ Féach mar shampla Fóram na Náisiún Aontaithe maidir le Caighdeáin Inbhuanaitheachta, <https://unfss.org/home/objective-of-unfss>.

³²¹ Féach mar shampla, Comhdháil na Náisiún Aontaithe ar Thrádáil agus Forbairt, Creatlach Straitéisí Measúnaithe na gCaighdeán Inbhuanaitheachta Deonach (VSS), https://unctad.org/system/files/official-document/ditctabinf2020d5_en.pdf.

leith na sprice sin, ach beidh saoirse acu fós cinneadh a dhéanamh maidir le húsáid a bhaint as próiseas áirithe teicneolaíochta nó táirgthe chun an sprioc sin a bhaint amach.

9.3.2.2. Príomhábhair inní an chomórtais

568. Is minic a bhíonn tionchar dearfach ag comhaontuithe um chaighdeánú inbhuanaitheachta ar an iomaíocht. Cuireann siad le forbairt inbhuanaithe agus dá bhrí sin d'fhéadfadh siad forbairt táirgí nua nó margaí nua a chumasú, cáilíocht na dtáirgí a mhéadú nó dálaí soláthair nó dáileacháin a fheabhsú. Go háirithe, trí fhaisnéis a sholáthar faoi chúrsaí inbhuanaitheachta (e.g. trí lipéid), tugann caighdeáin inbhuanaitheachta cumhacht do thomhaltóirí cinntí eolasacha ceannaigh a dhéanamh agus dá bhrí sin tá ról acu i bhforbairt margaí do tháirgí inbhuanaithe. Ar deireadh, is féidir le caighdeáin inbhuanaitheachta cothrom na Féinne a thabhairt do tháirgeoirí atá faoi réir ceanglais rialála éagsúla.
569. I gcúinsí áirithe, áfach, d'fhéadfadh caighdeáin inbhuanaitheachta srian a chur le hiomaíocht freisin. D'fhéadfadh sé sin tarlú ar thrí phríomhbhealach: Trí chomhordú praghsanna, caighdeáin mhalartacha a fhoriamh, agus iomaitheoirí áirithe a eisiamh nó idirdhealú a dhéanamh ina gcoinne³²².

9.3.2.3. Srian le hagóid

570. Caighdeáin inbhuanaitheachta nach saothraítear cuspóir inbhuanaitheachta leo dáiríre ach lena gcumhdaítear socrú praghsanna, leithdháileadh margaidh nó custaiméirí, teorainneacha le haschur nó teorainneacha le cáilíocht nó nuálaíocht, cuireann siad srian leis an iomaíocht de réir cuspóra.
571. Go háirithe, cuireann comhaontú idir iomaitheoirí maidir le conas costais mhéadaithe a aistriú de thoradh caighdeán inbhuanaitheachta a ghlacadh go praghsanna díola méadaithe i leith a gcustaiméirí srian le hiomaíocht trí agóid a dhéanamh. Ar an gcaoi chéanna, cuireann comhaontú idir na páirtithe sa chaighdeán inbhuanaitheachta brú ar thríú páirtithe staonadh ó tháirgí margaíochta nach gcomhlíonann an caighdeán inbhuanaitheachta a shrianadh.

9.3.2.4. Éifeachtaí sriantacha ar an iomaíocht

(a) Cuan bog sábháilte

572. I gcás nach gcáilíonn comhaontú mar shríon ar ábhar, ní féidir leis Airteagal 101(1) a shárú ach amháin má bhíonn éifeacht dhiúltach shuntasach aige ar iomaíocht. Mar sin féin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí diúltacha suntasacha ag comhaontuithe maidir le caighdeánú inbhuanaitheachta ar an iomaíocht agus ní bheidh siad lasmuigh d'Airteagal 101(1) má chomhlíontar na coinníollacha carnacha seo a leanas:

Ar an gcéad dul síos, tá an nós imeachta chun an caighdeán inbhuanaitheachta a fhorbairt trédhearcach agus is féidir le gach iomaitheoir ar spéis leo páirt a ghlacadh sa phróiseas as a dtiocfaidh roghnú an chaighdeáin³²³.

Ar an dara dul síos, níor cheart, leis an gcaighdeán inbhuanaitheachta, oibleagáid a fhorchur ar ghnóthais nach mian leo a bheith rannpháirteach sa chaighdeán – go díreach ná go hindireach – an caighdeán a chomhlíonadh³²⁴.

³²² Féach míreanna 467-470.

³²³ Féach mír 479.

Ar an tríú dul síos, ba cheart go mbeadh sé de shaoirse ag gnóthais rannpháirteacha caighdeán inbhuanaitheachta níos airde a ghlacadh dóibh féin ná an caighdeán a comhaontaíodh leis na páirtithe eile sa chomhaontú (e.g. féadfadh siad cinneadh a dhéanamh comhábhair níos inbhuanaithe a úsáid ina dtáirge deiridh ná mar a d'fhéadfadh a bheith riachtanach de réir an chaighdeáin).

Ar an gceathrú dul síos, níor cheart do na páirtithe sa chaighdeán inbhuanaitheachta faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú, ar faisnéis í nach bhfuil gá léi chun an caighdeán a fhorbairt, a ghlacadh nó a mhodhnú.

Ba cheart an cúigiú rochtain éifeachtach agus neamh-idirdhealaitheach ar thoradh an nós imeachta um chaighdeánú a áirithiú. Ba cheart go n-áireofaí leis sin rochtain éifeachtach neamh-idirdhealaitheach ar na ceanglais agus na coinníollacha maidir leis an lipéad comhaontaithe a fháil nó maidir le glacadh an chaighdeáin ag céim níos déanaí ag gnóthais nár ghlac páirt sa phróiseas caighdeánach forbartha.

Ar an séú dul síos, níor cheart go dtiocfadh méadú suntasach ar an bpraghas ná laghdú suntasach ar rogha na dtáirgí atá ar fáil ar an margadh as an gcaighdeán inbhuanaitheachta³²⁵.

Ar an seachtú dul síos, ba cheart sásra nó córas faireacháin a bheith i bhfeidhm chun a áirithiú go gcomhlíonann gnóthais a ghlacann an caighdeán inbhuanaitheachta ceanglais an chaighdeáin go deimhin.

573. Áirithítear leis na coinníollacha sin nach ndéanfar leis an gcaighdeán inbhuanaitheachta caighdeán nuálacha mhalartacha a dhúnadh, ná nach ndéanfar gnóthais eile a eisiáil nó idirdhealú a dhéanamh ina gcoinne agus go n-áirithítear leis rochtain éifeachtach ar an gcaighdeán. Áirithítear leis an gcoinníoll gan faisnéis neamhriachtanach atá íogair ó thaobh na tráchtála de a mhalartú nach n-úsáidtear an nós imeachta caighdeánach chun claonpháirteachas a éascú nó iomaíocht idir na páirtithe a theorannú. Mar a luaitear i mír 565 thuas, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh ardú ar phraghsanna go minic as caighdeán inbhuanaitheachta. I gcás ina nglacfaidh gnóthais an caighdeán, áfach, ar cuid shuntasach den mhargadh iad, féadfar barainneachtaí scála suntasacha a bhaint amach, lena gceadófar do ghnóthais an praghasleibhéil roimhe sin a chaomhnú nó gan ach méadú neamhshuntasach ar phraghsanna a chur i bhfeidhm.
574. Mura gcomhlíontar ceann amháin nó níos mó de na coinníollacha sin, ní chruthaítear toimhde go gcuireann an comhaontú srian le hiomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Mura gcomhlíontar cuid de na coinníollacha sin, áfach, beidh sé riachtanach measúnú a dhéanamh, go háirithe, ar cé acu is dóigh nó a n-imreoidh an comhaontú tionchar diúltach suntasach ar an iomaíocht agus a mhéid a d'fhéadfadh sé tarlú. D'fhéadfadh samhlacha éagsúla a bheith ann maidir le hiarrachtaí um chaighdeánú

³²⁴ Is é sin le rá, gnóthais san earnáil nach mian leo an caighdeán a chomhlíonadh, ba cheart dóibh leanúint de bheith saor agus níor cheart bac a chur orthu leanúint de bheith ag soláthar táirgí don mhargadh agus do thomhaltóirí a chomhlíonann ceanglais dhlíthiúla ach nach gcomhlíonann na ceanglais bhreise a chruthaítear leis an gcaighdeán nua inbhuanaitheachta.

³²⁵ Baineann an beartas iomaíochta le méaduithe ar phraghsanna a eascraíonn as srian ar iomaíocht seachas méaduithe ar phraghsanna nach léiríonn ach méadú ar cháilíocht na dtáirgí. Sa chleachtas, áfach, tá sé an-deacair idirdhealú a dhéanamh idir méaduithe ar phraghsanna a eascraíonn as méadú ar cháilíocht agus méaduithe ar phraghsanna a thagann as srian ar iomaíocht freisin. Dá bhrí sin, i gcás inar suntasach an méadú ar an bpraghas nó an laghdú cáilíochta, ní mór éifeachtaí an chomhaontaithe a mheas.

agus tá saoirse ag gnóthais rialacha agus nósanna imeachta nach sáraíonn na rialacha iomaíochta a chur i bhfeidhm, cé nach ionann iad agus na cinn a ndéantar cur síos orthu i mír 572 thuas.

(b) An gá le héifeachtaí an chomhaontaithe a mheas

575. Chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí caighdeáin inbhuanaitheachta, ba cheart cumhdach margaidh na dtáirgí a ionchorpraíonn an caighdeán a chur san áireamh. D'fhéadfadh sé nach mbeadh éifeachtaí suntasacha frithiomaíocha ag caighdeáin inbhuanaitheachta toisc go bhfuil iomaíocht leordhóthanach ann ó lipéid/caighdeáin inbhuanaitheachta malartacha agus/nó ó tháirgí a tháirgtear agus a dháiltear ar an ngnáthbhealach (i.e. lasmuigh de na lipéid/na caighdeáin). D'fhéadfadh sé nach leor cumhdach margaidh an chomhaontaithe i dtrácht chun an iomaíocht a shaobhadh go feadh méid suntasach, mar gheall ar iomaíocht iarbhír ó lipéid mhalartacha agus/nó ó tháirgí malartacha a tháirgtear agus a dháiltear ar an ngnáthbhealach. Fiú má tá cumhdach suntasach sa mhargadh don chomhaontú, d'fhéadfadh sé gur leor fós éifeacht sriantach na hiomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann, go háirithe i gcásanna ina bhfuil an comhaontú inbhuanaitheachta teoranta do lipéad a bhunú, rud a fhágann go bhfuil na gnólachtaí rannpháirteacha saor chun oibriú lasmuigh den lipéad freisin. Más amhlaidh atá, beidh sé de rogha ag tomhaltóirí táirgí a cheannach ar a bhfuil an lipéad, nó na táirgí, a d'fhéadfadh na gnóthais chéanna a dhéanamh, nach gcomhlíonann an lipéad, agus dá bhrí sin ní dócha go gcuirfear srian ar iomaíocht³²⁶. I gcásanna inar dócha go dtiocfaidh méadú suntasach ar an bpraghas nó ar laghdú ar aschur, ar éagsúlacht táirgí, ar cháilíocht nó ar nuálaíocht mar thoradh ar chomhaontú um chaighdeánú, féadfaidh páirtithe an chomhaontaithe féachaint le dul i muinín Airteagal 101(3).

9.4. Measúnú ar chomhaontuithe inbhuanaitheachta faoi Airteagal 101(3)

576. Is féidir aon chomhaontú inbhuanaitheachta a sháraíonn Airteagal 101(1) a dhíolmhú faoi Airteagal 101(3), má chruthaíonn na páirtithe sa chomhaontú go gcomhlíontar ceithre choinníoll charnacha na forála sin.

9.4.1. Gnóthachain éifeachtúlachta

577. Ceanglaítear leis an gcéad choinníoll in Airteagal 101(3) go gcuideoidh an comhaontú i dtrácht le feabhas a chur ar tháirgeadh nó ar dháileadh earraí nó go gcuideoidh sé le dul chun cinn teicniúil nó eacnamaíoch a chur chun cinn. Go bunúsach, ceanglaítear leis go gcuirfidh an comhaontú le héifeachtúlachtaí oibiachtúla, a thuigtear i dtéarmaí leathana, mar go gcuimsíonn sé ní hamháin laghduithe ar chostais táirgthe agus dáileacháin ach go méadaíonn sé freisin ar éagsúlacht agus ar cháilíocht na dtáirgí, go bhfeabhsaítear na próisis táirgthe nó dáilte, agus go dtiocfaidh méadú ar an nuálaíocht³²⁷. Fágann sé, dá bhrí sin, gur féidir raon leathan tairbhí inbhuanaitheachta a eascraíonn as comhábhair shonracha, as

³²⁶ Féadfaidh comhaontuithe idir iomaitheoirí nach bhfuil srianta iontu trí chuspóir tairbhe a bhaint freisin as an gcuán sábháilte a fhoráiltear leis an bhFógra De Minimis, ar choinníoll, má thugtar an comhaontú i gcrích idir iomaitheoirí, nach mó ná 10 % an sciar comhiomlán den mhargadh atá ag na páirtithe sa chomhaontú ar aon cheann de na margaí ábhartha a ndéanann an comhaontú difear dóibh. Féach an Fógra ón gCoimisiún maidir le comhaontuithe nach bhfuil mórán tábhacht leo agus nach gcuireann srian suntasach ar iomaíocht faoi Airteagal 101(1) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (Fógra De Minimis), IO C 291, 30.08.2014, lch. 13.

³²⁷ Féach freisin míreanna 48-72 de Threoirlínte Airteagal 101(3).

teicneolaíochtaí sonracha agus as próisis táirgthe shonracha a chur san áireamh mar mhéadú éifeachtúlachta.

578. Mar shampla, is féidir le comhaontuithe inbhuanaitheachta éifeachtúlacht a bhaint amach, amhail úsáid teicneolaíochtaí táirgeachta nó dáileacháin níos glaine, níos lú truaillithe, dálaí feabhsaithe táirgthe agus dáileacháin, bonneagar nó slabhraí soláthair atá níos athléimní, táirgí ar chaighdeán níos fearr, etc. Is féidir leo suaitheadh sa slabhra soláthair a sheachaint, an t-am a thógann sé táirgí inbhuanaithe a thabhairt chuig an margadh a laghdú agus is féidir leo cuidiú le rogha tomhaltóirí a fheabhsú trí chomparáid táirgí a éascú. Is féidir leis na gnóthachain éifeachtúlachta sin cur le margadh inmheánach athléimneach.
579. Ní mór bunús a thabhairt do na héifeachtúlachtaí sin agus ní féidir glacadh leo go simplí³²⁸. Ní mór dóibh a bheith oibiachtúil, nithiúil agus infhíoraithe. Mar shampla, má tá feabhsú táirgí i gceist leis an éifeachtúlacht a mhaítear, ní mór do na páirtithe tréithe beachta an fheabhsaithe táirge a léiriú. Más é an sochar atá á maíomh, mar shampla, an laghdú ar éilliú uisce, ní mór do na páirtithe a mhíniú conas a chuireann an comhaontú go cruinn leis an éilliú uisce a laghdú agus meastachán a thabhairt ar mhéid an tsochair atá á éileamh³²⁹.

9.4.2. *Indispensability Indispensability*

580. Chun críocha na dTreoirí seo, is iomchuí déileáil leis an tríú coinníoll faoi Airteagal 101(3) i.e. maidir le neamh-inphínseanacht, roimh an dara coinníoll i.e. sciar cothrom na dtomhaltóirí. Is é an chúis atá leis sin nár cheart go n-áireofaí leis an anailís ar sciar cóir na dtomhaltóirí na héifeachtaí a bheadh ag aon srianta nach gcomhlíonann an coinníoll do-gháiteachta agus a thoirmisctear dá bhrí sin le hAirteagal 101³³⁰.
581. De réir an tríú coinníoll in Airteagal 101(3), níor cheart go bhforchuirfí leis an gcomhaontú sriantach srianta nach bhfuil fíor-riachtanach chun na sochair a eascraíonn as an gcomhaontú a bhaint amach. Chun an coinníoll sin a chomhlíonadh, ní mór do na páirtithe sa chomhaontú a léiriú go bhfuil gá réasúnach lena gcomhaontú ann féin, agus le gach ceann de na srianta iomaíochta a ghabhann leis, chun go dtiocfaidh na sochair inbhuanaitheachta atá maíte chun cinn agus nach bhfuil aon bhealach eile indéanta go heacnamaíoch agus nach bhfuil chomh sriantach céanna chun iad a bhaint amach³³¹.
582. I bprionsabal, ba cheart do gach gnóthas cinneadh a dhéanamh faoi conas sochair inbhuanaitheachta a shaothrú, agus sa mhéid is go bhfuil luach ag tomhaltóirí ar na tairbhí sin, luach saothair a bheadh sa mhargadh agus pionós a ghearradh ar dhrochchinntí. I gcás ina bhfuil éileamh ar tháirgí inbhuanaithe, níl comhaontuithe comhair fíor-riachtanach chun sochair inbhuanaitheachta a bhaint amach iad féin. D'fhéadfadh sé, áfach, go mbeidís fíor-riachtanach chun an sprioc inbhuanaitheachta a bhaint amach ar bhealach níos éifeachtúla ó thaobh costais de.

³²⁸ Féach freisin míreanna 50-58 de Threoirí Airteagal 101(3).

³²⁹ Féach mar shampla, Moladh (AE) 2021/2279 ón gCoimisiún an 15 Nollaig 2021 maidir le húsáid na modhanna Lorg Comhshaoil chun feidhmíocht chomhshaoil saolré táirgí agus eagraíochtaí a thomhas agus a chur in iúl, IO L 471, 30.12.2021, lch. 1.

³³⁰ Féach go háirithe mír 39 de Threoirí Airteagal 101(3).

³³¹ Féach go háirithe míreanna 73-82 de Threoirí Airteagal 101(3).

583. Is minic a bhíonn an beartas poiblí agus na rialacháin phoiblí freagrach as seachtrachtaí diúltacha. Is iondúil go mbíonn sé mar aidhm acu é sin a dhéanamh trí rialacha a fhorchur, lena n-éilítear comhghníomhaíochtaí, lena n-áirithítear torthaí margaidh éifeachtúla a chuireann impleachtaí inbhuanaitheachta gníomhaíochtaí aonair san áireamh³³². Dá bhrí sin, i gcás ina gceanglaítear le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta go gcomhlíonfaidh gnóthais spriocanna nithiúla inbhuanaitheachta, comhaontuithe comhair agus na srianta a d'fhéadfadh a bheith ag gabháil leo, ní féidir a mheas go bhfuil siad fíor-riachtanach chun an sprioc a bhaint amach. Is amhlaidh atá toisc gur chinn an reachtóir cheana féin go mbeidh ar gach gnóthas amháin an sprioc a bhaint amach³³³. I gcúinsí den sórt sin, d'fhéadfadh sé nach mbeadh comhaontuithe comhair fíor-riachtanach ach amháin chun an sprioc a bhaint amach ar bhealach níos éifeachtúla ó thaobh costais de.
584. D'fhéadfadh cásanna eile a bheith ann, de dheasca teipeanna sa mhargadh, nach féidir sochair inbhuanaitheachta a bhaint amach má fhágtar faoi shaor-idirghníomhú fórsaí an mhargaidh iad nó más féidir iad a bhaint amach ar bhealach níos costéifeachtúla má chomhoibríonn gnóthais. Mar shampla, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le comhaontú inbhuanaitheachta ionas nach mbeidh saorchineál ann maidir leis na hinfeistíochtaí is gá chun táirge inbhuanaithe a chur chun cinn agus chun oideachas a chur ar thomhaltóirí (ar a dtugtar “míbhuntáistí ar dtús”).
585. Sa chomhthéacs sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le comhaontú sriantach chun barainneachtaí scála a bhaint amach, go háirithe chun scála leordhóthanach a bhaint amach chun na costais sheasta a bhaineann leis an lipéad a chur ar bun, a oibriú agus faireachán a dhéanamh air a chumhdach. D'fhéadfadh srianta a bheith riachtanach freisin chun dreasachtaí na bpáirtithe a ailíniú agus chun a áirithiú go ndíreoidh siad a n-iarrachtaí ar chur chun feidhme an chomhaontaithe³³⁴. Má chuireann an comhaontú d'oibleagáid ar na páirtithe gan oibriú lasmuigh den lipéad nó den chaighdeán, beidh ar na páirtithe a chruthú cén fáth nach mbeidh ach lipéad nó caighdeán a bhunú leordhóthanach chun na héifeachtúlachtaí a fháil. De ghnáth, is leor sa chomhaontú an caighdeán inbhuanaitheachta a shainmhíniú mar íoschaighdeán coiteann, agus ar an gcaoi sin ligean do na gnóthais rannpháirteacha caighdeán inbhuanaitheachta níos airde a chur i bhfeidhm ina n-aonar ná an caighdeán a comhaontaíodh go comhchoiteann.
586. D'fhéadfadh comhaontú a bheith riachtanach freisin i gcásanna inar féidir leis na páirtithe a léiriú go mbíonn sé deacair ar thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha, mar shampla, easpa eolais nó faisnéise leordhóthanaí faoin táirge féin nó iarmhairtí a úsáide, chun cothromaíocht oibiachtúil a aimsiú idir na tairbhí a bhainfidh siad as comhaontú amach anseo, agus an dochar láithreach atá á fhulaingt acu ón gcomhaontú céanna agus, mar thoradh air sin, a dhéanann siad rómheastachán ar an tábhacht a bhaineann leis an éifeacht láithreach. Mar shampla, d'fhéadfadh sé nach mbeadh tomhaltóirí in ann tairbhí a thuiscint amach anseo i bhfoirm feabhas ar cháilíocht agus nuálaíocht, más méadú ar phraghas an táirge an éifeacht láithreach.

³³² Mar shampla, saothraíonn rialáil chomhshaoil é sin trí chánacha, toirmisc nó fóirdheontais.

³³³ Má tá na gealltanais faoi cheangal ag córas caidheála agus trádála, amhail córas EU ETS, ní mór a mheas go ndéanfaidh aon laghdú ar thruailliú agus aon laghdú comhfhreagrach ar úsáid lamháltas astaíochtaí ó ghnóthas nó ó earnáil ar leith na lamháltais sin a shaoradh, rud a mbeidh glanéifeacht nialasach ar thruailliú mar thoradh air gan laghdú ar lamháltais astaíochtaí (éifeacht leaba uisce).

³³⁴ Féach go háirithe mír 80 de Threoirlínte Airteagal 101(3)

587. Mar riail ghinearálta, níor cheart go rachadh na hoibleagáidí a fhorchuirtear le comhaontuithe inbhuanaitheachta thar a bhfuil riachtanach chun aidhm an chomhaontaithe a bhaint amach.

9.4.3. *Seol ar aghaidh chuig tomhaltóirí*

588. Ceanglaítear leis an dara coinníoll d’Airteagal 101(3) go dtugtar cion cothrom de na tairbhí éilithe do thomhaltóirí. Cuimsíonn coincheap na ‘tomhaltóirí’ gach úsáideoir díreach nó indíreach de na táirgí a chumhdaítear leis an gcomhaontú³³⁵. Faigheann tomhaltóirí cion cothrom de na sochair nuair is mó na tairbhí a thagann as an gcomhaontú ná an díobháil a rinneadh leis an gcomhaontú céanna, ionas go mbeidh an tionchar foriomlán ar thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha neodrach ar a laghad³³⁶. Dá bhrí sin, ní mór go mbeadh baint ag an inbhuanaitheacht le tomhaltóirí na dtáirgí a chumhdaítear faoi na comhaontuithe sin.

589. In a lán cásanna, d’fhéadfadh sé a bheith soiléir nach mbaineann na sochair inbhuanaitheachta leis na tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha nó nach mbeadh siad sách suntasach chun an díobháil sa mhargadh ábhartha a chúiteamh. Os a choinne sin, d’fhéadfadh cásanna a bheith ann inar léir go bhfuil an díobháil iomaíoch neamhshuntasach i gcomparáid leis na tairbhí a d’fhéadfadh a bheith ann, rud a chuirfeadh as an áireamh an gá atá le measúnú mionsonraithe a dhéanamh. D’fhéadfadh cásanna a bheith ann freisin, áfach, nuair nach féidir measúnú mionsonraithe a sheachaint.

9.4.3.1. Sochair úsáide aonair

590. Is gnách go n-eascraíonn sochair an tomhaltóra as tomhaltas nó as úsáid na dtáirgí a chumhdaítear leis an gcomhaontú atá á mheasúnú. D’fhéadfadh na sochair seo a bheith i bhfoirm cáilíocht táirge feabhsaithe nó éagsúlacht táirge a eascraíonn as éifeachtúlachtaí cáilíochtúla, nó a thagann i bhfoirm laghdú ar phraghas mar thoradh ar éifeachtúlachtaí costais. D’fhéadfadh tairbhí den sórt sin a bheith mar thoradh freisin ar tháirge inbhuanaithe a thomhailt ar an mbealach céanna is a eascraíonn siad as tomhaltas aon táirge eile. Is féidir “sochair luacha úsáide aonair” a thabhairt ar na sochair sin mar thoradh ar úsáid an táirge agus go gcuireann siad feabhas díreach ar thaithe na dtomhaltóirí ar an táirge i gceist.

591. Mar shampla, d’fhéadfadh blas níos fearr a bheith ar leasacháin orgánacha agus/nó a bheith níos sláintiúla do thomhaltóirí glasraí a ithe a fhástar le cabhair ó leasacháin neamhorgánacha ná glasraí a tháirgtear le leasacháin neamhorgánacha. Ar an gcaoi chéanna, d’fhéadfaí fad saoil na dtáirgí atá i gceist a mhéadú trí ábhair níos buanfasaí a chur in ionad plaisteach. Sna cúinsí sin, baineann tomhaltóirí leas as cáilíocht níos airde toisc go dtomhlaíonn sé an táirge atá i gceist. Is éifeachtúlachtaí cáilíochtúla tipiciúla iad sin a d’fhéadfadh teacht chun cinn le comhaontú sriantach agus a d’fhéadfadh a bheith níos mó ná an dochar a dhéanann an méadú praghais (mar gheall ar an úsáid a comhaontaíodh maidir le hábhair inbhuanaithe atá níos costasaí), nó an laghdú ar an rogha (mar gheall ar neamhúsáid chomhaontaithe táirge neamh-inbhuanaithe). Má tá na sochair suntasach go leor chun gur mó iad ná an díobháil a rinneadh de bharr mhéadú an praghais nó rogha laghdaithe, cúiteoidh

³³⁵ Áirítear leis sin táirgeoirí a úsáideann na táirgí mar ionchur, mar mhórdhioltóirí, mar mhiondhioltóirí agus mar thomhaltóirí deiridh, i.e. daoine nádúrtha atá ag gníomhú chun críocha ar féidir a mheas go bhfuil siad lasmuigh dá dtrádáil nó dá ngairm

³³⁶ Féach mír 85 de Threoirlínte Airteagal 101(3), féach freisin breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 72.

siad na tomhaltóirí a ndearnadh díobháil dóibh leis an gcomhaontú céanna agus dá bhrí sin comhlíonfaidh siad an dara coinníoll d'Airteagal 101(3).

592. Sna samplaí thuas, mar aon leis na sochair a bhaineann le luach úsáide aonair, d'fhéadfadh éifeachtaí dearfacha seachtracha do thomhaltóirí (seachtraí dearfacha) a bheith ag gabháil leis na comhaontuithe atá i gceist. Bíonn seachtrachtaí dearfacha i láthair nuair a laghdaítear seachtrachtaí diúltacha, amhail truailliú, creimeadh ithreach, etc.. D'fhéadfadh sé nárbh fhéidir na seachtrachtaí dearfacha sin a d'fhéadfadh an tsochaí a theachtadh sa lá atá inniu ann nó san am atá le teacht a bheith ann cheal an chomhaontaithe shriantaigh atá i gceist. Tá na seachtrachtaí dearfacha seo éagsúil leis na sochair maidir le luach úsáide aonair atá ag tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha (féach Roinn 9.4.3.3).
593. D'fhéadfadh comhaontuithe atá ceaptha chun pacáistiú a laghdú costais táirgthe agus dáileacháin agus, i ndeireadh thiar thall, praghas an táirge a laghdú. Mar shampla, d'fhéadfadh comhaontú idir iomaitheoirí leacht glantach tiubhaithe a sholáthar i mbuidéil méide laghdaithe an costas ar ábhair, ar iompar agus ar stóráil a laghdú. Ar an gcaoi chéanna, le comhaontuithe atá ceaptha chun bonneagar nó seirbhísí iompair dáileacháin a roinnt le hiomaitheoirí, d'fhéadfaí costais na bpáirtithe a laghdú agus, ar an gcaoi sin, praghas deiridh an táirge a laghdú. Go deimhin, d'fhéadfadh laghdú ar rogha na dtomhaltóirí a bheith i gceist leis an díobháil a dhéantar do chomhaontuithe den sórt sin, ach d'fhéadfadh sé gur mhó an tairbhe a bhainfeadh leis an bpraghas níos ísle ná an díobháil a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar an teorannú sa rogha nó fiú de bharr cháilíocht laghdaithe na seirbhísí nó na dtáirgí³³⁷. D'fhéadfadh seachtrachtaí dearfacha a bheith ag na comhaontuithe céanna freisin ina mbeadh tionchar diúltach laghdaithe ar an gcomhshaol (féach Roinn 9.4.3.3 thíos).

9.4.3.2. Sochair luacha neamhúsáide aonair

594. Ní hamháin go bhféadfadh tairbhí díreacha ó úsáid táirge inbhuanaithe a bheith i gceist le tairbhí tomhaltóirí de bharr comhaontuithe inbhuanaitheachta, ach d'fhéadfadh tairbhí indíreacha a bheith i gceist freisin mar thoradh ar an tuiscint atá ag tomhaltóirí ar an tionchar a bhíonn ag a dtomhaltas inbhuanaithe ar dhaoine eile. Go háirithe, féadfaidh roinnt tomhaltóirí luacháil a thabhairt ar níos mó a dtomhaltas ar tháirge inbhuanaithe ná tomhaltas táirge neamh-inbhuanaithe toisc nach bhfuil an tionchar diúltach céanna ag an táirge inbhuanaithe ar tháirgí eile seachas an tionchar neamh-inbhuanaithe.
595. Mar shampla, d'fhéadfadh tomhaltóirí leacht níocháin ar leith a roghnú ní toisc go nglanann sé níos fearr ach toisc go n-éillíonn sé níos lú uisce. Ar an gcaoi chéanna, d'fhéadfadh sé go mbeadh tomhaltóirí réidh le praghas níos airde a íoc ar throscaín a dhéantar as adhmaid a fhástar agus a lománaítear go hinbhuanaithe ní mar gheall ar chaighdeán níos fearr an troscáin ach toisc gur mian le tomhaltóirí deireadh a chur le dífhoraísiú agus le cailliúint gnáthóg nádúrtha. Ar an gcaoi chéanna, is féidir le tiománaithe a roghnú breosla níos costasaí a úsáid, ní toisc go bhfuil sé ar chaighdeán níos airde agus níos fearr dá bhfeithiclí, ach toisc go mbíonn sé níos lú truaillithe.
596. Sna himthosca sin, ní chuirtear feabhas díreach ar an taithí a bhíonn ag tomhaltóirí ar an táirge a úsáid. Mar sin féin, tá tomhaltóirí réidh chun praghas níos airde a íoc ar

³³⁷ Is dóchúla go mbeidh laghduithe ar chostais imeallacha nó athraitheacha ábhartha maidir le measúnú ar éifeachtúlachtaí, ná laghduithe ar chostais sheasta; Is é is dóichí, i bprionsabal, go mbeidh praghanna níos ísle do thomhaltóirí mar thoradh ar an gcéad cheann acu.

tháirge inbhuanaithe nó chun teorainn a chur lena rogha tomhaltais trí gan malairt neamh-inbhuanaithe den táirge a úsáid, ionas go mbainfidh an tsochaí nó na glúine atá le teacht tairbhe as. Dá bhrí sin, fabhraíonn sochair indíreacha ar luach neamhúsáide do thomhaltóirí laistigh den mhargadh ábhartha trína luacháil phearsanta/aonair ar an éifeacht ar dhaoine eile, lena n-áirítear ar neamh-úsáideoirí lasmuigh den mhargadh ábhartha.

597. Measann tomhaltóirí atá réidh le níos mó a íoc as na táirgí sin go bhfuil siad ar chaighdeán níos airde, go díreach mar gheall ar na sochair a fhabhraíonn ar dhaoine eile. Dá bhrí sin, ó thaobh na heacnamaíochta de, níl aon difríocht idir sochair cháilíochtúla indíreacha den sórt sin agus na gnáthshochair chun cáilíocht a fheabhsú a mhéadaíonn luach úsáide díri táirge, mar a pléadh thuas i Roinn 9.4.3.1. Is féidir tairbhí indíreacha den sórt sin nach mbaineann úsáid astu a thomhas ach imscrúdú a dhéanamh ar thoilteanas tomhaltóirí íocaíocht a dhéanamh, mar shampla, trí shuirbhéanna custaiméara.
598. D'fhéadfadh difríocht a bheith ann idir an méid a deir tomhaltóirí gurb iad a roghanna féin agus an t-iompar ceannaigh a thugann siad le fios gurb iad a roghanna féin iad. D'fhéadfadh sé sin a chur in iúl go bhfuil na roghanna atá luaite rómheastachán nó a mhalairt, gannmheastachán ar na fíor-roghanna. Chun an clonadh sin a mhaolú i ndáil le roghanna hipitéiseacha i suirbhéanna, caithfidh na suirbhéanna comhthéacs úsáideach agus cuí a sholáthar. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le noirm shoचाíocha, eolas agus nósanna tomhaltóirí, nó ionchais maidir le hiompar daoine eile, a chur san áireamh sna ceisteanna a chuirtear.
599. Ar bhonn níos ginearálta, chun a ndualgas cruthúnais faoi Airteagal 101(3) a urscaoileadh, ní mór do na páirtithe i gcomhaontú fianaise shoiléir a sholáthar lena léirítear roghanna iarbhír na dtomhaltóirí. Níor cheart go seachnódh páirtithe sa chomhaontú a roghanna féin a sháru ar thomhaltóirí.
600. Sa mheasúnú ar thoilteanas na dtomhaltóirí íocaíocht a dhéanamh, ní gá toilteanas gach uile thomhaltóir sa mhargadh ábhartha a mheas. Is leor chun críche an imscrúdaithe go bhfuil an measúnú bunaithe ar chodán ionadaíoch de na tomhaltóirí go léir sa mhargadh ábhartha³³⁸.

9.4.3.3. Sochair chomhchoiteanna

601. Tagraíonn Roinn 9.4.3.2. do shochair luacha neamhúsáide aonair atá teoranta do roghanna deonacha (toristice) tomhaltóirí aonair. Mar sin féin, ní féidir gach seachtracht dhiúltach a leigheas trí ghníomhaíochtaí deonacha aonair tomhaltóirí. Ós rud é nach chun duine aonair a ídiú a bhíonn tionchar inbhuanaitheachta ó thomhaltas aonair, ach ó ghrúpa níos mó, d'fhéadfadh gá a bheith le gníomhaíocht chomhchoiteann, amhail comhaontú comhair, chun seachtrachtaí diúltacha a inmheánú agus chun sochair inbhuanaitheachta a thabhairt do ghrúpa níos mó den tsochaí³³⁹. Mar shampla, d'fhéadfadh sé nach mbeadh tomhaltóirí toilteanach

³³⁸ Breithiúnas an 23 Samhain 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, EU:C:2006:734, mír 72.

³³⁹ De ghnáth, is éard atá i gceist le cliseadh margaidh i gcásanna den sórt sin ná go gcuireann tomhaltas neamh-inbhuanaithe seachtrachtaí diúltacha i bhfeidhm ar dhaoine eile. Ní dhéanann ceannaitheoirí aonair na seachtrachtaí sin (amhail astaíochtaí) a inmheánú go hiomlán agus, dá bhrí sin, déantar rósholáthar orthu. Ar an gcaoi chéanna, is féidir seachtrachtaí dearfacha ó thomhaltas inbhuanaithe a bhíonn i bhfeidhm ag tomhaltóirí ar a chéile a bheith i gceist leis an gcliseadh margaidh. Tá tearcsholáthar ag an saormhargadh ar an gcúis chéanna go bunúsach.

praghas níos airde a íoc le haghaidh táirge a tháirgtear le teicneolaíocht ghlas ach chostasach. D'fhonn a áirithiú go dtiocfaidh ann do na tairbhí a bhaineann le húsáid na teicneolaíochta glaise sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le comhaontú chun deireadh a chur de réir a chéile leis an teicneolaíocht truailliúcháin. Tugtar 'sochair chomhchoiteanna' ar na sochair sin de réir mar a thagann siad chun cinn beag beann ar an luach atá ag tomhaltóirí ar an táirge agus is féidir leo fabhrú go hoibiachtúil do thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha má tá an margadh sin mar chuid den ghrúpa níos mó tairbhithe.

602. Cé go ndéantar cothromaíocht idir éifeachtaí diúltacha agus na sochair a eascraíonn as comhaontuithe sriantacha laistigh den mhargadh ábhartha lena mbaineann an comhaontú, i gcás ina bhfuil dhá mhargadh gaolmhar, is féidir éifeachtúlachtaí a bhaintear amach ar mhargaí ar leithligh a chur san áireamh, ar choinníoll go bhfuil an grúpa tomhaltóirí a ndéanann an srian difear dóibh agus a bhaineann tairbhe as gnóthachain éifeachtúlachta mar an gcéanna, a bheag nó a mhór³⁴⁰.
603. Ar an gcuma chéanna, i gcás ina bhfuil tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha ag forluí go mór leis na tairbhithe, nó gur cuid díobh iad lasmuigh den mhargadh ábhartha, is féidir na comhshochair do thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha a tharlaíonn lasmuigh den mhargadh sin a chur san áireamh má tá siad suntasach go leor chun tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha a chúiteamh as an díobháil a rinneadh³⁴¹.
604. Mar shampla, na tiománaithe a cheannaíonn níos lú breosla truailliúcháin, is saoránaigh iad freisin a bhainfeadh tairbhe as aer níos glaine, dá n-úsáidfí níos lú breosla truaillithe. Sa mhéid gur féidir forluí suntasach idir tomhaltóirí (na tiománaithe sa sampla seo) agus na tairbhithe (saoránaigh) a bhunú, tá na tairbhí inbhuanaitheachta ó aer níos glaine ábhartha i bprionsabal don mheasúnú agus is féidir iad a chur san áireamh má tá siad suntasach go leor chun tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha a chúiteamh as an díobháil a rinneadh dó. Os a choinne sin, is féidir le tomhaltóirí éadaí atá déanta as cadás inbhuanaithe a cheannach a laghdaíonn ceimiceáin agus úsáid uisce ar an talamh ina bhfuil sé á shaothrú. D'fhéadfaí, i bprionsabal, tairbhí comhshaoil den sórt sin a chur san áireamh mar shochair chomhchoiteanna. Is dócha, áfach, nach bhfuil forluí suntasach idir tomhaltóirí an éadaigh agus tairbhithe na dtairbhí comhshaoil seo nach dtarlaíonn ach sa limistéar ina bhfástar an cadás. Dá bhrí sin, ní dócha go bhfabhródh na sochair chomhchoiteanna sin do thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha. Sa mhéid is go bhfuil tomhaltóirí toilteanach níos mó a íoc má dhéantar a gcuid éadaí de chadás a fhástar go hinbhuanaithe, is féidir na sochair chomhshaoil áitiúla a chur san áireamh mar shochair neamhluacha aonair do thomhaltóirí an éadaigh (féach Roinn 9.4.3.2).
605. Chun go dtiocfaidh sochair chomhchoiteanna chun cinn, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le cumhdach margaidh an chomhaontaithe go minic. Más rud é, mar shampla, nach n-aontaíonn ach dhá tháirgeoir as gach deich meaisín níocháin na leaganacha níos truaillitheacha a thréigean, ní dócha go mbeidh an comhaontú in ann saor-leitheadú a chosc agus, dá bhrí sin, ní dócha go laghdóidh sé truailliú go

³⁴⁰ Mír 43 de Threoirlínte Airteagal 101(3); Féach freisin breithiúnas an 27 Meán Fómhair 2006, *GlaxoSmithKline Services and Others v An Coimisiún*, T-168/01, EU:T:2006:265, mír 248 agus mír 251; breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2014, *MasterCard Inc*, C-382/12, EU:C:2014:2201, mír 242; Cinneadh ón gCoimisiún an 23 Bealtaine 2013 i gCás AT.39595 *Air Canada/United Airlines/Lufthansa* ("comhaontasSTAR").

³⁴¹ Is féidir tomhaltóirí a chúiteamh le cineál amháin tairbhí inbhuanaitheachta nó le comhthairbhí aonair agus comhthairbhí, féach Roinn 9.4.3.4.

leordhóthanach, ós rud é go bhféadfadh tomhaltóirí féinleasaithe na malairtí truaillitheacha a cheannach ó cheann amháin nó níos mó de na soláthróirí eile³⁴².

606. Chun go gcuirfí sochair chomhchoiteanna san áireamh, ba cheart go mbeadh páirtithe in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:
- (a) tabharfar tuairisc shoiléir ar na sochair a éilítear agus cuirfidh sé fianaise ar fáil gur tharla siad cheana nó gur dócha go mbeidh siad ann;
 - (b) na tairbhíthe a shainiú go soiléir;
 - (c) a léiriú go bhfuil forluí suntasach idir na tomhaltóirí sa mhargadh ábhartha agus na tairbhíthe nó cuid díobh; agus
 - (d) léiriú a thabhairt ar an gcuid de na sochair chomhchoiteanna a tharlaíonn nó is dóigh a tharlóidh lasmuigh den mhargadh ábhartha a fhabhraíonn chuig tomhaltóirí an táirge sa mhargadh ábhartha.
607. Maidir le fianaise le haghaidh tairbhí comhchoiteanna bunaithe ar thuarascálacha údarás poiblí nó ar na tuarascálacha a ullmhaíonn eagraíochtaí acadúla aitheanta, d'fhéadfadh sé go mbeadh luach ar leith ag baint léi don mheasúnú seo.
608. Nuair nach bhfuil aon sonraí ar fáil lenar féidir anailís chainníochtúil a dhéanamh ar na tairbhí atá i gceist, ní mór a bheith indéanta foráil a dhéanamh maidir le tionchar dearfach atá inaitheanta go soiléir ar thomhaltóirí, seachas tionchar imeallach. Tá an taithí reatha maidir le tairbhí comhchoiteanna a thomhas agus a chainníochtú fós gann. Beidh an Coimisiún in ann tuilleadh teorach a chur ar fáil maidir leis an ábhar seo tar éis taithí a thiomsú maidir le déileáil le cásanna nithiúla, rud a d'fhéadfadh modheolaíochtaí measúnaithe a fhorbairt.

9.4.3.4. Aon sochar nó gach cineál sochair

609. I ngach cás, tá sé de shaoirse ag na páirtithe sa chomhaontú inbhuanaitheachta fianaise agus argóintí a thabhairt chun cinn chun tacú le héilimh ar aon cheann de na trí chineál sochar do thomhaltóirí nó dóibh uile. D'fhéadfadh rogha na bpáirtithe a bheith ag brath ar shainiúlacht an cháis agus ar stóinseacht na fianaise atá ar fáil. I gcásanna áirithe, d'fhéadfadh sé gur leor na sochair luacha úsáide aonair chun coinníollacha Airteagal 101(3) a chomhlíonadh, ach i gcásanna eile, is leor na sochair luacha neamhúsáide aonair, nó na sochair chomhchoiteanna. I gcásanna eile, d'fhéadfadh dhá chineál sochair nó gach ceann de na trí chineál sochair a chomhcheangal.

9.4.4. *Gan deireadh a chur leis an iomaíocht*

610. De réir an cheathrú coinníoll d'Airteagal 101(3) ní mór nach dtabharfaidh an comhaontú caoi do na páirtithe ar dheireadh a chur le hiomaíocht i ndáil le cuid mhór de na táirgí atá i gceist. Go bunúsach, áirithítear leis an gcoinníoll go bhfanfaidh méid áirithe iomaíochta iarmharai ar an margadh a mbaineann an comhaontú leis, beag beann ar mhéid na sochar.
611. Féadfar an coinníoll deireanach sin a chomhlíonadh fiú má chlúdaíonn an comhaontú lena sriantar iomaíocht an tionscal ar fad, fad is a leanann na páirtithe sa chomhaontú de bheith san iomaíocht fhollasach ar ghné thábhachtach amháin ar a laghad den

³⁴² Sa sampla seo, áfach, ní hamháin go bhfuil teorainn leis an tairbhe a d'fhéadfadh a bheith ag an gcomhaontú mar gheall ar chlúdach neamhleor, ach freisin mar gheall ar an díobháil iomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann (ar na cúiseanna céanna go bunúsach).

iomaíocht. Mar shampla, má chuireann an comhaontú deireadh leis an iomaíocht maidir le cáilíocht nó le héagsúlacht, ach gur paraiméadar tábhachtach é iomaíocht ar phraghas freisin le haghaidh iomaíochta sa tionscal lena mbaineann agus nach bhfuil srian uirthi, is féidir an coinníoll sin a chomhlíonadh fós.

612. Ina theannta sin, má théann iomaitheoirí in iomaíocht le réimse táirgí difreáilte, ar fad sa mhargadh ábhartha céanna, ní gá go gciallódh deireadh a chur le hiomaíocht le haghaidh ceann amháin nó níos mó de na malairtí den táirge go gcuirtear deireadh leis an iomaíocht sa mhargadh ábhartha.
613. Ar an gcaoi chéanna, má chinneann iomaitheoirí gan úsáid a bhaint as teicneolaíocht truailliúcháin ar leith nó as comhábhar neamh-inbhuanaithe áirithe i dtáirgeadh a dtáirgí, ní chuirfear deireadh leis an iomaíocht idir na hiomaitheoirí má leanann siad de bheith san iomaíocht ar phraghas agus/nó ar cháilíocht an táirge deiridh.
614. Ar deireadh, má chuirtear deireadh leis an iomaíocht ar feadh tréimhse theoranta ama, nach mbeidh aon tionchar aige ar fhorbairt na hiomaíochta tar éis don tréimhse sin dul in éag, ní bheidh sé ina bhac ar an gcoinníoll seo a chomhlíonadh. Mar shampla, le comhaontú idir iomaitheoirí chun táirgeadh athraitheach amháin táirge, ina bhfuil comhábhar neamh-inbhuanaithe, a theorannú go sealadach, chun ionadaí inbhuanaithe air a thabhairt isteach sa mhargadh, ar comhaontú é a bheidh dírithe ar fheasacht tomhaltóirí a chruthú maidir le hairíonna an táirge nua, sásóidh sé an coinníoll deireanach iomaíochta.

9.5. Rannpháirtíocht na n-údarás poiblí

615. Níl rannpháirtíocht údarás rialtasach nó áitiúil sa phróiseas chun comhaontuithe inbhuanaitheachta a thabhairt i gcrích, ná eolas na n-údarás sin go bhfuil na comhaontuithe sin ann, ina chúis ann féin lena mheas go bhfuil na comhaontuithe sin ag luí leis na rialacha iomaíochta. Le rannpháirtíocht nó eolas den sórt sin ó na húdaráis poiblí, ní scaoiltear na páirtithe sa chomhaontú inbhuanaitheachta ó dhliteanas i leith sárú ar Airteagal 101(1). Ar an gcaoi chéanna, más rud é nach ndéanann gníomhartha ó údaráis poiblí ach gnóthais a spreagadh nó a éascú do ghnóthais a bheith rannpháirteach in iompar uathrialach frithiomaíoch, fanfaidh na gnóthais sin faoi réir Airteagal 101(1)³⁴³.
616. Mar sin féin, ní bheidh na páirtithe i gcomhaontú inbhuanaitheachta lena gcuirtear srian ar iomaíocht faoi dhliteanas i leith sárúithe ar dhlí na hiomaíochta má chuir údaráis poiblí iallach orthu nó má éilíonn siad orthu an comhaontú a thabhairt i gcrích nó i gcás ina dtreisiúnn na húdaráis poiblí éifeacht an chomhaontaithe³⁴⁴.

9.6. Samplaí

617. Comhaontú a thairbhíonn den chuan sábháilte bog

Sampla 1

Staid: Díoltar gránach bricfeasta i mboscaí cairtchláir ildaite tarraingteach. Thar na blianta, tá na boscaí seo tar éis éirí níos mó, ní toisc go bhfuil méadú tagtha ar an ábhar, ach chun iad a dhéanamh níos tarraingtí agus níos gealladh do thomhaltóirí. Is é seo an straitéis margaíochta brabúsach, mar gheall ar thomhaltóirí a cheannach go minic gránaigh bricfeasta spontáineach, agus tugann an méid níos mó an tuisceint

³⁴³ Breithiúnas an 9 Meán Fómhair 2003, *CIF*, C-198/01, EU:C:2003:430, mír 56)

³⁴⁴ Breithiúnas an 12 Nollaig 2013, *Soa Nazionale Costruttori*, C-327/12, EU:C:2013:827, mír 38; breithiúnas an 5 Nollaig 2006, *Cipolla agus Eile*, C-94/04, EU:C:2006:758, mír 47.

ar bheith ar an cheannach níos fearr. Ós rud é gur chloígh gach táirgeoir leis an straitéis sin, ní raibh tionchar suntasach aige ar a sciar den mhargadh. Mar sin féin, tá os cionn 15 % san ábhar pacáistíochta a úsáidtear dá dtáirgí mar thoradh air.

Tá cosc a chur ar Dhramhail, eagraíocht neamhrialtasach, tar éis straitéis ‘bosca fholamh’ na dtáirgeoirí gránach bricfeasta a cháineadh mar dhiomailteach agus dochrach don chomhshaol, agus úsáid á baint as níos mó acmhainní nádúrtha ná mar is gá chun na táirgí sin a tháirgeadh agus a dháileadh go héifeachtúil. Mar fhreagra air sin, d’aontaigh na táirgeoirí gránach bricfeasta, eagraithe ina n-eagraíocht trádála teorainn a chur le pacáistiú breise a gcuid táirgí. Chomhaontaigh siad i dteannta a chéile an farasbarr a theorannú go dtí nach mó ná 3 % chun a chinntiú go bhfuil boscaí gránach fós éasca le húsáid agus a rinne a gcinneadh poiblí. Tá an comhaontú curtha chun feidhme ag na táirgeoirí ó thús na bliana agus clúdaíonn sé 100 % den mhargadh. Mar thoradh air sin, tá laghdú thart ar 10 % tagtha ar chostais phacáistithe, arb ionann iad agus 6 % den phraghas mórdhiola. Mar thoradh air sin, tháinig laghdú thart ar 0.5 % ar phraghas mórdhiola gránach bricfeasta agus laghdú 0-0.5 % ar an bpraghas miondiola.

Anailís: Aontaíonn iomaitheoirí ar ghné a théann i bhfeidhm ar phraghas an táirge, ach déanann siad amhlaidh ar bhealach trédhearcach, rud a ligeann do gach duine an cur chuige a ghlacadh gan oibleagáid a chur orthu é sin a dhéanamh. Ní dhéantar aon fhaisnéis iógair a mhalartú agus bíonn sé éasca faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh an chinnidh. Ina theannta sin, tá saoirse fós ag táirgeoirí arbhair a bpacáistiú féin a laghdú tuilleadh más mian leo. Thairis sin, tá éifeacht an-bheag agus síos fiú ag an gcomhaontú maidir le róphacáistíocht a theorannú ar phraghas na ngránach bricfeasta, ní chuireann sé isteach ar iomaíocht idir na táirgeoirí gránach ar na príomhpharaiméadair phraghais, cháilíochta agus nuálaíochta, agus ní dhéanann sé difear ach d’iomaíocht ar mhargaíocht go pointe an-teoranta (i bhfianaise an tionchar teoranta a d’fhéadfadh a bheith ag an straitéis ‘barraíocht’ sa bhosca). Dá bhrí sin, comhlíonann an comhaontú coinníollacha an chuain shábháilte agus, dá bhrí sin, ní ghabhtar é le hAirteagal 101(1). Leis an gcomhaontú, cuirtear feabhas ar an toradh do thomhaltóirí, trí dheireadh a chur le straitéisí iomarcacha pacáistithe nach bhfuil ach tionchar beag acu ar an iomaíocht.

618. Comhaontú nach bhfuil aon tionchar suntasach aige ar iomaíocht

Sampla 2

Staid: Tá lipéad curtha ar bun ag torthaí trópaiceacha cothroma (an lipéad “FTF”) le haghaidh torthaí trópaiceacha a thrádáiltear go cothrom. Chun an lipéad a úsáid, ní mór do ghnólachtaí atá ag trádáil i dtorthaí trópaiceacha a ráthú go dtagann na torthaí atá i gceist ó fheirmeacha ina n-urramaítear íoschoinníollacha áirithe maidir le húsáid shábháilte lotnaidicídí. Tá saoirse fós ag na gnólachtaí sin torthaí a thrádáil faoi lipéid eile. Tá córas faireacháin curtha ar bun ag Torthaí Trópaiceacha Cóire chun a dheimhniú go gcomhlíonann na táirgí a dhíoltar faoin lipéad FTF na coinníollacha íosta. Tá na coinníollacha le haghaidh rannpháirtíochta agus modheolaíocht agus torthaí an chórais mhonatóireachta ar fáil ar an láithreán gréasáin de Thorthaí Trópaiceacha Cóir. Tá na torthaí a dhíoltar faoin lipéad FTF níos costasaí ná mar a thrádáiltear torthaí trópaiceacha eile.

Tugadh isteach lipéad FTF ar fud an AE agus úsáideann roinnt trádálaithe móra an lipéad agus shínigh siad an comhaontú chun coinníollacha íosta an lipéid a urramú. Tá tóir ag tomhaltóirí áirithe ar an lipéad go tapa. Ag brath ar an gcineál torthaí trópaiceacha agus ar an margadh geografach lena mbaineann, tá sciartha margaidh

i gcomhair torthaí a dhíoltar san AE faoin lipéad idir 2.6 % i gcás anainn agus 14.7 % i gcás mangón. Is iad na trádálaithe céanna atá ag feidhmiú lasmuigh den lipéad agus trádálaithe eile nach bhfuil páirteach sa chomhaontú a sholáthraíonn an chuid eile den mhargadh.

Anailís: D'fhéadfadh sé go n-éileodh praghas níos airde na dtorthaí a dhíoltar faoi lipéad FTF measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí an chomhaontaithe. Mar sin féin, i bhfianaise sciar beag margaidh na dtáirgí a chumhdaítear leis an gcomhaontú sna margai éagsúla san Aontas Eorpach, na sciartha suntasacha margaidh atá ag lipéid eile agus gnáththáirgí eile agus iomaíocht astu, toisc go bhfuil rannpháirtíocht i lipéad FTF ar bhonn deonach agus neamheisiach agus nach bhfuil an ceadúnas chun an lipéad a úsáid ag brath ach amháin ar choinníollacha íosta áirithe a urramú, ní dócha go dtiocfaidh éifeachtaí diúltacha suntasacha as na comhaontuithe chun an lipéad a bhunú agus a cheadú. Dá bhrí sin, ní chuirtear na comhaontuithe i bhfeidhm le hAirteagal 101(1). D'fhéadfadh na comhaontuithe an rogha atá ar fáil do thomhaltóirí a leathnú, trína chur ar a gcumas táirgí a bhfuil saintréithe 'trádáil chothrom' acu a shainaithint.

619. Comhaontú nach dócha go srianfaidh sé iomaíocht faoi Airteagal 101(1) agus/nó ar dócha go gcomhlíonfaidh sé an coinníoll faoi Airteagal 101(3).

Sampla 3

Staid: Mar fhreagra ar thorthaí an taighde ar na leibhéil saille i mbia próiseáilte áirithe arna dhéanamh ag meitheal machnaimh arna mhaoiniú ag rialtas i mBallstát, aontaíonn roinnt mórmhonóirí a dhéanann bianna próiseáilte sa Bhallstát céanna, trí phléití foirmiúla ag comhlachas trádála tionscail, chun leibhéil saille a leagan síos do na táirgí. I dteannta a chéile, is ionann na páirtithe agus 70 % de dhiolachán na dtáirgí laistigh den Bhallstát. Tacóidh feachtas náisiúnta fógraíochta le tionscnamh na bpáirtithe, feachtas a mhaoineoidh an mheitheal mhachnaimh lena gcuirtear béim ar na contúirtí a bhaineann le cion ard saille i mbianna próiseáilte.

Anailís: Cé gur moltaí iad na leibhéil saille agus dá bhrí sin gur moltaí deonacha iad, mar thoradh ar an bpoiblíocht leathan a eascraíonn as an bhfeachtas náisiúnta fógraíochta, is dócha gurb iad monaróirí uile na mbianna próiseáilte sa Bhallstát a chuirfidh na leibhéil saille chun feidhme. Dá bhrí sin, is dócha go mbeidh sé ina uasleibhéil saille de facto sna bianna próiseáilte. D'fhéadfaí rogha na dtomhaltóirí ar fud na margai táirgí a laghdú dá bhrí sin. Mar sin féin, beidh na páirtithe in ann leanúint den iomaíocht maidir le roinnt tréithe eile a bhaineann leis na táirgí, amhail praghas, méid an táirge, cáilíocht, blas, ábhar cothaitheach agus salainn eile, cothromaíocht na gcomhábhar, agus brandáil. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh méadú ar iomaíocht maidir leis na leibhéil saille sa táirge a thairgeann nuair a fhéachann páirtithe le táirgí leis na leibhéil is ísle a thairiscint. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh éifeachtaí sriantacha ag an gcomhaontú ar an iomaíocht de réir bhrí Airteagal 101(1). Mar sin féin, fiú má fhaightear amach go bhfuil tionchar diúltach suntasach ag an gcomhaontú ar an iomaíocht faoi Airteagal 101(1) – toisc nach bhfuil an rogha bia ardleibhéil saille ag tomhaltóirí – is dócha gur mó na tairbhí do thomhaltóirí ó thaobh luach na faisnéise a fuarthas agus na héifeachtaí tairbheacha ar an tsláinte ná an díobháil agus is dócha go gcomhlíonfaidh an comhaontú coinníollacha Airteagal 101(3).

620. Comhaontú lena gcuirtear srian le hiomaíocht faoi Airteagal 101(1) agus nach gcomhlíontar coinníollacha Airteagal 101(3).

Sampla 4

Staid: Comhaontaíonn na príomhtháirgeoirí troscáin i margadh ar leith lipéad “crainn ghlais” a thabhairt isteach do throscán atá déanta d’adhmaid a fhástar go hinbhuanaithe. Faoi láthair, ní fhorchuireann an dlí aon chaighdeán inbhuanaitheachta d’adhmaid. Tá sé comhaontaithe ag na páirtithe an caighdeán nua a chur i bhfeidhm, caighdeán a éilíonn gur cheart 30 % ar a laghad den adhmaid a úsáidtear i dtroscán a fhás ar bhealach inbhuanaithe, laistigh de 3 bliain. Tar éis na tréimhse sin, beidh ar gach troscán a tháirgeann na páirtithe sa chomhaontú an caighdeán comhaontaithe a chomhlíonadh agus déanfar é a lipéadú leis an lipéad ‘glas crainn’. Tá saoirse fós ag na páirtithe troscán a tháirgeadh a léiríonn caighdeán níos airde (fiú) faoi lipéid eile. Déanann cuid de na táirgeoirí é sin cheana féin. Moillíonn an caighdeán inbhuanaitheachta a comhaontú ach ní chuireann sé stop le laghdú na limistéar foraoise agus le díghrádú a mbithéagsúlachta. Ar an ábhar sin, tá eagraíochtaí neamhríaltasacha tar éis an lipéad a cháineadh toisc ‘nach bhfuil ach beagán ródhéanach, ródhéanach’.

Tá comhchion margaidh de 85 % ag na táirgeoirí troscáin ar páirtithe iad sa chomhaontú. Faoi láthair, is ionann thart ar 80 % de dhíolacháin iomlána na bpáirtithe agus troscán a dhéantar as adhmaid nach bhfástar agus nach mbaintear go hinbhuanaithe. Tá an 15 % eile den mhargadh i seilbh monaróirí beaga a dhíolann faoi lipéid inbhuanaitheachta eile. De réir staidéir a choimisiúnaigh táirgeoirí troscáin ó chomhairleoirí tríú páirtí, meastar go dtiocfaidh méadú 40 % ar an meán ar chostas an adhmaid mar gheall ar chomhlíonadh chaighdeán an lipéid ‘crainn ghlais’ agus go méadóidh sé sin costas táirgthe an troscáin, arb é an t-adhmaid is príomhchuid dó, 20 % ar an meán. Is ionann na costais táirgthe agus 60 %, ar an meán, den phraghas deiridh, agus is costais dáileacháin an 40 % eile. Is féidir a bheith ag súil go dtiocfaidh méadú 12 % ar phraghas deiridh an troscáin ar an meán.

Léiríonn staidéar a foilsíodh ar leithligh go bhfuil tomhaltóirí sásta 5 % níos mó a íoc, ar an meán, as troscán a tháirgtear i gcaighdeán an chrainn ghlais, i gcomparáid le troscán adhmaid neamh-inbhuanaithe. Tá an taighde seo bunaithe ar shuirbhéireacht a dhéanamh ar thomhaltóirí maidir lena dtoilteanas íoc as troscán a dhéantar as adhmaid a chomhlíonann an caighdeán ‘crainn ghlais’ agus ar thurgnamh rogha lena mbaineann roghanna éagsúla ceannaigh do throscán a bhfuil caighdeán agus praghsanna éagsúla ag baint leo.

Anailís: I bhfianaise chuimsiú an chomhaontaithe sa mhargadh agus méadú suntasach an phraghais, is dócha go sáróidh an comhaontú Airteagal 101(1). Ní dócha go rachaidh na héifeachtúlachtaí a d’fhéadfadh a bheith ann, i bhfoirm inbhuanaitheacht fheabhsaithe i bhfás agus saothrú adhmaid, chun tairbhe do thomhaltóirí ar mó iad ná an méadú ar an bpraghas a bhfuiltear ag súil leis: Léirítear sa staidéar ar thoilteanas na dtomhaltóirí maidir le híocaíocht go bhfuil luach i bhfad níos lú ag na tomhaltóirí, ar an meán, ar na dálaí inbhuanaitheachta fheabhsaithe (ag 5 % den phraghas deiridh) ná an méadú 12 % ar an bpraghas a bhfuiltear ag súil leis. Ina theannta sin, dealraíonn sé nach dócha go bhfuil an comhaontú fíor-riachtanach chun caighdeán inbhuanaitheachta a ardú maidir le saothrú adhmaid. Is léir ón bhfíric go bhfuil caighdeán agus lipéid níos airde á n-úsáid cheana féin ag cuid de na páirtithe sa chomhaontú agus ag táirgeoirí troscáin eile. Is é sin le rá, níl sé soiléir cén fáth a bhfuil gá leis an gcomhaontú chun caighdeán inbhuanaitheachta a ardú agus an fáth nach gcuirfeadh gníomhaíocht aonair gach táirgeora troscáin ar a gcumas caighdeán a ardú ar bhealach

comhchosúil nó – mar thoradh ar bhrú iomaíoch – ar bhealach níos fearr fós. Dá bhrí sin, ní chomhlíonann an comhaontú dhá cheann ar a laghad de choinníollacha Airteagal 101(3) agus, dá bhrí sin, ní féidir leis leas a bhaint as an eisceacht ón toirmeasc faoi Airteagal 101(1).

621. Comhaontú lena gcuirtear srian le hiomaíocht faoi Airteagal 101(1) agus lena gcomhlíontar coinníollacha Airteagal 101(3).

Samplaí: 5

Déanann táirgeoirí meaisíní níos áine raon meaisíní a tháirgeadh faoi láthair, ó na samhlacha is déanaí, atá níos forbartha go teicniúil, go samhlacha níos sine nach bhfuil chomh forbartha sin ó thaobh cúrsaí teicniúla de. Cé go mbaineann na samhlacha is sine, nach bhfuil chomh hard sin úsáid as níos mó leictreachais agus uisce, tá siad níos saoire le táirgeadh agus díoltar iad ar phraghsanna níos ísle ná na samhlacha is déanaí agus na múnlaí is nua-aimseartha agus go teicniúil. I gcomhréir le rialachán AE, aicmítear gach múnla in ocht gcatagóir éifeachtúlachta fuinnimh ó A go H, agus lipéadaítear iad dá réir sin.

Tá nuálaíocht sa tionscal dírithe ar éifeachtúlacht fuinnimh samhlacha nua a fheabhsú tuilleadh. Mar sin féin, braitheann táirgeoirí na meaisíní níos áine freisin go bhfuil sé de fhreagracht orthu iarracht a dhéanamh idiú fuinnimh a meaisíní a laghdú ar bhealaí eile. Dá bhrí sin, d'aontaigh siad deireadh a chur de réir a chéile le táirgeadh agus díol meaisíní níos áine i gcatagóirí F go H, na samhlacha is sine agus is lú éifeachtúlacht fuinnimh. Is iad na seanmhúnlaí seo an t-uisce is lú éifeachtúlacht freisin.

Áirítear na táirgeoirí uile sa chomhaontú agus, dá bhrí sin, cumhdaítear leis beagnach 100 % den mhargadh. Foráiltear leis go gcuirfear deireadh de réir a chéile le táirgeadh agus díol meaisíní níos áine i gcatagóirí F go H laistigh de dhá bhliain. Faoi láthair is ionann na samhlacha sin agus thart ar 35 % de na díolacháin ar fad ar an margadh. Cé go dtáirgeann na táirgeoirí rannpháirteacha go léir roinnt samhlacha i gcatagóirí A go E cheana féin, agus dá bhrí sin ní chaillfidh aon cheann acu a gcuid díolachán reatha, beidh tionchar difriúil ar gach táirgeoir, ag brath ar an réimse samhlacha atá aige faoi láthair. Dá bhrí sin, is dócha go gcuirfear isteach ar an iomaíocht idir na táirgeoirí. Ina theannta sin, laghdófar rogha na meaisíní atá ar fáil do thomhaltóirí trí dheireadh a chur de réir a chéile le catagóirí F go dtí H agus méadófar an meánchostas ceannaigh. Maidir le meáncheannaitheoir meaisín níos áine i gcatagóirí F go H, tiocfaidh méadú idir EUR40 agus EUR70 ar phraghas an mheaisín.

Sula ndearnadh an comhaontú chun deireadh a chur de réir a chéile le catagóirí F go H a chur chun feidhme, tá iarracht déanta ag an tionscal an t-éileamh a aistriú ó na catagóirí sin trí úsáid a bhaint as feachtais fógraíochta. Léiríodh i staidéir nach n-éiríonn leis na feachtais sin toisc go mbíonn sé deacair go leor tomhaltóirí cothromaíocht a bhaint amach idir an tionchar dearfach a bheadh ag laghduithe ar a mbillí leictreachais agus uisce amach anseo i gcomparáid leis an tionchar diúltach a bheadh ag an méadú láithreach ar phraghas ceannaigh an mheaisín.

Léiríonn na staidéir seo freisin go mbaineann ceannaitheoirí meaisíní níos áine tairbhe mhór as deireadh a chur de réir a chéile le catagóirí F go dtí H. Déanfaidh an ceannaitheoir meánach meaisín níos áine an t-ardú ar an bpraghas ceannaigh a fhorchúiteamh laistigh de bhliain amháin go dhá bhliain, i bhfoirm costais leictreachais agus uisce níos ísle. Ní dhéanfaidh formhór mór na dtomhaltóirí, lena

n-áirítear iad siúd a úsáideann a meaisín, an méadú ar an bpraghas ceannaigh a fhorchúiteamh laistigh de cheithre bliana. Ós rud é gurb é cúig bliana ar a laghad an meánionchas saoil do mheaisíní i gcatagóirí A go E, baineann na tomhaltóirí, mar ghrúpa, tairbhe as an gcomhaontú. Méadaítear an glantairbhe sin tuilleadh, d'úsáideoirí uile na meaisíní níos áine, de bharr na dtairbhí comhshaoil a eascraíonn as laghdú comhchoiteann ar úsáid leictreachais agus uisce. Mar thoradh ar an laghdú ar thomhaltas leictreachais, is lú an truailliú a thagann ó tháirgeadh leictreachais agus téann sé sin chun tairbhe do thomhaltóirí, sa mhéid nach dtugtar aghaidh cheana féin ar chliseadh an truaillithe sa mhargadh le hionstraimí rialála eile (e.g. an Córas Eorpach maidir le Trádáil Astaíochtaí, a chuireann teorainn le hastaíochtaí carbóin). Is lú truailliú uisce de bharr laghdú ar thomhaltas uisce. Ós rud é gurb iad úsáideoirí meaisíní níos áine an chuid is mó den daonra iomlán, fabhraíonn sciar de na tairbhí comhshaoil sin do thomhaltóirí sa mhargadh ábhartha a bhfuil tionchar ag an gcomhaontú orthu.

Anailís: Cé gur dócha go mbeidh éifeachtaí diúltacha suntasacha ag an gcomhaontú agus go ngabhfad é le hAirteagal 101(1), is dócha go gcomhlionfaidh sé freisin coinníollacha Airteagal 101(3). Go háirithe: (i) mar thoradh ar an gcomhaontú, beidh an meánmheaisín níos áine níos éifeachtúla ó thaobh fuinnimh agus uisce de, (ii) ní fhéadfai é sin a bhaint amach le comhaontú nach mbeadh chomh sriantach sin, mar shampla le feachtas nó lipéad comhfhógraíochta, (iii) tomhaltóirí a bhaineann leas an mhargaidh chui mar thoradh ar na sochair eacnamaíocha aonair agus ar na tairbhí comhshaoil comhchoiteanna, agus (iv) ní chuirtear deireadh leis an iomaíocht, toisc nach bhfuil éifeacht ag an gcomhaontú ach ar raon feidhme réimse na samhlacha, ar paraiméadar amháin é, agus ní ar aon pharaiméadar eile, ar a bhféadfadh iomaíocht a bheith ann, agus (iv).